Copièse la portada

M. S. 4º. pergamino con 71 hojas folia-
das, bien tratada, completo.

Del D. Torrijos, y Vargas, canº. de la Metropª. de Granada: Ne à devolver. 1.

Tractatus Scholastici de essentia, et attributis Dei.

Auctore P. Josepho de Espinosa Societatis Jesu

Preloquutio.

Aggredimur, humanissimi Auditores, Deo favente enucleare profundissima Catholicae Religionis arcana, quae in Scholastica Theologia a Doctoribus fulgentissimis Ecclesiae luminibus, disputationibus agitari solent. Et ut recto ordine procedamus inde exordium non incongrue sumendum esse duximus, unde ipsa Theologia sumit initium. Cum a Deo optimo Maximo, eiusque attributis tum in communi, tum in particulari dirigatur, hinc nobis incidendum est, atque hoc opusculum in tractatus partitum dabimus. In quorum 1º Dei essentiam, cognitionem, et constitutionem investigabimus. In 2º distinctionem eius a perfectionibus, quae vocant attributa, et a relationibus, et attributorum inter se examinabimus. In 3º reliqua pertinentia ad perfectiones, seu attributa Dei in communi elucidandam. In 4º demum aliqua attributa, seu perfectiones Dei in particulari levi calamo attingendam.

Tractatus Primus.

De essentia, cognitione, et constitutione essentiae Dei.

Disputatio Prima

De essentia Dei.

Cap. 1um.

Praemittitur, quid veniat hoc nomine, Deus.

1. Quoniam ex recta intelligentia propria, et rigorosae significationis huius nominis, Deus, plures quaestiones, non solum in materia praesenti, sed in universali Theologia elucidant, praemittendum duxi quid proprie significet nomine, Deus. Sit nostra deductio: Hoc nomine, Deus, proprie significatur ens omnium excogitabilium perfectissimum. Probatur: Ad investigandam propriam, et scholasticam significationem cuiuscumque nominis, standum est communi intelligentiae Doctorum Theologorum, et Philosophorum; de communi intelligentia Doctorum tum Theologorum, tum Philosophorum est, quod nomine Deus significetur ens omnium excogitabilium perfectissimum: ergo haec est eius propria, et scholastica significatio. Maior probatur: quia nomen hoc scholastice loquendo significat proprie primum sensationem, et ... vox equus primum hinnitus; vox leo, primum rugitus, et sic de reliquis: ergo &.

2. Minor probatur Vexillo Exodi 3: Ego sum qui sum. Sic dices filiis Israeli: Qui est misit me ad vos; ac si diceret Deus: Ego sum ens omnium excogitabilium perfectissimum;

quia ita oia pfecte supero, ut in mei cparatoe oia sint, quasi n eent p' illud, Isaiæ 40. V. 17: Quasi n sint, sic sunt coram eo. Ecclesiastici 43: Benedicentes Dominum exaltate illum quantum potestis; maior enim e oi laude. Ps. 47: Magnus Dominus, et laudabilis nimis. Quæ verba exponens D. Chrisostomus, ait: Magnus dicunt, d quam magnus n dicunt: hocq nemo scit, et ideo subiunxerit, et laudabilis nimis.

3. Pbat 3o testimoniis Sanctorum Patrum, ac Theologorum. D. Dionisius de Divinis nominibus Cap. 1o. agens de na Dei, ait: Ignorationis summe eius esse, ac ne, quæ oes oraoes, sensus, essasq. vincit, scias ei tribuere debemus. Ubi valde notandas verba illa; quæ oes oraoes, sensus, essasq. vincit. Origenes ait; Quid in oibus intellectualibus tam cunctis oibus, tam inæstimabiliter, atq. ineffabiliter excellens e, quam Deus. S. Nazarius oraoe 19. post medium, ait: Certe hoc e Deus qd cum dr, n pt dici, cum æstimat, n pt æstimari. S. Anselmus in Proslogio Cap. 1 de desideratoe ad Eugenium, ait: Quid e Deus? Quo nihil melius cogitari pt. S. Damascenus Lib. 1o. fidei Cap. 4. Deus e super oia, quæ sunt.

4. Pbat 4o testimoniis Phylosophorum. Ares Lib. 2o. magnorum moralium, ait: Absurdum e, ut re quidquam melius beat Deus. Cicero Lib. 1o. de na Deorum laest, ait, Dei vita, qua nihil beatius, nihil oio bonis oibus affluentius cogitari pt. Seneca in Præfatoe Lib. quæstionum naturalium: Quid e Deus, quod vides totum, et qd n vides totum. Sic demum magnitudo sua illi redditur, qua nil magnius excogitari pt. Quæ obiici possunt 3o. hanc doctrinam, soluta dabimus an. 11.

Cap. 2um.

An Deum existere sit per se notum?

5. In hac difficultate triplex e sa. 1a asserit, Deum existere e per se notum. Ita Ægidius, Albertus, Abulensis, Argentinas, Lyranus, Michael Palacios, Pasqualigus, Aversaq. citati a P. Izquierdo tractu 1o. de Deo uno Disp. 1a. q. 5a. n. 11. Accedit Peñafiel cum pluribus Nobis. = 2a sa negat, Deum existere ee p se notum. Ita Enriquez, Ocamus, Gabriel, Gregorius, Scotus, et coium Schola, et P. Arriaga, quos citat P. Izquierdo ubi supra n. 12. = 3a sa, affirmat, Deum existere ee p se notum in se; negat vero ee p se notum quoad nos. Sic D. Thomas, Caietanus, Bañez, Zumel, Nazarius, Gregorius, P. Molina, P. Valencia, P. Vazquez,

P. Faolo, P. Granado, P. Vanner, P. Amico, P. Praeposito, P. Martinon, P. Recupito, P. Quiros, et miraculum illud Granatense Eximius noster P. Franciscus Suarez. Quos omnes citat, et sequitur P. Izquierdo ubi supra, n.o 43. Est q. commun. iam inter RR.

6. Ante resolutionem noto 1.º quod quando inquiritur, an Deum existere sit per se notum? idem est, atq. inquirere, an veritas obiectiva huius propositionis Deus existit, sit per se nota. Noto 2.º, veritatem obiectivam esse per se notam non desumitur ineo, quod illi assentiatur intellectus, et non per alias veritates, ut aliqui sentiunt. Ratio est, quia quod veritas obiectiva cuiuscumq. propositionis sit per se nota solum dicit, quod per se ipsam sit adeo certa, et evidens, quod sine studio statim patentibus, vel nimis rudibus, vel parum habilibus erit nota. Probatur: quia omnes, et illius syllogismi: Pr. existit; sed hic homo est Pr.; ergo hic homo existit, non solum maior, et minor, sed etiam consequens est propositio per se nota; sed consequenti assentitur intellectus per praemissas: ergo &c.

7. Noto 3.º, non desumi veritatem obiectivam propositionis esse per se notam ineo, quod illi assentiatur intellectus ex sola terminorum apprehensione, ut docent alii. Ratio est, quia dari potest apprehensio terminorum adeo imperfecta, ut intellectus non recte penetret significata terminorum. Noto 4.º propositiones affirmativas esse per se notas, si ipsius subiectum, et praedicatum sint talia talia sint, ut si ipsorum significata recte penetrent ab intus lumine nostro, sufficienter movere possint illum ad evidenter assentiendum veritati: propositiones vero negativas esse per se notas, si ipsius subiectum, et praedicatum sint talia talia sint, ut si ipsorum significata optime penetrent ab intus lumine nostro, sufficienter illum movere possit ad evidenter dissentiendum. Noto 5.º: tunc praedictas propositiones se habere modo explicato notato 4.º, quando evidenter cognoscitur significatum subiecti talis esse adaequatam rationem nostram significatum praedicati talis, vel illum includere tanquam partem Methaphysicam, vel saltem cognoscitur evidenter ut habens connexionem Methaphysicam cum illo. His notatis.

8. Sit nostra Conclusio cum Vera: Deum existere esse per se notum, et consequenter haec propositio, Deus existit, est per se nota. Probatur: quia tunc propositio affirmativa est per se nota, ut constat ex n.º 7. quando illius subiectum, et praedicatum talia sunt, ut si ipsorum significata optime penetrent lumine nostro ab intus, sufficienter illum movere possint ad evidenter assentiendum ipsi; sed hoc modo se habent subiectum, et praedicatum huius propositionis, Deus existit: ergo Deum existere esse per se notum. Minor probatur: quia si optime penetretur subiectum, Deus, cognoscetur esse ens necessarium essentialiter in existendo; sed implicat, quod optime cognoscatur

ēē ens nariuȝ essalitȝ in existendo, et q^d n cognat ut actualitȝ existens: q°. Mar Istat ex eo, q^d hoc nomine, Deus, veniat ens oiuȝ excogitaliuȝ pfectissimuȝ, ut pet an^r. V; q^d includit stēē ens essalitȝ nariuȝ in existendo. Mir Istat ex eo, q^d implicat ens essalitȝ nariuȝ in existendo, q^d aualitȝ n existat.

9: Ifrat V, et declarat raobec: hec pporio ē p se nota; Deus ē ens oiuȝ excogitaliuȝ pfectissimuȝ, ut Istat ex n^o. V: q° etiaȝ hec: Deus ē narius in essendo, et existendo: q° et hec: Deus existit aualitȝ. V^r coa ē evidens; naȝ ens, q^d n ēēt nariuȝ in existendo n ēēt oiuȝ excogitaliuȝ pfectissimuȝ. V^r etiaȝ coa evidens ē: q^a implicat ens nariuȝ in existendo, q^d actualitȝ n existat. Ifrat V: q^a Ares, et Phylosi coiȝ itȝ docent, insitaȝ ēē hoibȝ notitiaȝ existe Dei; d hoc ē, ēē p se notuȝ Deuȝ existere aualitȝ: q^a notia insita aia dēt ēē de re p se nota: q°. * Ifrat 3° efficacissimē; q^a hec pporio ē p se nota: Ens Istans oī perfecoe, hēt perfecoē existe aualis: q° etiaȝ hec: Deus existit. Coa Istat ex eo, q^d Ōdictē ppoes s^t inpsecoīe equivalentes.

Cap. 3^m.

Obiectiones solvuntur.

10\. Obiicies I^o. In nra sa n distinguit pporio p se nota quoad se a ppoē p se nota quoad nos: q° nra doctra falsa ē. Rx decroanti, nando coaȝ. Rao ē; q^a repugnat pporio p se nota quoad se; et n quoad nos. Quia veritas n dicit ordineȝ ad se, d ad cognenteȝ, siquideȝ a se n cognit, d a cognente aliquo.

11\. Rebis, illaȝ ēē p se notaȝ quoad se, cuiȝ pratuȝ ē de q^ddītate subti, n tn ē nobis nota I ne xio. Ita id videt declarare D. Thomas, et P. Tannerȝ Disp.^e 2. q. V. duvio V, et aliȝ. Dd^r ē: q^a in hoc su ēēnt etiaȝ p se notē oēs reruȝ definitioes; imo et politaer oiuȝ creaturaȝ in parlari: q^a de eoruȝ subtoruȝ quidditate ēēnt ea prata: d hoc ē I mentē oiuȝ Phylosoruȝ, et Theologoruȝ: q°.

12\. Obiicies 2°: opȝ ē discursu ad evidenteȝ enuntiandaȝ, q^d Deus existat; ut Istat ex labore in id demonstrando impso a Theologis: q° n ē p se notuȝ, Deuȝ existere. Rx distinguendo ant: opȝ ē discursu sa intȝ intione pe-

netrantis significatum huius termini, Deus, non ans; tum intus non intime penetrantis, concedo ans, et nego cons. Ratio est, quia ut constat ex n.º 7. ad hoc, ut propositio sit per se nota, sufficit, quod si bene penetrent subtum, et praedicatum lumine naturae, sufficienter moveant intellectum ad evidenter enuntiandum ita se habere obiectum propositionis sicut enuntiat ab ipsa, et abstrahit a reliquis.

13. Obijcies 3.º ex hac doctrina sequitur, quod haec propositio sit per se nota, Deus est trinus, et unus; sed hoc est aperte falsum: ergo et nostra doctrina. Probatur maior: quia si subiectum, et praedicatum huius propositionis, Deus est trinus, et unus, intime penetrent, sufficienter movere possunt ad assentiendum tali propositioni: ergo etc. Respondeo negando maiorem; ad probationem distinguo ans: sufficienter movere possunt ad probabiliter assentiendum tali propositioni, concedo, ad evidenter assentiendum, nego ans, et cons. Nos enim ad rationem propositionis per se notae non petimus, quod utrumque sufficienter movere possit intellectum ad assentiendum ipsi: ut cumque, sed determinate, quod sufficienter movere possit ad evidenter assentiendum ipsi. Quod non accidit in hac propositione; Deus est trinus, et unus, tum viatorum, de quibus est quaestio.

14. Obijcies 4.º Deum esse demonstrat, et probat a Theologis, et Phylosophis per discursum, ut constavit ex n.º 11: ergo non est per se nota. Probatur cons: quia quod probat per discursum per se notum non est: ergo etc. Respondeo distinguo ans: probat solo per discursum, nego; probat per discursum, et per se evidens, et nota est, concedo ans; et nego cons; ad probationem distinguo ans; quod probatur solo per discursum non est per se notum, concedo, quod probatur per discursum, et per se evidens est, nego ans, et cons. Quia ut ex n.º 6. constat, stat, quod aliquid probetur per discursum, et per se evidens, et notum sit.

15. Obijcies 5.º Nulla est possibilis cognitio entis existentis, possibilis eiusdem speciei cum existente, quae relicta viribus naturae possit ad Deum terminari immediate, ut colligitur ex Concilio Vienensi, habetur in Clementina: ergo Deum existere per se notum non est. Respondeo distinguendo ans: non est possibilis talis cognitio, quae solis viribus naturae possit immediate ad Deum terminari quoad an sit, nego; quoad quid sit clare, et distincte, concedo ans, et nego cons.
Ratio est: quia Concilium Vienense, et Clementina non loquuntur de Deo quoad an sit, sed solo quoad quid sit clare, et distincte cognitum. Audi Damascenum lib. 1.º Fidei cap. 4: Quid Deus sit, liquido constat; quid autem ratione essentiae, nec quid sit, nullo modo cognosci potest.

Disputatio 2.ª

An independenter a fide, naturali ratione demonstrari possit Deum existere?

Cap. 1.um

Respondetur affirmative.

16. Sic coïs theologus, oppugq. l apta heresis, l error in fide, l errori pximus, l parum tutus in fide, l temerarius ab eisdem censet. Dcluo e 1a. Pitagoras, qui Dm in dubium vocavit, Deum existere: e 2a. Diagoras, eiusq. sequaces Atheistas, seu hoes sine Deo, q Deum existere negant. Quorum e illud Ps. 52: Dixit insipiens in corde suo, non est Deus. E etiam 3a. aliquos theologos, qui licet teneant, fide Dn̄o dictante Deum existere, negant tm̄ id ratioe nali evidenter posse demonstrari.

*17. Pbat tm̄ 1o. Dcluo nra ex 13. Sapie: A magnitudine speciei, et crae cognoscibilis poterit creator orum videri. Et ex ep.a ad Romanos, 1o: Quod notum e Dei, manifestum e illis. Deus eī illis revelavit. Invisibilia eī ipsius a crea mundi, per ea, quae facta sunt, intellecta, conspiciunt: sempiterna quoq. eius virtus, et Divinitas: ita ut sint inexcusabiles; d visio [illegible] sio cam in effectu demonstrao: nam cognio, quae n sit demonstrao n pt dici pprie visio: go demonstrat Deum existere.

18. Pbat 2o demonstraoe quasi apriori: Ens simpliciter narium, nario existit; d Deus e ens simpliciter narium: go Deus existit. Mar evidens e, alias, n esset ens simpliciter narium. Mir etiam evidens e; q a ee narium simpliciter e pfeo simpliciter simplex: ois a pfeo simpliciter simplex nario repit in Deo, eo ipso, q d sit ens orum excogitabilium pfectissimum.

19. Pbat 3o: Ens ase nario existit; d Deus in orum sua e ens ase: go nario existit. Pbat mar: q a si ens ase aliquando n existeret, n posset existere; d n implicat, q d ens ase posset existere: q a in hoc nulla ostendit repugna: go ens ase nario existit. Pbat mar: q a q d aliquando n existit, n pt existere nisi ab alio pducat; d implicat, q d ens ase, ab alio pducat; ens eī ase e ens impducibile ab alio: go &.

20. Pbat 4o ex admirabili totius Universi artificio. Quis eī cernet, hanc Mundi machinam, tam multa rerum varietate ppositam, rerum dispositioes, consonantias, armonias, aptissimas ipsarum pportioes, nativasq. destinaoes cuiuslibet in pprium finem, quin illico n fateatur cuncta ab aliquo regi, et gubernari: d hoc, a quo cuncta regunt tam admirabili pvidea, vocat Deus: go existit Deus.

21. Cfat urgentissime paritatibus: Si quis orologium rotarum, l Palatium pulcherrimum esse, et fortuito, et sine industria alicuius artificis, factum ee assereret, stultus pculdubio haberet: go a fortiori stultus hendus e, qui hoc universum tam admirabili rerum varietate dispositum sine arte alicuius maximi artificis, fac-

tuëe, et ꝯservari insaniret. Plures alias demonstraões ꝯgerunt DD, quæ videri possunt 9.
apud P. Izquierdo tractu 1°. de Deo uno, disp.ª 1ª. anº. 135. quas brevitatis cã
ꝯꝯmitto.

Caput. 4ᵐ.

Arguta solvuntur.

22. Argues 1°: De eo, q̃d demonstrat, n̄ pt ee̅ dubitao; q̃ª demonstrao naꝉio rapit intum in assensum, l dissensum de tali demonstraõe; d de exª Dei aliqui dubitant, imó illam alÿ negant: gº ea demonstrari n̄ pt. Ꝯstat: demonstrao reddit intum certum talis, q̃d reflexe cognat intus, q̃d talis demonstrao falsa ee̅ n̄ possit; d nulla demonstrao circa Dei exam sucedet; si quidem ẽ adeó difficiles eorum demonstraões, ut merito possit ho dubitare an lateat in illis æquivocao: gº exª Dei raõe nali demonstrari n̄ pt.

23. Disquo marem: N pt ee̅ talis dubitao in eo, qui demonstraões pcipit, Ꝯdo; in alio, nomarem; et ꝯcessã mini, nocam. Raõe; nam si dubitant de exª Dei, qui de illa demonstraões n̄ hent. Hoc ã n̄ tollit demonstrari exam Dei. Quiá plane nat, l dubitat vulgus, quæ evidenter ã sapientibus cognunt, 1g ee̅ antipodas, Solem ee̅ terra marem &c. Ad ꝯstraõem omissã mari, nomineᵐ; q̃ª lct tales demonstraões sint difficiles, intus tñ illas intime penetrans, minime pt dubitare, an in illis lateat æquivocao, d potius scit illas ee̅ certissimas.

24. Argues 2°: oïs demonstrao reducit in aliq̃d 1um prium adeó evidens, ut nari n̄ possit; d demonstraões circa Dei exam reducunt ad pria dubia 1g, q̃d caæ n̄ possint sibi invicem ee̅ caæ: q̃d ea n̄ possit opari nisi exens; q̃d in causis n̄ det pcessus in infinitum; q̃d q̃d q̃d movet, ab alio movet; q̃d ultimum plures iudicant ee̅ evidenter falsum; cum cã libera moveat se in suas opaões, et aqua calida in pristinam frigiditatem: gº &c.

25. Rẽ ꝯcessã mari, disquendo minorem; d demonstraões veræ, et solidæ circa Dei exam, reducunt ad pria dubia; no; demonstraões si aparentes, Ꝯdo minorem. Ad id, q̃d addit in pbaões minoris, otto, q̃d pria ibi enumerata sint dubia, d nillo̅ nos; q̃ª n̄ utimur his priis, d alÿs solidioribus, ut ꝯstat ex nº. 16. Adde, q̃d si aliqua pria ex illis recte exponant saltem cum aliquã limitaõe veras.

26. Argues 3°: N pt ee̅ demonstrao eam, cuius tñ n̄ apparent clare intui; d tñ demonstraõis exæ Dei n̄ apparent clare intui: si quidem unus illorum ẽ infinitus, qui si afiet, i.e. neget viro ꝯcipit ab intu: gº exª Dei evidenter demonstrari n̄ pt.

* Si haec propositio Deus est, esset per se nota, esset evidens ex terminis, ex illis

R. Concessa maiori de claritate requisita ad conclusiones deducendas, et negando minorem de intellectu recte disposito, intimeque penetrante terminos, Deum. Ratio est; quia licet infinitus quoad omnia sua praedicata clare ab intellectu percipi non possit, percipitur tamen clare quoad aliqua, ut quod evidens est, infinitus esse sine, si successive percurrat: quod non requirit existentia infiniti ad existentiam cuiuslibet entis finiti et ex his notioribus cognitiones evidentes deducunt.

27. Argues 4º: Deum existere fide Divina constat; sed quod fide Divina constat, ratione naturali non demonstratur: ergo Deum existere non demonstratur. Maior constat ex illo Pauli: Accedentem ad Deum oportet credere quia est; ex illoque symboli: Credo in unum Deum. Minor probatur; quia quod demonstratur, clarum est; obscurumque quod fide creditur: sed repugnat idem esse clarum, et obscurum: ergo etc.

28. R. Concessa maiori, negando minorem; ad probationem distinguo maiorem quoad duas partes: obscurum est, quod solo fide creditur, concedo; quod simul demonstratur, nego maiorem; quia sicut magnum spatium illuminatum solo ab exigua lucerna subobscurum est, clarum tamen si simul illuminetur a Sole; similiter, quod solo fide creditur, obscurum est; at si simul demonstratur, clarum est. Cuius ratio a priori est: quia ratio fidei ut sic abstrahit a claritate, et obscuritate: sicut animal ut sic abstrahit a rationali, et irrationali. Et constat ex verbis Christi Domini ad Thomam Apostolum: Quia vidisti me Thoma credidisti. Ubi, quod clare vidit, etiam credidit.

29. Arguas 5º: Si ex aliquo capite posset Dei existentia demonstrari, maxime ex creaturis; sed ex creaturis Dei existentia demonstrari non potest: ergo Deum existere non potest demonstrari. Minor probatur: quia ex contingenti necessarium demonstrari non potest; sed Deus est ens necessarium, creatura autem est contingens ens: ergo etc. Probatur maior a paritate: ex ente necessario non potest demonstrari contingens: ergo pariter ex ente contingenti non potest demonstrari ens necessarium. =

R. Concessa maiori, negando minorem; ad probationem nego maiorem, ad huius probationem concesso antecedente, nego consequentiam; disparitas est; quia haec veritas Deus existit, est contingens, et tamen evidenter infert hanc, Deus potest existere, quae necessaria est: ergo ex contingenti demonstrari potest necessarium, non tamen econtra: quia sic ex Dei existentia, quae necessaria est, demonstrari posset existentia eius, quae contingens est; sed non potest; non enim bene valet: Deus existit: ergo creatura existit, sicut ab effectu non Deus existat, quin existat creatura: ergo etc. Vide instantias in margine positas, ubi *

30. Arguas 6º: quaecumque fiunt in Mundo, vel naturaliter fiunt, ut calefactio ab igne; vel fiunt consulto, et proposito, ut edificatio, et Reipublicae administratio, quae sufficienter proveniunt a natura intellectuali: ergo nulla urgenti fundamento ponitur aliud prius, quale est Deus ex-

istens. = R/. V° disquendo ans: quae cumque fiunt et stant hec omnia supponant essaliter V
ens, seu V causam, a qua essaliter dependent quoad suam productionem, et expansionem, concedo ans; aliter, nego ans,
et conseq; quia admirabile totius universi, imo plurium creaturarum artificium essaliter arguit
ens supremum, a quo omnia cum admirabili providentia possint gubernari, ut constat ex n°. 20,
et 21. R/. V° permisso ante, nando conseq; quia licet productio creaturarum non exigeret essaliter
expansionem alicuius entis supremi; ipsa tamen essentia Dei eo ipso, quod essaliter sit ens perfectissimum,
et narium in existendo exigit essaliter actuales expansiones, ut constat ex n°. 18, et 19.

31. Argues 7°: Si Deus existeret, esset summe sapiens, et summe bonus; sed
de facto non existit summe Sapiens, et summe bonus: ergo Deus non existit. Probatur min;
quia de facto existunt in Mundo plura monstra, et peccata; sed haec nequeunt provenire
a Summo Sapiente, et Summo bono: ergo etc. R/. Concessa maiori, nando minorem;
ad probationem concessa maiori, distinguo minorem; sed haec nequeunt provenire physice a Summo
Sapiente, et bono, nego; nequeunt provenire moraliter, concedo minorem, et nego conseq. Deus ergo
producit physicam peccatum, illudque permissive prosequitur, quia peccet, peccaret tamen si peccatum
moraliter produceret, aut approbaret.

32. Itaque in permissione peccati ostenditur summa bonitas, et Sapientia Dei, cum per-
mittat peccatum ut ostendat libertatem creaturarum; ad exercendamque suam mise-
ricordiam in remissione, et suam Iustitiam in peccatorum punitione. Similiter in monstrorum
productione ostenditur summa bonitas, et Sapientia Dei, producit enim illa ad pulchritudinem Mundi.

33. Argues 8°: Bonum, quo maius, et fortius est eo magis destruit malum sibi oppositum;
Nam quo magis, et fortius est unum eo magis contrarium destruit; ergo bonum infinitum, et
summum, quale est Deus, destruet omne malum; sed non destruit; sunt in Mundo plura mala; ergo
tale bonum de facto non existit, et consequenter Deus non existit.

34. R/. distinguendo ans: destruit malum in subiecto, in quo est ipsum bonum, concedo;
in alio subiecto, subdistinguo; si tale bonum operetur naturaliter, et subiectum in quo operatur capax
sit totius bonitatis, concedo; si libere operetur, subiectumque capax non sit totius bonitatis, nego ans,
et similiter distinguendum est consequens, et minor subsumpta, et nanda ultima conseq. Ratio est; quia licet
Deus sit infinitum, et summum bonum, cum tamen libere ad extra communicet suam bo-
nitatem, et insuper nulla creatura sit capax participandi totam bonitatem Divinam,
inde est, quod a se excludat omne malum intra ipsum Deum, non tamen ab ipso ex-
cludit extra ipsum Deum. 6

Disputatio 3a

An possit ratione naturali demonstrari Deum esse unicum?

Cap. 1um.

Resolvitur affirmative.

35. Suppono, nil in Sacra pagina vulgarius inveniri, quam quod Deus sit unicus. Constat 1o ex Simbolo: Credo in unum Deum. Constat 2o ex Deuteronomio c. 32: Videte quod ego sum solus, et non sit alius Deus praeter me. Constat ex D. Paulo ad Romanos c. 3: Unus Deus, una fides. Unde Deum esse unicum ex fide Divina constat. Quaestio quo ad rem inquirit, an id ratione naturali possit demonstrari? Negat Gabriel, et eamque cum aliis. Affirmat communis Theologorum, cui subscribo.

36. Probatur 1o: quia ut ex n. 1 constat, hoc nomine Deus significatur ens omnium excogitabilium perfectissimum; sed implicat esse plura entia perfectissima: ergo et esse plures Deos. Probatur minor; quia ens omnium excogitabilium perfectissimum, est quod omnia alia excedit; sed implicat dari plura, quorum omnia alia excedant in perfectione: ergo. Maior est definitio entis omnium perfectissimi. Minor constat ex eo, quod daretur simpliciter mutuus excessus in perfectione in illis entibus; quod implicat; Nam quod ens A v.g. excedat in perfectione B, est, quod A habeat tantam perfectionem, quantam habet B, et insuper habeat perfectionem, quam non habet B; sed implicat, quod A habeat tantam perfectionem, quantam habet B, et insuper habeat aliam perfectionem, quam non habet B, et quod econtra B habeat tantam perfectionem, quantam habet A, et insuper habeat aliam perfectionem, quam non habet A: ergo etc.

37. Probatur 2o: quia Deus debet esse talis causa creaturarum omnium, ut a nulla alia causa + creaturarum omnium causetur; sed implicat dari plures causas, quarum quaelibet talis sit causa, ut a nulla alia causa causetur: ergo implicat dari plures Deos. Maior constat ex eo, quod Deo eo ipso, quod sit ens omnium perfectissimum debet concedi omnis perfectio simpliciter simplex; esse autem causam causarum omnium talem, quod a nulla alia causetur est perfectio simpliciter simplex. Minor patet; quia tunc verificaretur, quod quaelibet causaretur ab alia, et simul quod non causaretur. Non causaretur, ut supponitur; causaretur simul; alias non esset verum dicere, quod reliquae causae essent causae causarum omnium.

38. Probatur 3o: Libertas totalis producendi quodcumque producibile, et illud destruendi postquam productum est, cum libuerit, independenter a libertate alterius non potest competere pluribus; sed haec libertas debet concedi Deo; est enim perfectio simpliciter simplex: ergo non possunt dari plures Dii. Maior explicatur, constatque ex eo, quod si pluribus competeret praedicta libertas verificaretur, quod quilibet haberet, et non haberet illam libertatem; haberet, ut supponitur; non haberet, quia

eo ipso, quod aliae entitates possent pro libito producere omne producibile, et illud destruere, 6.
deberet ab illis impediri producendo, et destruendo.

39. Probatur 4°: quia si darentur duo, vel plures Dii, vel quilibet indigeret aliis in operando, vel non? Si primum: ergo non esset Deus; Deus enim debet esse sibi ipsi sufficientissimus, implicatque aliis indigere. Si 2um: ergo Deus A v.g. posset producere aliquem effectum, cuius actionem non possent alii Dii immediate, et absque alia actione producere, alias eadem actio posset modificari solo cum A, et postea cum B, quod implicat, et repugnat, Deum A posse producere aliquem effectum, cuius actionem alii Dii immediate, et absque alia actione producere: ergo etc.

40. Probatur minor 1°: quia reliqui alii Dii omnipotentes non essent, et consequenter nec Dii. Probatur sequela: Nam esse omnipotentem est posse producere omne producibile omni eo modo quo producibile est sine imperfectione; sed illa actio esset adaequate, et immediate producibilis absque alia actione a Deo A; et hoc modo non esset producibilis ab aliis Diis; alias posset mutare extra: ergo etc.
Probatur 2° eadem minor: quia posse producere actionem omni ea immediatione, qua producibilis est debet concedi vero Deo; nam talis potentia est perfectio simpliciter simplex; sed illa actio non esset producibilis ab aliis Diis omni ea immediatione, qua ex se producibilis est, et posset produci a Deo A ut constat ex dictis: ergo etc.

Cap. 7um.

Respondetur argumentis.

41. Arguens 1°: Si non essent plures Dii maxime ut constat ex n° 36, quia Deus debet esse ens omnium perfectissimum; sed hoc falsum est: ergo et nostra doctrina. Probatur minor: quia collectio Dei, et omnium entium praestantior est solo Deo; sed talis collectio non est Deus: ergo Deus non est ens omnium perfectissimum. Probatur maior: quia totum est praestantius sua parte; sed in illa collectione Deus est pars, et collectio totum: ergo etc.

42. Respondetur concessa maiori, negando minorem; ad probationem distinguo maiorem: praestantior est solo Deo absolute, et simpliciter, nego; secundum quid, nimirum extensive, concedo maiorem. Ad probationem distinguo maiorem: totum praestantius est sua parte, si talis pars eminenter contineat totam perfectionem partium, nego; si non contineat, concedo maiorem, et minorem, et consequentiam. Quia Deus continet eminenter, imo formaliter quoad intensivum totam perfectionem etc. Nam habet sine imperfectione quidquid perfectionis est in ceteris, in quibus perfectiones imperfectionibus admixtae.

43. Instas: perfectio addita perfectioni constituit quid perfectius, et melius; sed collectio omnium entium est perfectio et addita Deo perfectioni: ergo constituet quid perfectius. Confirmatur: quia impossibile est

quod totum quantum quantitate molis non sit maius sua parte: ergo similiter erit impossibile, quod totum perfectum non sit perfectius sua parte. Respondeo distinguendo maiorem; constituit perfectius, et melius si perfectio addita non contineat eminenter in altera parte, concedo; si contineat, nego maiorem, et consequentiam minori, nego consequentiam. Nam ut dictum est, perfectio creaturarum eminenter in Deo continetur.

44. Ad confirmationem concesso antecedente, distinguo consequens: impossibile est, quod totum perfectum non sit perfectius parte, si totum constet partibus, quarum una contineat eminenter perfectionem aliarum, nego consequentiam; si non constat talibus partibus, concedo consequentiam. Ratio a priori huius est: quia si totum constat partibus, quarum una continet eminenter perfectionem aliarum, totum non erit quid aestimabilius, quam sola pars eminenter continens perfectionem aliarum, at si non constet talibus partibus totum erit aestimabilius qualibet parte.

45. Argues 2°: quia ultra Deum A, velle esse Deum B, non tollit A esse perfectissimum Deum: ergo possibiles sunt plures Dii. Probatur antecedens: quia esse Deum B, est quid omnino extrinsecum Deo A: ergo etc. Confirmatur: quia Petrum esse hominem non tollit Paulum esse perfectissimum hominem: ergo similiter, quod detur Deus B, non tollit, Deum A, esse perfectissimum Deum, et consequenter erunt possibiles plures Dii.

46. Respondendo antecedens; ad probationem eius concesso antecedente, nego consequentiam. Ratio est: quia licet esse Deum B, sit quid extrinsecum Deo A; at vero Deus A eo ipso, quod verus Deus sit essentialiter exigit excedere omne a se distinctum in perfectione. Si [illegible] a daretur Deus B iam deficeret tunc talis exigentia essentialis, et consequenter deficeret Deus ipse in quo daretur talis exigentia; sicut si daretur a parte rei separatio extremorum eo modo, quo dari potest, deficeret unio talium extremorum, non quia extra sint aliquid intrinsecum, et constitutivum unionis, sed quia sunt tria, quos essentialiter exigit unio ad existendum. Idem patet in actione, reliquisque entibus modalibus, quae necessario destruuntur destructis extremis per illa modificatis. Ad confirmationem concesso antecedente, nego consequentiam. Disparitas est; quia cum Paulus non debeat esse ens omnium perfectissimum, non excludit sibi simile: at vero cum Deus debeat esse ens omnium perfectissimum debet excludere sibi simile omnem similitudinem.

47. Argues 3°: quia quaelibet divinarum personarum est ens perfectissimum eo ipso, quod quaelibet sit Deus; et tamen personae Dei multiplicantur, nam sunt tres personae: ergo poterit Deus A esse ens perfectissimum etiam si dentur alii Dii. Confirmatur: Plus repugnare videtur naturam Dei communicari pluribus personis absque sui multiplicatione, quam naturam communicare pluribus cum multiplicitate ne ita ut sint plures Dii; sed primum possibile est; de facto enim datur in Deo: ergo etiam possibile erit 2um. Maior constat ex eo, quod 2um cernitur in qualibet natura creata communi, primum autem vix deprehenditur in Deo: ergo etc.

48. Distinguo maiorem: quaelibet divinarum personarum in ratione Dei est ens perfectissimum, concedo; in ratione personae est ens absolute, et simpliciter perfectissimum, nego maiorem, et consequentiam minori, nego consequentiam.

Quia etiamsi concedamus, quod personalitates dicant perfectiones (quod tibi, et nobis contingunt) non 3.
tamen quod entia absolute, et simpliciter perfectissima; quia implicat, dari plura absolute, et simpliciter perfectissima. Ad confirmationem nomareum; quia multiplicatio Deitatis afert manifestam contradictionem, nimirum, quod quilibet Deus excederet, et non excederet se ac se dictum. At vero multiplicatio personarum in eadem natura nullo modo dicit predictum excessum, nec aliam contradictionem.

49. Argues 2º: quia nulla est repugnantia in eo, quod plura entia sint determinata ad intelligendum idem, et volendum, et quod sint omnipotentia: d talia entia haberent perfectum dominium Mundi: ergo ex eo, quod Deus sit perfecte Dominus non sequitur deberi esse unicum. Confirmatur: Defacto Divinae personae sunt tres; et tamen idem intelligunt, et volunt, et quaelibet est Omnipotens, et perfecte Dominus Mundi: ergo sicut in Divinis personis hoc sine repugnantia invenitur, poterit etiam inveniri in pluribus Diis.

50. Distinguo maiorem: Nulla est repugnantia si talia entia non sint perfecte libera, concedo; si sint perfecte libera, nego maiorem. Ratio est; quia agens perfecte liberum potest se movere circa obiectum independenter ab aliis agentibus: illa autem agentia eo ipso, quod essent determinata ad idem intelligendum, et volendum unum non posset se movere circa obiectum independenter ab alio. Ad confirmationem concessa maiori, distinguo minorem: et tamen idem intelligunt et ita ut intellectio, volitio, omnipotentia, et dominium sit numero idem in omnibus tribus personis concedo; aliter, nego minorem, et consequentiam. Ratio est: quia cum tres Divinae personae habeant eundem numero intellectum, voluntatem, omnipotentiam, et dominium possunt esse perfecte liberae: at vero cum plures Dii illum non haberent repugnat esse perfecte liberos.

Disputatio 2ª.

An homines viatores invincibiliter ignorare possint Deum existere?

Cap. 1um.

Sententiae referuntur, et quaestio explicatur.

51. In qua triplex versatur sententia. 1ª absolute asserit, posse invincibiliter ignorari. Ita P. Montoia. P. Arriaga 1ª parte Disputatione 2ª sectione 3ª P. Quiros Disputatione 13. sectione 3ª Ponzius, Bonaspes, P. Izquierdo tractatu 1º de Deo uno Disputatione 1ª numero 195. Medina, et alii RR. = 2ª sententia absolute negat. Ita communiter Thomistae ad 1ª 2ª D. Thomae quaestione 89. articulo 6. P. Granado 1ª parte tractatu 1º controversia 1ª Disputatione 1ª sectione 3ª licet ad finem sectionis addat unum, (aliquem) valde rudem per aliquod tempus posse invincibiliter ignorare Deum existere; Victoria, Abulensis, Lyrans, P. Amicus, P. Recupitus, et alii. = 3ª sententia cum distinctione procedit, asserit quod posse invincibiliter ignorari ab hominibus attentis

sd auxilio sᵉ grae, l in alia ꝓvidea: nat verò posse ignorari ab hoibg attentis cuy auxilio sᵉ grae, et in ꝑsenti ꝓvidea. Ita aliqui RR.

52. Antè decisioes suppono 1º: quaestioes io pendere de hoibg hentibg usu raois, ꝗut requirit ad peccandu etiā lethalit. Infantes e, et amentes possunt invincibilit Deu ignorare. Suppo 2º: aliquos RR, quaestioes io pendere de ignorantia negativa, n verò de positiva. Quod certu e apud theolos, et Philos, nimiru, n posse invincibilit ignorari ignorantia positiva Deu existe. Raoe; qa adhoc opg erat, qd hō raoe ᵓpos prudens iudicaret, Deu n existe; dn pt hō raoe ᵓpos prudens iudicare, Deu n existe: gº [illegible] Phat mir: qa n pt hō ᵓpos raois here iuditiu prudens de negaoe exis illig obti, de quo e demonstrale, et ꝑse notu, qd exat; dē demonstrale, ut ᵓstat ex nº 17. et ꝑ se notu ut ᵓstat ex nº 6. Deu existe: gº [illegible] Obiectioes ᵓa hoc suppu vide a nº 82.

53. Suppono 3º: ignorantia negativa nil aliud ee, qua carea cognitois circa illud, qd ignorat, Vg ignorare ignorantia nativa mysteriu Trinitatis e nullā cognitioe here circa tale mysteriu. = Suppo 4º: ignorā invincibile dici illā, quae superari n pt. Quae si talis ēēt, quae neq poa Dei superari posset, ēēt Methe invincibilis; si à talis ut ꝑ Dei poā superari possit et n ꝑ vires nrā, e phice invincibilis; si à ꝑ Dei poā, et vires nrā abstēa superari possit lcet cu magna difficultate e io moralit invincibilis.

54. Suppo 5º: Nēēriè ignorā ēē vincibile, atq ēē culpabile. Raoe; qa plavincibilit ignoramus Vg Iurisprudentia, Medicina, Astrologia &c n tn ignorantia culpabili. Undè duo essentialit requiruntur ut ignorā vincibilis evadat culpabilis. 1º, qd det obligao illā superandi. 2º, qd talis obligao animadvertatur. Quolibet q. ex his duobg ꝗuisdeficientibg ignorā n erit culpabilis.

55. Suppo 6º: Nullu hoiē posse here ignorā exis Dei Methe invincible; qa nullg e qua tu vir rudis, qui saltē depoa Dei abstēa n sit capax, ut illi a Deo notitia exis Dei infundat. Undè qº io e, an in aliquo adulto ᵓpote raois possit ēē ignorā Dei phicē, l moralit invincibilis, talit qd ei tā difficile sit notitiā Dei ᵓparare, ut raoe magnae difficultatis toto vitae tēpore tale notitiā n ᵓparet.

Cap. VI.

Quaestio triplici ᵓcluoe decidit.

56. Sit 1ª ᵓcluo: Polis e in alia ꝓvidea hō raoe ᵓpos, qui defu dispositionu corporearu adeò rudis sit, ut oio destitutus auxilijs sᵉ grae, et relictus viribg nrā, pos-

siit ignorare per totam vitam Deum existere invincibiliter, et inculpabiliter. Ratio est quia in hoc nulla ostenditur repugnantia. Confirmatur quia in nostra demonstratione a posteriori ultimo loco obtinet experientia, ut est prius Philosophorum; sed experientia constat extitisse homines adeo rudes, qui ... dicavit teneri sub obligatione ad sic ponendum utrumque dictorum, ad sic deserendum, et non deserendum gregem sibi creditum; ad deserendum, ut audiret sacrum, ad non deserendum, ne forte grex periret: ergo et poterit esse in alia providentia praedictus homo.

57. Sit 2a conclusio. Attento solo lumine naturae independenter ab auxiliis gratiae potest esse in hac providentia homo ratione compos adeo rudis, ut possit ignorare per totam vitam Deum existere invincibiliter, et inculpabiliter. Probatur conclusio iisdem rationibus ac 1a: quia in hoc nulla ostenditur repugnantia. Confirmatur 1o: quia de facto inveniuntur homines agrestes adeo rudes, ut vix discurrant circa ea, quae per se percipiunt, et aliunde nullam habent connexionem cum tali notitia praedicti homines considerati independenter ab auxiliis gratiae: ergo etc.

58. Confirmatur 2o: Saepe inveniuntur homines adeo rudes, ut in rebus facilioribus, in quibus eos instruere desideramus, tam hebetes sint ad discurrendum, ut inde sufficienter inferre possimus, fore, ut per seipsos, sine auxilio Dei gratiae, et sine magistro nullatenus devenire posse ad iudicandum Deum existere: dicti possunt inveniri, ubi deest Magister, ut experientia constat: ergo etc.

59. Sit 3a conclusio. In hac providentia nequit absolute loquendo, et attentis auxiliis Dei gratiae, quibus indiget homo ad salutem comparandam dari homo ratione compos, qui per totam vitam ignoret inculpabiliter, et invincibiliter Deum existere. Ubi nota lex per totam vitam, quia non obstat, quod per aliquod vitae tempus homo ignoret invincibiliter, et inculpabiliter. Id enim non repugnat.

60. Probatur 1o ex illo Job: omnes homines vident eum, et unusquisque intuetur procul. Ubi D. Gregorius: omnis homo, ait, eo ipso quod rationalis est conditus debet ex ratione colligere, eum, qui eum condidit, Deum esse. Probatur 2o ex illo Sapientiae C. 13: Vani autem sunt omnes homines in quibus non subest scientia Dei: ubi reprehenduntur omnes, in quibus non datur scientia Dei de facto; si posset dari ignorantia invincibilis Dei de facto, non merito reprehenderentur omnes, in quibus non datur scientia Dei; nam de ignorantia invincibili non reprehenditur iure homo; illa enim inculpabilis est: ergo etc. Confirmatur etiam efficaciter ex testimonio D. Pauli posito num. 13; ubi vocat homines inexcusabiles in comprehendendo Deum.

61. Probatur 3o ratione conclusio: quia Deus in praesenti providentia cuicumque homini adulto viatori

tribuit auxilium Dei gratiae, quo indiget, ut salvus fieri possit ex illud Pauli V.º ad Thimotheum C. 2º: Vult omnes homines salvos fieri; d aliunde constat, hominem non posse salvum fieri, quin credat, Deum existere ex illud D. Pauli ad Hebreos C. 11: Sine fide impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum quia est, et inquirentibus se remunerator sit; quo in praesenti providentia non potest absolute loquendo dari talis ignorantia.

62. Constat, et explicatur brevius: Si possibilis esset talis ignorantia in hac providentia in adulto constituto ratione possit iste salvari, et simul non posset salvari; d hoc implicat: ergo et illud. Probatur maior: quia si talis adultus in infantia baptizaretur, nec mortaliter peccaret, et sic moreretur sine dubio posset salvari, imo defacto salvaretur: quicumque quoque enim defacto decedit in gratia, salvatur; d aliunde sequeretur, quod nec salvaretur, nec posset salvari: quia nullus adultus salvatur, nec salvari potest in hac providentia sine fide explicita existentiae Dei ex dicta D. Pauli nº anti; credere enim oportet accedentem ad Deum quia est &c: ergo &c.

63. Dices Vº: quod adultus salvari potest de facto sine fide explicita existentiae Dei, ut sine ea infantes salvantur. Respondeo idem esse ex pluribus contra tot Sanctorum Patrum, Conciliorum, et Sacrae paginae testimonia, in quibus tanquam medium necessarium ad salutem fides explicita existentiae Dei exigitur expresse. Ad paritatem de infantibus, respondeo, plus peti ab adultis ad salutem consequendam, quam ab infantibus, ut omnes Theologi fatentur. Atque proinde non bene paritatem fieri ab infantibus ad adultos rationis compotes.

64. Dices Vº: quod testimonia Sacrae paginae, Conciliorum, et Sanctorum Patrum in quibus tanquam medium necessarium ad salutem fides explicita Dei insinuatur, solo loquuntur de salute obtinenda media adulti peccatoris iustificatione: adultus autem, de quo in argumento loqui fuimus, supponitur iustus. Respondeo contra est: quia verba Sacrae paginae, Conciliorum, et Sanctorum Patrum intelligenda sunt, ut sonant, et cum omni rigore, dummodo ex hoc nullum sequatur absurdum; d talia verba, ut sonant, non solo loquuntur de adulto peccatore, d de omni adulto rationis compote, et ex hac intelligentia nullum sequitur absurdum: ergo etiam intelligenda sunt de adulto iusto. Constat: quia si liceret pro libito sine urgenti fundamento limitare verba Sacrae paginae, Sanctorum Patrum, et Conciliorum nihil erit firmum in fide, et nulla erit veritas adeo clara in Scriptura, Conciliis, et Sanctis Patribus, quae limitationibus obscurari non possit.

Cap. 3um.

65. Obijcit. In statu quo dam a Deo hoi im pro fert ho in eius notitiam: g.º n. poli in alia providea ho raoii Spor, qui perit p totam vitam ignorare invincibiliter Deum expe. Pbatans: q.ª sicut propensioe innata feruntur agentia nalia in suos fines, ut levia sursum, gravia deorsum; sìliter ho inclinatioe nali fert in Deum, qui e finis illius; d in Deum ferri n pt, nisi pcedat cognio expa Dei: g.º ff.

66. Rx nando ans loquendo de ordine poli. Ad pbaoem noans. Maxima est disparitas dat inter agentia nalia, et hoem inordine ad suos fines: q.ª cum agentia nalia nse libere moveant ad suos fines, necesse fuit a Deo inclinaoem ad suos fines imprimi; at vero cum ho libere se moveat in suum finem, necesse n fuit imprimi a Deo talem inclinaoem, d fuit satis illum relinquere in manu dilis sui.

67. Obijcies 2.º Ad Deum providea spectat infundere hoi saltem suspeoem finis, adquem creatus e: alis illum crearet in statu, in quo n posset se deducere in pprium finem, q.d e dº providea, et bonitatem Dei; d ea suposie posita iam facile ho posset notitiam Dei Spar rare: g.º repugnat talis ignora moralis invincibilis, etiam in alia provide a. Rx V.º omissa maiori nando minrem; tum q.ª Deus in alia providea posset hoem destinare in alium finem distinctum ab ipso Deo: tum q.ª n quilbt suspitio Dei sufficit ad Sparandam notitiam de expa Dei evidentem, l saltem pbabilem.

68. Rx 2.º nando maiorem: cuius pbaoem disquo: crearet illum in statu, in quo n posset solis viribg nalibg se deducere in pprium finem, otto; attento etiam auxilio Dei grie, nomaiorem. In quo nil dat dº Dei providea. Cum enim n sit dº illam infantes, et amentes de facto ee creatos in eo statu, in cuius su Spo n possint solis viribg nalibg se deducere in pprium finem: silis n erit dº Dei providea, aliquos hoes raois Spotes in alia providea n posse solis viribg nalibg Sparare notitiam pbabilem de expa Dei.

69. Obijcies 3.º Gravis esset deordinaeo, si Deus crearet hoem cum ignora invincibili eorum, quæ sunt iuris nalis, ut g.q.d parentes sunt honorandi; q.d n e occidendum: g.º maior deordinaeo erit, si hoem crearet cum ignora invincibili ipsius Dei, qui a parentibg honorandg e, dictante hoc ipso iure nali: g.º repugnat ignora invincibilis Dei. Rx nando ans; q.º sicut ne gravis deordinao, q.d Deus pducat amentes, et coem ignorantem quæ sunt iuris nalis; silis ne gravis deordinao, q.d creet hoem in alia providea cum ignora invincibili expa Dei.

70. Objicies 4º: illa pria ñ possunt invincibilit ignorari, nimirum, bonum ee amplectendum: malum fugiendum: q^d tibi ñ vis fieri, alteri ñ facias: gº neq. ex a Sei. R. 1º, nando ans; loquendo in alia pvidea. R. 2º, omisso antis, nando coas. Sup l'e: qa hec pria cum adeo ppe sub humm sint, ut unusquisq. quantumvis rudis, illa sepe expe at, mirum ñe q^d a nemine raois 9pote possint invincibilit ignorari: at vero cum espa Sei longe sit a sensib hom, mirum ñ erit, q^d possit in alia pvidea creari a Deo ho cum tali ignora.

71. Objicies 5º: si polis eet talis ignora in adulto 9pote raois, posset ille salvari, et si ñ posset salvari; d hoc ee impole: gº et pdicta ignora. Pbat mar: qa si talis adultus in infantia baptizaret, et postea ñ peccaret, et sic moreret, salvaret, eo, q^d decederet in gra: rursus ñ posset salvari, qa ñ heret fidem explicitam ex e Sei. D; gº D.

72. R. nando marem; ad pbaoem ret 1º, q^d in tali pvidea ille ho ñ salvaret, neq. damnaret: qa pt Deus in alia pvidea creare hoem, cui ñ pmittat vitam eternam. R. 2º ad pbaoem, q^d talis ho posset salvari etiam si ñ heret fidem explicitam de ex a Sei; qa in illa pvidea posset Deus illi tribuere vitam eternam s. fide explicita de exa Sei, sicut defacto illam tribuit infantib baptizatis absq. tali fide explicita.

73. Objicies 6º: ille ho, qui heret talem ignoram peccaret mortalit, et si ñ peccaret mortalit; d hoc ee impole: gº D. Pbat mar: peccaret mortalit, qa supponimus illum occidere inocentem, advertendo id ee 9. dictamen recte raois: ee q. malum gre 9. illud; ñ peccaret mortalit, qa invincibilit ignoraret id ee malum 9. legem Dei. gº

74. R. disquendo marem: peccaret mortalit phylosophice, et ñ peccaret mortalit theologice, 9do; alit, no marem, ad pbaoem dis quo similit ans quoad utramq. ptem; peccaret mortalit phylosophice ppt occisoem 9. tale dictamen, 9do, peccaret theologice, no ans; similit disquequo ad 2am; ñ peccaret theologe in tali eu, 9do; ñ peccaret phylosophice, no ans. Explat distio. ille ho peccaret phylosophice; qa iudicaret, q^d occidendo faceret 9. dictamen raois recte; ñ peccaret theologice, qa ad id essentialit requirebat, q^d iudicaret, q^d occidendo faceret 9. legem Dei. Quod iudicium tunc ñ heret eo ipso, q^d invincibilit Deum ignoraret.

75. Objicies 7º: Predictus ho peccans mortalit eet dignus pena eterna, et si ñ eet dignus pena eterna; d hoc implat: gº D. Pbat mar: eet dignus pena eterna, qa

qui mortaliter peccat, eâ dignus ē; n̄ēēt dignus pœnā æternā; quia qui n̄ offendit Deum n̄ē dignus pœnā æternā; ille autem homo peccando n̄ offenderet Deum eo ipso, quod invincibiliter Deum ignoraret: ergo &. R. negando maiorem, ad probationem distinguo antecedens quoad utramque partem: qui mortaliter theologicé peccat ē dignus pœnā æternā, concedo: qui mortaliter solum philosophicé peccat, nego antecedens, et consequentiam: quia cum ille homo solum philosophicé peccaret eo ipso, quod Deum invincibiliter ignoraret, n̄ēēt dignus pœnā æternā, sed solum pœnā temporali graviter, quali Respublica solet punire homicidas, et fures, eos suspendendo, aut decapitando. Vide §um. 44um. f. 9. in Summa Sacræ Theologiæ.—

76. Obijcies 8°: Deus omnibus præbet auxilia sufficientia ad salutem; sed laborans invincibili ignorantia existentiæ Dei n̄ haberet auxilium sufficiens ad salutem; quia unum ex simpliciter necessarijs ad salutem ē notitia existentiæ Dei, ut constat ex num. 61: ergo. R. 1° distinguendo maiorem: præbet auxilia sufficientia ad salutem in hac providentia, concedo: in omni providentia possibili, nego maiorem. Nam posset Deus in alia providentia hominem creare n̄ destinando illum ad vitam æternam, sed ad alium finem. R. 2° omissa maiori, et minori, nego consequentiam; quia utraque consequentia solum loquitur de homine attento solis viribus naturæ. Ille autem homo eo ipso, quod haberet auxilium Dei gratiæ, n̄ esset relictus solis naturæ viribus.

77. Obijcies 9°: homo rationis compos potest operari honesté, vel inhonesté moraliter: sed cum prædicta ignorantia n̄ēēt possibilis operatio honesta: ergo. Probatur minor; quia honestum dicitur per conformitatem cum ultima regula honestatis, quæ est Deus; sed eo ipso, quod Deum ignoraret, n̄ haberet illa operatio prædictam conformitatem: ergo. R. potest moraliter operari honesté saltem philosophicé, concedo: theologicé, subdistinguo, si habet notitiam Dei, concedo; si n̄ habet, nego maiorem, et distinguo minorem; n̄ēēt possibilis operatio honesta theologicé, concedo; mere philosophicé, nego minorem. Ad probationem distinguo maiorem: honestum theologicé dicitur per conformitatem cum ultima regula, concedo; honestum solum philosophicé, nego maiorem; quia honestum solum philosophicé tale solum petit conformitatem cum dictamine rectæ rationis, qualem posset habere operatio illius hominis. Hinc patet ad reliquum argumenti.

78. Obijcies 10: hæc propositio, Deus existit, ē propositio per se nota, ut constat ex num. 8; sed propositio per se nota a nemine potest ignorari: ergo n̄ē possibilis invincibilis ignorantia existentiæ Dei. Probatur minor: quia ideo hæc propositio, quodlibet est, vel non est, dicitur propositio per se nota, (idem dic de alijs) quia a nemine ignorari potest: ergo &. R. concessa maiori, nego minorem; et antecedens probationis; Ratio ē; quia n̄ē de ratione propositionis per se notæ, quod a nemine possit ignorari (plures enim propositiones per se notæ ab aliquibus valde rudibus ignorantur) sed solum ē de ratione illius ut constat ex num. 7, quod si recte penetret ab intellectu eius obiectum, sufficienter moveri possit ad

evidenti asentiendum, l dissentiendum ipsi, prout fuerit proprio affirmare, l negare.

79. Objicies 4º: plures auctoritates, et testimonia Sacrae paginae, Conciliorum, et Sanctorum Patrum, quibus videtur, affirmari, non posse dari ignorantiam invincibilem Dei. R. praedictas auctoritates, et testimonia solum loqui de hac providentia, et de hominibus, qui de facto adiuvant a Deo auxiliis supernaturalibus gratiae ad sequendam vitam aeternam: non autem loqui de alia providentia, nec de hominibus attentis solum viribus naturae, de quibus solum loquuntur 1º et 2º nostra deluo.

Cap. 9um

Objectiones 1ª. 2ª, et 3ª deluo solvuntur.

80. Objicies 1º 1ª 2ª deluo: quilibet homo, quantumvis rudis videt stus ortum, et interitum rerum corporearum, et coenim illi constavit etiam attento solo lumine naturae existentiae unicam causam stam causarum omnium 2ª rum: 2º videt pulchritudinem universi, et cunctarum rerum proportiones in suos fines; et coenim illi constavit etiam attento solo lumine naturae existentiae aliquem supremum gubernatorem huius universi: ergo etiam independenter ab auxilio supernaturali gratiae, et attento solo lumine naturae non solum in hac providentia homines ... qui possit per totam vitam ignorare Deum existentiae invincibiliter, et inculpabiliter.

81. R., non adeo facile esse colligere ex ortu, et interitu 1am causam; et ex pulchritudine, et proportione rerum universi supremum artificem, et gubernatorem, ut id possit asequi solo lumine naturae quilibet homo ex valde rudibus, qui saepe de facto laborant ignorantia adeo crassa, ut in rebus facilioribus vix possint longo magisterio instrui, ut experientia constat, et ex dictis nº 56.

82. Objicies 2º 1ª 3ª deluo: aliqui homines adeo rudes inveniuntur de facto, ut vix de alio cogitent, quam de illis, quae sensibus percipiunt: ergo in istis mirum non erit, quod nunquam de Deo cogitent: ergo dari potest de facto absolute, et simpliciter loquendo ignorantia Dei invincibilis etiam attentis auxiliis, quibus de facto iuvat homo ad salutem. = R. concesso antecedenti, distinguendo consequentiam ... quod mirum non erit, quod nunquam de Deo cogitent attenta speciali providentia Dei, qua iuvat, omnes homines ad habendam tales notitiam; nego; hac speciali providentia Dei non attenta, concedo consequentiam. Defacto autem dari hanc providentiam constat ex nº 60, et 61.

83. Objicies 3º: licet praedictis hominibus non nulla interdum subrepat cogitatio de Deo adeo confusa, et languida, ut nequeant tales homines promovere ad tam sedulam, et diuturnam considerationem, quae erat necessaria, ut eorum ruditas ex iam Deum per discursum asequeretur: ergo ...

Ɔfrat.: q^a In exo creaturarum cum Deo petit saltem mediocritas ingenij ad inferendam ex
illa exam Dei; dum pdictis hoibus n dat. hec mediocritas ingenij: g.° R. adarguto, q^d let
pdicta cogitao, attenta talium hoium nimia ruditate in lumine nali, et defectu dispoitionis ex-
rum deveret ee valde Ɔfusa, et obscura: at vero ex speciali pvidea Dei illos adiuvante pvenit,
q^d talis cogitao sit sufficiens ad pparandam pbabilem saltem notitiam exam Dei. Ad Ɔfraoem Ɔ-
cessa mai, omissaq. mi, noam. Quia illa mediocritas ingenij, seu potius ruditas ad-
iuvaret a Deo adhendam notitiam de exa Dei, ex pdicta speciali pvidea, quam dari de
facto Ɔstat ex n.° 60, et 61.

84. Obijcies 4.: Posset aliquis oio insciens Dei audire ab alio Atheysta plurnare ex-
am Dei, et il ples ee raoes adiduandum, numirum, que ppoitae manent an.° 17. usq. ad nu-
mum 33; dute adhibita oi diliga posset n invenire raoes equivalentes raoi desum-
ptae ex pdictis fundamtis, quia pbaret, Deum exire: g.° hebo posset sibi pbabilr psuade-
re, Deum n exire: g.° et habere ignora invincilem Dei. Ɔfrat.: Aliqui ex Phylois narunt
ee Deum, ut Ɔstat ex n.° 16: g.° pt dari ignora invincilis Dei.

85. R. Ɔcessa mai, nando mi; 1.°, q^a ut iste pbabilr naret Dei exam, deret
pcognoscere, quid sit Deus: aliter imprudenter illam naret: qua cognoe psupposita, in
illa inveniret obvias raoes potas n.° 48, et 49, longe supantes raoes quaslibet aliun-
de desumptas circa negaoem exae Dei. = 2.°, q^a etiam n talis ho solo lumine nali id obti-
nere n posset, adiuvaret tn ex speciali pvidea Dei, ut posset invenire raoes p-
dictas. Ad Ɔfraoem Ɔcesso ante, noam. Raoe; q^d talis ignora n fuit invincilis, d
vincilis: pindeq. dicunt ab Apostolo inexcusales pdicti hoies, ut Ɔstat ex n.° 15.

Disputao Quinta.

In quonam Ɔsistat essa Mptha Dei?

Cap. 1.

Premittit, in quonam Ɔsistat essa phyca Dei?

86. Duplex essa Ɔsiderari pt in qualibet entitate, alia phyca, Mthaalia;
Dei.? in hoc cap.° ut melius intelligat 2.° de qua postea, agemus. Inquirit q.° mo q
sit essa phyca Dei?

87. Sit nra Ɔclus. essa phyca Dei Ɔsistit in colleoe omnium oio pratorum, cum qui-
bus rr identificat Deus. Pbat.: essa phyca cuiusq. rei e oe id, q^d rr e res ipsa; d Deus e
rr coleo omnium iorum pratorum, cum quibus rr identificat: g.° essa phyca Dei Ɔsistit in coleoe

omnium omnino praedicatorum, cum quibus realiter identificatur Deus. Maior, etsi certa, probatur; quia ideo essentia physica hominis utique est esse ens, substantia, vivens, animale, risibile, admirativum, et reliqua praedicata realiter identificata cum homine, quia realiter est omnia haec praedicata. Minor probatur; quia in sensu reali est vera haec propositio: Deus est collectio omnium praedicatorum cum quibus realiter identificatur; ita ut quodlibet praedicatum talis collectionis verificetur de Deo.

88. Ex dictis infertur 1°: quod essentia physica Dei constituitur ex divinis personalitatibus. Probatur; quia haec propositio est vera; Deus est realiter Pater, Filius, et Spiritus Sanctus; et etiam in abstracto Deitas realiter est Paternitas, Filiatio, et Spiratio passiva: ideo pro essentia physica Dei constituitur ex divinis personalitatibus: ergo. – Infertur 2°: quod essentia physica Dei nullam passionem exhibet. Probatur: quia ut constat ex numero antecedenti omne praedicatum identificatum cum Deo est constitutivum essentiae physicae Dei; aliunde ab essentia physica Dei non conveniunt emanationes aliquae physice receptae in tali essentia, ad modum quo calor emanans ab igne dicitur passio illius, ut certum est apud Theologos: ergo etc.

89. Dices tamen contra 1°: Si essentia physica Dei constitueretur per dictam collectionem, daretur in Deo pluralitas; atqui haec in Deo dari non potest: ergo essentia physica Dei non potest constitui per collectionem praedictam. – Respondeo distinguendo maiorem; daretur in Deo pluralitas in ratione essentiae adaequatae Dei, nego: daretur pluralitas in ratione partium, nimirum personalitatum physice constituentium, concedo maiorem, et illius distinguo minorem: atqui haec in ratione essentiae adaequatae in Deo dari non potest, concedo: in ratione partium, seu personalitatum physice constituentium, nego minorem; quia sicut non implicat, quod in homine detur pluralitas partium physice constituentium ipsum hominem, et tamen quod solo detur in homine una sola adaequata essentia physica; similiter idem non implicat in Deo modo explicato.

90. Dices 2°: Si essentia physica Dei constitueretur ex divinis personalitatibus, esset totum compositum ex partibus realiter distinctis; atqui hoc repugnat Deo: ergo. Probatur minor: quia Deus debet esse ens simplicissimum excludens omnem compositionem: ergo etc. Respondeo distinguendo maiorem: esset totum compositum ex partibus realiter tam immediate, quam mediate distinctis, nego maiorem: solo realiter immediate distinctis, mediate tamen identificatis, concedo maiorem, et nego minorem, et antecedens probationis loquendo in 2° sensu. Ratio est; quia licet Deus debeat excludere omnem compositionem, in qua partes neque mediate, neque immediate realiter identificentur; at vero non debet excludere compositionem, in qua partes mediate realiter identificantur. Nam de facto datur in Deo talis compositio ex personalitatibus divinis inter se: quidquid sit, an personalitates constituant, licet physicam Dei essentiam. Quod autem tales personalitates mediate realiter inter se identificentur, patet ex eo, quod licet realiter inter se distinguantur, identificantur tamen cum uno tertio, nimirum cum essentia Dei; quod dicitur identificari mediate.

91. Dices 3°: essentia physica Dei est adaequate in qualibet persona Divina; atqui personalitas

non in quaelibet persona Divina essentia physica Dei non constituitur partialiter ex personalitatibus Divinis. 12.

Probatur maior: quia quaelibet persona Divina est absolute Deus: ergo etc. Respondeo: nando absolute maiorem loquendo de essentia physica Dei ut tali, de qua procedit quaestio. Ad probationem concedo antecedens, et nego consequentiam; ratio est; quia ad hoc, ut quaelibet Divina persona sit absolute Deus, sufficit, quod cum illa identificetur adequate sufficienter essentia Metaphysica Dei, sicut ad hoc ut quaelibet homo sit absolute homo, sufficit, quod cum illo identificetur adequate sufficienter essentia Metaphysica hominis; licet non eet risibilis, et admirativus. Quid autem sit essentia Metaphysica Dei constabit ex dicendis numero 103.

Cap. 7.

Aliquae sententiae circa essentiam Metaphysicam Dei omnino reijciuntur.

92. Prima sententia docet, essentiam Metaphysicam Dei consistere in intellectione actuali. Ita P. Herize, P. Faiolus, P. Hemelman, P. Salas, Nazarius, Machin, M. Albelda, P. Arriaga, et alii, quos omnes citat P. Izquierdo tractatu 5. de Deo uno, numero 202, disputatione 5. quaestione 3. Contra est 1º: quia essentia Metaphysica Dei debet consistere in eo, per quod Deus evadat absolute, et simpliciter ens omnium pollens perfectissimus; sed per solam intellectionem actualem Deus non evadit absolute, et simpliciter ens omnium pollens perfectissimus: ergo essentia Metaphysica Dei non consistit solo in intellectione actuali. Maior constat tum ex dicendis, tum ex eorum adiectione. Minor facile probatur: quia ens habens intellectionem actualem, et non reliquas omnes perfectiones simpliciter simplices est perfectius sola intellectione: ergo etc. Argumentum hoc urgentissimum est, multotiens que contra quaslibet sententias adversariorum.

93. Contra est 2º: quia essentia Metaphysica cuiusque rei debet esse illa praedicata, quibus per se positis poneretur res ipsa, et quolibet per se ablato, auferretur; sed per se posita intellectione Divina ut condistincta a reliquis omnibus praedicatis Divinis, non poneretur absolute, et simpliciter Deus: ergo in illa non consistit essentia Metaphysica Dei. Probatur minor: quia per se posita intellectione Divina ut condistincta a reliquis praedicatis Divinis non poneretur ens sive Omnipotens, sive Aeternum, sive Immensum, sive volitum etc. alioquin sibi ipse ponerentur, non poneretur per se intellectio Divina ut condistincta a reliquis praedicatis; sed implicat contradictionem dicere poni Deum, qui absolute, et simpliciter sit Deus, et non sit sive Omnipotens, sive Aeternus, sive Immensus, sive volitus etc. ut ex terminis patet: ergo etc. Contra est 3º: quia nulla ratio efficax assignari potest ab adversariis, ratione cuius essentia Metaphysica Dei debeat solo consistere in actuali intellectione, ut condistincta a reliquis praedicatis Divinis, ut ex argumentorum solutione constabit: ergo etc.

94. * Dices ex ingenio solo Nostro pro solvenda 2ª nostra impugnatione; quod per se posita intellectione Divina actuali poneretur Deus; quia poneretur omnipotens, Aeternus, Immensus, volitus etc. eminenter, licet non formaliter, quod sufficit, ut ponatur Deus. Hoc possunt cuilibet sententiae Patroni huic argumento

vere, ut considerantis constavit. Consequentia 2ª est efficacius, et quidem argutor proprio: et infero: ergo si per impossibile posita intellectione actuali Dei non poneretur Deus abstracte, et simpliciter omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc.; sed Deus, qui non est abstracte, et simpliciter omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc. abstracte, et simpliciter non est Deus: ergo si per impossibile posita intellectione actuali Dei non poneretur Deus abstracte, et simpliciter talis. Probo consequentiam 4ª; nam per adversarios, si per impossibile posita intellectione actuali Dei non poneretur Deus solo eminenter omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc.; sed Deus solo eminenter omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc. abstracte, et simpliciter non esset omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc.: ergo si per impossibile posita intellectione actuali Dei non poneretur Deus abstracte, et simpliciter omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc. Probatur minor: sicut si Deus solo eminenter omnipotens abstracte, et simpliciter esset omnipotens, Deus solo eminenter creatura abstracte, et simpliciter esset creatura; sed Deus, qui solo eminenter est creatura abstracte, et simpliciter non est creatura: ergo Deus solo eminenter omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc. abstracte, et simpliciter non est omnipotens, aeternus, immensus, volitivus etc.

95. 2ª sententia docet, essentiam Metaphysicam Dei consistere in intellectivo radicali, hoc est, quod est radix intellectionis actualis. Ita P. Albertinus, Durandus, P. Valentia, Curiel, Ferrerius, et alii, quos citat P. Izquierdo ubi supra n.º 203. = Impugnatur haec sententia ex eo, quia per solum intellectivum radicalem non evadit Deus ens omnium perfectissimum. 2º: ex eo, quod si per impossibile posito intellectivo non poneretur essentia Dei, neque Deus. = 3º: ex eo, quod nulla ratio efficax assignari potest, cur essentia Dei debeat consistere in solo intellectivo radicali, et non in solo volitivo radicali; sed in solo volitivo non consistit: ergo neque in solo intellectivo. Quae possunt obiici pro hac sententia facile possunt solvi ex dicendis pro solutione argumentorum, quae pro 1ª sententia militantium.

96. 3ª sententia ingeniosiorum Recentiorum, asserit consistere in intellectivo actu. = Impugnatur haec sententia ex supradictis n.º 92, et 93. Impugnatur 2º specialiter: quia essentia Metaphysica quando constat genere, et differentia debet constare genere infimo; sed intellectivum actu non constat genere infimo: ergo etc. Maior est certa; quia ideo species definitur per genus, et differentiam, quia ens est generale, recta non esset, quia non constaret genere infimo. Probatur minor: quia volitivum est genus magis infimum, quam intellectivum, siquidem in sententia huius Recentioris, et in vera sententia, potest esse intellectivum non volitivum, sed non econtra volitivum non intellectivum: sed hoc est, quod volitivum sit genus magis infimum, quam intellectivum: ergo etc.

97. Impugnatur 3º: quia quando essentia constat genere, et differentia genus debet esse immediatum ipsi differentiae essentiali; sed intellectivum non est genus immediatum ipsi aseitati: ergo etc. Maior inductione patet.

Pbatur: Naj ens dividitur immediate in ens a se, et ens ab alio; ens ab alio in substantiam, 13.
et accidens: substantia in spiritualem, et corpoream: substantia spiritualis in viventem, et non viventem: vivens in intellectualem puram, seu non volitivam, et in intellectivam volitivam. Ecce
post genus entis mediant conceptus substantiae, spiritualis, vivens, integrum intellectivum: quo hoc non est genus immediatum ad praedictas differentias.

98. 4ª sententia constituit essentiam Metaphysicam Dei in radice omnium attributorum, sive haec radix sit unica, et indivisibilis, ut aliqui volunt; sive Metaphysice constituta ex tot radicibus, quot sunt attributa, ut alii malunt. Ita P. Enriquez 1ª parte Summae, articulo 24. quaestione 3. P. Granado 1ª parte, controversia 2ª tractatu 1º. disputatione 3. sectione 4. Probabiliter videtur stare P. Vazquez 1ª parte, disputatione 113. et alii, qui supponunt, essentiam Metaphysicam Dei esse quemdam conceptum priorem ad omnia attributa.

99. Impugnatur 1º haec sententia ex dictis a numero 92, et 93. Impugnatur 2º specialiter ex eo, quod non explicet in particulari quodnam sit praedicatum, seu praedicata, in quibus attributa radicentur; sicut male explicaret essentiam Metaphysicam hominis, qui sic diceret; essentia Metaphysica hominis constituitur in praedicato, seu praedicatis radicantibus hominis attributa, seu passiones Metaphysicas.

Cap. 3um.

Aliae sententiae omnino reiiciuntur.

100. 5ª sententia constituit essentiam Metaphysicam Dei in coniuncto ex intellectivo, et volitivo. Ita Subtilis Doctor in 1º disputatione 26. quaestione unica, sub finem, et alii. Impugnatur 1º, ex eo, quod per tale coniunctum per se sumptum non evadat Deus formaliter, et Metaphysice ens omnium perfectissimum. 2º; ex eo, quod per se posito tali coniuncto prout condistincto a reliquis praedicatis divinis non verificatur, poni Deum. 3º: quia nulla ratio efficax assignatur ab adversariis ad suam sententiam nobis suadendam.

101. 6ª sententia proponit, essentiam Metaphysicam Dei consistere in ente a se. Ita M. Bañez 1ª parte quaestione 3. articulo 4. M. Albarez de Auxiliis disputatione 113. numero 3. Bartholomaeus Legionensis 1ª parte variarum, selectione 5ª. P. Raynaudus in Theologia naturali disputatione 6ª quaestione 1ª articulo 2. P. Recupitus Lib. 2. de Deo, quaestione 14. Cap. 4, et alii. Impugnatur 1º ex dictis a numero 92; quia Deus non evadit formaliter, et Metaphysice ens omnium perfectissimum per se, per hoc ens a se. 2º specialiter ex eo, quod non explicet per genus infimum; ens enim in Deo est genus supremum. = 7ª sententia asserit essentiam Metaphysicam Dei consistere in substantia a se. Ita P. Ioannes Gutierrez. Haec sententia impugnanda est iisdem rationibus ac praecedens.

102. 8ª sa Istituit essam Methaam Dei in ente ase interminabili. Ita noster Gillig Vª pte Lib. Vº. Tractatu. a Cap.º 12. P. Hurtado Disp.º 20. Meth. sectiõe 2ª. P. Tanneris Vª pte Disp.º 2ª. q.º Vª. dubio 5. et alij. Quæ sa im pugnanda ẽ ijsdẽ raõu atq. præcedens. = 9ª deniq. sa Istituit essam Methaam Dei in Infinitate. Ita Argentinas in Prolegomenis, Toletanus q.º 6ª. qui bus favere videt Scotus in Vº. Distiõe 3ª. q.º 2ª. Hæc sa impugnat Vº. ex dictis nº. 92: q. nõ vadit Deus ft, et Methe ens õium potius pfectissimum p in finitatem Cuisẽ. Impugnat 2º. ex dictis nº. 93. Impugnat 3º. specialit ex eo q. nullum fundamentum hẽt, et ex argutoties soluõe distavit.

Capitt 3.

Vide §7. 97. f. 7. in Summa Sacræ Theologiæ = et §7. 18. f. 9. =
Vide f. 71. huius me nullas raões hanc sclusionem pbantes et nullaargutas. raõs =

Nrasa pponitur, et pbatur.

103. Sit nra sclusio: essa Methaa Dei ft, et Methe ẽ collectio Methaa. õium Divinarum pfectionum Imunium numericẽ pidentitatem reales trib. Divinis Personis. Ita clarissimẽ, q. q. adversarij clament Granatense miraculum eximius noster D. P. Franciscus Suarez, quem vide Disp.º 30. Methe, sectiõe 6ª. nº. Vº. et clarius nº. 4. et 5º. aferens pre Ange

Vide P. Quiros, lucem Preceptores Vª pte, q.º 13. arto 4. et in Vª. Distiõe 2ª. q.º 2ª. Durandus, qui nram sequitur vsam, eamq. ar guto ingenio Ricardum, Ocamum, Gabrielem, Capreolum, et Gregorium Disp.º 8. et etiam Marsilium q.º 12. et Henriquez, quodlibeto 5. q.º Vª. Citat etiam pre sstissimo pbat. = Dum Dionisium, Dum Leonem, Dum Augustinum, Dum Anselmum, plesq. alios ex Quam nram sam Sanctis Patribus. Citat etiam eximius D. Lib. Vº. de Attributis, Capitt. et defenait etiam P. Montoya de Trinitate Disp.º 8. sectiõe 5ª. quos ingeniosẽ sequunt. NN.
P. Nicolaus Mar tinez, quem vide. =

104. Pbat Vº. sclusio auctoritate D. Athanasij, et innumeris Pa trum, et Theologorum testimonijs. Sufficiat p õibus auctoritas Justiniani Im peratoris, qui in suo edicto fidei, q. hẽt. in Vº. tomo Conciliorum, pagina 655. ante Sinodum Quintum Generalem, quæ Istantinopolitana 2ª. Co lumna 105. ait: oes enim Sancti Patres psonant nos docent, aliud ẽẽ naturam, sive substam, et fram, et aliud substẽam, sive personam: et nam quidem, sive substam, et fram hoc quod ẽ Imune sgĩficare: substẽam aũt sive psonam hoc quod ẽ speciale. Ubi valdẽ notanda illa verba: Et nam quidem, substam, et fram hoc quod ẽ cõe, sgĩficare.

105. Dices V°; has, et siles loquões só de phyca Dei essa loqui. D 3ª é; qª loquun- t° p̄scindendo subitas, et nas apsonalitatibg; ut 3stat ex illis verbis Justiniani: aliud ēena, sive subitas, et fras, et aliud subsisteas; dūn essa phyca Dei n̄ impedit distio subitę apsonalitaibg; nas etias p̄sonalitaes ptinent ad essas phycas Dei, ut 3stat ex dictis an° 84. q° 87

106. Dices V° ex P. Izquierdo, p̄dicta testimonia loqui só de essa Dei Theologicé 3siderata, n̄ á de illa Methé 3siderata. D 3ª é V°: qª loqunt de essa p̄ ut raōe nr̄a 3siderata; loqunt ej de ipsa p̄ut raōe nr̄a p̄cipa, et dista apsonalitaibg; dessa Dei raōe nr̄a 3siderata é essa Metha: q° loqunt de essa Methaxa 3ª é V°: qª ubi verba Sanctorum Patrum n̄ disgunt, necn̄ disguere devemg, p̄sepué qdo nullus requit absurdus; d verba Sanctorum Patrum n̄ disgunt ints essas Theologé sumptas, et Methé sumptas; et hinc nullus requit absurdus, atl é ex se manifestus: q° nec nos disguere devemg; dessa Theologé 3siderata etias iuxta P. Izquierdo é colleo Divinarus p̄feons p̄ ut dista apsonalitaibg: q° in illa 3sistit essa Metha Dei.

107. Pbat V° a raōe ex Eximio D.re desumpta, et quides urgentissimé 3cluo: qª essa Metha Dei é illud, p̄ qd abste, et simplicits, et abiq. ulla limitaoē ens fit, et Methé oūs pfectissimus; dió p̄ p̄dictas coleos Deg evadit abste, et simplicits, et abiq. ulla limitaoē ens fit, et Methé oūs pfectissimus: q° essa Metha Dei 3sistit in p̄dicta coleoē fit, et Methé. Mar det éé certissima; alioqui essa Metha Dei n̄éét abste, et simplicits, et abiq. ulla limitaoē ens fit, et Methé oūs pfectissimus, dió cus aliqua limitaoē, qd absurdissimus é. Mir etias 3stat; q° id, qd fit, et Methé 3tinet oes pfeos simplicits simplices, é fit, et Methé pfectis, quas id, qd fit, et Methé n̄ 3tinet oes pfeos simplicits simplices; dió p̄dicta colleo á nobis assignata 3tinet fit, et Methé oes pfeos simplicits simplices: q° só p̄ p̄dictas coleoē Deg evadit abste, et simplicits, et abiq. ulla limitaoē ens fit, et Methé oūs pfectissimus. Premissis evidentes s, et coens Silogg é demonstratibg.

108. Pbat 3° illud é essa Metha Dei, qd p̄prié, et rigorosé sigifat p° cōs intelligeas theologorus, et Patrus hoc nomine, Deus; dut 3stat ex n° V. hoc nomine, Deus, sigifat ens oūs cogitabilus pfectissimus: q° essa Metha Dei 3sistit in eo, qd

15. Sit V° nra 3cluo: essa Metha Dei ut Trini fit, et Methé [illegible] colleo Methaous Deus praterus tas absolutorus, quas relativorus. Pb. t° efficacits: é ia Metha Dei ut Trini fit, et Methé 3stitui t p̄ oē id, qª positivé 3stituit essas Methas Dei ut unig tanquá p̄geng, et p̄ stelaoē tanquá Degenerat per dit. differt, qua ab essa Metha Dei ut unig disguit. hoce; p̄cise in tellecto intelligit essa Metha Dei ut Trinus et p̄cise n̄ in tellecto n̄ intelligit talis essa; dit quo p̄cise intellecto intelligit, et quo p̄cise n̄ intellecto n̄ intelligit essa rei, é 3stitutivus talis, t° Capsacis ut p̄rius é. q° 87.

Pbat 2o. Deus sit, et Metha. debet dicere oes pfeces simpliciter simplices, et virtualiter pratam Dstituentia Trinitatis; d ratione colleois oium pfeconum Dei absolutarum dicit oes pfeces simpliciter simplices, et ratione colleois oium Dei relaonum dicit pratam Dstituentia differentialiter Trinitatis a Deo ut uno: go in collectione ex utraque collectione resultante constituitur, et Metha. essentia Metha exclusiva Dei ut Trini. Nota, qd argumentum in margine solum sequitur entium positivorum militat contra conclusionem hanc, de eo dicemus mox solvendum. =

sit ens oium excogitabilium pfectissimum; d hoc est formalissime essentiam Methaam Dei constitui per pdictam colleonem: go &c. Reliqua constant pro maiori, quam pbo: nam pnomen ppriuum uniuscuiusque rei in sua Theologorum, et Phylosorum significat pprie essentiam eius Metham. Quod pbatur inductione; nam pnomen ho, intra Theologorum, et Phylosorum pprie, et rigorose significat primum sensatum, et ratiotinium, qd est essentia Metha hominis: pnomen equus significat albinnile, qd est essentia Metha equi, et sic de aliis: go &c.

119. Pbatur 3o apriori deducto: Illud est essentia Metha cuiusque rei, qd si per impossibile poneret apte rem daret res ipsa, et si per impossibile auferret, res ipsa auferret; d si per impossibile poneret pdicta colleo apte rei, poneret Deus, et si aliquid ex pdicta colleone per impossibile auferret, Deus ipse auferret; go in pdicta colleone consistit essentia Metha Dei. Maior est certa, et pbatur ex eo, qd ideo al rale per impossibile est essentia Metha hominis, quia si per impossibile poneret entitas, quae esset alrale, et careret omni alio prato poneret homo; et si per impossibile auferret a tali entitate licet al, licet rale auferret homo. Minor quoad 1am partem est certa, et constat ex eo, qd quaelibet Dei pfeco est pfecto Deus ut definitur in Concilio Ephesino Tomo 5. cap. 12. Pbatur quoad 2am partem: quia si per impossibile auferret a Deo aliqua pfeco ex pdicta coleone, non maneret absolute, et simpliciter ens oium possibilium pfectissimum; d qd non manet absolute, et simpliciter ens oium pfectissimum non manet Deus ut patet: go &c.

120. Confirmatur et declaratur amplius ratio precedens: Nam si per impossibile auferret a Deo Sapientia, et reliquae oes pfecones manerent, tunc non maneret Deus; ens enim sine Sapientia Deus esse non potest. Similiter si per impossibile auferret a Deo Omnipotentia, et reliquae oes pfecones manerent, tunc non maneret Deus; ens enim qd non est Omnipotens minime potest esse Deus [idem dic de ablatione cuiuslibet pfeconis Dei seorsum sumpta] go oes et singulae pfecones Dei constituunt essentiam Metham Dei.

121. Confirmatur et efficaciter quia si essentia Metha Dei non constitueretur per pdictam colleonem non posset pbari efficaciter a ratione summae pfecois Dei, neque qd in Deo debeant dari oes, et singulae pfecones simpliciter simplices; sic enim non est qd essentiale Deo esse Sapiens, Omnipotens &c; et stare posset, qd Deus sit absolute ens oium possibilium pfectissimum absque Sapientia, Omnipotentia &c; unde nam modo efficaciter a ratione pbabitur, qd pdictae pfecones debeant dari in Deo. = Confirmatur 3o: quia Patres et Theologi Deum dicunt esse essentialiter, seu per essentiam bonum, Sapientem &c: go &c.

122. Dices, Deus physice consideratus debet esse ens absolute, et simpliciter omnium perfectissimum, non vero Metaphysice consideratus. = Contra est: quia Deus Metaphysice consideratus est vere, et proprie Deus; sicut homo Metaphysice consideratus est vere, et proprie homo; sed implicat in terminis, quod illud, quod est vere, et proprie Deus non sit absolute, et simpliciter ens omnium perfectissimum: ergo dicendum = consequentia est evidens; quia nulla ratio assignari potest, cur Deus physice consideratus debeat esse ens absolute, et simpliciter perfectum, et Metaphysice consideratus non debeat esse absolute, et simpliciter perfectissimum; dicunt adversarii physice consideratus debet esse ens absolute, et simpliciter perfectissimum: ergo et Metaphysice consideratus.

Deus est totum Metaphysicum, cuius aliqua pars Metaphysica, nimirum aliquod Dei, est defectibilis; dictatum constans parte defectibili quodcumque sit, defectibile est: Deus ergo defectibilis esset: ergo ratione aliqua liberi Dei non constituunt essentiam Metaphysicam Dei. =

Caput 5um.

Argumenta solvuntur.

123. Arguitur primo pro prima sententia constituente essentiam Metaphysicam Dei in intellectione actuali. In omni gradu entis perfectior est gradus vitae substantialis intellectualis: et in hoc gradu perfectior est ipsa vita actualis, quae est actualis intellectio: ergo in tali vita actuali constituit essentiam Metaphysicam Dei. Respondetur primo, ignotum esse antecedens quoad primam partem; alii enim dicunt conceptum entis esse; alii conceptum vitae vel vegetativae, et sensitivae; alii alios conceptus esse perfectiores. Respondetur secundo negando antecedens quoad secundam partem; quia implicat, quod effectus sit perfectior suo principio adaequato sicut implicat effectum esse perfectiorem sua causa adaequata. Respondetur tertio omisso antecedente, negando consequentiam; Ratio est; quia etiam si in omni ordine gradus entis perfectior esset gradus vitae substantialis intellectualis; perfectior tamen est conceptus bonitatis omnis gradus perfectionis entis: ac proinde in illo debet constitui essentia Metaphysica Dei, ut constat ex numero 92, et constavit amplius a numero 114.

124. Arguitur secundo. Deus dicitur a videndo, seu intelligendo, ut communiter interpretantur Patres, et Theologi: ergo essentia Metaphysica Dei constituit in intellectione. = Respondetur omisso antecedente, negando consequentiam; quia sicut non bene valet, homo dicitur ab humo: ergo essentia Metaphysica hominis est humanus, aut corpus; similiter non bene valet; Deus dicitur ab intelligendo: ergo essentia Metaphysica Dei est intellectio. Ratio est; quia non semper res sumit suam denominationem ab essentia Metaphysica illius, sed aliquando ab aliquo praedicato nobis notiori, ut constat ex exemplo hominis allato. Quod idem contingit in Deo; sumit ergo suam denominationem a videndo, seu intelligendo, quia hoc praedicatum nobis magis innotescit ex providentia circa creata.

125. Arguitur tertio: Intellectio Dei contrahit reliquos gradus superiores entis: ergo intellectio Dei est essentia Metaphysica Dei. Respondetur abstinendo antecedens, sed illud distinguendo claritatis gratia: contrahit reliquos gradus via constitutionis Metaphysicae, nego antecedens; via connexionis Metaphysicae, concedo antecedens

15. Arguitur ex Domino Domino Joanne de Lazaro contra nostram sententiam: Essentia Metaphysica Dei ut unius constituet se, et Metaphysice in collectione omnium Dei perfectionum absolutarum,

non constituunt essentiam Metaphysicam Dei. = Ingeniosum sane argumentum, ex cerebro huius Domini fabricatum, cui adeo effusum fuit, ut propter illum sane meam deserere non dubitavit, novam quaerens adducit relatis affirmans: essentiam Metaphysicam Dei ut unius constituere in collectione omnium perfectionum necessariarum absolutarum. = Respondetur ergo primo indirecte, retorquendo, et inferendo: ergo essentia physica Dei defectibilis esset. Probo consequentiam: Apud omnes Catholicos, essentia physica Dei ut unius constituit in collectione omnium perfectionum absolutarum;

etiam liberum; quia in quantum perfectio liberi a parte, totum distans parte defectibili defectibilem: ergo Deus perfectio est aliquid unum distans defectibilis. = Respondeo directe argumentum tangere celebriorem quaestionem Theologicam de difficultate de distinctione a libertate Dei, ad mare de voluntate spectantem, nos ergo nunc dicimus, quod libertatem Dei esse intrinsecam adaequate ipsi Deo: unde talis ab entitate vel ... defectibiliter determinari, et extrinsece; quod idem est, ac solum terminos defectibiles esse, non vero ab libertatem respicientes tales terminos.

Arguens 7º ex Divo Thoma 1. contra gentes, cap. 45: Intelligens praeparat ad intus ut esset ad essentiam Dei esse Dei essentia: ergo intelligere

et nego consequentiam. Quia etiam omnipotentia, immensitas, et aliae perfectiones simpliciter constituunt viam inexpiorum reliquorum graduum; quae bene valet: est omnipotens: ergo sapiens: ergo immensus et etiam vice versa: et tamen in praedictis perfectionibus per adversarios non constituit essentia Metaphysica Dei.

126. Arguens 4º: Deus est actus purissimus; sed sola intellectio est actus purissimus: ergo in sola intellectione constituit essentia Metaphysica Dei. Probatur maior: quia substantia Dei apta intelligere, et potentia apta velle non est actus purissimus: ergo etc. Probatur antecedens: nam talis substantia et potentia habent aliquid potentialitatis ad intellectionem, volitionem etc.: ergo etc. Respondeo similiter forte posse probari, quod essentia Metaphysica Dei stat in sola volitione; de hoc ad adversarios: quare etc. Respondeo, omissa maiore et minore, negando consequentiam; quia essentia Metaphysica Dei non debet poni in actu purissimo, sed in conceptu, per quem Deus evadat ens omnium potius perfectissimum ut constat ex numero 92. Respondeo 3º, distinguendo maiorem:

127. est actus purissimus in genere potentiae physicae receptivae, concedo: in genere potentiae Metaphysicae, nego maiorem, et similiter distinguo minorem; sed sola intellectio est actus purissimus in genere potentiae receptivae physicae, nego minorem, in genere potentiae Metaphysicae, concedo minorem. Ad probationem distinguo similiter antecedens: in genere potentiae receptivae physicae, nego antecedens; in genere potentiae Metaphysicae, concedo antecedens, et nego consequentiam. Quia sicut in Deo non implicat distinctio Metaphysica et ratio, similiter non implicat potentia Metaphysica intelligendi et volendi.

128. Arguens 5º: Inter omnes formalitates subjecto perfectissima est operatio; sed intellectio aut alia est operatio, est quae perfectior qualibet operatione: ergo etc. Probatur maior 1º: quia operatio est complementum potentiae. 2º: quia reliquae formalitates respiciunt operationes tamquam ultimum finem; nam esse est propter operari. 3º: quia in operatione maxime assimilat creatura Deo: ergo. Respondeo, omissis probationibus, negando consequentiam; quia essentia Dei non debet poni in operatione perfectissima, sed in eo, per quod Deus evadat absolute et simpliciter ens omnium potius perfectissimum; per solam autem intellectionem non evadit ens absolute et simpliciter omnium potius perfectissimum ut constat ex numero 92.

129. Respondeo negando maiorem. Nam operatio animae rationalis perfectior non est ipsa anima rationali. Ad 1am probationem omisso antecedente, nego consequentiam; aliter operationes animae rationalis essent perfectiores anima rationali, et operationes Angeli perfectiores Angelo. Ad 2am probationem nego antecedens. Ad cuius probationem vero, quod cum dicitur, quod esse est propter operari, non denotat illud propter, operationes esse ultimum finem operantis, sed ad summum esse finem intermedium. Nam intellectionis

ē ppᵗ inteleoꝫ, voltas ppᵗ volioꝫ, et Incarnao Verbi Divini fuit ppᵗ nraꝫ salutē: et tn̄ neq. inteleo, et volio ē ultimꝰ finis Dei, d possessio summi boni, neq. salꝰ nra fuit ultimꝰ finis Incarnaois, d gla Dei. = Ad 3ᵃᵐ pbaoēm no ans: qᵃ magis assimilat in eo, qᵈ sit subsᵗa, vivens, rals et in coleoē oiuꝫ pfeoꝫ, quaꝫ in sola opaōe.

130. Argues 6º: Si essa Dei n̄ ꝯstitueret ꝑise p inteleoē aualē, essa n̄ heret inteleoē: sᵍ ꝯ. Pbat ans; qᵃ neq. illaꝫ heret ab alio, neq. heret a se: qº ꝯ. Pbat ans quoad 2ᵃᵐ pteꝫ quꝫ sola indiget pbaoē; qᵃ ag purꝰ n̄ ꝯtinet in aliquā poā; d inteleo ē ag purꝰ eo ipso, qᵈ identificet cuꝫ Deo: qº ꝯ. Rᵉ 1º, illi ſrā pbari posse, qᵈ volio sit essa Metha Dei, ut ppendenti ꝯstavit. = Rᵉ 2º nando ans; ad pbaoēm no ans quoad 2ᵃᵐ pteꝫ. Ad 3ᵘᵐ pbaoēꝫ diſquo mareꝫ: n̄ ꝯtinet in aliquā poā physicā, ꝯdo; n̄ ꝯtinet in aliquā poā Metha, no mareꝫ, et ꝯcessā min̄, no coaꝫ. Naꝫ inteleo Dei ꝯtinet in intlivo Dei tanquaꝫ in poā Methā, quꝫ nullaꝫ includit impfeoꝫ, sicut illaꝫ n̄ includit distio raois ratiotinats, ut pote quꝫ dat in Deo.

131. Argues 7º: 2ᵃ psona Sanctissimꝫ Trinitatis ē pprie Filiꝰ, ut fide ꝯstat; d n̄ eet Filiꝰ, si essa Dei Metha n̄ ꝯsisteret in inteleoē: qº ꝯ. Pbat min: qᵃ ideo ē Filiꝰ, qᵃ vi pcessiois ꝯmunicat illi essaꝫ Dei; d so vi pcessiois ꝯmunicat illi inteleo: qº ꝯ. Rᵉ ꝯcessā mari, nando mireꝫ; ad pbaoēꝫ diſquo mareꝫ: qᵃ vi pcessioꝫ ꝯmunicat illi essa Dei ut fecunda, et pductiva altꝰ psonꝫ Dl, in quā evadit filis Patris, ꝯdo; aliꝰ, no mareꝫ, et mireꝫ; qᵃ vi pcessiois ꝯmunicat illi na fecunda, in quā evadit 2ᵃ psona filii Patris, in quo ꝯsistit ꝯceptꝰ Filiꝰ xᵒ meliores soꝫ, quaꝫ libenꝫ amplectimur.

132. Argues 8º qº 9ᵃᵐ sa ꝯstituente essaꝫ Methaꝫ Dei in infinitate. Pratꝫ infinitatis ē ag purꝰ fundans infinitas pfeoēs: qº in tali prato ꝯsistit essa Metha Dei. = Rᵉ diſquendo claritatis qᵃ ans: fundans so via ꝯnexiois Methe infinitas pfeoēs Dei, ꝯdo; via ꝯstitutiois, no ans; et coaꝫ. Rao ē; qᵃ etiaꝫ omnipoa, Immensitas, aseitas, et aliꝫ ples pfeoēs Dl fundant via ꝯnexiois Methꝫ infinitas pfeoēs; qᵃ a qualbt ex pdictis pfeoibꝰ divinis bene valet via ꝯnexiois Methꝫ ad oēs pfeoēs infinitas Dei: et tn̄ xᵒ adversarios essa Metha Dei in nulla ex illis pfeoibꝰ ꝯsistit: qº ꝯ.

16.

Dꝰ e Dei inty, inty a Dei ē eꝫ essa: qº 30: Dꝭ Thomaꝫ essa Dei ꝯsistit in inteleoē aualē indistā fr apud ipsum ab intlivo.

Rᵉ Dꝭ Thomaꝫ ibi so docere; intꝫ Dꝫ, et Dꝫ intelleoem, ēe essaꝫ inadequataꝫ Methaꝫ Dei, qᵈ nos etiaꝫ deffendimꝰ.

Argues 3º p sa aserente essaꝫ Metham Dei ꝯsistere in intlivo a se; essa oῦ Metha stat in gē pximo, et differa ultima; d genꝰ pximꝰ ē intlivꝰ; genꝰ ē, qᵈ pximꝰ ē, qᵃ de pauꝑio rebꝰ pdicatur; intelectivꝰ gꝰ de pauꝑioribꝰ pdicat: bene ē valet: ē intlivꝰ: qº ē spiritꝰ, substantia

vivens, et ens, et non ens: et differentiam ultimam Dei esse actualitatem: ultima ejus differentia est abalietas: quo= R. dicendo maiorem, et minorem quoad 1as partes, distinguendo minorem quoad 2am: differentia ultima, et exclusiva Dei essentia, non: sufficiens, concedo minorem, et negando consequentiam. Igitur secundo primus illud Aristotelis nominibus, omnis essentia Metaphysica definiri debet per genus proximum et differentiam ultimam, nec iam novas opponi principiis Metaphysicis ab adversariis, ut solet, dicat, et dica, quod genus proximum sit intellectus, et reliqua praedicata quae notorias quae in Deo repiuntur

133. Argues 9o: Praedicatum infinitatis est praedicatum, quo aliud melius excogitari non potest; debet ipso in illo debet constitui essentia Metaphysica Dei: quod est. Probatur consequentia: quia praedicatum infinitatis tribuit cuilibet suo attributo infinitatem: quae in illo constituit. Probatur dicta essentia. Probatur 2o: quia sicut finitudo est genus de essentia hominis, ita infinitudo debet esse de essentia Dei; sed finitudo est de essentia hominis: quod et infinitudo est de essentia Dei.

134. R. negando maiorem; quia melius est hoc praedicatum, ens omni policy perfectissimum. = Ad 1am confirmationem, dicendo ante, negando consequentiam; quia licet tribuat infinitatem cuilibet suo attributo non continet formaliter suas perfectiones simpliciter simplices, ac proinde in illo non potest constitui essentia Metaphysica Dei. = Ad 2am confirmationem omissa maiore, distinguo minorem; finitudo est adaequate de essentia hominis, nego; est inadaequate, concedo minorem, et distinguo consequens: quod et infinitudo est inadaequate de essentia Dei, concedo; est adaequate de essentia Dei, itaut sola infinitudo sit tota essentia Metaphysica Dei, nego consequentiam; quia etiam reliquae perfectiones simpliciter simplices sunt partialia constitutiva essentiae Metaphysicae Dei.

135. Arguet 10o praecipue contra nostras solutiones: essentia Metaphysica omnis debet habere suas passiones Metaphysicas; sed essentia Metaphysica Dei constituta in praedicta collectione nullas haberet passiones Metaphysicas: quod non constituitur in praedicta collectione. = R. negando maiorem; quia non implicat ens nullas passiones Metaphysicas habens; tum, quia in hoc nulla ostenditur repugnantia; tum, quia non repugnat ens nullas passiones physicas habens, ut patet in Deo, qui nullas passiones physicas habet. = R. 2o omissa maiore, negando minorem; quia essentia Dei Metaphysica habet tanquam passiones Metaphysicas subsistentias suas relativas.

136. Instabis ex ingenioso R.; tales subsistentias relativas non possunt esse passiones Metaphysicas essentiae Dei, quia non consequuntur totam collectionem ut talem, sed foecunditatem intellectus, et voluntatis. = R. quod non solum consequuntur foecunditatem intellectus, et voluntatis, sed etiam totam collectionem ut talem. Ratio est; quia in nulla entitate, quae non habeat praedictam collectionem possunt inveniri tales subsistentiae; ergo hoc est, quod consequantur ad collectionem praedictam: quod erat.

137. Arguet 11o: essentia Metaphysica hominis, Angeli, et reliquorum entium constituitur in differentia ultima radicante reliquos conceptus differentiales, et in genere infimo, et proximo tali differentiae, et non in aggregato omnium praedicatorum absolutorum: quod similiter dicendum est de essentia Metaphysica Dei. R. omisso ante, negando consequentiam; tum disparitas est; quia in Angelo, homine, est dari aliqua differentia ultima radicans reliquos conceptus, quae non datur in Deo tam sapiens, omnipotens est ut constat ex impugnatione reliquarum sententiarum ante numerum usque ad 11um

Rº disparitas est, quia ei, quod posita essentia tali dria in Anglo, hoc est ponit illo, Anglus est, et essentia ablata aufert Angelus, hoc est per cões intelligeas Phylosorum, et Theologorum; at vero ex eo essentie, quod ponat aliqua perfeo Dei, quae cuique illarum, di- ta alis dicta coleõe n ponit Deus, neque ens omnium polium perfectissimum ut constat ex dic- tis nº. 113.

138. Objicies 12 ex nra sa sequitur, quod essa Metha Dei det constitui per relaoes, et personalitates Diuinas; d hoc est contra nras, et fere omnium Theologorum sa: ergo essa Metha Dei n con- sistit in praedicta coleõe. Pbat mar; quia per nos essa Metha Dei det constitui per illud, per quod Deus evadat absolute, et simpliciter ens fi, et Methe omnium polium perfectissimum, seu per- fectus; d per colleoes ex oibus perfeoibus Divinus absolutis, et rel relaivis evadit Deus absolute, et simpliciter en fi, et Methe omnium polium perfectissimum, seu perfectus, quam per coleoes ex solis perfeoibus absolutis: ergo est. = Rx nando mares; ad probaoes concessa mari, no abso- lute mires; Raoes quia personalitates Dei n s perfeoes simpliciter simplices, ut tenet cois sa Theologorum, et Scholasticorum; et constat ex eo, quod alias tota Trinitas eet absolute, et simpliciter quod perfectus quam solus Pater, l solus Filius, l solus Spus Sanctus; et eo enim Pa- ter n e verus Deus; neque Filius e verus Deus; neque Spus Sanctus e verus Deus.

139. Objicies 13: essa Metha Dei e 1. [illegible] conceptus rei n supponens alium concep- tum; dium perfeoes Divinae dant aliquas, quae n s 1 conceptus, d supponunt alios: ergo n consistit essa Metha Dei in praedicta coleõe. Pbat mar; quia ideo admiravus, et visile n s 1 conceptus hois, quia supponunt conceptum alium in hoc, nimirum al rale: ergo est. Pbat mir 1º sylogi; nam volio suppit inteleoes, Immensitas, et Eternitas expas ase: ergo est.

140. Rx V, argutus instaurari posse contra constituentes essam Methas l in sola inteleoe supponente intlium, l in volivo supponente illectivum est. = Rx V, dis- quendo mares claritatis gratia: e 1 conceptus rei, idest, talis e, quod ipso essentie posito poni- tur res, et essentie ablato aufert res, concedo; si sumat in alio sensu 1 conceptus rei, nomares; et disquo mires: n s inadeque 1 conceptus, no: n s adeque 1 conceptus, concedo mires, et nocoas.

141. Objicies 14 sola Patrum testimonia, quibus aseritur, per nomina, quae de Deo dicuntur (qualia s nomina attributorum) n eius essam, d quae circa ipsam signi- ficari: ergo in praedicta coleõe n consistit essa Metha Dei. Pbat: quia Sapia, bonitas, Omnipoa est dicunt a Theologis attributa Dei; d quae s Dei attributa n possunt con- stituere essam Metham Dei: ergo est.

17. sunt genera remota, et superiora, l media, ut ens subita, vivens est et quod omnipoa, aseitas, Immensitas, et oes aliae Dei perfeoes, quae ei sunt conceptus explicitus te, periri neque- unt in eis s diffra ade- quata adequ- aoe expelusio- nis suae Dei, et quae lbt ha- rum e diffra adequa ade- quaoe suffi- cientis suae ipsius Dei.

139 de essa et attributis.

142. R. 1°, ex praedictis testimoniis etiam probari posse, quod essentia Metaphysica Dei non possit constitui neque in sola intellectione, neque in solo intellectivo, neque in aliqua alia perfectione seorsim sumpta, in qua constituunt adversarii essentiam Metaphysicam Dei, ut consideranti patebit. R. 2°, in praedictis testimoniis solum significari, vel quod personalitates, vel praedicationes ad extra non constituunt essentiam Metaphysicam Dei, vel ad summum, quod nulla perfectio seorsim sola sit tota essentia Dei; minime autem nunc Sancti Patres, quod hae perfectiones sint partialiter constitutivae; nam ut constat ex n. 121 in 3. conclusione communiter dicunt Sancti Patres, Deum esse essentialiter, seu per essentiam Sapientem, summum bonum, omnipotentem etc.

143. Ad confirmationem retorqueo 1° illam in adversarios ... unicuique suam. =
R. 2° distinguendo majorem: dicunt attributa stricte sumpta, nego: late sumpta, concedo majorem; et illius quoque distinguo minorem; de quibus attributa stricte talia, non possunt constituere essentiam Metaphysicam, concedo; quae attributa late talia, nego minorem, et consequentiam. Attributum stricte sumptum est praedicatum intrinsecum rei extra illius essentiam Metaphysicam, quam necessario comitatur; et hoc modo attribuitur personis vel communis toti Trinitati. Attributum late sumptum dicitur quodlibet praedicatum affirmabile de re; et hoc modo dicitur communiter a theologis, quod sapientia, bonitas, omnipotentia etc. sint attributa. Quod non obstat, quominus constituant essentiam Metaphysicam Dei.

144. Obiicies 4°: essentia Metaphysica Dei non potest constitui partialiter per cognitionem, qua Deus suam essentiam Metaphysicam comprehendit: ergo haec non constituit in praedicta collectione. Probatur antecedens: quoniam aliter talis comprehensiva cognitio haberet pro objecto partiali seipsam; de hoc implicat: ergo etc. Probatur minor: quia implicat, quod una indivisibilis formalitas Metaphysica sit ipso vitaliter repraesentans, et simul objectum repraesentatum.

145. R. 1°, argumentum instaurari posse contra omnes in essentia physica Dei. R. 2°, negando antecedens; ad probationem negando minorem; ratio est; quia in Deo sua intra formalitates illius datur mutua repraesentatio, ut formalitas A repraesentans Leonem, et formalitas B repraesentans equum ad invicem repraesentant ita quod formalitas A repraesentet B, et simul ab ipso B repraesentetur; et similiter dicendum est de formalitate B. Ratio solutionis est; quoniam aliter sequeretur unum e duobus absurdis, vel quod daretur in Deo sua aliqua formalitas, quae ita sit reflectens, et repraesentans, ut non repraesentetur, neque cognoscatur a sua Deo, quod utrumque absurdum est.

146. Argues 5°, eo quod juxta argumenti praecedentis, ex solutione nostra inferri posse dari mutuam prioritatem in eodem genere causae moris moralis; de hoc implicat: ergo et talis mutua repraesentatio. = R. concessa majori, negando minorem; quia de facto datur talis mutua priori-

tas int aux intuitiv, quo Beatus videt aux Dl scil, aquo videt, et int ipsum aux talis scil Dl.

147\. Arguet 4º ingeniosi Rdi arguto, q apud pauces invenies; Si essa Metha Dei ideo consistet in coleoe oius oio Divinarum pfeoum absolutarum fs, et Methe, q talis essa det constitut fs, et Methe ineo raoe cuiq Deq evadat abstr, et simpliciter ens fs, et Methe oius polius pfectissimum, requerent, essam Metham Dei fs, et Methe constitui * p coleoem oius oio creaturarum polium sumptam; d hoc e absurdum: gº. Pbat mai: q Colleo resultans ex colleoe oius oio Divinarum pfeoum absolutarum, et ex colleoe oius oio creaturarum polium e pfeor sola coleoe resultante ex pratis abstris Dei: gº etc. Pbat ans: q in creis polibg quam plurimae pfeoes inveniunt: gº etc. * Vide f. 31. huius me confirmaoes huius arguti, ubi

148\. Rs recte in mare ppom ab hoc Rdo ee absurdum, essam Dei constitui fs, et Methe p coleoem oius creaturarum polium fs sumptam; nam Deum constitui p coleoem oius oio creaturarum polium eminent sumptam certissimum e, ex pssq. et clarissime docet ab exordio nro Dl. Disp. 30. Methq, seoe 6ª nº. 8. et clarius nº. 4. et 5. quem vidi loco citato. Et raoe solidissima; q ers put eminent contentq l in essa Dei tanquam in eo 4º rio, l in Dei 3deis tanquam in causis exemplaribg creaturarum polium, d in Omnipoa Dei tanquam in virtute activa illarum non fs ers, d fs pfeoes Dl abstrq; d hq constituunt essam Metham Dei: gº etc. Iam gº ad argutum det nando marem; ad pbaoem noans; ad cuiq pbaoem disquans: in creis polibg quam plurimae pfeoes inveniunt admixtis impfeoibg, cdo; non admixtis impfeoibg, noans; q colleo oius oio Dei pfectionum absolutarum, et creaturarum oio polium e fs impfectissima; Pbat urgentissime: Colleo fs constituta p aliq d fs impfectum e fs impfecta; d talis colleo ita se habet; includit e in suo concepte frali peccum, et ream, quae e in suo concepte frali impfecta: gº. Pbat ans: q bonum ex integra ca, malum ex quocumq. defectu ut prius e; gº coleo fs constituta p aliq d fs impfectum e fs impfecta.

149\. Arguet 5º, e q in sta pcedentis arguti alterius Ingeniosissimi Rdi. [redacted] P. Rel [redacted]; et apud nullum argutum invenies: = gº saltem pfeo ers ut fs [redacted] dicta ab oi oio impfeoe constituit essam Metham Dei. Pbat coa; q colleo resultans ex coleoe oius oio Dei pfeoum absolutarum [redacted], et ex pfeoe ers ut fs dicta ab oi oio impfeoe e colleo pfeor, quam colleo resultans ex solis pratis Dei abstris; d p nos essa Metha Dei det consiste in coleoe pratorum

omnium possibilium perfectissima: ergo etc.

150. Respondendo suppono 1° cognoscimus, perfectionem esse posse sine intelligi, et prescindi ab omni omnino imperfectione. Ratio; quia perfectio esse, sicut quaelibet alia entitas non potest sine intelligi, et prescindi quod intelligat essentiam illius, a qua prescindi non potest; de perfectione esse in suo conceptu formali dicit imperfectionem; dicit enim conceptum dependens ab alio tanquam a causa qui arguit imperfectionem in re tota dependente: ergo etc.

151. Argues 1°, ex qua instantia etiam precedentis argumenti, et quidem eiusdem Respondetur: quia alteri perfectio ut sic sine constituit essentiam Methaphysicam Dei; de hoc non est dicendum; quia perfectio ut sic sine prescindit a Deo, et creaturis; et non constituit sine ideo, a quo sine prescindit: ergo. Probatur 1° consequentia: perfectio ut sic dicit positivam perfectionem, et nullam dicit imperfectionem; de quo quod dicit positivam perfectionem, et nullam dicit imperfectionem constituit sine essentiam Methaphysicam Dei: ergo. Probatur maior: quia perfectio ut sic est perfectio simpliciter simplex; de perfectio simpliciter simplex est illa, quae dicit positivam perfectionem, et nullam dicit imperfectionem: ergo etc.

152. Respondendo 1° concessa; ad probationem distinguo maiorem; perfectio ut sic dicit positivam perfectionem, et nullam dicit imperfectionem positive, concedo; precisive, nego maiorem; similiter minorem, de quo quod dicit positivam perfectionem, et nullam dicit imperfectionem nec positive, nec precisive, constituit essentiam Methaphysicam Dei, concedo; quod quod dicit positivam perfectionem, et nullam dicit imperfectionem positive, illamque dicit precisive constituit essentiam Methaphysicam Dei, nego minorem; ad probationem nego maiorem; quia neque est perfectio simpliciter simplex, neque constituit essentiam Methaphysicam Dei id quod precisive dicit imperfectionem; quia id quod precisive dicit imperfectionem est sine indifferens ad imperfectionem, et negationem illius; et quod est sine indifferens ad imperfectionem, et negationem illius neque est perfectio simpliciter simplex, neque potest essentiam Methaphysicam Dei constituere: ergo etc.

153. Argues 2°: Deus est sine, et Methaphysice ens omnium excogitabilium perfectissimum; de impossibile sine constitutum per collectionem omnium perfectionum absolutarum, et perfectius Deus, quod aliud pratum, ~~ergo~~ esset ens omnium excogitabilium perfectissimum, et intelligibile: ergo etc. =
Respondetur huic argumento, (quod apud nullum invenies; est enim ingeniosissime Respondetur) distinguendo maiorem: Deus est sine, et ~~Methaphysice ens omnium excogitabilium perfectissimum chimerice~~, et physice, nego maiorem; est ens omnium excogitabilium perfectissimum veritate, et realiter physicatione, concedo maiorem; et similiter distinguo minorem, et nego consequentiam. Igitur Deus est sine, et Methaphysice ens veritate omnium excogitabilium perfectissimum, quale non esset impossibile illud; non enim esset ens physice, et chimerice omnium excogitabilium perfectissimum.

Caput Sextum

An in praedicta coleoe Divinarum perfectionum dent plures differentiae infimae sufficienter adequatae?

154. Suppono 1º: quaestionem praesentem abstrahere ab essentia Metaphysica Dei, et solo inquirere in coleoe Divinarum omnium perfectionum communium toti Trinitati dentur plura praedicata differentialia infima, quorum quodlibet sit sufficiens differentiale Dei, et adequatum adequatae sufficientis, licet non adequatae exclusionis. Suppono 2º: differentiale infimum sufficiens adequatum, et illud, per quod una species infima ita sufficienter, et essentialiter differt ab omni alio, quod adequatè distinguitur ab omni specie infima, ut non excludat aliud differentiale. At verò differentiale infimum adequatum exclusivum est illud, per quod una species infima essentialiter differt ab omni alio, quod adequatè distinguitur ab ipsa, ut nullum aliud detur differentiale. Suppono 3º: Certum est, quod neque in Deo, neque in alia entitate possint dari plura differentialia exclusiva. Ratio evidens est, quia essent, et si non essent exclusiva essent, ut supponitur, non essent exclusiva, eo ipso, quod si darent plura exclusiva.

155. Sit ergo nostra conclusio affirmativa. Probatur: quia in praedicta coleoe Divinarum perfectionum dantur haec praedicata: esse a se, intellectivum a se, volitivum a se, comprehensivum Dei, Omnipotentia, Immensitas, Aeternitas, Exigentia Metaphysica identitatis realis cum tota Trinitate, et illa; de haec omnia et singula praedicata sunt differentialia infima sufficienter adequata: ergo in praedicta coleoe dantur plures differentiae infimae sufficienter adequatae. Probatur minor, quia nullum ex praedictis praedicatis potest inveniri in ente creato, dato in ente increato. Nam solus Deus potest esse ens a se, intelligens a se, volens a se, comprehensivus sui, Omnipotens, Immensus, Aeternus, et exigens essentialiter identitatem realem cum Trinitate tota, ut constat ex Sacra pagina, et ex communi consensu Patrum, et Theologorum: ergo etc.

156. Ex dictis inferes: Plures Theologos male arguitare in Deo hac forma: per aseitatem differt Deus essentialiter ab omni distincto a Deo: ergo praedicatum aseitatis est tota essentia Metaphysica Dei, seu differentia adequata exclusiva infima. Probatur concesso antecedente, negando consequentiam; quia etiam inveniunt in Deo alia praedicata, nimirum comprehensivum Dei, Omnipotens etc. relata in antecedente, per quorum quodlibet differt etiam essentialiter Deus ab omni alio; et tamen in illis praedicatis non consistit adequatè essentia Metaphysica Dei: alioquin Deus haberet plures essentias Metaphysicas adequatas, quod est absurdum. Idem dicendum est de reliquis praedicatis differentialibus.

Disputatio Sexta

Triplex diffas exponit ad pleniorem notitiam essq Methq Dei.

Cap. VI.

Diffas Iª: V essa Dei disquat ab existeã Dei?

157. Inq.º multiplex est sa. Iª sa asserit, essam Dei disqui ab exa Dei ñ exnã rei. Ita Mairon in I. Distiõe VIII. q. I. arlo 3º. Bagig, Pieg Mirandulang citati a P. Izquierdo tractu Iº. de Deo uno, Disp. Iª. an. 277, et alij Scotistæ apud Barolij in I, Distiõe 8. arlo I. = 2ª sa asserit essam Dei nec per raoem disqui ab exa, dicto adeque ee idem raoe nra cum illa. Ita D. Thomas, et P. Arrubal, P. Tannerg, P. Recupitg, P. Suárez, et alij citati a P. Izquierdo ubi supra.

158. 3ª sa tenet, essam Dei adeque raoe nra disqui ab exa. Ita Ferrariensis, Hervg, et P. Vazquez, Granado, Arriaga, Ruiz, citati a P. Izquierdo ubi supra. Quibg accedunt ples RR. = 4ª et ultima sa defendit, essam Methas Dei disqui inadeque raoe nra ab exa, ita ut essa sit totum Methum includens exam. Ita aliqui ñ ignobiles RR.

159. Sit Iª Jclus: essa Dei rr adeque identat cum exa Dei, ac proinde nullo mo rr disquit ab illa. Hæc Jclus e om Catholicorum, imo ut asserit P. Izquierdo tractu Iº. de Deo uno, Disp. Iª. nº. 275, e de fide. Iº, qa de fide e, qd nullum pratum intrincum, [struck out] Dei e rr distum ab illis subitã. 2º, qa hæc Jclus ctinet in illo Exodi 3º: Ego sum qui sum. Ubi pa eo om Patrum inteligeam afirmat realis identitas int essam Dei et eig exam.

160. Pbat Jclus Iº a raoe: qa qd rr e distum, et sup additum cuilbt essq ñ pt ñee causatum aut ab ipsa essa, aut aliunde: exa Dei nec pt aliunde causari, qr Deg extra se ñ pt here cam sue exe, ut per se pet: nec pt causari a Dei essa: qa cum ca pcedere debeat [struck out] ut existens antequam det effui exam: si essa Dei suam exam causaret, exitet antequam exitet, qd apte implat: gº &, Deinde exitet per exam creatam; qd qd est causat ab aliqua ca, creatum e; ut est ait D. Thomas: de causatum sub universitate creaturarum ctinet; et qd qd sub universitate creaturarum ctinet, creatum e.

161. Pbat 2º: qa cum exa ex pprio cceptu sit actg, si exa Dei rr ab eig essa disqueret, narlo essa Dei eet poarr receptiva talis exe; dimplat dari in Deo poam

receptiva phyca, ut pote que inse involvit imp̄feoē in p̄lectiōi: q° Ø. Ostat V°: q° 20.
si essa rei expistet p̄ expā rei ab ipsa essā Dei p̄ductā, eā Deg n̄ exp̄istet p̄ essā.—
Ostat V°: q² quelbt entitas expistit p̄ expā secū rē identatā: q° afortiori Deg ex-
istit p̄ expā secū rē identatā. Ans defendit afere oibg nrīs Dbg, et aP. Iz-
quierdo in sua Phano Disp. 9. q. 6. et Ostat l° ex eo, q^d si aqualbt entitate ex-
istente p̄cise auferat expa supaddita, et reliqua maneant, adhuc expistet. 2°,
q² sicut expa supaddita p̄ seipsā expistit absq. alia expā ipsi supadditā, ita
essa p̄ seipsā p̄ossit expistē absq. expā supadditā.

162. V. Deluo: essa Dei n̄ disquit ex nā rei ab eiq expā. Deluo ē Dōr̄
P̄olā. Pbat V ex eo, q^d si daret talis distio ex nā rei, que vocat Schotica, ēet
realis, et n̄ ēet realis; d hoc ē implicatoriū: q° illa n̄ dat. Pbat mar: n̄ ēet realis,
ut Ostat ex dictis an° 140; ēet realis, q² faceret intre p̄la apterei; d distio,
que facit intre p̄la apterei ē realis: q° Ø. Min p̄bat: q² ideo p̄cise distio, que
dat int̄ mā, fīā, et unioē Opī phycū realis ē, q² facit intre apterei ēe p̄la
in tali Opo: q° Ø.

163. Pbat V°: q² Deo det Ocedi summa simplicitas; d si daret dis-
tio ex nā rei int̄ essā, et expā Dei n̄ daret in Deo summa simplicitas: q° Ø.
Pbat mir: q² summa simplicitas n̄ dat, ubi dat pluralitas intra apterei; d,
si daret p̄dicta distio Schotica int̄ essā, et expā Dei, daret in Deo pluvali-
tas intra apterei: q° Ø. Pbat mir: q² ubi dat distio dat pluralitas, et eo mō,
quo dat distio, dat pluralitas; d distio Schotica ē intra Deo int̄ essā, et
expā reales [redacted] Dei apterēitā: q° Ø. Hec Deluo amplius firmabit ex dicendis
infra [redacted] Tractu V°. Disp. 2. Cap. V. et V, ubi etiā Ostavit Deluo eorū,
que Oa illā possunt obijci ab Schotistis.

164. Sit 3°, et p̄cipua Deluo: essa Dei neq. adequē raōe nrā identat,
neq. adequē disquit raōe nrā ab expā, d p̄tē identat, et p̄tē disquit raōe nrā
ab expā, ita ut essa Dei raōe nrā includat expā. Pbat Deluo il quoad omnes
p̄tes: totū Methū neq. adequē raōe nrā identat cū Oparte Methā, neq.
adequē ab illā disquit, d p̄tē identat, et p̄tē disquit ab illā, ita ut totū
Methū includat p̄tē Methā suā; d essa Metha Dei ē totū Methū rū expā,
et eoni expā Metha Dei ē p̄s rū essa: q° Ø. Mar ē certa, et p̄et in toto Metho

hois distante ex alij et rali, q^d neq. adeque identificat raoe nra cum alij q^d e pi Metha illig: neq. adeque disquit ab alij, d ptij identificat, et ptij disquit, ita ut totij distans ex alij et rali includat frali.

165. Pbat mir quoad 1^{am} ptej. Quia in qualbt sa essa Metha adequa Dei dstituit pens, et sl q alig^d aliud p^o varias ras, et p^o nras ras dstituit p coleoij oij attributorij latetalij, seu pratorij 2muniij toti trinitati, id eo ipso e totij Methaj sū exp: g^o ẽj. Pbat mir 1ª sylogi quoad 2^{am} ptej: q^a expa Metha Dei nil aliud e, quaj dceptg entis ãu alij: ensej e posse expisse, et posse expisse, et ipsa expa ĩ idej fr adeque, sicut poa adessaj e idej fr, atq. ipsa essaj d ceptg entis e pi Metha sū totig Methi includentis ens, et alig^d aliud: g^o.

165. Declarat ras pendens in nra sa de dstituoe Metha essẽ Dei: essa Metha p^o nras raj e coleo oij pratorij; que eadej n^o ĩ essa p identitaj reales tribg Divinis psonis; et expa Dei q ut pessa aquolbt alio prato D^o e spe suo deceptg entis: naj ppa ad expisstendij, et expa ĩ fr adeque idej; d coles pdictorij pratorij disquit solo inadeque a dceptu entis, ut certuj e: g^o ẽj idej argutij instaurat in qualbt sa de essa Metha Dei.

Caput Secundij.

Argutorij soluo ponitur.

166. Argutij 1^{am} p identitatẽ adequa: essa Metha Dei identificat frade que cuj expa Dei: g^o essa Metha Dei n disquit fr inadeque ab expa Dei. Pbat ans: Nomina sapienij imposita declarant essaj Methaj adequaj Deij d Deg sibi ipsi imposuit nomej ab ipsa expa p^o illud Exodi: Ego suj quisuj: g^o essa Metha Dei, et eig expa ĩ idej fr adeque.

167. Rndendo ans. Ad pbaoj nomarej. Naj vox imposita ad sgifandij hoej n desumit ab essa Metha adequa hois, d so ab una pte physica illig, slt acorpore. Naj vox ho, deribat ab humo, de qua fuit formatg ho 1us epus. idej pot infinitis alijs explii. Adde 1°, q^d etiaj si omitteremg, q^d nomina sapienij imposita rebg, deverent aliquo mó sgifare essaj Methaj, ad id sufficit, q sgificent essaj Methaj inadequaj, n vero requirit, q^d sgificent adequaj. Adde 2°, q^d etiaj falsa e mir. Naj verba illaj Ego suj quisuj, n sgifant, q^d Deg sibi imposuit nomej a sola expa, d etiaj a tota essa. idej sgifant verba

illa; ergo sicut quisquis. 21.

168. Arguitur 2º: Praecise intellecta essa Metha Dei, inteligit eius expa: et praecise ñ intellecta essa Metha Dei, ñ inteligit eius expa: q° essa Metha Dei, et eius expa ñ fr adequate idem. – Cfrat: quia praecise, et formalissime, q^d poneret essa Metha Dei, poneret eius expa; et e contra eo praecise q^d poneret expa Metha Dei, poneret eius essa Metha: q° ñ fr adequate idem. = Respondendo ans quoad 2am ptem: q^a stat optime, q^d ñ inteligat tota essa Metha Dei, et q^d adhuc inteligat aliqua pr illius, nimirum conceptus entis, in quo consistit fr expao = Ad cfrao nego ans quoad 2am ptem; q^a si praecise, et fralissime poneret expa Metha Dei, poneret praecise conceptus entis, qui recipit in Deo, et coeterum oia alia prata dicta fr a conceptu entis ñ ponerent; de praecise posito conceptu entis, ñ ponit Deus: q° etc.

169. Arguitur 3º p distinctione adequata. Ut essa Metha Dei cognoscere, et explicare fr, q^n cognoscat eius expa, et e contra: q° distinguunt fr adequate. Pbat ans: q^a hac ppositione: Deus e sua essa Metha, cognit essa Metha Dei, et explicat 1° expa. Similiter in hac ppoe: expa Metha Dei dat, inteligit expa Dei, et explat 1° essa Metha Dei: q° etc. Respondendo ans; ad pbaoem illius quoad 1am ptem. Nam in eo sensu, quo in hac ppoe: Deus e sua essa Metha, inteligit essa Metha Dei, inteligit expa illius.

170. Arguitur 4º: Nullatenus possumus indicare p hoc statu Deum existere absq. duplici conceptu obiectivo, quorum alter sit expa, sive ag existendi; et alter subtrac talis, in quo consistit essa Metha Dei: q° hic adequate fr distinguit ab expa. – Cfrat: q^a expa, et essa in creatis distinguunt fr adequate inter se: q° et essa, et expa Dei.

171. Respondendo distinguendo ans: Nullatenus possumus indicare Deum existentem etc. si atendat totum, q^d dicit, Deus existens, concedo ans; si so atendat q^d dicit p fralis, Deus existens, nego ans, et cons. Quia sicut ut considerare essa Metha Dei, q^n inteligat duplex conceptus obtivus, quorum alter sit essa Metha, alter subtrac talis essa Metha: similiter dicendum e de expa Metha Dei. = Ad cfrao nego ans: q^a etiam in creatis expa, et essa distinguunt fr inadequate inter se. Unde potius apparitae cfrat nrasolus.

172. Arguitur 5º sumit ab Ang. D. Thome, qui in 1º distinctione 19. l 29. q. 2a. arlo 1. ad 1um, ait: Essa Dei idem inter e prius quam ee suum. – Et arlo 2º in corpore, ait: ee Divinum e idem cum eo, cuius e ag, ddiffert tantum raoe: q° etc. = Respondendo q^d idem D. Thomas 1. pte. q. 3. arlo 4. asserit, q^d essa Metha Dei identificat fr cum raoe

exā pª expoñoẽ plurium imp̃ptum ad dictum articulum. Undé ad diluandum p̃dicta testimonia dicendum é, qd essa Metha Dei ptẽ identat, et ptẽ disqui-
t raõe nrā, qd é nrasa. Undé potiq ex hac pte ɔfrat nradoctra.

Caput 3m.

1m et 3m diffaré: Quā raõe Deg dicat Ag purissimg, et ens pessog.

173. Duplex diffas in p̃senti suscipit elucidanda. 1m quā raõe Deg dicat ag purissimg. Anté responsioẽ supponendum é, qd Deg unanimi oium theologorum dsu vocat ag purissimg. Atm̃ oes ɔveniunt in expoñoẽ talis apellaoĩs. Omissis qª aliorum expoñoibg minḡ p̃babilibg

174. Reoum coĩsā, et meliorẽ plurium theologorum, Deum éé aum purissimum nil aliud éé, quam eum éé ab intrinseco adeó p̃fectum, ut nullo mõ possit ei advenire aliqd, p qd imp̃feoẽ crescat, aut decrescat; nullam q. p̃in debeat poam adaum, quo l p̃feor, l minḡ p̃fectg possit evadere. Quia ab intro het aut fr, aut eminenr oem p̃feoẽ poles.

175. Raoẽ huig inteligeẽ é; qª poa receptiva, ut pote poa physcam in suo receptu fralidicit imp̃feoẽ, et quo magis receptiva é eo imp̃feoré. Unde mal qª é poa receptiva imp̃fectissima ab oibg dr. = Cõ ag ex ɔẽ suo dicit p̃feoẽ, et quo magis purg é ag apoa eo p̃feor dr; [redacted] Sine fra dr p̃feor mg, et poẽ: et quominḡ poẽ receptivẽ het, eo solet dici p̃feor. Undé qd Deg dicat ag purissimg uno verbo é, qd sit ens p̃fectissimum, qd nec plg p̃feor pt here, nec aliquam imp̃feoẽ recipe.

176. Ex dictis infert 1m: Deum ex titulo ag purissimi immunem éé ab oi poā sir receptā alicuig, qd cuiq. illud sit. Raoẽ: qª p̃dicta poa manifestam dicit imp̃feoẽ; dicit ẽ imp̃feoẽ, et qd sit p̃fectilis ab alio. = Infero 2m: Deum ex titulo ag purissimi ñ respuere poam p̃ductivam alicuig realis effg recepti in alio. Raoẽ: qª poa p̃ductiva, qua p̃ductiva ñ dicit imp̃feoẽ, dpotig p̃feoẽ. Nam hocé, posse dare exam, et éé alicui entitatẽ qd é maxima p̃fea.

177. Infero 3m: Deum ex titulo ag purissimi minimé respuere poas Methas; tales s poẽ ad inteligendum, et poa advolendum. Raoẽ; qª p̃dictẽ poẽ ñ s veré receptivẽ alicuig ex raẽ dicti, ac p inde nullam dicunt imp̃feoẽ, dpotig p̃feoẽ ex eo, qd Deg p sua indivisibilẽ entitatẽ ɔquévaleat pluribg enti-

tatibus Vum quod dicunt perfeciones: quarum una est potentia intellectiva, et alia intellectio: alia potentia volitiva, et alia volitio. Unde perfectio in Deo, quod aequivaleat pluribus entitatibus, quarum una species est sapientia, alia bonitas, alia omnipotentia. 82.

178. Rogatur V: Quanam ratione Deus sit ens per essentiam? Scotus in Vm Distinctione 2a quaestione 3. docet, Deum ideo dici ens per essentiam, creaturam a participatione; quia est Deus est perfectum, et illimitatum, creaturam vero imperfectum, et limitatum. = Caietanus Va parte quaestione 44. articulo Vo asserit, Deum dici ens per essentiam, quia per essentiam existit: creaturam a dici ens per participationem, quia non est realiter suum esse, seu existentia. = P. Gillius lib. Vo Tractatu Vo Cap. 4. propugnat, idem esse in Deo esse ens per essentiam, et esse ens imparticipatum, sive increatum, qualis non creatura. = P. Rempitus lib. Vo quaestione 9. tuetur, Deum dici ens per essentiam. Vo quia habet per essentiam esse Vum ens absque mixtione non entis, qualem habet creatura a sua potentialitate essendi, et non essendi. Vo, quia est ens per propriam essentiam absque ordine ad aliam essentiam, qualem creatura habet ad ipsum Deum.

179. Dicendum melius tamen, quod Deus dicitur ens per essentiam quia a se ipso habet omnimodam necessitatem in existendo actualiter, ita ut tali modo sit determinatus essentialiter ab intra ad existendum actualiter, ut nullo modo possit esse indifferens ad non existendum actualiter. Verum creatura dicitur ens existens per participationem, quia ab intrinseco contingens est in existendo, ita, quod talis existat actualiter ut sit etiam indifferens ad non existendum actualiter, et quotidie solet deficere ab existendo. In quo maxime differt ab existentia Dei. Ratio huius expositionis est; quia ita sentiunt plures gravissimi Theologi, ac propterea haec expositio congruentior est ad solvendas omnes alias difficultates occurrentes de existentia Dei, et praecipue de differentia, quae versari debet inter existentiam Dei, et creaturae existentiam.

Tractatus 2.

De Distinctione eius perfectionibus, quae vocant attributa, et a relationibus, et attributorum inter se.

Disputatio Va

De Distinctione reali actuali.

Cap. Ium

Praemittitur quid sit attributum, et quotuplex?

180. Attributum dupliciter accipitur, Vo late pro omni praedicato affirmabili de Deo, quomodocumque sit. Vo stricte pro omni praedicato intrinseco adequate Deo extra eius essentiam

Metham, ab ipsa tamen ratione Methe dimanante: ad modum quo risibile, et admirativum Methe dimanant ab essentia Metha hominis, et sunt ab ea aliquid reale. Unde excluduntur Varatione attributi stricte talis denominationes adeque extrinsecae, ut est Deum esse creator, et semi extrinsecae ut est Deum esse dissimilis etc. Vo excludunt omnes perfectiones, quae sunt communes toti Trinitati per identitates reales. Ratio est; quia non sunt extra essentiam Metham Dei, sed potius intra ipsam, cum ex illis omnibus constituatur essentia Metha Dei, ut constat ex dictis an. 173. Nota tamen hic, quod cum praedictae perfectiones dicuntur communiter attributa, ideo nos etiam attributa vocabimus deinceps: quia id parum interest ad enodandas praedictas difficultates.

181 Dividit Vo attributum in positivum, et negativum. Positivum est, quod solas perfectiones positivas dicit absque ulla negatione etiam logica; ut esse Sapientem, Summum etc. Negativum est, quod aliquam dicit negationem saltem logicam. ut esse Immensum, Infinitum, in quibus particula in aequivalet particulae non. Vocatur negatio logica illa, quae explicatur terminis negativis, licet obiectum talis termini sit aliquid adeque positivum. ut in praedicto exemplo, Deus Immensus explicatur termino logice negativo Immensitas Dei, licet revera ex parte obiecti significet aliquid adeque positivum, nempe essentia physica positiva.

182. Dividit Vo in transcendens, et non transcendens. Transcendens est, quod in plurimis perfectionibus divinis adaequate reperitur; talis dicitur bonitas, Infinitas etc. Non transcendens est, quod tali modo non reperitur. talis est Sapientia, voluntas etc. = Observa hic, quod dupliciter dici potest praedicatum transcendens, Vo per inclusiones formales ad modum quo in plurimis ita ens transcendit differentias infimas. Vo, per adiectiones Metham ad illud praedicatum, quod transcendi dicitur, ad modum quo risibile, et admirativum per adiectiones Metham possunt dici transcendere essentiam Metham hominis, nempe aliquid reale: quia risibile, et admirativum sequuntur aliquid reale ut sic: quia non potest [illegible] existere aliquod aliquid reale: quia non potest existere aliquid aliquid reale, quod risibile non sit.

183. Dividit 3o in commune, et personale. Vum est, quod convenit omnibus divinis personis. tale est Sapiens, Omnipotens: Vum est, quod non omnibus personis convenit, sed uni, vel duabus, tale est Pater, vel Filius, vel Spirare. = Hic nota, quod relatio Dei intrinseca et persona Dei intrinseca, et alia praedicata notionalia, quae sunt communia tribus divinis personis sunt stricte, et proprie attributa essentialia Dei. At vero Paternitas, et Filiatio, et praedicata relativa, quae uni, aut duabus tantum personis conveniunt, non sunt proprie

attributa stricte sumpta. Rao é; q. primus convenit explicao attributi stricte sumpti, positan. Vbo, quq n. convenit secundu; q. in V. persona invenit tota essa Mitha Dei s. filiaoe, et Sp. dessa nequit recipi s. suo attributo stricto: q. erat. 523.

184. Dividit. attributum in absolutum, et relativum. Absolutum é, q. pt intelligi in sua essa sine ordine ad aliud. Relativum é, q. sine ordine ad aliud in sua essa n pt intelligi. Relativum subdividit in relativum ad intra, et relativum ad extra. Relativum ad intra é, q. respicit aliq. distinctum intra Deum. Talis é Paternitas respiciens filiaoem Dei; et similiter etiam relativum ad extra é, q. respicit aliq. extra Deum. Talis é scia Dei, et omnipotia. Eodem modo pt etiam subdividi attributum absolutum intra Deum, et extra Deum. =

Cap. VII.

Premittit quid, et quotuplex sit distio, de qua agendum é.

185. Quadruplex é distio, de qua nobis agendum é in predicto Tractatu, realis sit actualis, formalis ex na rei, sive Scotica, virtualis realis, et raois. Quas ad meliorem intelligentiam tractandarum questionum breviter exponendas opé pretium duxi. Igitur distio realis actualis é illa rao formalis propter quam unum n é aliud [illegible] loquendo absolute, et absque addito diminuente. Vg inter Petrum, et Paulum datur distio realis; q. absolute loquendo, et absque aliquo addito diminuente é vera hec propositio: Petrus n é Paulus.

186. Hic nota, q. dixi absolute loquendo, et absque addito diminuente. Quia in reliquis distinctionibus so cum addito diminuente verificatur, q. unum n sit aliud. Vg in distioe formali ex na rei so verificat. pro Scotis, q. albedo homo Vg n sit rationale homo cum illo addito diminuente, formaliter ex na rei. Similiter in distioe virtuali so verificat, q. Paternitas Dei Vg n sit essa Dei cum illo addito diminuente virtualiter rr. Et in distioe raois so verificat, q. albedo homo n sit rationale homo cum illo addito diminuente formaliter, ratione nostra.

187. Distio formalis ex na rei pro nostris AA é illa rao formalis per quam ante opaoem intellectus praedicata rr actualiter identificata distinguuntur n so fundamentaliter, et virtualiter rr, de etiam actualiter formaliter ex se, videlicet, q. talia praedicata merent diversas definioes, descriptioes, denominaoes, aut reduplicaoes: Vg

Vg p.º Schoas al in pse distinguit fr ex nā rei ā rali hois; qª al hois, et rale
hois rr āu alit idenfant, unus tm anté opaoes intg nē aliud āu alit essa
lit; qª al, et rale yminant diversas definiaes. Ita explant nobiliores Schoes.
Dr 1º: rr āu alit idenfata, ut differat hec distio ā distioe reali =
188. Dr 2º anté opaoes intg, ut differat a distioe raois, p quas
unus só nē pusive aliud post opaoes intg. = Dr 3º, nsorr virtualit, ut di-
fferat a distioe virtuali reali, de qua n.º 190. Dr 4º: N só fundamen
talit, ut differat a distioe fundamentali raois, que dat anté opaoes
intg int al, et rale hois Vg, qª sicut anté opaoes intg dat universale
fundamentalit tale, hoc é, fundamus ad universale, qd é plurius si-
militudo in aliquo prato: silit anté opaoes intg dat distio raois funda
mentalit talis, hoc é, dat fundamus ad distioes raois, qd é equivale a uni
g entitais ad obeunda munera plurius entitaus.
189. Nota hic etias qd hec distio vocat, ex nā rei: qª sequit essas ve-
ras. Vocat etias distio fralis, qª p.º istos AA versat ints diversas fralitar
es obti, Vg int al, et rale hois. Vocat etias media ints reales, et raois, qª
indicat Schots cus suis nec tantas ee, quanta dat int duo extra abi-
té dista Vg int Pru, et Plu: nec ee tas exiguas qualis dat int extra so-
lā raoe dista Vg intelesos ut Iparatas ad intus, et eandes intelesos ut I-
paratas ad obtus.
190. Distio realis virtualis p.º meliores explicaoes é, capa-
citas realis ad hoc ut anté opaoes intg possit affirari ides pratus de en-
titaē aliqua, et il negari de aliquo idenfato rr cus tali entitate 1.º
Itradiōe Vg de essa Dº verifat anté opaoes intg, qd Imunicat Filio, et
de Patrnitaē rr idenfata cus essa n verifat. Nas istę ppoes [illegible] vere: Essa
Dº Imunicat Filio Divino: Patrnitas rr idenfata cus essa Dº n Imuni
cat Filio: ideó q. ints essas, et Patrnitas Dº versat distio realis virtualis.
191. Nota hic 1º qd dr 1º; de aliquo idenfato rr, [illegible]
[illegible], ut differat distio virtualis realis ā distioe reali abste tali. = Dr
2º, anté operaoes intg: Nas si só sit post opaoes intg n erit distio virtualis
realis, d raois. Dr 3º: 1.º Iº dictione, qª implat, qd possint verifari p-

ppoes 9.ᵃ dictoriæ in aliquo cu poli. = Vndé inferes 1°: q. ᵈ malé explat ab aliis 2d.
distio virtualis realis p capacitas ut de eadem entitate verificent ppoes, seu
prata 9.ᵃ dictoria, ut coitr ab aliis dr. Raoe: q. ᵃ ut pauló anté dixi implat
intriu, q. ᵈ possint verifari ppoes 9.ᵃ dictoriæ; alitr aliq. ᵈ posset ee, et nee. =
192. Inferes 2°: q. ᵈ istæ ppoes; essaᵗⁱᵃ 9municat Filio; Patrnita rr identata
cum esia n 9municat Filio, (idem dic de similibus) inquarum verificaoe orutit
distio virtualis realis n 9.ᵃ dictoriæ. Quia ad hoc ut sint 9.ᵃ dictoriæ ppoes ppalia,
requirit essalitr q. ᵈ subtum utriq. 9.ᵃ dictoriæ fit adequé fr, lsaltem virtualitr rr
idem. Quod n 9tingit in subtis pdictarum ppoum. Nam essa, et Patrnitas, quæ T subta
talium ppoum neq. fr adequé, neq. rr virtualitr idenfant, dpotiq disgunt.
193. Nota 2°: q. ᵈ distio virtualis realis differt a distioe Scoti, in eo, q. ᵈ
distio Scoti é distio aualis p quam 9.ᵃ Scotum, et suos verifat, hoc intré exo
na rei n é hoc: at veró distio virtualis realis n é distio aualis, dsó capacitas, et
equivalea in ordine ad aliq. ᵈ munus distiois realis, nimirum ad munus explatum
ram. = Nota 3°: q. ᵈ pdicta distio virtualis realis, q. ᵃ n é abste distio, dsó virtq, +n°. 190.
et equivalea distiois realis aualis in ordine ad aliquos effq, seu munera illis,
slt ad munus explatum n°. 190.; ad mumq quo vinum, et pper dicunt virtualitr virtutes
calefactivi, q. ᵃ equivalent calori in ordine ad pducendum calorem.
194. Distio raois é illa rao fralis, qua aliq. ᵈ pratum n é intealitr illud,
cum quo rr idenfat; vlq é illa rao fralis, qua al hois n é intealitr ralehois, cum
quo rr idenfat. Vndé inferes 1°: q. ᵈ ad hoc ut det distio raois quatuor essalitr
requirunt. 1ᵘᵐ é, q. ᵈ det identitas realis intr illa, quæ dicunt ee distta
oe nra. Raoe: q. ᵃ ubi dat distio realis n dr dari distio raois. Vndé h. o. Vg Petrq
n dr raoe distq a Plo, dr [redacted], [redacted] abste. 2°, q. ᵃ ubi dat distio vera, et
ppria n dat distio imppria. 2°, q. ᵃ p distioes raois pscindunt prata pcusiva, et ideó ió dat intr prata rr idenfata.
195. 2ᵘᵐ requirit, q. ᵈ n det identitas raois intr extrema, quæ dicunt disqui
raoe nra. Quia nequit dari distio ea raoe, qua dat identitas. 3.ᵘᵐ requirit, q. ᵈ cognio p quam fit distio raois n represntet distioes reales, intr prata,
quæ dicunt raoe dista. Raoe: q. ᵃ ut optime docet Aris: pscindentium n é
mendatium; deo ipso, q. ᵈ represntet pdicta cognio distioes reales, reprat men-

datur, seu falsitas; nam revera est vi identitatis: quo non datur distinctio rationis, de potiori erit ens rationis, ut pote quod repræsentat aliquid impossibile.

196. Sed quæres quid requiritur ex eo, quod cognitio per quam fit distinctio rationis sit inadæquata: Respondeo, quod talis sit ut per illam non constet intuitu objectum esse quod quidem in se est. Ratio est; quia si cognitio adæquata sit, id est, talis ut per illam constet intuitu objectum esse quod quidem in se est, non efficeret distinctionem rationis. Unde ob hanc rationem causa Deus efficere non potest distinctionem rationis, quia per cognitionem Dei constat Deo intuitu objectum objectivum esse quod quidem in se est.

197. Distinctio rationis solet dividi in distinctionem rationis ratiocinatæ, et distinctionem rationis ratiocinantis. Distinctio rationis ratiocinatæ est, quæ datur cum fundamento in re. Hoc fundamentum est fœcunditas, per quam una res æquivalet pluribus entitatibus, ut homo, quod dicunt. Verbi gratia homo æquivalet entitati, quæ solum esset animal et entitati, quæ solo esset rationalis, et entitati, quæ solo esset admirativa, et entitati, quæ solo esset visibilis; quia homo potest sentire, ratiocinari, admirari, et videre. Unde in homine fieri potest distinctio rationis ratiocinatæ, quia in illo datur prædicta fœcunditas.

198. Distinctio rationis ratiocinantis est, quæ sine fundamento in re datur. Tunc autem non datur fundamentum, quando termini significantes idem objectum omnino sunt sinonimi, et ratione nostra æquivalentes. Talis est distinctio, quæ datur inter definitum, et definitionem objectivam, inter gladium, et ensem. Notabis 1°. quod distinctio rationis ratiocinantis non est vera distinctio rationis, dum distinctio rationis ratiocinatæ vera distinctio rationis est. Ratio est; quia solum distinctioni rationis ratiocinatæ convenit definitio distinctionis rationis tradita n° 194, et quæ ab omnibus communiter tradi solet. Unde prædicta divisio recta non est. = Nota 2°. quod ingeniosus Caramuel vocavit distinctionem rationis ratiocinatæ illam, quæ fit per distinctas formalitates objectivas, et distinctionem rationis ratiocinantis illam, quæ fit per distinctos modos cognoscendi eandem rem. De communi explicatione retinenda est: quia licet *sapiendum sit cum paucis*, ut ait Philosophus, *cum multis loquendum est*.

199. Distinctio rationis ratiocinatæ alia solet dici præcisiva ex parte actus, alia præcisiva ex parte objecti. Præcisiva ex parte objecti propter nostros AA est illa, per quam cognitio attingit immediate aliquod prædicatum objecti, quin attingat immediate aliud prædicatum cum identificatum cum primo prædicato objecti attacto: verbi gratia quæ attingeret immediate animal hominis, et non attingeret immediate rationale hominis identificatum cum eodem animali. Distinctio præcisiva ex parte actus est, quæ omnia prædicata objecti identificata attingit æque immediate pa-

[redacted]rando illa ad aliquem trium quem comparet etiam ad alium trium ad quem etiam comparatur, v.g. comparando per cognitionem al[iquam] totam realitatem hominis in ordine ad sensationem, quam illam comparet in ordine ad rationalitatem, ad quod etiam comparatur: licet in mea, et vera sententia loquar comparando totam realitatem hominis cum entitate, quae praecise est al: quam illam comparet cum entitate, quae est realis, cum qua etiam comparatur.

200. Ex dictis facile inferes, in quo conveniant, et in quo differant cognitio comparativa solo ex parte actus, et comparativa ex parte objecti. Conveniunt in eo, quod utraque ante operationem intellectus nullam supponunt distinctionem inter animal et rationale hominis, v.g. differunt 1º in eo, quod per cognitionem comparativam solo ex parte actus nulla distinctio intra fit in animali et rationale hominis: at vero per comparativam ex parte objecti efficitur aliqua intra distinctio inter animal, et rationale hominis. Differunt 2º in eo, quod comparativa solo ex parte actus attingit immediate omnia omnino praedicata hominis identificata: at vero comparativa ex parte objecti aliquid solo attingit immediate, al hominis v.g. non attacto immediate rationalitatem identificato cum eodem ali. Haec sufficiant, ut clarius procedamus in praesentibus difficultatibus, quae gravissimae sunt, nunc ad rem veniamus.

Cap. 3um.

An essentia Dei distinguatur distinctione reali actuali a perfectionibus, quae vocantur attributa, et a relationibus, et attributa inter se?

201. Affirmant nonnulli ex antiquis apud Niphum lib. 12 Metaphysicae Disp. 103. Affirmat etiam Gualterus quidam apud P. Vazquez Disp. 116. Cap. [redacted] 1º. et apud P. Suarez lib. 1º. De essentia Dei, Cap. 10; et apud P. Alarcon de Trinitate Tractu 5. Disp. 2º. Cap. 4. etiam affirmare dicunt aliqui Gilbertum Porretanum. Alii tamen ab hoc errore liberare tentant. Quidquid tamen sit de mente praedictorum Doctorum, et aliorum, quos pro eodem errore referre solent, Nos cum communissima [redacted], et certissima Patrum, et Theologorum sententia, quod neque essentia ab attributis, neque a relationibus, neque attributa inter se distinguuntur distinctione reali actuali, dicimus potius realiter actualiter identificantur inter se.

202. Probatur 1º omissis aliis rationibus, et Authoritatibus, ex illo Sanctorum Patrum, et Theologorum proloquio: *In Divinis omnia sunt idem ubi non obviat relationis oppositio producentis, et producti*; sed neque inter essentiam, et attributa, neque inter essentiam, et relationes: neque inter attributa inter se obviat relationis oppositio producentis, et producti: ergo haec omnia non distinguuntur realiter actualiter, sed potius sunt idem realiter actualiter.

Pp de essentia, et attributis.

Martyris quam quod est comm. Patrum, et Theologorum ploquium continet in Concilio Toletano XI. in confessione Fidei, ubi dicitur: Hoc solo numero insinuant, quod ad invicem sunt, et in hoc solo numero carent, quod ad se sunt. Minor patet, et cons. infert legitime.

203. Probat 2º. quia si nullum supponere se daret in Deo Trinitas; dum si essentia distingueret ur realiter ab attributis, et a relationibus, et attributa inter se distinguerent, non daret sola Trinitas, sed potius maxima pluralitas daret in Deo: ergo non distinguuntur realiter. Minor patet: quia attributa sunt vera in Deo, ut certum est, et personalitates sunt etiam plures: ergo &c.

204. Probat 3º ratione: quia nomine hoc, Deus significat ens omnium perfectissimum, ut constat ex dictis ad num. V.; dum si daret praedicta distinctio realis inter essentiam, et attributa, et inter essentiam, et relationes, et inter attributa inter se, Deus non esset ens omnium solum perfectissimum: ergo &c. Probat minor: quia perfectius esset absolute, et simpliciter ens, quod haberet praedictas perfectiones Deum. per identitatem. Audi Deum. Bernardum contra Gilbertum Porretanum Lib. 5. de Consideratione ad Eugenium Cap. 7. ubi inquit: Deus est, quo nihil melius excogitari potest: mihi vero non dee, quod cogitentes melius eximi Deo tuo. Lucrius quod? Mera simplicitas vero indistis. Nam simplex multiplici antefert: ergo &c.

Cap. 4um.

Occurrit adversariorum argutiis.

205. Objicies 1º aliqua Patrum testimonia praecipue D. Iustini Martyris, S. Basilii, et S. Damasceni, quibus videtur, praedictos Sanctos Patres admittere distinctiones inter essentiam, attributa, et relationes: et inter ipsa attributa inter se: ergo talis distinctio admittenda est. = Resp. Sanctos Patres nullo modo admittere distinctiones reales inter praedictas perfectiones, dum solo docere dari fundamentum ex parte talium perfectionum ad faciendam distinctionem rationis ratiocinatae. Quod libenter amplectimur, ut constabit ex dicendis Disp. 4. huius Tract. Cap. V. = Quod a Sancti Patres non intendant, praedictis testimoniis adstruere distinctiones reales constat ex eo, quod passim asserunt, quod Deus est ens simplicissimum in essentia, et perfectionibus. Quod non componitur cum tali distinctione, ut est manifestum est.

206. Objicies 2º. quae sunt diversorum praedicamentorum nequeunt identificari

rr inter se; de essa Dei, attributa, et relaões Dl ptinent ad diversa pdicamenta: g° nequeunt identifari rr inter se. Pbat min: q^a essa D. ptinet ad pdicamentum substa; et reliqua ptinent ad pdicamenta accidentis: g° &c. R. 1°, nando marem: q^a ad hoc ut sint diversorum pdicamentorum sufficit distio raois. Nam actio, et passio rr identifant, et nilominus ptinent ad diversa pdicamenta. R. 2° omissa maiori, nando minorem. Ad pbaoem no ans quoad 2^m ptem: q^a neq. attributa Dei neq. relaões sunt pprie accidentia physica, dpotius substa physice loquendo.

207. Obijcies 3°: Non e incompatibilis cum summa Dei simplicitate distio realis actualis inter aliquas eius pfeoes: g° admitti etiam pt inter oes pdictas pfeoes. Pbat ans: q^a relaões Dl, nempe Paternitas, Filiatio, et Spiraõ pava disting^unt rr actualiter inter se, non obstante summa Dei simplicitate: g° &c. — R. concesso ante, nando cons. Raõ disparitatis e: q^a in Deo det ee fecunditas, et ad hoc det dari distio realis inter relaões Dl: at vero neq. ex raõe fecunditatis, neq. ex alio titulo det poni distio realis inter essam, et attributa: neq. inter essam, et relaões: neq. inter attributa inter se.

208. Obijcies 4°: Illa, de quibus verifant prata 2° dictoria rr disting^unt; d de pdictis pfeoibus verifant prata 2° dictoria: g° &c. Pbat min: q^a istae ppoes sunt verae: Intelectio D. 2municat Filio ex vi fali pcessionis: et Dl amor non 2municat Filio ex vi fali pcessionis: 2^a psona pcedit p intum, et non pcedit p voltem: et 3^a psona pcedit p voltem, et non p intum: d pdictae ppoes sunt 2° dictoriae: g° &c.

209. R. 2cessa mai, nando minorem. Ad pbaoem disting^uo marem: verae sunt sumptae in sensu reali, no marem; sumptae in sensu fali, 2do marem, et no minorem. Quia implat, q^d de facto verificent prata 2° dictoria. Raõ a cur non sint 2° dictoriae e; q^a subsa pdictarum ppoum non sunt fali ssime idem, q^d requirit ad raoem ppoum 2° dictoriarum, ut 2stat ex nris Summulis.

210. Instas: q^d q^d sit, an sint, lu 2° dictoriae pdictae ppoes, ad illarum verificaoem requiritur distio realis inter intelectionem, et amorem Dei, et inter intellum, et voltem: g° nulla e solus. R. nando ans; nam ad id sufficit distio raois. Nam illae ppoes sunt verae in sensu fali sumptae, et p nram 2sideraoem cum fundamento in re: nam sunt verae sumptae in sensu reali, et indent ab opaõe intus.

Disputaõ Secunda

De distinctione formali ex natura rei.

Cap. 4.

An inter praedicta praedicata Dei detur distinctio ex natura rei?

211. Affirmaverunt Scotistae cum suo D.[octore] Subtili Scoto, eique adstipulantur alii plures, et aliqui ex nostra Societate. Recentiores negaverunt cum innumeris alijs Doctoribus, quos longum esset referre. Probatur 1.° quia si alicubi concedenda esset distinctio media maxime inter perfectiones absolutas Dei essentiae illius ex una parte et perfectiones relativas ex alia: sed hoc negavit diserte Concilium Florentinum: ergo. Maior ab adversarijs ipsis conceditur.

212. Probatur minor: quia Concilium Florentinum saepe docuit relationes Divinas, et essentiam sola ratione distingui a qualibet inter se; ut constat ex sessione 18; in qua Joannes Theologus ita loquutus fuit: Dei substantiam, et personam re quidem idem esse, varijs tamen intellectionum modis videri differre. Et ex sessione 19 in qua haec sunt verba: Haudquaquam putare debuerint, quod re differant, quae quidem sola ratione, aut intelligentia differre credunt; ~~denique differunt~~ Ubi valde notanda illa verba, sola ratione, aut intelligentia differre credunt; denique differunt distinctione media non differunt sola ratione, ut ipsimet Scotistae concedunt: ergo &c.

213. Probatur 2.° quia Deus est summe simplex ut constat ex Cap. Firmiter de Summa Trinitate, et ex communi sententia Patrum, et Theologorum; sed inter praedictas perfectiones Divinas daretur distinctio media, Deus summe simplex non esset: ergo &c. Probatur minor: quia entitas, quae admittit pluralitatem intrinsecam in seipsa summe simplex non est; sed per distinctionem mediam ponitur in Deo pluralitas intrinseca; siquidem (ubi ponitur distinctio intrinseca (qualis est distinctio media) ponitur pluralitas intrinseca: ergo &c.

214. Probatur 3.° quia ex Concilio Florentino, et Sanctis Patribus, in Divinis omnia sunt idem ubi non obviat relationis oppositio producentis et producti; sed inter praedictas perfectiones Divinas eo modo, quo a nobis comparantur non datur relationis oppositio ut ipsi adversarij fatentur: ergo sunt idem vere: et consequenter inter illas dari non potest distinctio ex natura rei, quae ponit distinctionem intrinsecam in seipsa.

215. Probatur 4.° quia implicat distinctio realis a qualibet inter praedictas perfectiones Divinas, ut constat ex dictis; sed distinctio formalis ex natura rei est distinctio realis a qua

āualis: g.° int; ꝑdictas ꝑfeoes ᵭᵃˢ dari n̄ pt. Pbat min: q.ᵃ oīs distio āualis rep̄-
ta ante opaoēs intg int; prata abste realia ē distio realis āualis; ddis-
tio fralis ex nā rei p.ᵒʳ. Scotoas repit ante opaoēs intg int; ꝑfeoes ᵭᵃˢ, que
ī prata abste realia: g.ᵒ Mar et ricerta pbat: q.ᵃ ideo ꝑuit distio, que dat
int; cpq, et aiaq rales vg distio realis āualis, q.ᵃ repit int; cpq, et aiaq in-
dent; ab ope intg: et insup corpq, et aia ralis ī extra abste realia.

246. ᵭices ex Scotoās: distioēs suas fales ex nā rei nēc reales āuales,
q.ᵃ n̄ repit int; duas res, ēē vero frales ex nā rei, q.ᵃ versat int; duas
fralitaes eiudeq rei indent; ab opaoē intg: quales soes ꝑfeoes ᵭ ꝑdicts.
ᵭᵃᵒ ē, et rogo adversarios, q.ᵈ sit fralitas ante opaoēs intg.ᵉ Si reas ᵭᵃˢ
ꝑfeoes ēē fralitaes, q.ᵃ ī inseparales mutuo sequit, ꝑsonas ᵭᵃˢ so ēē fralita-
es, et n̄ realitaes. Sequit etiaq aoes, et effus ēē so fralitaes, et n̄ realitaes. Quod ē apte ᵭ.ᵃ ipsos Scotistas. = Si vero reas, fralitaes ēē illa prata, que rr
āualit identant, disguunt tn̄ ex nā rei, ᵭmittis circulus vitiosus: q.ᵃ pbas
disqui ex nā rei, que ī due, p aut ples fralitaes, et ēē fralitaes, q.ᵃ disguunt
ex nā rei. Quod ē apte ᵭmittere circulus vitiosus.

247. ᵭfrat V: q.ᵃ ideo p.ᵒʳ Scotoas ꝑdicts ꝑfeoes disguerent
distioē frali ex nā rei, q.ᵃ hent capacitaes ad tminandas diversas defi-
nioes; d etiaq hent capacitaes ad tminandus eandeq definioeq, nimirus
definioeq ꝑfeois ᵭ ut sic: g.ᵒ etiaq identant fr ex nā rei: g.ᵒ et
disguunt, et identant fr ex nā rei, q.ᵈ ē implicatorius. ᵭfrat V efficacius
epeo, q.ᵈ oes raoes, que afferunt ab Scotoās ꝑ stabilienda sua ᵭclusioē
retorqueri possunt ᵭ.ᵃ ipsos ad pbandus distioēs reales āuales versari int;
ꝑdictas ꝑfeoes ᵭᵃˢ. ut ᵭsideranti patebit; d p.ᵒʳ ipsos n̄ pbant distioēs reales
āuales: g.ᵒ neq. distioeq medias: = Cap. 3ᵘˢ.

Scotistis satisfit.

248. Oppunt V.ᵒ ꝑ sua sa, que ᵭtinent supra. ᵭilico ret, q.ᵈ ad
verificaoes illarus ꝑpoeus n̄ requirit distio media, d sufficit distio raois, q.ᵃ so
in ṽu frali vere ī, n̄ a in ṽu reali, et indent; ab opaoē intg.

249. Oppunt V: ᵭecisa ᵭ.ᵃ affirat ciq veritaē unius pratus, q.ᵈ ciq ve-
ritaē nat de Patnitaē; d ad hoc requirit distio media: g.ᵒ heint; Pat-

nitaes, et essen[tiali]s admittendae. Pbat[ur] mai[or]: q[uia] de essen[tia] D[ei] affirmat[ur] eius ve-
ritas, q[uo]d communicat[ur] Filio D[ei]; d[e]de Paternitate eius veritas nat, q[uo]d Fi-
lio D[ei] communicet: g[o]. Idem argumentum fit in Filiatione, quae p[ro]ducit[ur] a Patre,
q[uae] n[on] a Patre essentia p[ro]ducat[ur]. Idem etiam argumentum fit in Spiratione passiva, quae p[ro]-
ducit[ur] a Patre, et Filio q[uae] n[on] p[ro]ducat[ur] essentia. R[espondeo] Concessa mai[ori], negando min[orem].
Ra[ti]o: q[uia] ad id sufficit distinctio virtualis realis, de qua infra.
Idem responsum esto p[ro] reliquis p[er]sonalitatibus Divinis.

220. Oppon[itur] 3º: Singulae perfectiones D[ei], essentia, et personalitates se ad
invicem excludunt ita ut una n[on] sit de q[uidd]itate alterius; d[e]e o ipso inter
illas dat[ur] distinctio formalis ex natura rei: g[o]. = Pbat[ur]: q[uia] p[rae]dictae perfectiones subeunt
diversas definitiones, reduplicationes, et denominationes. Nam Deus p[ro]ut Omni-
potens op[er]at[ur] ad extra, et n[on] quatenus justus. Quatenus Misericors exercet
actus misericordiae, n[on] quatenus justus; similiter quatenus justus punit, n[on] qua-
tenus misericors: g[o] &c. = R[espondeo] distinguendo mai[orem]: se excludunt in sensu
reali, nego; in sensu formali, et denique ab operatione intus, concedo mai[orem], et nego min[orem].
Ra[ti]o: q[uia] ad id sufficit distinctio rationis, quam concedimus. = Ad probationem concesso an-
te[cedente], nego cons[equentiam]. Ra[ti]o: q[uia] ad subeundas diversas definitiones sufficit distinctio rationis.

221. Oppon[itur] 4º: P[rae]dictae perfectiones taliter se habent ex parte, ut una possit p[ro]-
cindi ex parte obiecti ab alia: d[e] p[rae]cisio ex parte obiecti dari n[on] p[otes]t nisi ante opera-
tionem intus supponant actualiter distinctae: g[o] inter p[rae]dictas perfectiones dat[ur] distinctio media.
Pbat[ur] min[or]: q[uia] ideo p[rae]cise q[uo]d una perfectio atingat[ur] ex parte obiecti, altera n[on] atacta,
datur alia, et alia perfectio ex parte obiecti; d[e]q[ue] d[e]det alia perfectio, et alia ex parte
obiecti e[st], q[uo]d det distinctio media ex natura rei inter tales perfectiones: siquidem distinctio
realis absolute n[on] dat[ur]: nam sunt identificatae: g[o] &c. R[espondeo] negando mai[orem]. Ra[ti]o;
q[uia] inter p[rae]dictas perfectiones p[rae]cisio obiectiva dari n[on] p[otes]t, ut bene pbat argumentum, q[uo]d
contrarium expedicendi Disp. 4. huius tractatus, Cap. 1º.

222. Oppon[itur] 5º: Conceptus Misericordiae, et Justitiae ut sic, idem dicito
de reliquis perfectionibus sunt distincti ex natura rei: g[o]. Pbat[ur] ant[ecedens]: quoniam aliter ut sic essent
identificati ex natura rei; d[e] hoc falsum e[st]: g[o]. Pbat[ur] min[or]: quoniam si essent identificati
ex natura rei, etiam in creatis essent identificati ex natura rei; d[e] n[on] sunt identificati, d[e]
potius distincti sunt actualiter in creatis, ut certum e[st]: g[o] &c. R[espondeo] negando ant[ecedens]; ad p[ro]-

baoem no etiam marem. Raoe; qa Iceptq Misericordiæ, et Iustitiæ ut sic abstragunt ab identitate, et distioe reali [redacted] inter se, et cum subto: admum quo intelleo ut sic abstragit ab identitate, et distioe reali cum subto. Nam identat rr cum intuSo, et disquit rr ab intu creato.

223. Opponunt 6o: Misericordia magis identat cum ipso Deo, quam cum Iustitia ipsius Dei Vg (idem dices de aliis pfeonibus) go distio, que dat inter Misericordiam, et Iustitiam Dei maior, quam distio, que dat inter Misericordiam, et ipsum Deum; dhec distio n pt ee alia, quam distio media; nisi ee pt distio virtualis realis, Lraois: go. Ifrat: Magis disquit in Deo Iceptq Misericordiæ a Iceptu Iustitiæ, quam Iceptq ipsius Misericordiæ a se ipso; dhic disquit distioe raois ratiotinæ a se ipso: go ille disquit distioe media; nam realis ee n pt.

224. Disquo ans: magis identat misericordia cum ipso Deo, quam cum Iustitia ipsius Dei rr, [redacted] no ans; magis identant fere raoe nra, Ido ans, et sollicit disquo conse: go distio realis, que dat inter misericordiam, et iustitiam e maior, no coam, distio raois, Ido coam, et no minor subsumptam. Addidiq d addit in pbaoem eo, qd illa mar distio e distio raois. Nam Misericordia disquit adequé raoe nra a Iustitia; [redacted] Misericordia vero so inadequé raoe nra disquit a Deo ut ex dicendis Istavit. – Ad Ifraoem Icessa maie, no minor, et coam. Raoe: qa Iceptq Misericordiæ n pt disqui raoe nra a se ipso: at vero disqui pt raoe nra a Iceptu Iustitiæ; et ideo hoc mo verifat, qd magis disquat a Iceptu Iustitiæ, quam a se ipso, qr ad hoc opq sit distioe media.

225. Oppunt 7o: Ifusio opponit distioi; dir Deo ante opaoem intq n dat Ifusio inter suas pfeoes: go dat distio; dhec realis ee n pt, ut certum e: go media. Rx disquendo marem: Ifusio opponit Io rie distioi, otto marem; opponit Io dictorie, no marem, et Icessa mire, no coam. Raoe e: qa opposio Ifusiois, et distiois inter se ad summum e Io rna. Cum a fre Io rie I, utraq. pt deficere sl ab eadem entitate, ut pet in albedine, et nigredine, que opponunt Io rie, et utraq. deficere pt sl ab eadem entitate, ut expientia ipsa Iptuye.

226. Oppunt 8o: Distio media dat in rebus creatis inter pdicata rr identata: go etiam admitti pt inter pfeoes Dei. Pbat ans: qa distio media dat inter alm et vale hois: go. Pbat ans: qa albois ante opaoem intq e ille quo,

et rale vv idenfatus cum ipso ali hois ne sile equo; d hoc n pt verifari 1o ali-
quā distiōe antē opaoēs intsā intā al, et rale hois, que cum n sit realis, dēt
ēē media: q° &c

227. R. V° omisso ants, nando coas. Disp. ē: q a in creatis n devemus ɔce-
dere summas simplicitas; ideoq. ex hoc capite admitti posset in creatis ꝓdic-
ta distiō: at verō in Deo summas simplicitas tenemur ɔcedere, que simplici-
tas cum distiōe media ɔponi n pt ut ɔstat ex n°. 213. — R. V° nando ans, et
ans pbaois; ad pbaoes nomars quoad 2as ptes: q a antē opaoēs intsā etiās rale
ē sile equo; q implat, q d al idenfatus vv cum rali sit sile equo, et q d ipsius
rale (vv loquendo, et indenter ab opaoē intsā) n sit sile equo.

228. Instas: implat, q d eades oīō entitas sit silis, et dissilis equo; d ruin
ē al, et rale hois n daret distiō media, eades oīō entitas, nempē hō, ēēt silis, et
dissilis equo: q°. Mar pbat: q a implat, q d eades entitas sit equalis, et inequalis
vu eidēs: q° silis &c. R. nando mares loquendo in vu reali. Ad pbaoēs ɔcesso
ants, no coas. Raoē: q a cum equalitas ɔsistat in indivisili, indē ē, q d dari n
pt il equalitas, et inequalitas vu eidēs: at verō cum silitudo in indivisili n
ɔsistat, nas mar, et mar silitudo optimē dari pt; ideō n implat, q d eades
entitas sit il silis, et dissilis vu eidēs.

229. Instas 2°: Si eades entitas posset ēē silis, et dissilis vu eidēs, pos-
set etiās vu eidēs ēē silis, et n silis; d hoc 2us implat: q° et 1us. Mar pbat: q a
ides ē, q d entitas sit dissilis, atq. q d n sit silis: q° &c. Nomares; ad pbaoēs
no ans; Raoē; q a hec ꝓposio, A ē dissilis B, sic equivalet huic: A het alique
pratus, in quo n ɔvenit cum B; at verō hec ꝓposio: A n ē silis B, equivalet
huic: A nullus pratus het, in quo ɔveniat cum B; d n s equivalenter 2e ꝓ-
poes intsse: q° neq. 1e. — Disputao 3a.

Quid dicendus de distiōe virtuali reali.

Cap. 1us.

Duplici ɔclusione mens vra exponitur, et pbat.

230. In hac q. de aliqui cum P. Granado oīō excludunt a Deo dis-
tiōes reales virtuales: p indeq. asserunt, q d neq. intsa essas, et attributas;
neq. intsa essas, et relaoes; neq. intsa attributa intsse admittenda sit. — Alii

q dictas distioes concedunt q esse int [redacted] essam, et relaoes, ita com RRmi ra.—
Alij etiam illam admittunt int aliqua attributa, nempè int intellum, et voltem; int
volem, et intelleoe; int ag liberos Dei, et naros.— Alij etiam int essam, et ag liberos
Dei.— Alij demum int ferè oes pfeces Dai.—

231. Sit 1a nra 9cluo. In Deo dat distio virtualis realis int essam, et
psonalitaes Dai. Ita com RR. Pbat: qa ut 9stat ex dictis [redacted] distio virtualis
realis ē capacitas realis ad hoc ut antè opaoem int possit affirmari idem pratum de ali-
qua entitate, et il nari de aliquo identato r cum illa absq. 9a. dicoe; d hęc capaci-
tas dat in Deo int essam, et psonalitaes Dai: qo int essam, et psonalitaes Dai. dat dis-
tio realis virtualis. Pbat mir: qa int essam, et psonalitaes Dai. dat identitas rea-
lis: et tn verifat de illis istę ppoes antè opaoem int: Na 9municat Filio; Pa-
9nitas n 9municat Filio. Na n pducit Filium; Patnitas pducit Filium; Nan
pducit; Filiatio, et Spirao para pduciti; qo &.

232. 9frat: qa q dictę ppoes nequeunt verifari p distioes reales absolutè tales;
si quidem hę in Deo dari n pt, ut dictum ē; neq. p distioes medias, quę in Deo admit-
tenda nē, ut 9stat ex dictis; neq. p solam distioes raois; quoniam antè opaoem int
verifant q dictę ppoes, ut oes Theologi com docent: qo so verifant p distioes vir-
tuales reales. Coa ē bona; qo nulla alia distio dat ab illis tribg dicta.

233. Sit 2a 9cluo: Neq. int essam, et attributa, neq. int attributa int se,
ac pinde so int essam, et psonalitaes admittenda ē distio virtualis realis. Ita ples
RRe. Pbat: eadem ē diffas distiois realis virtualis, atq. diffas misterij Sanctissi-
mę Trinitais; d mysterium Sanctissimę Trinitais so exercet int essam Dei, et eius
psonalitaes: qo nullibi nisi int essam, et psonalitaes Dai. [redacted] distio virtualis realis ad-
mittenda ē. Pbat mai: qa tota diffas mysterij SSme Trinitais 9sistit in eo, qd de
eadem entitate reali possit verifari aliqd pratum, qd n verificet de aliquo r iden-
tato cum illa antè opaoem int; d hoc ipsum involvit distio virtualis realis, ut 9s-
tat ex ipsius explicaoe: qo &.

234. 9frat 1o: qa semel admisso, qd in Deo admittat int aliqua attri-
buta, qd de uno verificet aliqd pratum, qd neget cum veritate de alio antè opao-
em int; possit admitti id etiam int oia attributa int se, et cum essa; d hoc admit-
tendum nē p 2a coessam: qo &. Pbat mir: qa eadem rao dat ad hoc ut admittat q-

ꝓ dicta distio inter aliqua, atq. ~~[struck]~~ inter oia admittat, ut consideran-
ti patebit, et constavit ex solutione argutorum: ergo constat R. quod distio virtualis
realis (cum tantum difficultates involvat) sic admittenda est, ubi vel fides, vel ~~[struck]~~
ratio ~~[struck]~~ nalis urgentissima compellat admittere: sed neq. fides, neq. ratio nalis illam
compellit admittere, nisi ꝓ essentiam inter essam, et personalitates divinas, ut ex argutorum so-
lutione constavit: ergo ~~[struck]~~

Caput Secundum.

Argumenta contra conclusiones resolvuntur.

235. Argues 1º contra 1ᵃ conclusionem: Si inter essam divinam, et personalitates daret dis-
tio realis virtualis, daret inter essam, et personalitates aliqua distio intrinseca
ante operationem intellectus inter ipsam essam, et personalitates; sed non dat, ut constat ex dictis art.
2º, contra distiones actuales reales, et ex dictis etiam art. 3º contra distiones Scoticas:
ergo inter essam, et relationes divinas non dat distio realis virtualis. = R. nando maiorem,
rationem; quia terminus virtualis non est terminus restringens significationem horum terminorum dis-
tio realis, sed alienans: admodum quo terminus ratione non est terminus restringens significationem
distionis utriusque, sed alienans. Et ratio a priori est; quia distio realis virtualis non est
absolute loquendo distio, dicitur equivalens distioni reali quoad aliquod munus
illius, quod explicatum est supra. ~ Argues 2º: Si daret ꝓ dicta distio inter
essam divinam, et personalitates, verificarent de facto propositiones contradictoriae; sed hoc est
implicat: ergo ꝓ dicta distio non dat. Probat maior: verificarent istae propositiones: Essa
communicat Filio: Paternitas est identificata cum essa non communicat Filio; et idem
dicto de reliquis propositionibus [similibus] distae propositiones contradictoriae: ergo etc. Probat minor: quia in
1ᵃ affirmat idem praedicatum de eodem subiecto, et in 2ᵃ negat: ergo etc. R. nando
maiorem; ad probationem concessa maiore, nomen; ad utramque probationem distinguo antecedens: affirmat
idem praedicatum de eodem re subiecto, concedo; de eodem subiecto formaliter, seu ratione nostra, nego antecedens,
et consequentiam. Ratio; quia ad rationem propositionum contradictoriarum requiritur essentialiter ꝓ totalitatem,
quod subiectum utriusque contradictoriae sit idem ratione nostra; aliter duae propositiones contradictoriae
possent de facto esse simul verae, quod ab omnibus negat; quia id dicit manifestam repugnantiam.

236. Argues 3º: Si daret distio virtualis inter essam
divinam, et personalitates, falsificaret hoc principium: quidquid dicitur de una re, dicitur
de omni eo, quod cum eo est idem; sed hoc principium falsificari nequit: ergo non dat distio vir-

tualis realis inter essam Dei, et personalitates. — Resp. nando suppon. nimirum, quod illud sit verum princ. ut iacet, debet intelligi hoc modo; Quidquid dicitur de una re debet intelligi de omni eo, quod est, et formaliter est res ipsa; vel saltem est, et virtualiter res ipsa. In quo cum non falsificat illud princ.: nam licet essa Dei, et personalitates sint idem re, non idem re formaliter; nec virtualiter. — Argues 3º: Ut constat ex dictis nº. 212, essa Dei, et personalitates sola ratione differunt: ergo non possunt distingui etiam re virtualiter: aliter non sola ratione differrent. Resp. quod ibi loquitur Concilium Florentinum de distinctione formali, quae absolute loquendo distinctio est; non autem loquitur de equivalenti distinctioni quoad aliquod munus illius. Et hoc modo optime dicitur, essam Dei, et personalitates sola ratione differre. Quoniam nulla distinctio formalis admittenda est inter essam Dei, et personalitates, nisi distinctio rationis. Distinctio autem virtualis realis nullo modo est formaliter distinctio, dicitur equivalens distinctioni reali quoad aliquod munus illius, ut saepe notatum est. Quod autem Concilium Florentinum per illa verba, sola ratione differunt, minime excludat distinctiones virtuales reales patet ex eo, quod post praedictum Concilium, et post omnes Catholicos verissime et proponentes dicimus: essa Dei communicatur Filio: Paternitas non communicatur Filio; etiam si essa et Paternitas identificentur inter se: in quo praecise ponimus distinctiones istas virtuales reales. Unde nascitur ab omnibus Catholicis haec distinctio inter essam Dei, et personalitates admittenda est. =

Caput 3um.

Arguta Dei ... delusiones dissolvit.

237. Argues 1º: Inter intellectum, et voluntatem; et inter intellectiones, et volitiones datur distinctio virtualis realis: ergo inter aliqua attributa datur distinctio virtualis realis. Probatur ans: quia nequit dici quod a parte rei tam procedat Verbum per voluntatem, et volitionem, quam per intellectum, et intellectiones: sicut neque quod Spiritus Sanctus tam procedat per intellectum, quam per voluntatem, et volitiones: ergo etc. Probatur ans: quia requireret a parte rei Spiritum Sanctum esse Filium sicut est Filius Verbum Dei: et illius Verbum Dei esse Spiritum Sanctum ~~[illegible]~~, sicut ipse Spiritus est Spiritus Sanctus: ergo etc.

238. Resp. nando ans, ad probationem nando ans; quia intellectus, et voluntas, intellectio, et volitio idem omnino re, et a parte rei in Deo. Ad probationem nando ans. Ratione: quia licet re loquendo Spiritus Sanctus, et Verbum procedant tam per intellectum, vel voluntatem; quam per intellectiones, vel volitiones: at vero in sensu formali loquendo solum procedit Verbum per intellectum, et intellectiones, et non per voluntatem, et volitiones: quia solum prerequirit intellectum, et intellectionem ad productionem Verbi, et voluntas, et volitio

p accidens se het ad illa. = Vº. Spus Sanctus perdit sõ p volts, et volicem; q. sõ voltas, et volio p se requirit ad p ducens Spus Sancti; intus ä, et in teleo se hent p accidens. — Et in hoc sẽu frali inteligendi 1 locuoes Sanctorum Patrum. = Adde, q.d rao fralissima cur Verbum ẽ Filius pº. meliores sas hẽ q. p ducit p intlum, et inteleos, d q. illi 9municeat ã Patre na fecunda, in quã evadit silis Patri. Vndẽ cum Spũ Sancto ñ 9municet na fecunda; ideo ñ evadit Filius. Let perdat in su realis p intlum, et inteleos. — Arques Vº: Inter actus liberos Dei, et navios dat distio virtualis realis: q.º inter aliqua attributa dat distio virtualis realis. Pbat ans: q. ĩste ppoes 1 verse: ag liberi possunt deficere Deo; ag nati ñ possunt deficere Deo: q.º &. — Bx nando ans, ad pbaoes reo, q.d ag liberi absitẽ loquendo ñ possunt deficere a Deo, dico Vº q.d hoc, attento ãu Vº ppimo, quatenus distus ẽ raoẽ nra ab ipso ãu libero: in quo feus 9stitit rao ag liberi Dei pº. meliores sas (1 des q. pariformiter dicendum pº. diversas sas de 9stitutoẽ ag liberi) 1 des q. dicendum etiã ẽ loquendo de essa Dei ãu ag Divini liberi.

239. Arques 3º: essa Dei ẽ rao a priori ãu attributorum, et ñ ẽ Dº: silis intlium ẽ rao a priori ãu inteleos, et ñ es: volium ẽ rao a priori volios, et ñ e D: q.º inter essas, et attributa, inter intlium, et inteleos, inter volium et volios dat distio virtualis realis. — Bx, q.d ans sõ verum ẽ loquendo in sufficienti, et raoẽ nra, ñ vero loquendo in ãu [illegible] realis, et indens ab opaoẽ intus: p inde q. minimẽ inferri sens. — Arque 4º: In creatis dat distio virtualis realis: q.º etiã in Divinis admitti pt, tum inter essas, et attributa; tum inter ipsa attributa inter se. Pbat ans Vº: q. in ãu 9trios distinguit virtualiter vr amor Dei, et odium pecci: alioqui ille ag ẽẽt si amor, et odium Dei; et si amor, et odium pecci, q.d aptẽ implat. = 2º, q. in albedine Vg distinguit virtualiter vr color a dependeã albedinis a Deo; si quides color videt; dependea ã albedinis a Deo ñ videt. = 3º, q. inter al, et rale hõis dat distio virtualis realis; q.do quides ho ẽ silis equo p al, et p rale ñ ẽ silis: q.º &. — Bx Vº omisso antis nando cõas, q. sicut ex eo, q.d in creatis det distio virtualis realis pº. adversarios inter aliqua prata ñ infert, q.d det inter oĩa prata creata: silis ex eo, q.d in creatis daretur inter aliqua prata, ñ sequit, q.d det in Divinis inter oĩa prata. — Bx Vº nan-

do ans; ad 1.^am^ pbaonem nando ans, ad cuius pbaonem rèo, q^d^ n̄ sequitur, q^d^ illea sit sl. odium, et amor Dei: q^a^ ad id opus erat, q^d^ tale. [illegible] tenderet in Deum p. mum accessus, et recessus affirmativi sl. Quodnbet: q. ?io tendit ad Deum p. mum accessus affirmavi; et ad peccm n̄ tendit p. mum recessus affectivi. ~ Ad 2.^am^ pbaonem rèo nando ans. Ad cuius pbaonem rèo, q^d^ n̄ sio color, detiam dependea radicali albedinis apeo, ut potest identfatae cum ipsa albedine videt; q. implat videri aliquis color, et q^d^ n̄ videat oe rr identfatum cum illo. = Ad 3.^am^ pbaonem rèo nando ans, ad cuius pbaonem dico, q^d^ ho etiam sitis e equo p. rale rr sumptum: q^a^ implat, q^d^ albus sit sile equo, et q^d^ id q^d^ identfat rr cum illo n̄ sit etiam rr sile equo.

Disputao Quarta

Quid dicendum de distioe raois ratiotinatæ, tum in Viatoribus, tum in Deo, et Beatis.

Caput I.^um^

Relatis sententiis ret questioni quoad viatores.

280. Aliqui Nominales docent, attributa Dei [illegible] nec mutuo, nec ab essa, nec istam a relaoibus disqui etiam post opaonem intus nisi raoe rerum quas dnotant. Unde Aureolus, et Gregorius docent, io disqui raoe ratiotinante, et solis nominibus; n̄ vero raoe ratiotina, et cum fundamo in ipso Deo. = Cois tn Theologorum ia docet, attributa Dei mutuo, et ab essa, et hanc a psonalitatibus disqui raoe ratiotina, et cum fundamo in ipso Deo. Ita D. Thomas, Durandus, Caietanus, D^r^. Eximius, P. Suarez, P. Molina, P. Turrianus, P. Vazquez, Lumel, Bañez, et oes NN.

281. Sit I.^o^ nra dcuo: essa Mtha Dei adeque raoe nra a Viatoribus disqui pt a relaoibus, et aliqua attributa ab aliis. Pbat I.^o^ de relaoibus: q^a^ neq. essa Dei includit fi relaoes, ut ex dicendis dstavit, neq. esse relaoes includunt fr essam Dei, ut etiam dstavit ex dicendis q^o^ disqui possunt adeque raoe [illegible] a Viatoribus. Pbat ecoa: q^a^ ideo in hoe al disquit adeque raoe nra a rali, q^a^ neq. al includit fr rale, neq. esse; d essa Mtha Dei n̄ includit fr relaoes Dei, neq. esse; q^o^ adeque fi &c. = Dstat: tunc fieri pt distio raois adequa a Viatoribus intus duos dceptus, q^do^ neuter e totum fr ale rui altius; d neq. essa Mtha Dei

é totus frale cũ relaone, neq. esse relaoes ẽ totus frale cũ esse Meth.cu Dei g.ᵒ
Pbat min: quiá alit esse Methaᶜᵘ Dei includeret fr relaoes, l esse d neq. esse
includit fr relaoes, neq. esse relaoes esse ut Istavit ex Cap.ᵉ 4. Disputao-
nis II Tractus Tertii: g.ᵒ &c.

242. Pbat Iclus eodẽ mó de aliquibus attributis int se. N., q.
intlus vg n includit fr voltes, neq. esse voltas includit fr intus, idẽ dic de aliis
attributis Ipletis, ut Istavit ex tractu 3. Disp.ᵉ 3. Cap. V. pugnẽ: g.ᵒ dis-
gunt adequé raoe nra int se. = Pbat 2.ᵒ apriori Iclus: q.ᵃ Deg p suam entitatẽ
realẽ adeó abundat pfeoibus, ut equivaleat quoad munera exercenda in-
finitis entitatibus rr distis, quarum una eet pcisé intus, alia pcisé voltas, alia
pcisé inteleo, alia pcisé volitio, alia pcisé Iustitia, alia pcisé Misericordia, alia
pcisé omnipoa, et sic de aliis: hoc é fundamen ut intlus in Deo disgui possit raoe
nra adequé avolte, inteleo avolitoe, misericordia a Iustitia &c.

243. Sit 2.ᵒ Iclus: esse Metha Dei disgui pt a Viatoribus so raoe nra
inadequé a singulis pfeoibus Divinis, que vocant coit attributa; et aliqua
attributa, slt in Ipleta so inadequé disgunt int se raoe nra, Vg esse Metha
Dei disguit inadequé so raoe nra ab intus inadequé avoltes, inade-
qué ab omnipoa, et sic de reliquis attributis. Silit omnipoa disguit ina-
dequé apoa pductiva equi: tota scia Dei aqualbt fralitae illius. Pbat: q.
totus Methus disguit inadequé a qualbt pte illius; d esse Metha Dei é totus
Methus Itinens fr inse oes pfeoes Dei dictas apsonalitaibus, ut Istat ex dictis an.
103, et coenter quelbt ex pdictis pfeoibus é ps illius: q.ᵒ &c. = Ifrat: q.ᵃ eodẽ mó
sebet esse Metha Dei cũ cuiglbt pfeoẽ Dl disgtẽ apsonalitaibus, quomó
totus Methus alrale sebet cũ cuiglbt ex suis ptibus alrale; d totus Methus
alrale het so distioẽ raois inadequã cũ cuiglbt ex ptibus alrale: q.ᵒ &c. Silit
[illegible] de tota omnipoa cũ [illegible] poa pductiva equi, et de tota scia Dei
cũ cuiglbt ptis illius, et sic de aliis attributis in Ipletis. Vide dicenda
Cap. 3. Disputaois 3.ᵃ Tractatus 3.ᵘ Ex dictis infertur V., q.ᵈ Patnitas,
Filliatio, et Spirao pava disgunt adequé raoe nra n so a tota esse Met-
ha Dei, detiã a qualbt pfeoẽ Istituente totus esse Metha Dei. Raoé; q.ᵃ nul

la p̃ress. p̃dictæ includit illas, neq. est̃ ut p̃stavit [redacted] ex dicendis. Inferes 2°. q̃ p̃prie loquendo int. p̃sonalitates Dei distio raois dari n̄pt. Raõe, q̃ ut p̃stat ex n°. 283 ad faciendam distioẽ raois requirit̃ e~~altis~~ identitas realis int. disguenda raõe; int. p̃sonalitates Dei n̄ dat̃ identitas realis, d~~p~~otiq realis distio: q°. etc. Inferes 3°. q̃d int., et actualis inteleo Dei disgunt̃ raõe n̄ra distioẽ ratiotinata int. se. Raõe; q̃ int. Dei p̃sumpt. ẽ narig, et liber: at verò inteleo Dei actualis exq. Prius ẽ ag. ; et n̄ narig; d̃ hoc verifari n̄pt s. distioẽ raois int. intlm, et inteleoẽ: q°. etc.

Idem dicendum ẽ devolte Dei. quã volioẽ liberẽ de eẽ pã Pri., et s. ~~illis~~ de qualibet alia volioẽ. — Inferes 4°: q̃d inteleoes, et volioes Dei disgunt̃ adinuicẽ int. se distioẽ raois ratiotinq. Raõ ẽ: q̃ ahẽc ppõsio verã ẽ: Deus cognit peccm, et n̄ amat peccm: q°. n̄ ẽ idem raõẽ n̄ra in Deo cognere peccm, et amare peccm, et conseq. cognio illa disguidet raõẽ n̄ra a volioẽ. Idem q. dicendum ẽ de reliquis cognioĩbg, et volioĩbg.

284. Inferes 5°: q̃d totidem inteleoes, volioes, et poẽ p̃ductivẽ disgui possunt fr in Deo, quot s. obta intelecta, volita, aut p̃ducibilia a Deo. Unde inteleo Dei circa Prius Ug disguit̃ fr ab inteleoẽ circa Plm; et volio circa Prm disguit̃ raõẽ n̄ra a volioẽ circa Plm. Sic etiam virtg p̃ductiva Dei circa Prm disguit̃ raõẽ n̄ra a virtute p̃ductiva Pli. Raõ omnis ẽ: q̃ p̃dictæ p̃feoes respiciunt fr distos tres, et coens referunt ad dista Snotatam. = Inferes 6°: q̃d ex inteleoibg (idem dic de vo[redacted]tioibg, et virtute p̃ductiva Dei ad extra) alia disgunt̃ raõẽ n̄ra int. se genericẽ, alia specificẽ, alia sò numericẽ; disgunt̃ [redacted] genericẽ, q̃ dohent obta genericẽ dista; tales s. [redacted] inteleo Dei circa Prm, et inteleo circa albedinem. Disgunt specifẽ q̃ dohent obta specifẽ dista; tales s. inteleo circa boẽm, et inteleo circa leonem. Disgunt sò numericẽ, q̃ lohent sò obta solo n°. dista; tales s. cognio circa Prm, et cognio circa Plm. Raõ omnis ẽ; q̃ talis ẽ res, qualis ẽ tig illiq.

Cap. VI.

Obiectiones solvunt.

285. Obĳcis 1°: Int. n̄ het vim disguendi eam, que ante illig opaoẽ distari; s̃ neq. essa Dei, et p̃sonalitates int. se; neq. essa, et attributa int. se: neq. attributa ipsa int. se ante opaoẽ int. distat., ut p̃stat ex dictis an°. 209 p̃. Gualterum, et ex dictis an°. 2011 p̃. Scotum: q°. n̄ disgunt̃ raõẽ ratiotinatam, d̃ raõẽ ra-

~~[illegible]~~ ratiocinante. Maior pat: q.a intus verum nas immutaverint, tum q.a mundus lig. so e illas pcipe; tum q.a cognio e obtis ex trunca: q.o. R. distinguendo maiorem: N het vim distinguendi ~~[illegible]~~ intre, et ex pte obti, 9do; distinguendi so ex tre, et ex p tras, nomarem, et 9cessa mire, nocam. Rao e: q.a ad 9ceptum distiois raois ratiotinis n requirit, q.d intus ex pte obti 9fundat identatas: hoc em impole e, ut bene, pbat argutum, et amplius 9stavit ex dicendis, d.o q.d p suam cognioem 9paret totam realitatem cognitam ad unam entitatem, cui equivalet, 9um posuimus, q.d di ceret, q.r etiam 9paret ad aliam entitatem, cui etiam equivalet 9um posuimus, q.d diceret, Vg intus nostrum cognens Deum ut 9cise Sapientem, distinguit raoe nra Sapiam a reliquis pfeoibus Divinis: q.a 9parat totam realitatem Dei ad entitatem, quae 9cise eet Sapia, et n 9parat ad entitatem, quae eet omnipoam, l Justitia &c: Ut alii loquunt, q.a 9parat Deum ad 9notatum, seu effum Sapiae, q.r 9paret ad 9notatum, seu effum omnipoae, Justitiae &c. Obiicies: V.o: Cum intus nostrum cognit Dei Sapiam, pcipit id, q.d in Deo e; d in Deo idem e Sapia q.d bonitas, q.d Justitia, q.d Misericordia &c: q.o q.do cognit Sapiam idem cognoscit, atq. cognit q.do cognit bonitatem, aut Justitiam, aut Misericordiam &c. q.o n distinguit Sapiam a bonitate &c. — R. distinguendo maiorem: pcipit id, q.d in Deo e, 9parando Deum ad oes entitates, quibus equivalet, seu ad oia 9notata ad quae 9paralis e, nomarem; 9parando Deum so ad entitatem, quae 9cise eet Sapia, seu ad 9notatum Sapiae 9cise, 9domarem, et mirem, et distinguo coem: idem cognit ex pte Dei, 9do coam, ex pte mi repntandi, no hanc 1am coam, et etiam 2am. Quia mus cognendi e diversus.

296. Obiicies 3.o: Si intus distingueret eo mo pfeoes, fictiones 9fi ceret, et chimeram; d in Deo ne admittenda fictio aliqua, aut chime ra, ut certum e: q.o &c. Pbat mi: q.a tunc efficeret pluralitatem, ubi plura litas ne; d efficere pluralitatem ubi pluralitas ne, plane e 9ficere distiones fictas, et chimericas: q.o &c. R. distinguendo maiorem: si distingueret ex pte obti, 9do; si so distingueret ex pte ag p dictam 9paraoem, nomarem; ad pbaoem distinguo marem: efficeret pluralitatem ex pte obti, nomarem, efficeret plurali tatem ex pte ag, seu mi repntandi, subdistinguo: efficeret 9cisive plura litatem ex pte ag, 9domarem, efficeret positive, nomarem. Explat distio:

Intus non efficit ex parte obiecti pluralitatem, quia ut bene probat argumentum haec distinctio chimericae, ac proinde in Deo minime admittenda; reliquus intus non facit positive ex parte cognitionis pluralitatem in Deo: quia ad hoc essentialiter requirebatur, quod talis cognitio repraesentaret distinctionem aliquam intrinsecam inter Sapientiam Dei v.g. et reliquas perfectiones Divinas, sed revera talis distinctio ex parte illarum perfectionum non daret. Quia hoc non esset distinctio rationis, quae nullum esset mendacium ex illud Phi: Praecindentium non est mendacium; de potius esset ens rationis, quod ex parte obiecti est quod impossibile. Unde intus solum efficit praecisive ex parte eius pluralitatem in Deo: quia videlicet explicat Deum modo in ordine ad unum tantum, seu connotatum v.g. Sapientiae non explicando ad alios tres, seu connotata v.g. Iustitiae, Misericordiae &c. et modo explicat ad tres, seu connotatum Iustitiae non explicando Deum in ordine ad alios tres Sapientiae, Misericordiae &c. At vero nunquam repraesentat distinctionem ex parte obiecti inter attributa, seu perfectiones Divinas, quod est praecisive se habere. Hic nota 1°, quod praedictae obiectiones licet non probent non dari in Deo [redacted] distinctionem rationis ratiocinantis inter suas perfectiones ut constat ex illarum solutione; at vero efficaciter probant, quod distinctio rationis ratiocinantis non deveat esse praecisiva ex parte obiecti, ac proinde ad hoc probandum sunt valde observandae. = Nota 2°, quod aliam, quae possunt obiici 3°. et 4° solutiones positam n°. 233, solum formandam esse ex eo, quod omnes perfectiones Divinae se ad invicem includant &c: atque adeo solvendam ex dicendis pro ratione talis inclusionis ante.

Cap. 3um.

An praedicta distinctio rationis effici possit a Deo, et Beatis?

234. In cap. 1°. et 2°. disputationis ante loquuti fuimus de distinctione rationis ratiocinantis inter Divinas perfectiones in Viatoribus. Nunc [redacted] a rogamus, an etiam non solum Viatores, sed etiam Beati, imo et Deus ipse possit efficere distinctionem rationis inter praedictas perfectiones? Negat Durandus, Gabriel, Medina, Eximius Doctor Valentia, Vazquez, Becanus, Arrubal, et alii. – Affirmant de Beatis Scotus, Scotistae, Paludanus, Palatius, P. Salas, P. Alarcon et alii. De Deo etiam affirmaverunt P. Medina, et ex parte Caietanus citati a P. Granado 1°. parte Tractatu 1°. disp. 6. n°. 8. et aliqui RR.

235. Sit 1°. nostra conclusio: Deus efficere non potest distinctionem rationis inter suas perfectiones, imo nec aliam quamlibet aliquam rationem. Probatur: Distinctio rationis est illa ratio talis, quia aliquid parte non est ratione illud, cuius quo videntur; de implicat, quod Deus taliter cognoscat aliquid [illegible]

quod aliquid praedicatum illius non sit intra aliud illud, cum quo realiter identificatur: quo. Maior constat tum ex dictis, tum ex communi explicatione per distinctionem rationis. Probatur minor: quia ad id opus erat, quod Deus talitur cognosceret obiectum, ut illi non constaret esse, quod quidem intra re esse; de hoc Deo repugnat; repugnat enim quod aliquid praedicatum obiecti Deo non constet, itaut possit illud affirmari de tali obiecto: quo. etc.

248. Confirmatur 1.°: quia cognitio Dei adaequat totam cognoscibilitatem obiecti itaut Deo intuitive constet obiectum esse quod quidem intra re esse; de cognitio faciens distinctionem rationis debet esse inadaequata, itaut per illam non constet intuitive obiectum esse quod quidem intra re esse, ut omnes fatentur: quo. etc. Confirmatur 2.°: quia distinctio rationis involvit aliquam imperfectionem, nempe aliquam obscuritatem, et confusionem; aliter non distingueret a cognitione non praescindente; de in Deo aliqua imperfectio dari non potest, neque in eius cognitione aliqua obscuritas, et confusio: quo.

249, 50.- Sit 2.° conclusio: Beati possunt efficere distinctionem rationis, et de facto illam efficiunt inter aliquas perfectiones Dei. Probatur 1.° efficaciter conclusio: quia neque id repugnat ex parte cognitionis intuitivae, neque ex parte obiecti; aliter nec Viatores efficere possent distinctionem rationis inter perfectiones Dei; de possunt ut constat ex dictis an.° 231: quo. Non ex parte cognitionis intuitivae, qualis est Visio Beatifica, quia cognitio intuitiva optime potest esse praecisiva: nam cum oculus clare videt albedinem, intuitive tunc intuitive illam cognoscit, et tamen praescindit rationem albedinis, et coloris a ratione qualitatis, et dependentiae radicalis a Deo. Nam intuitive constat evidenter ibi esse colorem, et albedinem, non vere constat ibi esse qualitatem, et dependentiam radicalem a Deo: quo. etc. Confirmatur efficacissime; quia potest dari, et saepe de facto datur visio albedinis a longe quae discernat obiectum visum esse colorem, et non discernat an sit albedo: quo similiter cognitio intuitiva dari potest quae discernat Deum habere aliquas perfectiones, quas revera habet; de hoc est efficere distinctionem rationis: quo. etc. ~ Probatur 2.°: quia Visio Beati discernit de facto in omnipotentia posse producere aliquas creaturas in particulari, et non discernit posse producere omnes possibiles in particulari; itaut omnes in particulari discernat: quo facit distinctionem rationis inter formalitates omnipotentiae Dei. Probatur consequentia: quoniam si non efficeret distinctionem rationis, de potius attingeret omnipotentiam cum omnibus suas formalitates, et comparationes in particulari, cognosceret utique omnes creaturas possibiles in particulari; de non cognoscit omnes in particulari ut omnes fatentur: quo. Probatur maior: quia implicat, quod cognoscat potentiam ut productivam Petri, ut productivam Pauli, ut productivam Joannis etc. quin cog-

nat in parlari Petrus, Paulus, Joannes &c

2[illegible]51. Pbat 3º ex scia Dei; q. Beatus p Visioem Beatificam discernit in scia Di. repraesentaoes aliquorum obtorum in parlari, et n discernit repraesentaoes omnium oio obtorum in parlari: go facit distioem [illegible] raois inter [illegible] tales repraesentaoes. Pbat ans: q. si discerneret oes oio repraesentaoes in parlari cognosceret oia oio obta in parlari, quae Deus cognit; dn cognit in parlari oia oio obta, quae Deus cognit, ut oes Theologi fatent: go &c. Pbat mai: q. implat cognosc et discerni aliquas imagines ut repraesentativas alicuius obti in parlari, q. n cognat illud obtum in parlari, sicut implat cogni aliquas imagines ut repraesentativas alicuius obti in coi, q. n cognat obtum in coi: go &c. Cfrat: q. do cognit igo repraesentativa obti ut sic cognit [illegible] nario obtum ut sic: d° q. do cognit ut repraesentativa obti in parlari cognit nario obtum in parlari; d in scia Dei n cognit Beatus oia obta in parlari, ut fatent Theologi: go signum evidens e, q. n cognit scias Di ut repraesentativas omnium obtorum in parlari, coenter n efficit distioem raois, nisi q. fiat denomine

252. Pbat 4° ex Volte Di: q. Beatus p Visioem Beatificam n discernit in volte Di. oia decreta libera in parlari: go se cognit in Deo dari aliqua decreta libera, et n cognit ibi dari alia decreta, quae revera dant; d hoc e efficere distioem raois inter fralitates Di volti: go. Ans. cstat apud oes; alit Deo innotesceret oe illud, q. libere decretum e a Deo; q. d e cra Scripturas, et PP. et Villa. Dices cum V ex P. Arrubal: q. visio Dei videt nario trus V. rus illius, quae e specificavus, n vero videt nario trus V. rus; atq adeo visia omnipoa, scia, et volte Di videt nario eo obtum illarum Vm raoes coes, n vero Vm raoes in parlari. = Sed cra e: q. sicut res in coi specificat actum in coi, sic res in parlari specificari det actum in parlari; d ex P. Arrubal et adversariis implat, q. cognat res in coi, q. n cognat trus in coi: go et implat, q. cognat res in parlari q. n cognat trus in parlari; d Beatus n cognit in omnipoa, scia, et volte Di oes tres in parlari: go signum certum e, n cognere oes res omnipos, scis, et volts in parlari, et coenter facit distioem raois.

2453. Dices V° ex P. Herize, q^d vident quidem oes rg Dei in parlari adere as; at vero q^a illi rg n intime penetrant, n vident oes erg in parlari dsb in coi, et Ifure. Sed I e: q^a implat intru, q^d cognant rg in parlari, et q^d n intime penetrent; nullaq e mas penetrao rg quam cognio illig in parlari; d. P. Her cognunt ~~in parlari~~ q^a ~~et~~ n intime penetrant: g^o cognunt oes tri in parlari; d certum e, q^d in parlari n cognunt: g^o signum e, q^d rg n cognunt in parlari, et coens fit distio raoi.

Caput Quartum

Adversariorum difficultatibg satisfit.

2454. Opponeo I^o. D. V. Deluoe: Deg videt gigni a Patre filium p intum, et n p voltem; deo ipso Deg facit distioem raoi intg intum, et voltem Dei: q^a Deg efficere pt distioem raoi= Ifat: q^a Deg affrat, q^d Filius Dei pducit a Patre, et n affrat, q^d esse in identitate cum Filio pducit: g^o facit distioem raoi intg essam, et filiaoem.

2455. R dis quendo marem: Deg videt ~~dari~~ a Patre gigni &c ita ut cognat dari in Patre il intum, et voltem, otto marem; ita ut cognat dari in ~~Patre~~ Patre intlum, et n cognat dari voltem, no marem, et mirem: q^a ad hoc opg erat, q^d Deg cogneret dari in Patre intlum, q^a n cogneret dari voltem: sicut ad hoc ut intg disquat raoe intg al, et rale hoc, requirit, q^d cognat dari in hoc al, q^a n il cognat dari rale. Ad Ifaoem disquo ans: Deg affrat, q^d Filius Dei pducat a Patre &c ita ut cognat dari in Filio Dei filiaoem il, et essam, ddo ans: ita ut cognat dari filiaoem, et n cognat dari essam, aut e d no ans, et esam ppt raoem dictam.

2456. Opponeo I^o: Deg cognoit a viatoribg fieri distioem raoi intg Dei pfeoes: g^o efficit distioem raoi intg pfeoes Dei. Pbo coam: q^a Deg n pt cognere distioem raoi fieri a viatoribg q^a n il faciat distioem raoi: g^o &c. Ifrat: q^a Deg bet hpe iuditia: Deus put Omnipotens ne Deus put Sapiens: Deus put Justus ne Deus put Misericors; d hoc e efficere distioem raoi intg omnipoam, et sapientiam, intg justitiam, et misericordiam: g^o &c ~ R decesso ante, nando coam. Ad pbaoem noans; q^a sicut Deg cognit, q^d erea bet discursum

finales, et q^d peccat, q^n ipse discurrat fr, neq. peccet: illis cognit fieri distioes raoe actea q^n ipse faciat distioes raois. Ad ητaoes disquo mares: Deus
het hec iuditia, Deus est omnipotens, nec Deus est sapiens, tu inter creatis ides
dic de alio iuditio; concedo mares, tu inter D^s, no mares, et mirs, et coas.
Quia hoc e, cognere Deus fieri distioes raois actea, n vero illis fieri
a Deo.

2[57]. Oppones 3°. 1°. 2^s 3eluoes. Nptt viderit ves intuivis q^n videat ut e in
se: d Deus ut e in se het essas, psonas, et attributa sl idenficata: q^o hec ora vi-
dent a Beatis: et coens disquere n possunt etias raoe inter illa. — R^e 1°, q^d
illa fra pt pbari, tus q^d cognio abstriva vera n sit psiva, q^a etias cognit
obtus ut e in se, alioqui vera n eet, tus q^d visio albedinis a longe facta
deveat discernere n solo q^d obtus sit color, de etias q^d sit albedo, q^d est culduvio
1° r^o ipias experientias. R^e 2° disquendo mares: q^n videat ut e in se sparan-
do ad aliquos tros ad quos sparali e, do mares; ut e in se sparando nario
illas ad oes tros ad quos sparali e, no mares; et ecita mire, no coas. Quia
lcet Deus in se heat oes illas pfeoes: at vero q^a vissio n cognit Deus adeque fr
sparando illus ad oes tros ovis suarus pfeous, ad quos sparali e: inde e, q^d
n attingant fr p Vissioes oes pfeoes illis inparlari.

258. Oppones 4°: Cognio intuiva differt essaliter ab abstriva; d sio differ-
rept in eo, q^d abstriva sit psiva, et intuiva psiva n sit: q^o cognio intui-
va psiva e n pt, et coens Beati n possunt efficere distioes raois. R^e ecita
maris nando mires; q^a differt essaliter in eo, q^d abstriva het p spes alienas
ab obto; at vero intuiva n het p spes alienas. Cus quo stare pt, q^d cognio in-
tuiva sit psiva ut pet in vioe albedinis a longe, que etias si heat p spes
pprias albedinis adhuc tn n discernit an sit albedo, lu.

Disputao Quinta

An hec distio raois inter pfeoes D^a sit psiva ex pte obiecti?

Cap. 1^m.

Retur negaive.

259. Distio raois pt sciderari l sio psiva ex pte cognioes p spa-
raoes ad diversos tros, l psiva ex pte obti attingendo unus pratus, et aliud

vi denfatur n attingendo saltē immediē. Rogamus q° in ꝑsenti, an dis-
tio raōis ratiocinantis, quam fieri diximus inter ꝑd.as ꝑfecões sit ꝑcisiva ex
parte obti, uel solo ex parte agentis?

260. Plures affirmant universaliter ēē ꝑcisivam ex parte obti inter oēs ꝑfecões ꝑd.as. Alij solo affirmant ēē ꝑcisivam obtive inter essam, et ꝑsonalitates; inter ag liberos, et nariōs: inter intlivum, et volivum; inter inteleões, et volioes; inter intlivum, et inter inteleoes, ac demum inter volivum et volioes. — Alij tuent solo ēē ꝑcisivam obtive inter essam, et ꝑsonalitates, et inter inteleões, et volioes. Alij solo ēē ꝑcisivam obtive inter essam, et ꝑsonalitates. — Alij demum asserunt inter nullas ꝑfecões ꝑd.as, imo neq. creatas posse ēē ꝑcisivam obtive, dsō ex parte ag ꝑ diversas ꝯparaões ad diversos tros, seu ꝯnotata. Ita ingeniosi ꝑ.es cuius quidem

261. Sit nra ꝯcluo: Inter nulla attributa inter se, neq. inter essam, et ꝑsonalitates, neq. inter essam, et attributa, ac ꝑinde nullibi in divinis, imo neq. in creatis dari pt distio ꝑcisiva ex parte obti, dsō ꝑcisiva ex parte ag. Pbatur 1°: q.a si daretur distio ꝑcisiva inter aliquas ꝑd.as ꝑfecoes, daretur distio realis actualis, l saltem fralis ex nā rei inter illas; d neutra ex his pt dari: q° n dat, nec dari pt distio ꝑcisiva ex parte obti. Pbatur mar: q.a ut distio ēēt ꝑcisiva ex parte obti requirebat, q.d cognio ꝑcisiva ex parte obti attingeret sapiam ꝑd.i u.g., et n attingeret omnipoam: d eum attingi unum q.n atingat aliud nario dat l distio realis, l ex nā rei: nam implat idem sl attingi, et n attingi ꝑ eandem oiō cognioem: q° &c.

262. Pbatur 3°: Ante opaões intus essa ꝑd.a et attributum, et relaões, et tm attributum, et relaões sunt idem intrie inter se: q° etiam post opaões intus. Pbatur coas: q.a opao intus creati ē oiō extrinseca ꝑfecoibus ꝑd.is, et coenter eodem mō manent ꝑfecoes ꝑd.ae post opaões intus ac ante illam; q.d enim ē extrinsecum obto n pt intrie obtum mutare; d ante opaões intus erant intrie idem: q° etiam sunt idem intrie post opaões intus. Ꝯfrat: q.a si essa et ꝑsonalitas ꝑd.a [illegible] idem die de attributis inter se, et cum essa ante opaões intus n ēēnt ex parte obti intrie duae fralitates, et post opaões intus ēēnt intrie duae fralitates, essa, et ꝑsonalitates ꝑd.ae post opaões intus aliter se haberent intrie ac antea se habebant, et coenter ꝑd.eus intrie mutaretur ꝑ opaões intus creati; d hoc implat: q° et illud unde infert.

263. Dices, quod post operationem intellectus essentia et personalitas Dei non sunt inter duas formalitates, dico extrinsece per cognitionem: sicut essentia, et personalitates Dei non aliter se habent inter se post operationem intellectus, dico extrinsece per cognitiones praescindentes. = Optima responsio, dum infero: ergo tota distinctio, et praecisio se tenet ex parte actus, et cognitionis tanquam a forma denominante obiectum ratione nostra distinctum; de hoc est formalissime, quod praecisio se teneat solo ex parte actus, et non se teneat ex parte obiecti: ergo &c.

Cap. VII.

Objectiones solvuntur.

264. Obiicies 1o pro praecisione obiectiva inter essentiam, et personalitates Dei. Necessaria affirmat cum veritate unum praedicatum quod cum veritate negat de Paternitate Dei: ergo distinguuntur distinctione rationis praecisiva ex parte obiecti. — 1.

265. Respondeo concesso antecedente, negando consequentiam. Ratio est: quia ad hoc sufficit distinctio virtualis realis inter essentiam, et Paternitatem, quam dari diximus supra. Idem dic de reliquis personalitatibus divinis.

266. Obiicies 2o: essentia Dei communicatur Filio, quin communicetur Filio Paternitas ut identificata cum essentia; sicut Filius Dei producitur, quin producatur essentia: ergo sicut potuit attingi ex parte obiecti per hanc cognitionem essentia Dei, ipsa essentia Dei, quin attingatur Paternitas; de hoc est, quod praescindat obiective essentia a Paternitate: ergo &c.

267. Respondeo concesso antecedente, negando consequentiam. Ratio est quia ad 1um licet non bene percipiatur ab intellectu creato, nos cogit fides misterii Trinitatis. — Ad 2um autem non cogit nos fides, neque alia ratio evidens, de potius ad oppositum cogunt nos rationes positae articulo [illegible]

268. Obiicies 3o: essentia Dei cognoscitur clare per cognitionem essentia Dei, et non cognoscitur clare, sed obscure Paternitas; de hoc non potest accidere sine praecisione obiectiva inter essentiam, et Paternitatem: ergo illa possibilis est. Idem dic de reliquis personalitatibus.

269. Respondeo negando maiorem quoad 1am partem, quia essentia Dei et Paternitas cognoscuntur clare per cognitionem hanc essentia Dei in aliquo statu, et in alio tam essentiam, quam Paternitatem obscure cognoscunt; difficultas stat in eo, quod Deus per cognitionem essentia Dei comparatur ad entitatem, quae praecise esset essentia Dei, et non comparatur ad entitatem, quae praecise esset Paternitas. Et contingit in cognitione Paternitatis.

270. Obiicies 4o pro praecisione obiectiva inter omnes perfectiones Dei. = Possum cognoscere Deum esse sapientem quin cognoscam esse omnipotentem, iustum &c.: ergo in tali actu cognosco sapientiam Dei quin cognoscam omnipotentiam, iustitiam &c. Patet 1o: quia distinctio perfectionis [illegible]

equivalenter: Deus est Sapiens, Deus est iustus: quia per 1am omnes cognit. Sapiam Dei non cognita iustitia, et per 2am cognit. iustitia non cognita Sapia. = Ofrat Vi: obiectum huius propositionis Deus est Sapiens, est illud, quod praecise requiritur ad illius verificationem; sed ad verificationem praedictae propositionis praecise requiritur quod Deus Sapiens sit, non vero quod sit iustus &c: ergo obiectum talis propositionis solum est Sapia Dei. =

271. R. Concesso anti. negando conseq. Quia id non provenit ex eo, quod in tali casu praescindat obiective Sapia ab Omnipotentia: de ex eo, quod tunc Deus per tales cognitiones comparet ad entitatem, quae praecise est Sapiens, et non comparet ad entitatem, quae est omnipotens. — Ad 1am confirmationem concedo ans, et nego conseq. Quia ad hoc ut non sint equivalentes, sufficit, quod idem obiectum comparet ab una cognitione ad diversum terminum ab illo, ad quod comparatur ab alia cognitione, quod accidit in illis propositionibus. — Ad 2am concessa maiori, distinguo minorem, quod sit Sapiens realiter identificatum cum Deo, concedo minorem, non identificatum realiter cum Deo, nego minorem, et conseq.

272. Obiicies 3o: Si non daret praecisio obiectiva inter Dei perfectiones non daret in Deo compositio Metha; sed datur talis compositio ut inter intellectum, et intellectionem: ergo et praecisio obiectiva. Ofrat Vi: Id non cognoscimus cuius speciem non habemus; deum cognoscimus unam perfectionem Dei non habemus speciem omnium perfectionum: ergo tunc unam cognoscimus, et non omnes: ergo praescindimus obiective. Ofrat IIo: qui cognoscit praecisionem obiectivam inter Dei perfectiones [redacted] nario praescindit obiective inter perfectiones Dei; sed quando namque praecisionem obiectivam inter Dei perfectiones illam cognoscimus; aliter narremus quod non cognoscimus, quod esset imprudentissime procedere: ergo praescindimus obiective. Maior patet ex eo, quod cognoscendo cognitionem praecisivam debemus cognoscere obiectum eo modo, quo representatur ab illa praecisiva cognitione: atque adeo cognoscimus unam formalitatem non cognita altera cum qua realiter identificatur.

273. R. distinguendo maiorem: Non daret in Deo compositio Metha ipsi Deo intra, concedo maiorem, Deo extrinseca, nego maiorem, et distinguo minorem; sed datur extrinseca concedo minorem, intra, nego minorem, et conseq. Ad 1am confirmationem omissa maiori, distinguo minorem; non habemus speciem saltem obscuram omnium perfectionum, nego minorem: non habemus speciem claram, concedo minorem, et nego conseq.

274. Ad 2am confirmationem recolo Vi ex illa inferri, quod Deus praescindat; siquidem cognoscit praecisionem ipsam; sed hoc est falsum ut constat ex dictis: ergo R. V negando maiorem. Ad probationem recolo, quod [illegible] ex eo, quod Deus cognoscat nostras praecisivas cognitiones [illegible]

ex pte obti ň infert Deum ꝯscindere: et sicut ex eo, q^d Deus cognat nras cognioes falsas ň sequit^r cognere ꝑ suas cognioes obtas sicut nos illud cognimus, sitr ex eo, q^d cognoscamus tales cognioes ꝯcisivas impoles, ň sequit^r nos ꝯscindere obtivas.

275. Obijcies 6°: ꝑ hanc cognioem *Misericordia Dei* ň cognit^r politas oīs erg: g° ꝑ hanc cognioem *Misericordia Dei* ň cognit^r omnipoa Dei. Pbo coam: qui cognit^r omnipoam Dei cognit^r politam oīs ers; si quidem omnipoa dicit^r rem realem ad politatem oīs ers: g°. — R^t Concesso antecedente nando coam. Ad pbaoem di^{quo} ans: qui cognit^r omnipoam Dei ut relatam ad creas poles, l. cognioe ꝯparante Deum ad entitatem, quę ēēt omnipotens, ꝯdo ans; aliter, no ans, et coam. Cum vaa ē, q^a ň sufficit ad cognendum trum, q^d utcumq. cognat^r rem ad illum; d etiam requirit, q^d cognat^r ꝑ cognioem ꝯparavam, seu ꝯparantem rem ad trum pprium. Quod ň ꝯtingit in cognioe *Misericordia Dei* vel omnipos.

276. Obijcies 7°: Iste ppoes verę sunt; 1.^a *Misericordia Dei ňē* sit *Iustitia Dei*. 2.^a ꝑ hanc cognioem *Misericordia Dei* cognit^r misericordia Dei in ordine ad sublevaoem miseriæ, et iustitia ň cognit^r in ordine ad sublevaoem miseriæ. 3.^a *Deus in quantum Misericors ňē iustus, et in quantum Iustus ňē misericors*; d ad verificaoem istarum, et silium ppoum requirit^r ꝯcisio obtiva: g° ista nario admittenda ē.

277. Reo admarum argumenti 1.^am, et 3.^am ppoem ēē veras, 2.^am a ēē falsam; q^a ň so Misericordia, d etiam Iustitia, et alia prata irridenfata cum Deo cognunt^r ꝑ illam cognioem in ordine ad sublevaoem miseriæ. Quia repugnat cogni A in ordine ad aliquem trum q^n n cognat^r in ordine ad eundem trum oē irridenfatum cum ipso A. Ad minorem reo nando illam: q^a ad id sufficit ꝯcisio ex pte a, nempe, q^d cognio *Misericordia Dei* ꝯparet totum Deum ad diversum trum ab illo, ad quem ꝯparat cognio *Iustitia Dei*. Nam 1.^a cognio illum ꝯparat ad entitatem, quę ꝯcise ēēt *Misericordia Dei*, l. ut alij loqunt^r ad sublevaoem Miseriæ. 2.^a ꝯparat ad entitatem, quę ꝯcise ēēt Iustitia Dei, l. ad punioem.

278. Obijcies 8°: Distio rais quę a nobis ponit^r inter misericordiam, et iustitiam Dei vg ē distio realis: g° ňē vera distio raois. Pbat ans: q^a distinguitur in Deo misericordiam a Iustitia ē totum Deum, et cognioem *misericordia Dei* disqui a ꝯiuncto ex Deo; et cognioe *Iustitia*; d t^{um} ꝯiunctum disquit a R^l distioē

reali: g°. - Rx nando ans, ad phaoes nomares: q° distio raois sistit in eo, q Deus put cognitus [redacted] cognioe Misericors disguat raoe nra a se ipso put cognioe iustg cognitg e.

279. Dixitas: q° in hac ppoe, Deus put cognitus cognioe Misericors disguit raoe nra a se ipso put cognitg e cognioe iustg, l affrat distio int ipsas cognioes, l int Deum, et cognioes, l int ipsa decreta; d quelbt ex his distiob e reali: g° solus argutu nullae. Nomares, q° neq. int cognioes; neq. int Deum, et cognioes; neq. int decreta; imo neq. int Deum, et ipsum Deum abste sumptum affrat distio, dso distio affrat int Deum sub [redacted] cognioe, et statu cognios misericors cparatus cum ipso Deo sub statu cognios huig iustg: ad mod quo q do dr ignis put aplicatg cburit, n afrat cbustio nec de igne cm se sumpto p se, neq. de aplicaoe, neq. de utroq. sl, dde igne sub statu aplicaois: et admod quo cum dr, bonitas put cognita movet ad amorem sui neq. affrat motio de bonitate ut cunq. sumpta, neq. de cognioe pure sumpta, neq. de utroq. sl, dso de bonitae ex supposioe, et statu cognios ubi retorquet argutu.

Tractatg 3°.

De requisitis pertinentibg ad attributa D°. in comuni.

Disputao 1°.

An essa D°. includat fr psonalitaes D°. an es°.

Cap. 1m.

Ad intelligeas quæstios aliqua pmittunt, et supponunt.

280. Vt meliq intelligat, an, et quomo Dl pfeoes includant, et includant fr in aliis pfeoibg quinq. difficultaes, quas singillatim tractant DD nobis exponendæ s. 1°. An essa D°. includat fr psonalitaes Dæ? 2°. An psonalitaes includant fr essam? 3°. an essa includat fr attributa coia? 4°. An attributa comunia includant fr essam? 5. An ipsorum attributorum alia in aliis includant fr?

281. Dante decisioem supponendum e 1°, quæstioes has pcedere int Catholicos, qui pt distioes reales psonarum nullas alias distioes + agnoscunt in Deo int illiq pfeoes. = Supponendum e 2°: q d in his difficultaibg n agit de inclusioe reali, ad mod quo totum phycum hois vg includit vr quaslbt ptes phycas, illg-

+ abste tales

Raõ é: q^a cum in Deo int^r ꝯdictas pfeoes n̄ dent^r ptes phicę, nec ꝯpõ̃io phyca, n̄ pt dari inclusio phyca, in ꝯdicto sũ accepta.

282. Supponendum é 3º: q^d neq. in ꝯdictis quęstioibꝰ inquirit, an det^r inclusio reali accepta ꝓ mutua identitate reali uniꝰ pfeois D l cum alia. Raõ é: q^d si hoc mõ accipiat^r inclusio realis certum é apud Catholicos dari tales inclusioes; q^d int^r illos certum é, q^d int^r essam, et psonalitaes; int^r essam et attributa, ac demum int^r ipsa attributa inter se det^r mutua realis identitas. Quia ois realis identitas natiõ mutua é. Implat enim q^d A identificet^r cum B q^d etiã B identificet^r cum A.

283. Supponendum é 4º: q^d inclusio, de qua agit^r in ꝯdictis quęstioibꝰ é inclusio fralis, seu Metha, seu ꝓ raoes: ad mũm quo totum Methum includit quaslibet ptes Methas illiꝰ. Unde mõ aliude, q^d ꝯceptꝰ A includat fr ꝯceptum B, nisi q^d n̄ possit intelligi ꝯceptꝰ A q^d intelligat ꝯceptꝰ B: at vero ẽs^o possit intelligi ꝯceptꝰ B q^d intelligat ꝯceptꝰ A: Vg ꝯceptꝰ al includit fr ꝯceptum vivens, q^d n̄ pt intelligi ꝯceptꝰ al q^d intelligat ꝯceptꝰ vivens: at vero ẽs^o pt intelligi ꝯceptꝰ vivens q^d intelligat ꝯceptꝰ al.

284. Supponendum é 5º tanquam certum apud oes. Quod essa phyca Dei includit in suo ꝯceptu q^dlbt attributum sive coe, sive psonale. Raõ é: q^a ut ꝯstat ex n°. 87, essa phyca Dei ꝯstituit^r ꝓ oĩs oĩõ pfeois rr identificatas cum Deo, tam coes, quam psonales; d quaslbt essa includit ꝓ quodlbt ꝯstitutivum sui: gº &.

Cap. 4.

An essa Metha Dei includat fr in suo ꝯceptu psonalitates Divinas?

285. Hac in q^e duplex extrẽ oppõ versat^r. 1a. Affirmat. Ita Aureolꝰ in 1º dist. 1ª q. 1ª arlo 2º. et sequentibꝰ. Bañez 1ª pte q. 27. arlo 2º. dubio 3. P. Valentia lib. 1º. de Trinitate Cap. 12. Columna 3ª in 4º argum.= 2ª negat. Ita Scotꝰ, et oes Scotistę, Egidius, P. Fonseca, P. Bellarminꝰ, Canariensis, Lumel, P. Molina, et PP. Vazquez, Arrubal, Granado, Didacꝰ Ruiz de Montoya, Alarcon, Arriaga, et coĩs Rĩ cum Eximio nrõ Dre: Quibꝰ libenter subscribo.

286. Pbat^r 1º q^a ut oes Sancti Patres com̃ docent, quę ꝓpria psonarum n̄ possunt ẽẽ ꝯmunia; d oia, quę dicit fr in suo ꝯceptu essa Dei Metha ẽ coia,

tribus divinis personis: ergo essentia Dei Metaphysica non dicit, neque includit formaliter personalitates. Minor patet ex eo, quod personae se distinguunt personalitatibus.

287. Probatur 2°: Quidquid est de essentia Metaphysica Dei est de essentia singularum personarum; sed tres relationes non sunt de essentia singularum personarum: ergo tres relationes non sunt de essentia Metaphysica Dei: ergo. Major est certa; quia constat ex fide Divina, quod quaelibet ex tribus divinis personis est verus Deus. Minor liquet; quia alias quaelibet persona Divina esset simul Pater, Filius, et Spiritus Sanctus. Sillogismus est in Baroco.

288. Probatur 3°: quia ex opposita sententia plura absurda sequuntur. 1um; quod Pater communicaret Filio Paternitatem, quod est contra Lateranense Cap. Damnamus de Summa Trinitate, et contra Florentinum in decreto Unionis. Sequela probatur: quia Pater communicat Filio totam suam essentiam prout condistinctam ab omni alio. 2um sequitur, quod quaelibet divinarum personarum haberet naturam Divinam contra definitionem ejusdem Capitis Damnamus. Probatur: quia eo ipso, quod essentia Metaphysica Dei includat formaliter relationes Divinas includit formaliter Trinitatem; sed quaelibet persona Divina non est Trinitas: ergo neque natura Divina.

289. 3um sequitur, quod essentia Dei Metaphysica proprie generat, et generatur contra decretum ejusdem Capitis Damnamus. Probatur: quia omne illud potest praedicari cum veritate de essentia Metaphysica Dei, quod includit formaliter in suo conceptu; sed in suo conceptu ex adversariis includit formaliter Paternitatem, quae formaliter generat, et Filiationem, quae formaliter generatur: ergo etc. 4um sequitur, quod Pater non distinguitur a Filio, et consequenter non posse producere Filium. Probatur: quia quod est de essentia Patris non distinguitur a Patre, nec producitur a Patre; sed Filiatio eo ipso quod formaliter includatur in essentia Metaphysica Dei, deberet esse de essentia Patris: ergo etc.

290. 5um sequitur, quod essentia Divina sit relativa ad intra contra Concilium Toletanum Undecimum. Probatur: quia conceptus includens formaliter conceptum relativum ad intra est relativus ad intra; sed eo ipso, quod conceptus essentiae includat formaliter personalitates, quae sunt formaliter conceptus relativi ad intra, includit formaliter conceptus relativos ad intra: ergo etc. = 6um sequitur, quod essentia Divina sit divisa contra caput Firmiter, et caput Damnamus. Probatur: quia conceptus formaliter includens conceptus realiter distinctos non est essentia indivisa, sed divisa; sed eo ipso, quod essentia Divina includat formaliter personalitates includit conceptus realiter distinctos: siquidem personalitates sunt realiter distinctae: ergo etc.

291. Absurdum 3.um: q.d Pater sit genitus, Filius ingenitus, Spus Sanctus sit Pater, et Filius. Pbatur: de illud, quod venit cum veritate cuilibet Dl. psonę q.d essa Metha Dei includit fr in suo 9ceptu; d essa Metha Dei includit fr in suo 9ceptu 1.o raom geniti, siquidem includit xp.e adversarios Filiaonem, 2.o raom ingeniti, q.a includit xp.e adversarios Paternitatem, quę ē ingenita, 3.o includit fr Paternitatem, et Filiaonem sl: g.o &c. — Rao apriori autem ē: q.a cum aliquis 9ceptus 9venit alicui entitati det etiam 9venire illi, q.d 9tinet fr in tali 9ceptu, 1.o implat, q.d 9ceptus hois 9veniat alicui entitati, et q.d illi n. 9veniat de illud, q.d fr includit in 9ceptu hois. Unde implat, q.d aliqua entitas sit hō, et q.d n. sit valis, al vivens &c n. alia de cā nisi quia oes 9dicti 9ceptus fr includunt in 9ceptu homo.

Cap. 3.m

Obiectionibus satisfit.

292. Obijcies 1.o ex P. Valentia, quędam verba Athanasij, et Nazianzeni, quibus docere videntur psonas Dl. ad 9ceptum Divinitatis ptinere. = R.x testimonia Patrum só docere mutuam identitatem realem inter essam, et psonalitatem; l dic só docere exigeas essalem in 9ceptu esse Dl. ad psonalitatem raoe nra adequé distam ab illa. Ad mum quo 9ceptus esse hois exigit risivilem, et admirativum q.n risivilitas, et admirativum fr includant in essa hois. Quodq. 9dicta testimonia a n. sgificent essam includere fr psonalitatem 9stat ex eo, q.d passim Sancti PP. unanimi 9sensu 9scindant 9ceptum esse Dl. a psonalitatibus, ut 9stat ex n.o 104.

293. Obijcies 2.o ex P. Valentia: Nil ēē pt in Deo accidentarium, et extrinsecum: g.o psonalitates Dl. n. possunt nēē de essa Dei. 9firmat: Deus essalis ē Trinus: g.o tres psonę intrant essam Dei. = R.x 9cesso antiloquendo de Deo rr sumpto, disquendo coens: n. possunt nēē de essa physica Dei, 9do coam; de essa Metha Dei, no coam. Quia ut 9stat ex dictis psonalitates Dl. n. ptinent ad essam Me[illegible]tham Dei. = Ad 9firmaonem disquo ans: Deus essalis rr ē Trinus, 9do; essalis fr, seu raoe nra, no ans; et disquo coens: intrant essam physicam, 9do, Metham, no coam.

294\. Objicies 3º: Si Deus esset unica tantum persona, unica illa personalitas includeret se in ejus essentia: ergo et modo includunt tres personalitates. Consequentia probatur: quia eadem ratio datur, cur illa personalitas includeret se in essentia, et iste tres modo includi deberent: ergo etc. — Respondeo negando antecedens; quod nec probatur, nec probabitur ab adversariis, itaque ex illo offratur nostra doctrina.

295\. Objicies 4º: In Deo unica tantum essentia datur; sed personalitates ex propriis conceptibus habent essentiam; alioquin ex propriis conceptibus essent nihil: ergo essentia personalitatum eadem est essentia, quae est essentia Dei: ergo etc. — Distinguo majorem: In Deo unica tantum essentia datur, si illud tantum excludat pluralitatem physicam, concedo; si excludat pluralitatem resultantem ex essentia physica, et Metaphysica, nego majorem: quia in Deo, et in qualibet alia entitate datur essentia Metaphysica et physica, deinde concessa minori, distinguo consequens: eadem est, quae est essentia physica Dei, concedo consequentiam; eadem quae est essentia Metaphysica Dei, nego consequentiam. Quia essentia Metaphysica essentiae Dei adequate ratione nostra distinguitur ab essentia Metaphysica personalitatum.

296\. Objicies 5º: Pater non habet aliam essentiam nisi Dei; sed Paternitas est de essentia Patris: ergo Paternitas est de essentia Dei. — Distinguo majorem: Pater non habet aliam essentiam nisi Dei physicam, concedo; non habet aliam essentiam Metaphysicam, subdistinguo: in ratione Patris, nego majorem, in ratione Dei, concedo majorem, et [illegible] minorem, et distinguo consequens: Paternitas est de essentia physica Dei, concedo consequentiam, de essentia Metaphysica nego consequentiam. Explicatur: Pater Divinus habet eandem essentiam physicam quam habet Deus, et quam habet Filius, et Spiritus Sanctus: similiter Pater in ratione Dei habet eandem essentiam Metaphysicam quam habet Deus, et habet Filius, et Spiritus Sanctus: at vero Pater Divinus sumptus non solum in ratione Dei, sed etiam in ratione Patris habet essentiam Metaphysicam Dei, et insuper habet alium conceptum adequate ratione nostra distinctum ab essentia Metaphysica Dei, nimirum virtutem generationis alterius personae.

Cap. 4.

An personalitates Divinae sumptae in abstracto includant se in suo conceptu essentiam Dei?

297\. In hac quaestione duplex etiam invenitur sententia. 1ª affirmat. Ita P. Bellarminus, Canariensis, Lumel, PP. Annibal, Granado, Recupitus,

eximeg D.or Lib. 4. de Trinitate Cap. 5. P. Didacg Ruiz de Montoya, disp. 13. de Trinitate, sect. 1. et apud ipsum Alexander, Marsilig, Capreolg, et Enriquez. = 2o sanat. Ita P. Molina, P. Vazquez, P. Tannerg, P. Arriaga, P. Alarcon, Subtilis D.or quem Schol. oes sequunt cum ingeniosis RRbg.

298. Cum 2a sit nra seclus negava. Pbat: q Filiao D. Vg e pducta; d essa D. ne pducta: go essa ne de scepti q ditavo Filiaois; et coeng filiao D. n includit fr essam. Mar, et min Icitant ex fide. Coa legitimae, q repugnat Iceptum aliques ee pductum, et q aliq fr inclusum in tali Iceptu n pducat. Vide dicta n.o 294.

299. Ret P. Granado Controversia 5.a Tractu 3. Disp. 4. sectioe 3.a n.o 18. id repugnare qdo talis Iceptg coio indivisibilis, secg si beat duo prata prac saltem dicta, qualia het Filiao D., que praoes in duas fralitates dividi pt, altam coem tribg psonis, altam pprias filii vel raoem explicitam. Dme: q abspe rao ppria Filii excludit fr a suo Iceptu essam Mthas Dei, Ln Cone: go ras dat in filio aliqua fralitas ppria illig, quem n includit fr essam Mthas Dei. Coa redidit argutum idem; ut Iideranti patebit.

300. Pbat 2.o: q Pam D. Imunicat Filiao, que het lpm pprietatem Pamas: go pprietas Pama in suo Iceptu nil includit eorum, que Pam Imunicat Filio. Pet coa: q repugnat Imunicari a Patre oia, que het lpm pprietas Pamas, et q pprietas Pama includat fr in se aliquod eorum, que Imunicant Filio.

301. Pbat 3.o: Si Filiao includeret fr essam D. Isequeret Ira Fidem n so psonalitatem Verbi, d etiam ipsam Deitatem unitam ee p se, et immedie humanitati Xti D.: go &. Pbat ans: q implat, q Filiao p se, et immedie uniat humanitati Xti D.; et q aliq fr inclusum in Filiaoe n uniat p se, et immedie humanitati; d Xo adversarios Filiao includit fr essam D.: go &.

302. Pbat 4.o: q ex oppa sa sequit V, idem oio sgificari fralissime p nomem Paternitas atq p nomem Pam. V sequit, nugatorie dici a Theologis Patrem ex Paternitate, et Deitate Istitui Mthe; q eet dicere, q Pam Istituit ex Patre, et essa D. 3.o frustra laborare Theologos in examinando, an nomem *persona* in obliquo dicat Deitatem, l psonalitatem. 4.o,

Patres p Paternitatem intelligere, amare, producereq. ad extra; si quidem Paternitas includit formaliter adversarias intellectionem, volitionem, et omnipotentiam; dicti hec omnia absurda sunt: ergo etc. Cap. 5um.

Respondetur adversariis.

303: Oppones 1o: S. Thomas 1a parte q. 33. arto 3. ad 1um ait: quod omnia abstracte dicta nostrum ordine intellectus priora sunt quam propria quae includunt in intellectu proprietatum, dum e converso: ergo ex mente S. Thomae personalitates includunt formaliter essentiam divinam. = R. Angelicum Praeceptorem in praedictis verbis loqui de propriis concretive acceptis. Nam immediate subdit: In intellectu personae Patris intelligitur Deus, dum convertitur. Nos autem solo loquimur de personalitatibus abstractive acceptis, unde potius pro nobis stat S. Thomas, nam q. 8a de potentia arto 1o ad 6um ait: Paternitatem de essentia divina non praedicari propter identitatem rationis, sed propter identitatem rei, neque essentiam de Paternitate. Unde valde notanda sunt verba illa: Neq. essentiam de Paternitate.

304. Oppones 2o: Ex communi modo loquendi Doctorum, et Patrum, constat Deitatem abstractive sumptam vere praedicari de personis; sed abstracta de concretis, aut de aliis abstractis non praedicari possunt cum veritate, nisi unum quiditative includat in conceptu alterius: ergo. Probatur minor: quia haec propositio: rationalitas est animalitas, vera non est; dum alia de causa nisi quia rationalitas non includit formaliter animalitatem: ergo etc. = R. concessa majori loquendo in sensu reali, et identico, et negando minorem. Ad probationem distinguo majorem: vera non est loquendo de homine, et in sensu identico, et reali, nego majorem; aliis, concedo majorem; et sic patet ad reliquum arguti.

305. Oppones 3o: Persona divina quiditative sumpta includit formaliter Deitatem, sed proprietas personalis est persona: ergo proprietas personalis includit formaliter Deitatem. Confirmatur: quia concretum in divinis nihil aliud dicit formaliter quam suum abstractum immediatum: ergo etc. Probatur antecedens: quia Patres communiter dicunt in Deo non esse aliud, et aliud quod quam illud esse: ergo. R. concessa majore, distinguendo minorem: proprietas personalis est realiter, et identice persona, concedo minorem; est formaliter, subdistinguo: est formaliter adequate, nego minorem, formaliter inadequate, concedo minorem, et nego consequentiam. = Ad confirmationem distinguo antecedens: non dicit amplius in sensu identico quam suum abstractum, concedo antecedens: in sensu formali, nego antecedens. Ad

pbaoes rea, Patres ... in tali cu solo qui in su reali, n vero in su frali.—

306. Oppones 4°: quidquid e ßeg essaliß e ßeg; d p.sonalitas ß°. e ßeg: g° p.sonalitas ß°. essaliß e ßeg: g° &c. Pbat mar: Nay q d q d e ßeg e summe pfectu; d mare pfeois e p.sonalitaes ß°. includere fr ßeitaes, quas n includere fr: g° &c.= R 1°, sili fra arguendi posse pbare 2°. ples ex adversarijs etias ßeitaes includere fr p.sonalitaes, ut ppendenti 2stavit. R 2° directe distinguendo mares: quidquid e ßeg essaliß identice e ßeg, 2do mares: essaliß fr, no mares. Ad pbaoes distinguo mares: q d q d e ßeg e identice summe pfectu, 2do mares; e fr summe pfu, subdistinguo: e summe pfectu in sua linea, 2do mares: e summe pfectu absite, et simplicitr, et in oi linea, no mares: q d id eet implicatoriu, et chymericu ut in mare dipi.=

307. Oppones 5°: q d essaliß e q d supig includit fr in 2ceptu parlari; d essa Metha ßei su relaou e q d supig: g° essa Metha ßei includit fr in relaoibg. ßistinguo mares claritatis g°: includit in 2ceptu parlari specifico, aut quasi specifico, 2do mares: ßoc mo al includit fr in boc, equio &c. includit in 2ceptu ßuie differentiali, aut quasi differentiali, no mares: q d genera supiora nullo mo includunt fr in differentijs, alioqui diffra eet spes. Et 2cessa mire, no eoas. Rao e: q d essa Metha su p.sonalitaes in abstracto, n se bent tanquas geng, et spes, d tanquas geng, et diffra: geng a nullo mo includit fr in sua diffra: aliß sola diffra eet spes, et ps Metha eet suus totius Methus.

308. Oppones 6to: ße 2ceptu Paternitatis e ee ens ase; d pratus entis ase e pprius essi ßi: g° de 2ceptu Paternitatis e essa ß°. R 1°, omissa mare, nando mires, q d pbabile e, q d ens ase e 2cepts cois transcendens fr oes p.sonalitaes.= R 2° melig nando mares: q d 2cepts Paternitatis abstragit saltes negave ab ente ase; ac pinde neq. dicit ee ase, neq. ab alio; ad mus quo diffre abstragunt negave ab ente: g° neq. dicunt ee ens, neq. dicunt nee ens.

309. Oppones 7°: Si relao ß°. n includat fr essas n erit, infinita in ge entis: g do quides n includet fr oes pfeoes in ge entis;

d relao Dⁿ e infinita inge entis: q° relao D. includit fressas.= Rx
disquendo mares: n erit res, et identice infinita, nio mares; n erit fr
infinitas subdisquo: n erit fr infinita intra suas lineas, nomares:
n erit fr infinita in oi linea, 2do mares, et silis disquenda e min; et
nanda eoa. Rao e: q relao D. fr sumpta so dicit fr infinitas
intra suas lineas Vg Patrnitas intra lineas Patrnitatis, Filiao intra
lineas Filiaois, et Spirao pava intra lineas spiraois pavs: n vero
in oi linea. 2 des implatorum cet, ut ex sepe dictis facile 2stat.

Disputao Secunda

An essa D. Methe sumpta includat fr attributa, l e 2?

Cap. Vm.

Relatis sententiis nra pponitur, et pbatur.

310. Duplicem ptes 2tinet questio psens. Vª e, an essa D. in suo 2ceptu Metho includat fr attributa? 2ª e, an eª attributa includant fr essas D.? Circa Vª ptes questiois triplex versat sa. Vª abrte affrat, essas includere fr attributa? Ita Canariensis, Bañez, Lumel, Molina, PP. Arrubal, Granado, Ruiz de Montoya, Recupitus, Quiros, et Eximius D. Disp. 30. Methe, sect. 6. Quos citat P. Izquierdo Tractu V° de Deo uno Disp. 2ª n°. 59.

311. 2ª sanat, essas D. includere fr attributa. Ita oes Scotus, P. Vazquez, et PP. Gillius, Salas, Alarcon, Fasolus, Tannerus, et Arriaga apud quos Alexander, Albertus, Ricardus, Capreolus, et alii. 3ª sa, disquit in attributis raoes subrias a raoe ppria singulorum, et quoad Vª dicit, includi fr in essa, secus quoad Vª. Hic R. R. relati a P. Tannero. Quos oes AA. Vª, et 3ª sa citat P. Izquierdo ubi supra.

312. Circa 2ª ptes questiois Vª sa defendit, oia et singula attributa eoia in suo 2ceptu fr includere essas D. Ita Bañez, Lumel, Canariensis, P. Molina, Eximius D., et alii.— 2ª sa nat tales inclusioes. Ita Scotus, P. Vazquez, P. Fasolus, P. Alarcon, P. Tannerus, P. Arriaga P. Quiros cum Alexandro, Albertto, Caprelo, et Ricardo. AA. Vª sa invenies citatos a P. Izquierdo ubi supra n°. 60.=

313. Sit 1.º nra scluo: Neq. essa Dei Metha includit formaliter attributa communia collectivè sumpta, neq. ista collectivè sumpta includunt formaliter essam Dei Metham, de qua sermo procedit q.º — Probat: quia quando duo concepta ratione nra sunt idem adequatè inter se, neutrum includit aliud: d essa Dei Metha, et attributa Dei communia collectivè sumpta, ratione nra sunt idem adequatè inter se: q.º neq. essa Dei Metha includit formaliter attributa communia collectivè sumpta, neq. ista collectivè sumpta includunt formaliter essam Dei Metham. Maior è certa, et patet ex eo, quod idem [illegible] neq. conceptus bonitatis includit formaliter conceptum al[illegible] vale, collectivè [illegible] sumptum: neq. econtra quia utrq. conceptus è formaliter adequatè idem. Minor patet ex eo, quod essa Dei Metha consistit in collectione omnium attributorum, seu perfectionum communium. — Probat: quia omne definitum, et definitio inclusio dari non potest; d essa Metha Dei è definitum, et attributa communia collectivè sumpta sunt Dei definitio: q.º &c.

314. Sit 2.º scluo: essa Dei Metha includit formaliter quodlibet attributum, seu perfectionem communem seorsim sumptam; et econtra tamen nullum attributum includit formaliter essam. Probat facilè scluo: essa Metha Dei è totum Methum suum cuiuslibet attributi Dei communi, et quodlibet attributum commune è pars Metha illius; d totum Methum includit formaliter partem Metham, et non econtra, [illegible] includit formaliter al[illegible] et non econtra: quia [illegible] è totum Methum, et al. è pars Metha illius: q.º essa Dei Metha includit formaliter quodlibet attributum, seu perfectionem communem seorsim sumptam, et non econtra —

315. Probat 1.º essa Dei Metha includit formaliter quodlibet constitutivum suum: et econtra nullum constitutivum essae Dei illam includit; d quodlibet attributum commune è constitutivum essae Dei Methae: q.º essa Dei Metha includit formaliter quodlibet constitutivum suum, et econtra nullum constitutivum talis essae illam includit. Maior è certa: nam quaelibet essa includit quodlibet constitutivum suum, et econtra nullum constitutivum essae talis illam formaliter includit. Minor constat ex dictis num.º 113, ubi probabimus essam Metham Dei constitui ex omnibus perfectionibus communibus, quae communiter ab aliis dici solent attributa communia. — Probat 2.º: conceptus includens non potest includi in conceptu a se incluso: sed illum inclusum non potest includere conceptum se includentem; d essa eo ipso, quod constituatur ex collectione omnium attributorum communium includit quodlibet attributum, et illum

quodlibet attributum eo ipso, quod sit constitutivum essentiae est inclusum in essentia: ergo neque essentia potest includi in aliquo attributo eorum, neque aliquod attributum eorum potest includere essentiam. Maior minus certa est: quoniam aliud includens diceret amplius quam inclusum, et sic diceret aliquid minus, quod aperte implicat. Similiter inclusum diceret aliquid minus quam includens, et sic diceret aliquid amplius, quod manifeste implicatorium est.

316. Rogabis: Quid dicendum sit in sententia aserente essentiam Dei non constitui Metaphysice ex attributis communibus? Respondeo, quod in tali sententia dicendum est, quod neque essentia includit formaliter attributa, neque eadem attributa essentiam. Probatur conclusio. Nam quando conceptus sunt adaequate ratione nostra distincti neutrum includit alterum; de eo ipso, quod essentia Dei non constituatur ex attributis communibus neque eadem attributa communia constituant ex essentia, attributa communia, et essentia sunt conceptus adaequate ratione nostra distincti: ergo neque essentia in tali suppositione includit attributa, neque eadem attributa includunt essentiam.

317. Probatur maior: quia includens est totum respectu inclusi, et inclusum est pars respectu includentis; sed quando conceptus sunt adaequate ratione nostra distincti neutrum [illegible] potest esse respectu alterius totum, aut pars: ergo quando conceptus sunt adaequate ratione nostra distincti neutrum includit formaliter alterum. Maior est definitio includentis, et inclusi. Minor certa est: quia inter totum et partes non datur adaequata distinctio, sed tantum inadaequata distinctio. = Confirmatur: ideo inter animal, et rationale, inter hominem, et risibile dari non potest aliqua formalis inclusio, quia sunt conceptus adaequate ratione nostra distincti; de eo ipso, quod nullo modo essentia constituatur ex attributis communibus, neque attributa constituant ex essentia, datur adaequata distinctio ratione nostra inter essentiam Metaphysicam Dei, et eius attributa: ergo etc.

318. Probatur tamen specialiter, quod singula attributa non includant formaliter essentiam, in quacumque perfectione constituatur essentia, et claritatis gratia supponamus, quod essentia Metaphysica Dei consistat formaliter in intellectione actuali. = Hoc supposito probatur. Videlicet quod attributa non includant formaliter intellectionem actualem. Quia possumus cogitare de Iustitia Dei, de Aeternitate, de Immensitate etc. quin cogitemus formaliter de intellectione actuali: ergo Iustitia Dei, aut Aeternitas, aut Immensitas non includunt formaliter intellectionem actualem. Probatur consequentia: quia implicat, quod cogitemus de aliquo conceptu vitali, quin cogitemus de omni incluso formaliter in tali conceptu: videlicet implicat, quod cogitemus de homine videlicet

ut tali q. cogitemq de ali incluso fr in hoc: g.° &c. 313.

319. Pbat 2.°: q. iste ppoes vere s.: Deus prout iustq nec Deq prout actualiter intelligens: Deus prout Omnipotens nec Deus prout actualit intelligens: g.° Iustitia, aut Omnipa Dei n. includit fr intelecoq actualq. Pbat coa: q. si Iustitia, et Omnipa includerent fr intelecoq actualq illq ppoes n. eent verq, d falsq, sicut iste falsq s.: ho put al nec vivens; Pq put ho nec al: g.° &c.

320. Pbat 3.°, et declarat rao pcedens: Ideo hec pporio verae: Pq put ho e fr al, q. a Deceptq ho, includit fr al; d p.° adversarios Iustitia includit fr intelecoq actualq in suppositoe, q. essa D. ostat in intelecoe actuali: g.° hec pporio e vera: Deus prout Iustq e fr actualit intelligens; d hec pporio apud oes e falsa: g.° et illud unde infert. = Ostat efficacit: q. eodeq mo se hent attributa in tali cu vu essq Dl, quomo se hent visivilitas, et admiravuq vu essq Methq hois; d visilitas, et admiravuq n. includunt fr essaq hois; naq s. extra essaq illq: g.° neq. attributa essaq.

Caput VI.

Obiectiones solvuntur.

321. Obijces I.° O.ª I.q ptes V.l Deluor. essa D. n. includit fr q.d est extra essaq illq; d q.dlbt attributuq coe e extra essaq illq: g.° essa D. n. includit fr q.dlbt attributuq coe. Pbat mir: q. de essa attributi e ee extra essaq illq cuiq dr attributuq: g.° &c. R. Dcessa mari, nando mireq: ad pbaoeq disquo ans: de essa attributi rigorose sumpti e ee extra essaq illq cuiq dr attributuq, Odo ans: de essa attributi late sumpti, no ans, et coaq. Quia que vocant coiter attributa coia essq Dl n. s. pprie attributa illq, d constitutiva essq Dl. Nos q, vocamq attributa comunia oes pfeoes coes toti Trinitati, ut cum coi Theologorq loquamur.

322. Obijces: 2.°: essa D. n. includit fr oia attributa D. coia collective sumpta, ut ostat ex dictis n.° 313: g.° neq. includit fr q.dlbt attributuq coe. Pbat coa: q. eadeq rao militat putroq: g.° &c. R. Dcesso ant, nando coaq; ad pbaoeq no aq. Rao e: q. int essaq, et oia attributa collective sumpta n. dat Deceptq totiq, et ptis, qui quideq Deceptq dat

in essa ru cujslbt attributi. N dat ing essaj, et oia attributa collecti-ve, q. ē fradequé ideaj; essa eſt ē definitūj, et oia attributa collectivé sumpta definiūt; Dat in essa ru cujslbt attributi coīs, q. essaj ē totūj ꝯstitutūj ex oībꝫ attributis.

323. Obijcies 3º: Eodē mō se het essa Dī ru attributorum, atq. essa Metha hōis ru risibilitaīs, et admirativi; d essa Metha hōis n includit fr risibilitaj, et admirativuj: gº neq. essa Metha Dei includit fr q.dlbt attributuj, seu pfeoj coj. — Rx nando marej: q. essa Metha hōis n ꝯstituit ex risibilitaē, et admirativo: at verò essa Metha Dei ꝯstituit ex pfeoībꝫ coībꝫ toti Trinitai, quę vocant attributa ut ꝯstat ex dictis.

324. Obijcies 4º p 2ª pte ꝯclusiōis: Quodlbt attributuj Dī eo ē quid pfectissimuj; dsi n includat fr essaj Methaj Dei n erit q.d pfectissimuj: gº. Pbat mir: q.ª q.d pfectiꝰ ē, q.d fr includit essaj Methaj Dei: gº &c. — ꝯfrat: q. ut ꝯstat ex Sanctis Patribꝫ attributa n dicunt de Deo accidentalit, d subtalit; d n possunt dici subtalit de Deo nisi includant fr essaj Dī Methaj: gº &c.

325. Rx disquendo marej: q.dlbt attributuj ē q.d pfectissimuj in suā lineā ut Sapientia jntra lineaj Sapīę, omnipoa intra lineaj omnipoę, ꝯdo marej: ē quid pfectissimuj in oi lineā, no marej, et disquo mirej: N erit q.d pfectissimuj in suā lineā, no mirej, in oi lineā, ꝯdo mirej. Ad pbaoj ꝯcesso ante, no coaj. — Ad 2 fraoj ꝯcessa mari, no mirej; q. ad id sufficit, q. q.dlbt attributuj includat in essa Dī Methaj. Naj ad hoc ut al essalit Methē dicat de hōe sufficit, q.d al includat fr in hōe.

326. D instas: Eo mō dent ꝯstitui attributa Dī quo mō evadant pfeora; d si includant fr essaj Dī evadent pfectiora: gº includunt fr essaj Dī. Mar liquet; et pbat mir: q. pfectiꝰ ē dicere fr essaj Dī, quą illaj n dicere: gº &c. Rx ꝯcessa mari loquendo de veraj et reali pfeoē, et nando mirej; q. si attributa Dī includerent fr essaj Dī Methaj, ēent attributa chimęrica, et implicatoria: naj ēent il ptes,

et totu Methcu vu esse Dl; qd apte implicatoriuje. Ad pbaoe minis disquo ans: 58.
pfectig e dicere fessas Dd p solas hypothesy implicatorias intru, quas illas n
dicere fr, noans: p hypothesy n implicatorias, Idoans, et no coasq ut Istat
ex immedie dictis id involvit manifestas Dd diaes.

Disputao 3.

An attributa Di se ad inviees fr includant?

Cap. Vy.

Relatis sententys vetur difficultati.

327. 1a sa affirat, singula attributa Di mutuo se includere intys pryis Iceptibg, ita ut Iceptg Sapie includat fr Iceptus Justitie, Misericordie, Omnipoe, et aliorum attributorum; et e Iº Iceptg Sapie includat fr in p dictis Iceptibg. - Ita Bañez, Lumel, Canariensis, P.P. Molina, Granado, et eximig Dr apud P. Izquierdo ubi supra, nimirum tractatu de Deo uno Disp. 2a nº 67. = 2a sa idem nat. Ita Ribos, PP etiam Vazquez, Alarcon, Lanner, Arriaga, Fasol, Gillius, Quiros, et aly.

328. Sit nra 2clusio: Intg nullas pfeoes Dª pt dari mutua inclusio fralis, seu p raoes. Pbat V, et loquor expli qº de intu et volte D; et idem dic de alyis attributis Iplets intg se Iparatis. = Implat, qd intg sit sltotu, et pr Metha vu voltis; d si daret mutua inclusio int intus, et voltes D intg eet sl totu, et pr Metha vu voltis: gº talis mutua inclusio fralis implat. Mar certae: quonias aliq intg eet sltotu, et neet totu vu voltis; et siliq eet, et sl n eet pr vu voltis; eet pr ut supponit, neet, qª ea raoe qua eet totu essalitg excluderet raoes ptis; pr es n pt ee totu, neq totu ptee pr vu illis vu cug e totu. = Pbat mir:

329. Quia Iceptg includens fr voltes e totu respectu voltis: et siliq Iceptg inclug in voltee pr vu voltis; d eo ipso qd daret mutua inclusio int intu, et voltes, qª intg includeret voltes, et sl includeret in volte: gº si daret talis mutua inclusio intg eet sl totu, et pr vu voltis. Mar et certa pbat: qª includere fr [illegible] voltes e dicere fr Iceptus voltis, et sl, aliqd amplig: qd e fralissime ee totu vu voltis. Siliq includi fr in volte e dicere fraliqd, qd dicit voltas, d n oe. Quod e fralissime ee pr vu voltis.

330. Pbat 1° apriori duo: Nam q^d intr includat fr voltem e fralissime, q^d intr dicat oem, q^d dicit fr. voltas, et sl dicat aliq^d aliud; et q^d intr includat fr in volte e fralissime, q^d intr dicat aliq^d, dn oe, q^d dicit voltas; d apte implat, q^d intr dicat oe, q^d dr fr voltas, et sl aliq^d aliud, et q^d sl n dicat oe, q^d dicit voltas, dio aliquid: nam hoc involvit manifestam 2° 7 dicm: g° talis mutua inclusio implicatoria e.

331. Pbat 3°: Mutua inclusio phyca duorum implat: g° et mutua inclusio Mtha. Ans certum e; alit eadem entitas phyca posset sl ee totum phycum, et ps phyca ru eiusdem entitatis. Coa pbat: q^d ideo intr duas entitaes rr distas implat dari mutuam inclusionem phycam, q^d sequeret, q^d quilbt ex illis entitatibg eet sl totum, et ps ru alterius; d etiam id sequit si intr duas fralitaes rãoe nra distas det mutua inclusio: g° etiam mutua inclusio fralis, et Mtha repugnat. Pbat min: q^d quelbt fralitas, quã includens alteram eet totum, et quã inclusa n eet totum, dps: g°.

332. Ifrat 1°: q^a eodem mo se hent intr se intr, et voltas p^e 7 sibi 2siderent, quomo se hent intr se al, et rale in hoe; d al, et rale in hoe. n se ad invicem fr includunt: g° neq. intr, et voltas in Deo. Mar pbat: q^d al et rale in hoe rri dentfant intr se, et adeque rãoe nra distinguunt intr se: silit intr, et voltas p^e 7 rri dentfant intr se, ut 2stat ex dictis an°. 201, et adeque rãoe nra intr se distinguunt ut 2stat ex dictis an°. 291, Min apud oes certa e, et coa legitima. Ifrat 1° specialit: q^a si intr p^e fr includeret voltem, et e 2° voltas includeret fr intrum, Filius p^e fr pcederet p voltem, et Sps Sanctus fr pcederet p intrum; q^d e 2° oes 7° Ps et Theologos. Pbat sequela: q^d q^d fr pcedit p aliquem 2ceptum fr pcedit p oe fr inclusum in illo.

Caput Secundum.

Respon siones adversariorum reijciuntur.

333, Rent 1° adversarij, q^d in 2ceptu explicito cuiulbt attributi io includunt implicite reliqua attributa; unde penes 2ceptus explicitos distinguunt attributa talit, q^d nullum includat alterum: at vero penes 2ceptus implicitos se ad invicem fr includunt. p^e 7 e 1°: q^d cum dicunt adversarij q^d qlbt attributum includit implicite reliqua attributa lloquunt de

inclusiõe p identitaes reales cuiglbt attributi cu oibq aliis, lloqunt de inclusiõe p identitaes raõis. 9ff.

334. Si id dicant, inferol: q. n loqunt ad rez; q. n loquimur in p̄senti q. de inclusiõe sõ p identitaes reales. Nam apud oes Catholicos certu ẽ, q. detr mutua identitas realis inter oĩa attributa Dei inter se. = Infero 2º: q. etiam alboĩs includit implicitẽ rale boĩs: siquidem rr identat cum illo: et sic de oibq pratĩs identatis rr; d hoc etiam apud adversarios ẽ falsum: q. &.

335. Si dicant 2º redeunt oĩa arguta suprá posita an. 328. Præterea, q. sec. adversarios attributa Dei 2º decepta explicitos n se includunt fr ad invicem; d attributa Dei fr 9siderata sõ dicunt, q. d dicunt explicitẽ: q. attributa fr 9siderata n se ad invicem fr includunt.

336. Ret V. P. Granada, q. d eatenq misericordia in Deo dicit implicitẽ reliqua attributa et pfeoes Dei, q. si intimẽ penetrent q. ditas Misericordiæ cognosceret etiam Justitia, Omnipoa, Immensitas, et reliqua attributa admum quo si rale cognat quatenq ẽ prius ratiõtinẽ n cognit explicitẽ raõ entis, dso implicitẽ: at verõ si rale immediatiq penetret cognosceret etiam raõ entis.

337. Dro ẽ 2º: q. nullo mõ decipit intimiq alboĩs Vq quam p definiões prius sensaoĩs; et tn stat optimẽ, q. d cognat alboĩs quatenq prius sensaoĩs, q. n cognat prius ratiõtinẽ: q. stat optimẽ, q. d cognat alboĩs q. n cognat etiam rale boĩs: q. reliq stat optimẽ, q. d cognat intimẽ misericordia Dei q. n cognoscat fr iustitia, misericordia, et reliqua attributa.

338. 2º ẽ 2º: q. a cum intimẽ penetrat alboĩs fr sumptum ldet etiam cogni fr rale, lnº si id: q. alboĩs fr sumptum dicit fr implicitẽ rale, q. d ẽ 9º oes. Si id: q. etiam pt intimẽ penetrari Justitia Dei fr sumpta, q. n fr cognoscat Misericordia, Omnipoa &: q. decepta Justitiæ n includit implicitẽ reliquos decepta Misericordiæ &.

339. Ad explum de inclusiõe entis in rale reo 1º, falsus ẽẽ, q. d raõ entis includat in rale; q. a raõ entis n transcendit fr suas diffas. 2º, q. diffæ fr 9sideratæ distinguunt adequẽ raõe nra a 9ceptu entis. 3º, quoniam aliq sequeretur, q. d diffa perseitas in subsiã ẽẽt fr ens p se, et coentis solam

diffra subitq eet tota spes. 3°, q^a pt intq cognere aliquam entitatem ut ginnilem vg equum, q^d memor sit q^d cogsit ens.

340, Rco V; q^d etiam si omitteremq, q^d rao entis includeret fr in qualbt diffra, adhuc tn inde n pbat mutua inclusio intq attributa D. Rao e: q^a lcet cceptq entis p. aliquos RR includat fr in qualbt diffra: at vero diffre nullo mo includunt fr in cceptu entis, ut oes DD fatent, et pet ex eo, q^d rao entis pt reperi, et de facto repit in hoc 1.° hinnili, in equo 1.° rugili, in leone 1.° 1.° latrabili: g.° &.

341. Ret 3° P. Granado, q^d ideo admittenda e intq attributa D. mutua inclusio ftalis, ne admittat in Deo oposio Metha, quia non admittenda e, nisi admitat mutua inclusio intq attributa D.a = D, Io. e V: q^a oposio Metha nullam involvit impfeoem, sicut illam n involvit distio raois in qua fundat; d p. P. Granado in Deo admittenda e distio raois intq attributa: g.° etiam admittenda e oposio Metha.

342. Io. e V: q^a p. P. Granado cceptq explicitq Iustitie ne cceptq explicitq Misericordie, et reliquorum attributorum: g.° intq tales cceptq explicitos admittenda e oposio Metha: g.° in ia P. Granado n vitat oposio Metha. = Ipbat: q^a p. P.em Granado in qualbt attributo devent aliqui duo cceptq alq explicitq, implicitq alq: g.° intq hos duos cceptq explicitum, et implicitum dat oposio Metha: g.° &.

343, Rent 4° adversarij, q^d ideo admittenda e mutua inclusio intq D.a pfeoes, ut qualbt D. pfeo evadat pfectissima. Rco, q^d p mutuam inclusioem qualbt D. pfeo evadit pfectissima chimera; cum sit totum et n sit totum, pi, et n pi; et 1.a tali inclusioe qualbt D. pfeo evadit pfectissima in sua linea; q^d io ocpere pt Divinis pfeoibq; nam q^d qualbt dicat pfeoes aliarum ne pole, d implicatorium, et impole.

344. Instat lximiq D. Si q^d lbt attributum n includeret fr reliqua attributa sequeret, q^d Iustitia vg eet mar, l mis, l equalis cum Misericordia; d utlibet e pole: g.° q^d lbt attributum includit fr reliqua attributa. Pbat mar: q^a si Iustitia sit mar ra misericordie sequit, Misericordiam nec Deum, q^d apte falsum e. = Si a Iustitia mis sit, sequit,

Justitiam Dei nec Deum. Quod etiam falsum est; si vero aequalis sit, sequitur unam includere formaliter perfectiones alterius: ergo etc.

385. Respondeo: quaestionem maxime loquendo in sensu formali, negando minorem; ad probationem vero, quod Justitia Dei in sensu reali est aequalis misericordiae, seu potius est ipsa misericordia. At vero in sensu formali, de quo est quaestio, Justitia est minor Misericordia; hinc tamen non sequitur, quod Misericordia non possit esse ens Deus, sed sequitur, quod formaliter non sit Deus. Nam Deus dicit omnes perfectiones cum Trinitate ut constat ex dictis, quae non datur in sola misericordia. ~ Instas: ergo Misericordia formaliter sumpta est creatura. — Nego consequentiam; quia Misericordia formaliter sumpta neque est creatura neque est Deus, sed ab utroque praescindit; ad modum quo ens formaliter sumptum neque est Deus, nec creatura, et albedo neque est reale, neque irreale, sed ab utroque praescindunt. Cap. 3um.

Ad pleniorem notitiam de inclusione divinarum perfectionum aliqua dubia resolvuntur.

386. Dubium 1um: An aliquae perfectiones Dei includant formaliter alias, seu non? Jn duobus capitibus praecedentibus sic versavimus mutuam inclusionem divinarum perfectionum in se; modo sic inquirimus, an aliquae perfectiones Dei includant formaliter alias, seu non? — Respondeo affirmative. Probatur: quia aliquae perfectiones dantur in Deo, quae respectu aliarum sunt totum Metaphysicum; sed quod est totum Metaphysicum respectu alterius includit formaliter alterum: ergo aliquae perfectiones Dei includunt formaliter alias. Minor certa est: quia ideo homo includit formaliter animal, quia homo est totum Metaphysicum alis. =

387. Probatur maior: quia Omnipotentia in Deo est totum Metaphysicum respectu potentiae productivae solius leonis: Nam omnipotentia constituitur ex potentia productiva leonis, ex potentia productiva equi; et ex potentia productiva omnium aliorum entium producibilium. = Similiter Scientia Dei adaequate sumpta est totum Metaphysicum respectu intellectionis solius hominis; quia intellectio Dei adaequate sumpta constituitur ex intellectione leonis, ex intellectione hominis, ex intellectione equi, et ex intellectione omnium obiectorum intelligibilium. = Similiter etiam volitio Dei adaequate sumpta est totum Metaphysicum respectu volitionis de existentia solius hominis; quia constituitur ex volitione de existentia hominis, ex volitione de existentia equi, et ex volitione de existentia omnium aliorum obiectorum volibilium.

388. Dubium 2um: An dentur in Deo aliquae perfectiones, quae neque includant alias, neque includantur in illis? Respondeo etiam affirmative: quia aliquae perfectiones Dei dantur in Deo, quae respectu aliarum distinguuntur adaequate ratione nostra; sed perfectiones Dei quae distinguuntur ab aliis ratione nostra neque includunt alias, neque includuntur in illis: ergo in Deo dantur aliquae perfectiones, quae neque includunt alias, neque includuntur in illis. Maior patet;

quia Omnipotentia, Immensitas, Aeternitas, Iustitia, Misericordia &c. adaequate ratione nostra distinguuntur inter se, ut constat ex dictis numero 284. Minor certa; quia ideo absolutum boni non includit formaliter rationem boni, neque includitur formaliter in illo, quia absolutum et ratio boni formaliter adaequate distinguuntur inter se.

349. Quaeres 3.° Quae regulae observandae sint ad dignoscendum, quae perfectiones includant formaliter alias, et quae neque includant, neque includantur in aliis? Respondeo sequentes regulas observandas esse. 1.a regula sit: quoties una perfectio Divina inadaequate formaliter distinguitur ab alia una ex illis includit formaliter aliam. Illa quae perfectio includit aliam, quae est totum Methaphysicum respectu alterius; et illa includitur in alia, quae est pars Methaphysica respectu alterius. Aliter, illa perfectio includit, quae plus dicit quam alia: illa vero est inclusa quae minus dicit, quam alia, verbi gratia Omnipotentia includit formaliter virtutem productivam leonis, quia Omnipotentia est totum Methaphysicum respectu virtutis productivae leonis, et quia dicit plus quam virtus productiva leonis. Nam dicit etiam virtutem productivam equi, et virtutem productivam bovis, et omnium producibilium: sic etiam absolutum ratione includit formaliter absolutum contractum ad boves, quia absolutum ratione est totum Methaphysicum respectu absoluti contracti ad boves, et quia plus dicit quam absolutum contractum ad boves; nam dicit etiam rationem formaliter ab aliis distinctam. = 2.a regula ad dignoscendum, quaenam perfectiones neque includant formaliter alias, neque in illis includantur, sit. — Quoties una perfectio adaequate ratione nostra distinguitur ab alia prima perfectio neque includit formaliter 2.am, neque includitur in 2.a. Verbi gratia Omnipotentia, Misericordia, Iustitia, Aeternitas &c. distinguuntur ratione nostra adaequate inter se; proindeque nulla ex praedictis perfectionibus includit formaliter aliam, neque in illa potest includi.

Disputatio Quarta

An omnes perfectiones communes toti Trinitati sint perfectiones simpliciter simplices?

Cap. 1.um

Ad intelligentiam quaestionis aliqua praemittuntur.

350. Praemitto 1.°, quod perfectio simplex apud omnes Theologos dicitur illa perfectio, quae nullam habet admixtam imperfectionem: et perfectio simpliciter simplex ut omnes cum D. Anselmo in Monologio Cap. 14. docent, est, quae melior est ipsa, quam non ipsa. Ubi notabis, quod particula illa, non ipsa, neutiquam accipienda est contradictorie; quia in hoc sensu omnis perfectio esset simpliciter simplex, imo et omnis entitas; cum omnis entitas, seu perfectio positiva sit melior, quam negatio physica ipsius, quae est contradictorium physicum illius. Ergo accipienda particula illa, non ipsa contrarie, ita ut reddat hunc

sensu: pfeo simpliciter simplex e illa, quae melior e qualibet incompatibili cum ipsa.

351. Nota 1°: quod valde dissident DD in exponenda illa particula melior. Alij eam accipiunt illam negative, alij positive. — Dissident etiam in assignando tertio cum quo comparatio facienda sit. Nam alij inter quos e P. Vazquez 1ª pte Disp. 122 cap. 4. n°. 10. docent, comparationem debere fieri cum natura individua, cuius e pfeo, de qua dubitatur, an sit, vel non sit pfeo simpliciter simplex. — Alij inter quos e P. Alarcon tractatu 5°. de Trinitate, Disp. 3. cap. 3. n°. 11. docent non oportere, talem comparationem fieri determinate cum natura individua, nec cum natura specifica, sed cum qualibet ex his sub disjuncto. —

352. P. Fasolus 1ª pte q. 4. arlo 1°. n°. 4. P. Tannerus Disp. 2ª q. 3. dubio 1°. n°. 3. P. Praepositus q. 4. arlo 3. dubio 5. et P. Raynaudus in Theologia nali Distinctione 4ª. q. 3. arlo 1°, indicant, comparationem faciendam cum immediatis individuis entis ut sic, hoc e, cum individuis ut concernentibus rationem entis ut sic. = Alij denique censent, comparationem faciendam ee cum ipsa entitate, cui pfeones ipsam tribuimus, ita ut comparatio fiat de ipsa entitate sub tali pfeone ad ipsam entitatem ut contractam cum pfeone. =

353. Dimissis aliorum sententijs, assero cum pluribus ingeniosis RRbus pfeonem simpliciter simplicem sic clarius explicari: e illa pfeo, quae nullam habet admixtam impfeonem, et talis e, quod subtus illam habens melius e subtus illam non habente ceteris paribus in pfeone: Vg, da entitatem A, et entitatem B, ee aequales in pfeone: si tunc addito praedicato C entitati A, entitas A melior e entitate B, praedicatum C e pfeo simpliciter simplex tum entitati A; si vero entitas A non evadat pfeotior entitate B addito praedicato C, praedicatum C non e pfeo simpliciter simplex.

354. Ex dictis infertur 1°; quod particula melior in definitione S. Anselmi pfeonis simpliciter simplicis sumenda e positive; ita ut significet excessum subtus illam habentis supra subtus illam pfeonem non habens. Ratio e: quia verba definitionis proprie, et rigorose accipienda sunt, nisi ex hoc sequatur absurdum; sed verbum melior rigorose acceptum significat excessum unius supra aliquem; ac proinde ex tali acceptione nullum sequitur absurdum: ergo. Probatur min quoad 2am ptem: quia nullum aliud absurdum opponunt adversarij, nisi hinc inferri, relationes Divinas non ee pfeones simpliciter simplices; sed hoc absurdum non e, potius eam e meliorum DDrum sequela

T. de Essa, et attributis.

liberiꝫ amplectimur; ergo.

355. Inferes 5º: quod comparatio debet fieri subtrahentis perfectionem, (de qua est quaestio) cum alio illam non habente, supponendo, quod caetera praeter talem subtractionem sint omnino paria in perfectione. Ratio est: quia sic optime discernitur, an perfectio, de qua est quaestio sit, vel non sit perfectio simpliciter simplex, ut liquet ex supradictis, et consideranti patebit.

356. Praemitto 5º: quod omnis perfectio simplex dividitur in simpliciter simplicem, et mere simplicem. Perfectio simpliciter simplex explicata in hoc capite manet; perfectio mere simplex est, quae non melior ipsa, quam non ipsa, idest, quam omni incompatibili cum ipsa; vel clarius per terminos contrarios: quae non reddit subtrahens perfectius subiecto illam non habente, caeteris paribus in perfectione; vel cum aliis; quae dicit positivam perfectionem, et nullam dicit nec positive, nec privative imperfectionem. Tales sunt Paternitas divina, Filiatio divina, et Spiratio passiva divina meliores sunt.

Cap. 7um.

Triplici conclusione respondetur quaestioni

357. Sit 1ª conclusio: Omnis perfectio divina communis per identitatem realem tribus divinis personis est perfectio simplex prout haec abstrahit a perfectione simpliciter simplici, et mere simplici. Probatur facile conclusio ex dictis: Perfectio simplex prout abstrahit a perfectione simpliciter simplici, et mere simplici est perfectio nullam dicens imperfectionem; dicta sed est quaelibet divina perfectio communis per identitatem realem tribus divinis personis: ergo. Maior constat ex numero 350. Minor probatur: quoniam si perfectio aliqua divina diceret aliquam imperfectionem Deus non esset summe perfectus contra dictam numero 5, imo esset positive imperfectus; et consequenter esset Deus, et non esset Deus; esset, ut supponitur, non esset, quia non esset ens omni possibili perfectissimum; perfectius enim esset ens dicens omnes perfectiones absque illa imperfectione.

358. Sit 2ª conclusio: Omnis divina perfectio communis per identitatem realem tribus divinis personis est perfectio simpliciter simplex. Ubi nota, quod dixi, communis per identitatem realem tribus divinis personis; nam perfectiones, quae non sunt communes tribus divinis personis, quales sunt relationes divinae, non sunt perfectiones simpliciter simplices, sed solum mere simplices, ut fert communis sententia Theologorum, quam amplector.

359. Probatur 2ª conclusio: Perfectio simpliciter simplex est illa, quae dicit positivam

pfeco, et nullaz dicit impfecoz nec posive, nec pcisive, melior q. e ipsa, quaz quelbt incopatilis cuz ipsa; l ut nos explicuimus, quae talis e, ut subtuz illaz hens sit melius subto illaz n hente, cetis paribus in pfecoe; dicta debet ois pfeco Dei cois p identitatez realez tribus Divinis psonis: q°. Mai constat ex n°. 353, Mir quoad 1.am ptez liquet ex n°. 357. Quoad 2.am nimirum, q.d talis sit, ut subtuz illaz hens sit melius subto illaz n hente cetis paribus in pfecoe pbat: q° melius e Deus, cetis paribus in pfecoe, cuz Omnipota, quaz si Omnipota; melior Deus cuz Justitia, quaz Deus si Justitia, et sic de aliis pfecoibus.

360. Dices D°: Nulla pfeco Dei quae sit ab libert ptee pfeco simplicit simplex: q° n quelbt D. pfeco cois p identitatez realez tribus Divinis psonis e pfeco simplicit simplex. Pbat ans: q° Deus ne pfecor cuz actu libero, quaz eet si illo: q° nulla pfeco D. &. Pbat ans: q° Deus potuit n here actuz liberuz lbg pducendi hunc Mundum; d in tali actu n eet minus pfectus, quaz mo e: si quidem Deus n pt crescere, neq. decrescere in pfecoe: q°.

361. Respondendo ans; ad pbaoez no abste ans; ad pbaoez disquomarem: Deus potuit n here actuz liberuz lbg pducendi hunc Mundum abste, et simpliciter loquendo, nomarem; quoniam alis posset ipse Deus destrui, cuz quo rr adeque identificat ab libert Divinus; Deus potuit n here actuz liberuz attento pcise actu 1° pximo D. ad actuz liberuz hendum, nomarem, concedo, et mirem; et na coas. Rsaoe: q° nunquam ab Divinus pt abste, et simplicit + loquendo + deficere a Deo; alit ipse Deus cuz quo rr adeque identificat ab libert Divinus posset abste, et simpliciter deficere; d id pt deficere attento pcise actu 1° pximo D. volti ad actuz liberuz hendum; q° nimirum attento pcise tali actu 1° pximo pu diuto ab ipso actu 2° libero nil datur ex pte illius necesitans ad illuz actu 2.um liberuz hendum; let aliunde, nempe ex identitate reali talis ab 2.i cuz Deo deficere abste nequeat.

362. Sit 3° Deluo: Nulla pfeco cois p identitatez realez tribus Divinis psonis e pfeco mere simplex. Deluo hic ex 2.a Deluoe legitime infert. Pbat: Pfeco mere simplex, (ut constat ex n°. 356) e, quae nullaz dicit impfecoz, et sic melior ipsa, quaz n ipsa; hoc e, e reddit subtuz melius subto illaz n hente, cetis paribus in aliis pfecoibus; d hoc nulli pfecoi D. cois p identitatez realez tribus

Divinis personis convenire potest; quia licet illis conveniat pro illa, nimirum, quod nullam dicat imperfectionem; de nulla ex dictis perfectionibus dicitur, quod non sit melior ipsa, quam aliam non ipsa; et quod non reddat subiectum perfectius subiecto illam non habente, eo quod paribus in aliis perfectionibus, ut constat ex n.º 359: quod erat &c.

Disputatio Quinta

De ordine, quem inter se habent perfectiones communes toti Trinitati discutitur.

Cap. 1.um

An possit dari aliquis ordo prioritatis inter praedictas perfectiones?

363. Suppono 1.º praedictas perfectiones non posse habere ordinem realem prioritatis exigentem distinctionem aliquam intrinsecam inter extrema, inter quae exercetur ordo prioritatis. Ratio est, quia ut constat ex n.º 207, usque ad 229, nulla distinctio intrinseca datur inter Divinas perfectiones communes toti Trinitati. = Suppono 2.º Nec posse habere ordinem proprium causalitatis, et consequenter. Nam iste ordo exerceri non potest nisi inter extrema, quorum unum proprie sit causa physica respectu alterius; sed nulla ex perfectionibus praedictis est causa physica respectu alterius: tum quia de ratione causae physicae est distingui realiter a suo effectu, quod praedictis perfectionibus repugnat; tum quia de ratione effectus est dicere imperfectionem aliquam, ut omnes Philosophi constituunt cum D. Thoma dicente: Omne causatum sub universitate creaturarum comprehenditur; quod etiam repugnat perfectionibus Divinis praedictis: quod erat &c.

364. His suppositis, sit 1.º conclusio: Aliquae perfectiones communes toti Trinitati habent ordinem prioritatis in subsistendi consequentia. Probatur: quia ordo prioritatis in subsistendi consequentia consistit in eo, quod bene valeat ab uno ad aliud, et tamen non e converso; sicut ex parte effectus, exempli gratia creatura est prior in subsistendi consequentia respectu existentiae Dei v.g.; bene enim valet: Existit creatura: ergo existit Deus; non tamen e converso, cum ab aeterno Deus existat, quin creatura existat ab aeterno; sed ab aliquibus perfectionibus communibus toti Trinitati bene valet ad alias, et non e converso: ergo inter illas datur ordo prioritatis in subsistendi consequentia. Probatur minor: quia bene valet: est intellectivum comprehensivum Dei: ergo est substantia spiritualis: non vero valet e converso: est substantia spiritualis: ergo est intellectivum comprehensivum Dei; nam Angelus est substantia spiritualis, et tamen non est intellectivus comprehensivus Dei. Similiter bene valet: est Omnipotens: ergo vivens; non vero valet e converso: est vivens: ergo Omnipotens; nam homo est vivens, et non est Omnipotens. Similiter etiam bene

valet: *E ens omnis polius perfectissimum*: quod est Sapiens: non vero valet esto: *E Sapiens*: quod est ens omnis polius perfectissimum; nam Deus, et Angeli sunt Sapientes, et non sunt entia omnis polius perfectissima.

365. Sit 2a. Conclusio: Perfectiones communes toti Trinitati habent ordinem simultaneitatis, vel prioritatis, quem communiter theologi cum D. Thoma, vocant rationis cum fundamento in re. Ita Ricardus, Enricus, Cartusianus, quos refert, et sequitur P. Gillius lib. 2o. tractatu 2o. cap. 9. no. 3. P. Faxolus q. 6a. de perfectione Dei, arto 2o. Quiritano 3o. P. Granado tomo 1o. in 1a. partem disp. 9. tractatu 2o. P. Martinus Perez disp. 6a. de Deo, ut trino, sectione ultima. P. Alarcon tractatu 5to. de Trinitate disp. 2a. cap. 16. Probatur 1o: quia licet Deus sit unica virtute in essentia, equivalet tamen infinitis perfectionibus formaliter, et ratione nostra distinctis; de cognitione perfectiones sic formaliter distinctae non sunt confusae, et absque ordine: quod habent ordinem rationis cum fundamento in re. Probatur minor: quia confusio est maxima imperfectio, ac proinde a Deo relegan-da: quod erat.

366: Probatur 2o. In entitatibus creatis aliqua praedicata habent prioritatem rationis respectu aliorum, ut animal in homine habet prioritatem rationis cum fundamento in re respectu risibilis, et admirativi: quod similiter in Deo praedicata aliqua, nimirum, quae pertinent ad essentiam Metaphysicam Dei, debent habere prioritatem rationis respectu aliorum praedicatorum, quae ad essentiam Metaphysicam Dei non pertineant: quod erat. Antecedens probatur: quia praedicata, quae in entitatibus creatis pertinent ad essentiam Metaphysicam, constituunt conceptum 1um. rei; quae vero non pertinent ad essentiam Metaphysicam, qualia sunt Metaphysicae passiones rei, constituunt conceptum 2um. rei illius: quod erat. Probatur 3o ex aparitate rationis: quia ut primum est inter Philosophos: *Ubi datur eadem ratio formalis adequata, et totalis datur idem effectus rationis*; de eadem ratio, quae datur in rebus creatis quoad hoc militat etiam in Deo Divino, ut perpendenti constavit: quod. — Confirmatur: quia intellectivum Dei est ratio apriori respectu intellectionis animalis ..., et volitivum respectu volitionis. Similiter prius est prioritate rationis, secundum nostrum modum decipiendi obtinere cognitionem a Deo, quam amari, Probatur quia primum illud: *Nihil volitum quin prius sit cognitum*. Quod sic est intelligendum: *Nil volitum libere, quin prius sit cognitum*; quia anima volitiva non intelectiva, quam posse esse constat ex nostra Phylosophia, vult, quod cognat, imo et quod non cognere possit; cum repugnet illi ex suis praedicatis intrinsecis intentionalis obtinere possessionem, seu cognitionem. —

Caput Secundum

Obiectiones solvuntur.

367. Obijcies 1.º 2.º 2.º 3.º: Perfeces, quæ se ad invicem fr includunt, nequeunt habere ordinem prioritatis rationis Vtrum existentiæ; d perfeces coes toti Trinitati se ad invicem fr includunt: g.º nequeunt habere ordinem prioritatis rationis Vtrum exas. Pbat mai: q.ª pfeces, quæ se ad invicem fr includunt, se ad invicem fr constituunt: d quæ se ad invicem fr constituunt, nequeunt habere ordinem prioritatis rationis Vtrum exas: g.º

368. Rd.º omissa mai, nando minor; cuius falsitas constat ex n.º 328. Rd Vtrum x.º las admitentes pdictas incluses distinguendo maiorem: quæ se ad invicem fr includunt, nequeunt habere inter se ordinem prioritatis Vtrum concepta implicitos, x.º quos so se fr includunt, omitto; Vtrum concepta explicitos x.º quos n se includunt fr, d potius se excludunt, nomaiorem, et omissa minor, nocons. Quia Vtrum concepta explicitos nullus Theologus admittit incluses. Et conceptus Vtrum tales conceptus implicitos unus conceptus pt cognosci ut prior existens nro modo concipiendi reliquis, ut constat ex n.º 366.

369. Obijcies 2.º: Maior pfeccio deceret Deo, si ois eius pfeces n solo re, d etiam p nros intellectus sl existent, itaut quamvis sub aliquo titulo pfeccio A concipi posset prior pfecce B, posset etiam pfeccio B vicissim sub alio titulo concipi prior pfecce A: atq. adeo daret mutua prioritas in existendo, quæ abstête simultaneitas; d nulla repugnantia dat in eius modi mutua prioritate: g.º &c. Maior pbat: genus aliquod pfeccionis, q.d hoc l illud pratum antecedat ratione nra aliud; nam ex eo sequit, supponi ad hoc ut aliud existat; d hoc genus pfecc. n erit in oibus illis pratis Divinis, nisi det mutua illa prioritas: g.º &c. ~ Rd nando maiorem: q.º inde sequeret, tales pfeces esse chymericas, quæ nullo modo Deo convenire possunt. Chymericus est intellectus, q.d n sit ratio apriori sui intellectionis; chymerica e intellectio, quæ n sit ratio aposteriori sui intellectus. Idem dicito de alijs pfeccionibus Divinis. Unde pet ad reliquum argumenti.

370. Obijcies 3.º: Quilibet ordo prioritatis Vtrum exas e ordo nr, aut reducit ad ordinem nr: ac proinde necessarium e, q.d ea pfeccio, quæ esset prior exerceat, aut exercere posset aliquod genus causalitatis in illam, quæ e posterior; d nul-

la ex perfectionibus communibus toti Trinitati potest exercere aliquod genus causalitatis in aliam: ergo. Maior probatur: quia aliquod fundamentum assignandum est propter quod una perfectio sit vere per nostrum intellectum prior in existendo quam altera; et nullum aliud fundamentum assignari potest nisi genus aliquod causalitatis: ergo etc.

371. Respondeo omissa maiori, distinguendo minorem: et nulla ex perfectionibus divinis communibus toti Trinitati potest exercere aliquod genus causalitatis proprie, et physicae in aliam, concedo minorem; causalitatis Metaphysicae, seu rationis, nego minorem, et consequentiam. Licet enim nulla perfectio divina possit exercere in aliam aliquod genus causalitatis physicae, quae petit distinctionem realem inter producens, et productum; at vero aliquae perfectiones divinae, ut constat ex dictis exercere possunt aliquod genus causalitatis rationis quoad alias; nam hoc nihil aliud est, quam quod sint rationes Metaphysicae respectu aliarum, secundo naturae coexistens ad illas; Unde intellectivum est radix Metaphysica intellectionis divinae: volitivum volitionis divinae; et cognitio, seu scientia divina est secundo naturae coexistens ad volitionem: quia nihil volitum saltem libere quin praecognitum, ut primum est inter Theologos.

372. Instas: Nulla ratio assignari potest, cur intellectivum divinum sit radix Metaphysica respectu intellectionis; et volitivum divinum respectu divinae volitionis; et cognitio divina sit secundo naturae coexistens ad volitionem divinam, et non econtra; ergo fundamentum nullum est. — Respondeo negando antecedens; Nam fundamentum ad hoc est, quod si per impossibile exercere posset causalitas physica inter intellectivum, et intellectionem divinam; inter volitivum, et volitionem divinam potius intellectivum esset causa productiva intellectionis, et volitivum volitionis, quam econtra, ut patet in intellectivo, et volitivo creato; unde fundamentum sumitur ab intellectivo, et volitivo divino. Ratio autem cur cognitio divina sit secundo naturae coexistens ad volitionem divinam, et non econtra sumitur ex illo principio Philosophorum: Nihil volitum quin praecognitum.

373. Confirmatur haec doctrina a paritate: quia animal rationale in homine est radix Metaphysica respectu risibilis, et admirativi; et propter eandem rationem est ratio a priori respectu risibilis, et admirativi; et econtra risibile, et admirativum sunt rationes a posteriori respectu animalis rationalis. Et fundamentum ad hoc solum est, quod si per impossibile daretur physica productio inter animal rationale et risibile, et admirativum potius animal rationale physice adaequate produceret risibile, et admirativum, quam econtra: ergo similiter etc.

374. Si rogas: Cur animal rationale in illo casu physice, et adaequate, adaequate nimirum intra lineam causae creatae, admirativum, et risibile, quam econtra? Respondeo rationem esse, quia animal rationale est quid perfectius quam risibile, et admirativum; perfectius quod potest producere adaequate imperfectius;

et n̄ est. Et illis ppq eandem raonem intellny [illegible] det ēē radix Metha tu intelecru, et nes quidem dia devolvo tu volor.

Caput 3um.

Quem ordinem prioritatis servent inter se perfectiones communes toti Trinitati?

375. Statuimus supra, ano 365, defacto admittendum ēē aliquem ordinem prioritatis in existendo inter pfeces coes toti Trinitati. Mō inquirimus, qualis sit eiusmodi ordo? Et coenter, quenam ex pfecoibus divinis antecedant raone nra alias, quē vero subsequantur? Circa hanc n̄ exiguam difficultatem diversa [illegible] placita. omissis quo sibi minus pbabilibus, celebriores ppenam.

376. 1a P. Granado Disp. 9. sic constituit ordinem prioritatis in duplici classe. In 1a numerat prata positiva hoc ordine: 1o, essam Metham Dei, quē in illius sa ē, subsita spiritualis ase exigens oem perfectionem communicalem tribus divinis personis: 2o esam. — 3o, subsistentiam abstam, quam ipse concedit. 4o, Veritatem; 5o, bonitatem; 6o, Immensitatem; 7o, Intelectum; 8o, voluntatem; 9o, Sapientiam, quē ē āualis cognio, seu operao intus; 10, volitionem, ad quam ptinent Justitia, Misericordia, liberalitas, et veracitas, 11o, Omnipoam; et 12o, pfeces liberas, aut n̄ oio navinas, quales ē scia Media, scia visionis, atque actus liberi.=

377. In 2a classe numerat prata negativa hoc ordine, 1o ponit Unitatem; 2o, Increationem; 3o, Incorporeitatem; 4o, Infinitudinem; 5o, Immutabilitatem; 6o, Eternitatem; 7o, Immensitatem; 8o, Incomprehensibilitatem; 9o, Inefabilitatem; 10, Invisibilitatem per vires nas: 11o deniq. Simplicitatem, seu carentiam oīs compositionis.

378. 2a sa P. Alarcon ex pte convenit cum P. Granado; et omissis pluribus attributis negativis sic ordinem disponit; 1o, essam Metham Dei; 2o, Unitatem; 3o, Veritatem; 4o, bonitatem; 5o, Eternitatem; 6o, Immensitatem; 7o, Intellum primum pom; 8o, voluntatem; 9o, Omnipoam.

379. 3a sa aliquorum Recentiorum sic disponit duplicem classem. In 1a classe ponit 1o, essam divinam; 2o, Unitatem; 3o, Veritatem; 4o, bonitatem; et notant 1o, qd Unitatem propriam Dei naraio sequitur simplicitas; simplicitatem Immutabilitas; et Immutabilitatem Eternitas.= Notant 2o, qd veritatem Dei ppriam sequitur intelligibilitas: intelligibilitatem subsequitur invisibilitas; Investi-

gavilitas, et Inmutalitas p vis ne. = Notant 3º, q^d bonitas P^o Z sequit^r appi-
bilitas, et infinitas.

380. In 2^a classe 1° ponit Intellectivu, que subsequit^r Sapientia, Pro-
videa, p destinao, et repbatio: 2°, P^o [redacted] volioes, ad quas subsequunt^r Mise-
ricordia, Justitia, liberalitas, veracitas, et alie virtutes ad volte ptinen-
tes, et que ex ge suo nullas dicunt impfeoes. = 3º, P^o omnipoa, ad quas p-
tinent poa patrandi miracula, virtq ad pducendu supnalia, ad creandu &.

381. 4^a ra ingeniosi Recentioris ponit quadruplices classes, adver-
tendo oia classis supioris pcedere oia, et singula classis inferioris. In 1^a classe
Dstituit 1º, Intellectivu Dppensivu oius cognoscibiles; 2º, exas; 3º, veritas; 4º,
Unitates; 5º, Simplicitates; 6º, Immutalitas; 7º, bonitas; 8º, Infinitudines;
9º, intelligibilitas; 10, amabilitas; 11º, Immensitas; 12º, Eternitates. = In 2^a
classe Dstituit volivu cu tot aliis pfeoibq, quot numeravimq in 1^a, Dsiles
ordines inter se haventibqq = In 3^a classe Dstituit 1º, inteleoe; 2º, exas spe-
cialis, pqua inteleo P^o exa istit cu tot aliis pfeoibq, quot numeravimq in
1^a. In 4^a classe ponit volioe P^o cu tot aliis pfectionibq, quot posuimq in
1^a.

Caput 4^m.

De triplici Conclussione.

382. Sit 1^a nra Dclusio: Ad dignoscendu ques ordines prioritatis rao-
is, seu ne servent pfeoes coexistoti Trinitati, regula certa sit, videre, que-
nas pfeoes sint radix Metha, seu Dditioes Methe pexistentes ad aliaru p-
feoues exas: et que fuerint radices Methe, seu Dditioes Methe pexistentes ad
aliaru pfeou exas sunt priores raoe nra ad alias, et coenti alie sunt posteriores illis.
Pbat: q^a prioritas, et posterioritas raois in prate Methis dr p silitudines ad
prioritas, et posterioritas ne in rebq physicis; d regula certa in rebq physicis
ad dignoscendu prioritas, et posterioritas ne, e videre, que sit radix physica,
l Ddio physica pexistens ad exas alterius entitatis: et que sunt physice radices aliaru,
l Ddioes phrce pexistentes ad aliaru exas sunt priores physice na aliis, et coenti
alie sunt physice na posteriores: g^o siliter dicendu e in prate Methis.

383. Mar det ee certa Nao e Methe intra suas lineas imitat^r phy-
cu. Dposito e Metha intra suas lineas servat pportiones lineis, seu spositaries.

silit dictio Metha intrá suas lineas servat etiam pportioes dictiois phyce.
Minetiam pet; nam q²q² ē ca physica, aut requisitum narium ex pte ag primi
pimi ad effum physicum het prioritatem physicam nr ad effum, ut oes Theologi et
Phylosophy coit concedunt, et cstat ex nta Physica nº. 829.

384. Sit 2ª cclus: Illę pfecoes sl, quarum nulla ē radix Metha, aut cdio Methē ꝑexistens ad alias, n̄ hent int se ordinem prioritatis, aut posterioritatis Methē inna. Pbat facile: q in rebus physicis, q dō una entitas neq. ē ca, neq. ē cdio physicē narió ꝑexistens ad alias, illę entitates n̄ hent int se neq. ordinem prioritatis, neq. posterioritatis physicę in na; dōe Methus imitat intra suas lineas physicum: gº pfecoes, quarum nulla ē radix Metha, aut cdio Methē ꝑexistens ad alias, n̄ hent int se ordinem prioritatis, aut posterioritatis Methę in na. Mai et Pcerta pbat: q cdeo calor, et frigiditas Vg n̄ hent int se prioritatem, aut posterioritatem physicam inna; q neq. calor ē ca, aut cdio ꝑexistens rū frigiditatis; neq. Cs frigiditas rū caloris: gº &c.

385. Cstat: q cdeo int risile, et admirativum hois n̄ dat prioritas, t posterioritas vē Metha in na; qª neutrum rū altius ē radix Metha, aut cdio narió ꝑexistens Methē: gº illa prata, quorum nullum ē radix Metha, aut cdio narió ꝑexistens ad alias, n̄ hent prioritatem, aut posterioritatem Metham inna. Coa cstat; q Ubi dat eadem rao fralis adequa et totalis det dari idem effus fralis; ut prium ē int Phylosos.

386. Sit 3ª cclus: N oes pfecoes sl hent int se ordinem prioritatis, aut posterioritatis Methę in na; d aliquę hent ꝑdictum ordinem, et aliquę illum n̄ hent. Pbat cclus quoad Vam ptem: qª aliquę pfecoes sl rū aliarum sī l radices Methę, l cdioes Methę ꝑexistentes; Vg intellivum ē radix Metha intelleois; et volivum volios. Intelectivum ē cdio narió raoe nra ꝑexistens ad volivum; q implat volivum n̄ intellivum: silit cognio ē cdio narió ꝑexistens ad volioem: q nil volitum qn ꝑcognitum. Silit etiam cognoscibilitas sl ē cdio narió raoe nra ꝑexistens ad amabilitatem sl; q nil ē amavile, quin sit cognile; d hoc sufficit ad hoc, ut aliqua prata sl hent int se ordinem prioritatis, aut posterioritatis Methę in na, ut cstat ex nº 382: gº &c.

387. Pbat̃ ɔclus quoad 2am ptẽ, nimirũ, q̃d aliquæ pfeões Dĩ n̄ hēant int̃ se ordinẽ prioritatĩs, aut posterioritatĩs Methcæ in n̄a. Quia aliquæ pfeões Dĩ nū [?] sunt neq. r̃ radices Methcæ, neq. ɔdiões raõe n̄ra ɔexistentes ad alias; eo ipso n̄ hent prioritatẽ, aut posterioritatẽ Methcã in n̄a, ut ɔstat ex n.o 384; g.o &c. Pbat mar: q̃a neq. Iustitia ẽ radix Methca, aut ɔdio nario ɔexisten̄s ad misericordiã, neq. eõ: idẽ dic de Immensitate, de æternitaẽ Dei &c.; g.o. An̄s ɔstat ex eo, q̃d n̄ dat possivũ fundamũ ad id asserendũ.

388. Ɔfrat V.: q̃a Misericordia, et Iustitia in hoc ũg nullũ ordinẽ physicũ prioritatĩs, aut posterioritatĩs in n̄a hent int̃ se. Idẽ dic de ubicaoẽ, et duraoẽ ɔparatĩs int̃ se, quæ nullũ etiã ordinẽ physicũ prioritatĩs, aut posterioritatĩs in n̄a hent; n̄ ẽ ad id asserendũ aliq̃d dat fundamũ: g.o Misericordia, et Iustitia Dĩ int̃ se, et sil̃r Immensitas, et æternitas Dĩ nullũ ordinẽ prioritatĩs, aut posterioritatĩs Methcẽ int̃ se hent. Pbat ɔa: q̃a ut sæpe dictũ ẽ, Methcũ imitat̃ physicũ: atq. adeó Methcũ intra suas lineas det̃ here, q̃d het physicũ intra suas lineas: alit̃ n̄ servabit̃ pportio, et sil̃tudo: g.o &c.

Ɔfrat V.: q̃a nullũ inveniens dat̃ in eo, q̃d aliquæ pfeões Dĩ heant sltaneitatẽ in n̄a; d̄its pfeões Dĩ eo ipso n̄ hebunt prioritatẽ, aut posterioritatẽ in n̄a: g.o &c.

389. Dices. ex hac doctrĩa sequit̃, q̃d aliquæ pfeões Dĩ maneant inordinatæ saltẽ n̄a, et raõe n̄ra; d hoc ẽ absurdũ; nã oĩa Dĩ ordinatissima sũ: et ɔsequent̃ nullæ pfeões Dĩ possunt inordinatæ manere: g.o oẽs pfeões Dĩ dent here ordinẽ prioritatĩs, aut posterioritatĩs Methcæ in n̄a. Pbat mar: q̃a illæ pfeões Dĩ, quæ int̃ se nullũ ordinẽ prioritatĩs, aut posterioritatĩs Methcæ hent, inordinatæ manebunt: g.o &c. — Rñ nando mar.; ad pbaoẽ n̄ oãns; q̃a illæ pfeões hent ordinẽ sltaneitatĩs in n̄a: ad modũ quo visivile, et admirarũ in hoc hent ordinẽ sltaneitatĩs in n̄a.

Disputatio sexta.

An pfeões coẽs toti Trinitati heant ordinẽ prioritatĩs quoad pfeões ?

Cap. Vm.

Rellatĩs Doctorũ sententijs, n̄ra pponit̃, et pbat.

390. Sensg quæstiõis ẽ, an ex pfeõibg ɔmunibg toti Trinitati

aliquę excedant ẜt alias in ꝑfeoē? Nant ϸϸ, qui censent, infinita n̄ēē ꝫparabilia intᵹ se quoad ęqualitaꝫ, l inęqualitaꝫ: q̄ indicant implicare unuꝫ infinituꝫ ēē maiꝰ alio. Cuꝫ ā ꝫ oīa ꝑrata ϸ infinita sint, indē ē, inquiunt, q̄d unuꝫ n̄ posit ēē maiꝰ in ꝑfeoē alio. Ita Sebotꝰ, Maior, et Ocamꝰ apud P. Alarcon Tractu 5. de Trinitate ϸisp. 2. Cap. 17, quibꝰ adhęrent P. Molina 1. pte, q. 17. ϸisp. 4. P. Vazquez ibidꝫ ϸisp. 16. Cap. nº. 8. P. Fasolꝰ q. 7. arlo 9. et ples RR.

391. Nant etiā, qui docent, n̄ēē ꝫparales intᵹ se ꝑfeoēs, quę ẜ diversi generis, sivē sint infinitę, sivē finitę ꝑfeoēs. Cuꝫ ā oēs, aut ferē oēs ꝑfeoēs ϸl sint diversi generis sivē sint infinitę, sivē finitę ꝑfeoēs: indē ē, inquiunt, q̄d n̄ sint ꝫparales intᵹ se quoad ꝑfectioēꝫ. Ita ϸurandꝰ, Caietanꝰ, Vincentiꝰ, quos cuꝫ aliis pluribꝰ referunt, et sequnt P. Granado 1. pte ꝫtroversia 1. Tractu 2. ϸisp. 9. P. Hurtado de Mendoza ϸisp. 9. Logę in posteriori editione, secoē 9. subsectioē 8. P. Lugo Tractu de Incarnatione ϸisp. 12. secoē 3. arlo 79. et ples alii in manuscriptis.

392. Affirmant coīꝰ ϸϸ. Ita Epimꝰ ϸ. Lib. 6º. de grā, Cap. 13. nº. 8. P. Salas 1. 2ę Tractu 2. ϸisp. 2. secoē 5. P. Valentia 2. [illegible] RL. ϸisp. 3. q. 1. Puncto 3. ꝫclusoē 7. P. Gilliꝰ Lib. 2. Tractu 2. Cap. 9. nº. 7. P. Turrianꝰ Opusculo 7. ϸisp. 2. dubio 3. P. Herięę Tractu 2. ϸisp. 15. Cap. 2. P. Alarcon loco suprā citato nº. 9. P. Bernal 1 de Incarnatioē ϸisp. 3. secoē 1. nº. 13. et 15. et ples RR, quibꝰ subscribo, asseroq. q̄d ex ꝑfeoibꝰ ꝫmunibꝰ toti Trinitati aliquę excedunt ẜt alias in ꝑfeoē.

393. Pbat 1 ꝫclusio evertendo fundamā adversarioruꝫ. Si ꝑfeoēs ϸl coēs toti Trinitati n̄ ēēnt ꝫparales intᵹ se quoad ꝑfeoēꝫ, maxime l q̄ infinita n̄ ēēnt intᵹ se ꝫparabilia, l q̄ res diversi generis n̄ ēēnt intᵹ se ꝫparales quoad ꝑfeoēꝫ; d utruꝫq. ē falsuꝫ: q̄o ꝑdictę ꝑfeoēs ꝫparales intᵹ se ẜ quoad ꝑfeoēꝫ. Maṙ ē fundamuꝫ adversarioruꝫ, ut ꝫstat ex nº. 390. Coalegitima ē; Pbatꝰ q̄o mir quoad 1 ꝑteꝫ: q̄ stat optimē, q̄d duo ꝑrata sint intᵹ se infinitē ꝑfecta ꝑfeoē simpliciṫ simplici, et q̄ ita se habeant, ut unuꝫ sit totuꝫ Methuꝫ alteriꝰ: q̄o stare pt, q̄d sint infinitē ꝑfecta, et q̄d adhuc sint intᵹ se ꝫparabilia quoad ꝑfeoēꝫ. Aṁ pet; q̄ collec ex oībꝰ ꝑfeoibꝰ ϸivinis ꝫmunibꝰ toti Trini

tati ẽ infinitẽ pfecta pfeõe simpliciṭ simplici, et ẽ totũ Mẽthũ sũ cuiũlbt pfeoĩs infinitẽ inclusũ in tali colleõe. Pbat q° coã: qª totũ pfectũ coalescẽs pfeoĩbꝫ simpliciṭ simplicibꝫ, dicit pcul dubio maxũ pfeoũ, quã quẽlbt pr illũ; nã dicit totã pfeoũ ptũ, et addit aliã pfeoũ simpliciṭ simplicẽ: q° &c.

394. Pbat mir quoad 2ª ptẽ ex Simbolo S. Athanasij. Nã in eo Ɔparatur unãquẽq. psona cũ alia rõe totũ pfeoĩs, qᵈ in qualbt sr repit. Rẽpinde etiã ipsẽ psonalitates, raõe quarũ diversificant psonẽ Dĩ, Ɔparant inter se; d tales pfeoes psonales s diversĩ generis, et ptinent ad diversos ordines, et lineas: q° entitates diversĩ generis optimẽ inter se Ɔparari possunt. = Ɔfrat rõ auctoritate S. Thomẽ, qui pluribꝫ in locis suorũ opũ Ɔfert pfeoes diversorũ ordinũ inter se, ut circa ẽqualitatẽ, binẽqualitatẽ earũ sã ferat. Nã omissis alijs 1. p. 2ᵉ. q. 8. arlo 5. ad 3ᵘᵐ docet ex S. Dionisio: Viventia ẽẽ meliora n viventibꝫ, et intelligentia viventibꝫ pcisẽ: et tñ viventia, et n viventia ptinent ad diversos ordines, seu lineas: q° &c.

395. Ɔfrat rõ: qª Ɔ n implat, qᵈ hẽc, aut illa prata ptineant ad diversos ordines, et qᵈ unũ Ɔtineat eminenter in alio; d hoc ẽ sufficiens fundamentũ, ut dicamꝫ, qᵈ Ɔtinens ẽ pfectiꝫ Ɔtento: q° &c. Mar pbt; qª Deꝫ, et crea s.ᵈ dubio ptinent ad diversa genera pfectionũ: et tñ Deꝫ Ɔtinet eminenter oẽs creaturarũ pfeoes. Idẽ pbt in Sole rũ lucis, et in igne rũ caloris. Pbat q° mir: qª unũ Ɔtinere eminenter aliud, qᵈ Ɔtinens sit virtꝫ supior pductiva rõ: qᵈ nario arguit, qᵈ Ɔtinens sit pfectiꝫ Ɔtento.

396. Pbat rõ Ɔcluo: qª aliqua prata Dĩ sr sumpta s magis ẽstimabilia, quã alia; deo ipso, qᵈ sint magis ẽstimabilia, s pfectiora alijs: q° aliqua prata Dĩ sr sumpta s alijs pfectiora. Pbat mar: Nã 1° tota Sapiã Dei sr sumpta ẽ qᵈ ẽstimabiliꝫ sola cognitioẽ de exã formicẽ Vg; 2°, cognitio Ɔpgensiva Dei ẽ qᵈ pfectiꝫ, quã cognitio io Ɔpgensiva crẽ. 3°, Amor totiꝫ bonitatis Dĩ ẽ qᵈ pfectiꝫ amore bonitatis creatẽ. 4°, tota omnipotã ẽstimabiliꝫ sola virtute Dĩ pductiva equi Vg; 5°, prata Ɔstituentia essentiã Dĩ Mẽthã debent Ɔcenseri pfectiora n Ɔstituentibꝫ tales essã: q° &c.

11 Caput 11ᵐ.

Adversariorum arguta solvuntur.

397\. Argues V°: Comparari unum cum alio idem est, ac unum per aliud mensurari; sed unum per aliud mensurari est proprium rei finitae: ergo res infinitae inter se comparari non possunt; deus perfectiones Dei sunt infinitae: ergo inter se comparari non possunt. Et consequenter nequit una esse alia perfectior. Probat minor V. syllogismi, quae sola indiget probatione; quia mensura, qua talis, debet haberi terminum, ex quo cognoscamus, an superet ab illo cuius mensuratur, vel potius illud excedat, aut illi evadat aequale: sed habere terminum est proprium rei finitae: ergo &c.

398\. Respondeo omissa maiori, negando minorem. Ad probationem nego maiorem; quia ut cognoscamus quanta sit huius, vel illius entitatis perfectio, non opus est cognoscere terminum in entitate, qua, tanquam mensura, utimur, sicut neque in ea, quam mensuramus. Ratio est; nam ad hoc ut iudicemus habere aequalitatem satis est cognoscere nullam esse perfectionem in una, quae formaliter, vel aequivalenter non sit in alia. Ut autem iudicemus unam ab alia excedi, sufficit cognoscere in una aliquam esse perfectionem, quae neque formaliter, neque aequivalenter sit in alia. Nam ideo Deus licet sit infinitus perfectionibus excedit creaturas omnes in perfectione; quia plures perfectiones formaliter, et eminenter dantur in Deo, quae non dantur in creaturis neque formaliter, neque eminenter.

399\. Argues V. et ultimo: Quod unum sit aequale alteri est, quod unum attingat terminos alterius: quod unum sit maius alio est, quod unum transiliat alterius terminos: similiter, quod unum sit minus alio est, quod unum non attingat terminos alterius: ergo aequalitas, minoritas, aut maioritas semper exercetur inter entitates, quae habent terminos: ergo &c. — Probatur V°, quia ex contraria sententia sequitur, quod infinitum aliquod posset claudi terminis positivis intrinsecis; nam infinitum possibile minus limitaretur, et clauderetur ab infinito maiori; sed infinitum claudi non potest terminis intrinsecis positivis: ergo &c. — Probatur V°: quia infinitum quod debet claudit omne possibile in ea linea in qua infinitum est; sed si excederetur ab alio infinito, non clauderet omne possibile in ea linea in qua infinitum est: ergo &c.

400\. Respondeo negando anti; Nam regula ad dignoscendum certo, et universaliter aequalitatem, maioritatem, vel minoritatem ista est, quam supra tradidimus n°. 398. Ad V. probationem dicet V°, omissa maiori, negando minorem: possibile esse infinitum clausum terminis intrinsecis positivis, quod successiva numeratione exhauriri non possit, quod ratio est deest infiniti, ut late docuimus in Physica an. 137. —

R. 2.º nando mare: Nam illud infinitum, quod est positive minus, non ideo deveret haberetur, sed sufficit, quod non habeat formaliter, aut eminenter aliquas perfectiones, quae daret in alio. — Ad 2am confirmationem licet alij concedant mare, ego tamen illam nego; quia ratio est deesse infiniti, quod successive per ablationes finitas percurri non posit; cum quo potest stare, quod non claudat omne posse in sua linea. Nam collectio omnium bonorum possibilium exceptis duobus bonis v.g. est infinita; et tamen non claudit omnes bonos posse; alias non exsuperent duo illi boni.

901. Argues 3.º: Illa entia, quae pertinent ad diversa genera, seu lineas, ita se habent, ut unum non sit in linea alterius: ergo nequeunt comparari quoad perfectiones. Probatur consequentia: quia quod non est in aliquo genere non potest esse maius, aequale, vel minus alio constituto in tali genere: ergo etc. Probatur antecedens: Nam omne comparativum supponit positivum; unde ut comparemus unum cum alio in ratione albi v.g. opus est, conceptum albi in utroque reperiri; alias Angelus posset comparari cum homine in ratione quanti, albi etc.

902. R. distinguendo antecedens: Ita se habent, ut unum non sit in linea alterius sub ea speciali ratione, qua pertinent ad diversas lineas, concedo antecedens; sub nulla ratione, nego antecedens. Quia stat optime, quod talia entia, seu praedicata non habere convenientiam sub illa speciali ratione, qua sunt in diversis lineis: et adhuc convenire in alijs rationibus superioribus; ut patet in albedine, et nigredine; quae licet non conveniant in ratione albedinis, seu nigredinis, conveniunt tamen in ratione entis, et qualitatis ut sic. Et hinc nego consequentiam. Ad probationem distinguo antecedens: Non potest esse maius, aequale, aut minus alio constituto in tali genere sub ea ratione, in qua non conveniunt, concedo antecedens; sub illa ratione, in qua conveniunt, nego antecedens; ad probationem concedo antecedens, et nego consequentiam in tu dicto. Nam licet illa entia, seu praedicata Divina pertineant ad diversas lineas, conveniunt tamen in ratione perfectionis ut sic; atque adeo sub hac ratione optime comparari possunt inter se.

903. Argues 4.º: Non potest unum cum alio comparari nisi detur aliquod tertium ab utroque participatum, in quo conveniant; sed quae sunt diversorum generum nequeunt id habere: ergo neque comparari inter se; sed perfectiones Divinae pertinent ad diversa genera: ergo etc. R. 1.º, omissa maiori nandominore; quia possunt pertinere ad diversa genera infima, seu intermedia, et tamen convenire in genere supremo, in quo fiat comparatio, ut patet in exemplo albedinis, et nigredinis, quae licet in ratione albedinis, et nigredinis non conveniant, conveniunt tamen in ratione coloris.

idem pet in frigore, et calore, qui licet n[on] conveniant in ratione frigoris, et caloris, conveniunt tamen in ratione qualitatis. = R[espondeo] Nando mares; qui licet n[on] conveniant in aliquo prato utriq. com[mun]i, d[ummodo] potius sint prata essaliter dissimilia physice loquendo: possunt tamen esse perfectiones, et quod unum sit estimabilius alio; et consequenter pratum estimabilius alio erit perfectius: ut pet in substantia, et accidenti, in quibus prata, perseitas, et alietas, sunt essaliter dissimilia, et tamen perseitas est pratum perfectius, et nobilius quam alietas. =

404. Argues 5° ex P. Lugo, qui Disp. 2a de Incarnatione, sectione 5. contendit, omnes perfectiones Dei absolutas, et Notiones, communes toti Trinitati esse equales in perfectione. D. Athanasius in Symbolo ita loquitur: Et in hac Trinitate nihil maius, et minus: ergo omnes perfectiones Dei sunt inter se equales in perfectione; et consequenter nulla perfectio excedit aliam. Idem constat plurimis testimoniis Sanctorum Patrum, precipue D. Bernardi, D. Gregorii Nazianzeni, D. Fulgentii, D. Augustini, Richardi de Sancto Victore, quibus videtur doceri, perfectiones Dei omnes esse equales in perfectione.

405. R[espondeo] concesso anteced[ent]i, negando consequentiam; quia D. Athanasius in predictis verbis comparat unam personam Divinam cum alia; et statuit contra Arrium omnes perfectiones Dei esse equales in perfectione, quod nos etiam concedimus; d[um] nihil inde contra nos, qui solum asserimus, aliqua prata Divina sumpta esse perfectiora aliis. = Ad omnia testimonia Sanctorum Patrum dico, Sanctos Patres locutos fuisse in sensu reali, non vero in sensu formali, de quo est questio. = Quod autem Sancti Patres loquantur in sensu reali, et identico, probatur ex eo, quod rationem equalitatis omnium Divinarum perfectionum inter se refundant in identitatem realem unius cum alia. Audiat pro omnibus Richardus de Sancto Victore, qui Lib. V. de Trinitate Cap. 16, ait: Si itaque Dei Sapientia, et Dei potentia unum, idemque sunt; pro omnia nihil perfectionis, nihil consummationis dependit ab una, quod sit eadem integritatis mensura non dependat ab alia. Nihil itaq. maius, nihilque melius est in eius nosse, quam in eius posse: ubi valde notanda sunt verba illa: Si itaq. Dei Sapientia, et Dei potentia unum idemq. sunt.

406. Argues 6° ex eodem Lugo: ex nostra sententia sequitur Verbum, Spiritum Sanctum ex vi processionis non esse eque perfectum ac Filium; Nam hic accipit Filius a Patre ex vi processionis essentiam, et scientiam; at Spiritus Sanctus etiamsi accipiat essentiam Divinam, non tamen accipit scientiam, d[um] amorem: qui sumptus minus perfectus est, quam scientia. = Sequitur ergo, pro-

sioe ipsas fr sumptas ee inequales quoad pfeoes. Nam altra e pintly, et eo ipso pfectior, et altra p voltes, et eo ipso minus pfecta. = Rx ad utramq. sequellam, nullum ee absurdum, si loquamur in su frali, in quo solo pes dit nrata. Solq. in su reali nario concedenda e equalitas.

107. Argues 7o: Sponsa sua sequit, qd nec singula Dei attributa sint adoravilia summo cultu, nec amavilia summo amore; d hoc e absurdum: go &. Pbat mar: qa tam cultus, quam amor det pportionari cum pfeoe obti: atq. adeo quo mar fuerit eius pfeo, et bonitas eo mari cultu, mariq. amore erit illud dignum: go &.

108. Rx distinguendo marem: sequit, qd nec singula attributa sint adorabilia summo cultu, nec amavilia summo amore, [redacted], quem nos elicere valemus, nomarem: summo cultu, et summo amore, attenta dignitate, et exigea uniuscuiusq. pfeois fr sumptae, codo marem; et pbaoem illius, quem Ostat nram doctram. Itaq. quelbt pfeo Di exigit anobis summum cultum, et amorem; qa cum sit infinita e digna infinito cultu, et amore. Ideoq. cultum, et amorem altem nobis poss exquibere debemus. Atvero attenta dignitae, et exigea ipsarum pfeoum Vim suam excellam fr sumptam, cum aliae aliis sint pfectiores: ideo marem cultum exsse, et amorem exigunt.

109. Argues 8o: Si semel concedat, aliquas pfeoes Dei ee aliis pfeores etiam admittendum e, Divinas psonalitates ee inequales quoad pfeoem; d hoc Oeus admitti npt: go neq. Vm unde infert. Pbat mar: qa ee improductum ex se e pfectius, quam ee pductum; d Patnitas e improducta, Filiao a pducta e: go pfecr erit Patnitas, quam Filiao. = Alijs solutionibus omissis, nomarem, ad pbaoem noabite marem loquendo universalr, et abstractive; aliter eum pfeo revaderet psona Patris, quam psona Filij, qd procul dubio e co Fidem. - Ubi nota qd argutum ab oibus e solvendum indenti aquacumq. sia. Nam contra oes instaurari pt, ut in dicanti patebit. =

Disputao Septima

Reliqua ptinentia ad pfeoes coes toti Trinitati peurrit.

Cap. 1um.

89. de essa, et attributis.

An perfectiones communes toti Trinitati sint essentialiter similes, et ejusdem speciei?

410. Suppono 1º quod tunc extra abstractionem, et simpliciter dicuntur ejusdem speciei, quando sunt omnino essentialiter similia. Tunc vero dicuntur esse diversae speciei, quando in aliquo saltem praedicato sunt essentialiter dissimilia. Suppono 2º, quaestionem procedere de perfectionibus divinis formaliter sumptis, non vero virtualiter sumptis. Nam si sumantur virtualiter, et ut sunt a parte rei, non habent similitudinem, neque dissimilitudinem proprie loquendo. Ratio est, quia similitudo, et dissimilitudo petit distinctionem realem; nam cum simile, et dissimile sint proprie relativa tendunt in aliud; et convenit idem sibi ipsi neque simile, neque dissimile esse proprie; de perfectiones divinae communes toti Trinitati non distinguuntur virtualiter, de potius identificantur: quod ergo &c.

411. Ubi observa, quod dixi, perfectiones divinae communes toti Trinitati; quoniam, quae a parte rei distinguuntur virtualiter, quales sunt, Paternitas divina, Filiatio, Spiratio activa, et passiva habent dissimilitudinem inter se; nam Paternitas non est similis essentialiter filiationi; nec Spiratio activa est essentialiter similis Spirationi passivae, ut legenti ipsi liquet.

412. Sit ergo nostra conclusio: Aliquae perfectiones divinae communes toti Trinitati sunt essentialiter dissimiles, et diversae speciei: aliae autem sunt omnino essentialiter similes; et ejusdem speciei infimae. Ratio 1ª partis patet in bonitate, intellectu, voluntate, sapientia, omnipotentia, et pluribus aliis perfectionibus, quae sunt diversae essentialiter dissimiles, et diversae, seu quasi diversae speciei: nam conceptus formalissimus intellectus non est essentialiter similis conceptui voluntatis. Confirmatur 1º ex eo, quod nomina, quibus significantur praedictae perfectiones non sunt sinonima. Confirmatur 2º ex eo, quod perfectiones creaturarum intellectus, voluntas &c, quas ad Deum transferimus, dum easdem perfectiones intrinsecas ipsi tribuimus sunt essentialiter ~~[illegible]~~ dissimiles.

413. Ratio 2ª partis est; quia omnes actus scientiae, et amoris, quibus Deus eodem modo cognoscit, et amat objecta omnino similia, formaliter sumpti sunt essentialiter omnino similes, et ejusdem speciei infimae. Similiter potentia ad intelligendum, et amandum eodem modo objecta similia; talis est: radices Methaphysicae (?) cum omnino similem intellectionem, et amorem sunt etiam omnino similes essentialiter, et ejusdem speciei infimae. Similiter etiam formalitates omnipotentiae divinae, quae eodem modo respiciunt terminos omnino similes sunt essentialiter similes, et ejusdem speciei infimae. Ratio omnium est: quod praedictae perfectiones conveniunt omnino in praedicatis omnino essentialibus; de hoc sufficit ad hoc ut sint ejusdem speciei infimae, et omnino essentialiter similes: quod ergo &c. Confirmatur 1º ex eo, quod nomina, quibus significantur praedictae perfectiones sunt sinonima.= Confirmatur 2º ex eo, quod perfectiones creaturarum, quas ad Deum transferimus, dum easdem perfectiones intrinsecas ipsi tribuimus sunt essentialiter similes, et ejusdem speciei infimae, ut consideranti patebit.=

Caput VI.

An perfectiones communes toti Trinitati sint multitudine, et numero infinitae?

144. Aliqui apud P. Recupitum de Deo lib. 3. q. 13. docent, esse infinitas. — P. Quiros Disp. 18. de Deo, sect. 5. et P. Izquierdo tractatu 4. de Deo uno Disp. 2. n. 147, et alii asserunt, eas esse sincathegorematice infinitas numero, et multitudine; quatenus videlicet excepto a nobis quolibet illarum numero, aliquae maiores, et aliquae maiores absque termino successive decipi possunt. — Negant esse autem infinitas etiam sincathegorematice, Dominus Eximius Lib. 1. de Attributis, Cap. 12. n. 15. P. Vazquez 1. parte Disp. 30. n. 28. P. Granado Disp. 9. n. 3. P. Recupitus ubi supra, et Ismitine Tractatu 1. de Deo uno Disp. 1. n. 9.

145. Sit 1a nostra conclusio: Perfectiones communes toti Trinitati tam similes, quam dissimiles, quae incompletae sunt numero infinitae. Voco incompletas, quae non pertinent ad diversas lineas, sed ad eandem. Probatur 1a pars conclusionis, nimirum, quod similes sint multitudine infinitae. Nam in Omnipotentia possumus distinguere infinitas numero formalitates eodem modo respicientes infinitos terminos omnino essentialiter similes: verbi gratia infinitas virtutes productivas, fratres dictas, infinitorum hominum omnino similium, qui vere sunt producibiles. Similiter in scientia Dei possumus comprehendere infinitas formalitates repraesentantes eodem modo infinita obiecta omnino similia (Idem dicendum est de voluntate, et volitione Dei, de Iustitia, Misericordia, Immensitate, Aeternitate etc.), sed praedictae formalitates sunt numero infinitae et omnino essentialiter similes; nam formalitates respicientes eodem modo terminos omnino similes, nequeunt non esse omnino similes: ergo etc.

146. Probatur 2a pars conclusionis: quia in Omnipotentia Dei possumus comprehendere infinitas formalitates diverso modo respicientes infinitos terminos essentialiter dissimiles: verbi gratia infinitas virtutes productivas [redacted] fr dictas infinitarum specierum creaturarum producibilium; quae nullo modo implicant. Similiter in scientia Dei possumus distinguere infinitas formalitates repraesentantes infinita obiecta specie dicta; nam eo ipso, quod sint possibiles infinitae species creaturarum, sunt repraesentabiles infinitae species a divina cognitione. (Idem dicendum est de voluntate, et volitione Dei, et aliis pluribus perfectionibus Divinis) sed praedictae formalitates infinitae sunt essentialiter dissimiles: nam formalitates respicientes terminos essentialiter dissimiles sunt etiam essentialiter dissimiles: ergo etc.

147. Dices cum P. Izquierdo: Intellectus noster nec simul, nec successive potest infinitas Dei formalitates incompletas dictas decipere: Non simul; quia intellectus noster non potest decipere plura obiecta dicta plura nisi per plures cognitiones; Non successive, quia multitudo autem infinita successive pertransiri

rium pt; de eo ipso perfectiones Dei neq. in specie, neq. in n.º possunt esse infinitæ: g.º

118. R. 1.º nando maiorem quoad 1.ª partem: ad probationem illius dico, posse intellectum per unicam cognitionem comprehendere pla ut distincte pla. Quia possibilis est hæc cognitio mentalis creata vel simplex: possibilis est infinitis bonis; de per hanc cognitionem, intellectus cognoscit pla distincte pla; nam cognoscit, et repræsentat formaliter pluralitatem, imò cognoscit infinita, ut talia: g.º - Probatur: quia quælibet cognitio comparativa unius cum alio v.g. hæc; Petrus est similis Paulo, Francisco, et Antonio, nam illa attingit pla distincte pla, ut le expressivis terminis patet. =
- R. 2.º omissa maiore, distinguendo minorem: de eo ipso perfectiones Dei neq. in specie, neq. in n.º formaliter possunt esse infinitæ, concedo minorem; fundamentaliter, nego minorem, et consequentiam. Nam quæstio præsens potissimum inquirit: an in Deo detur fundamentum, ut in ipso sint distinguibiles infinitæ perfectiones. Quod quando intellectus noster non possit infinitas actu distinguere per accidens se habet ad præsentem quæstionem.

119. Sit 2.ª conclusio: Perfectiones communes toti Trinitati, quæ completæ sunt, et absolute loquendo neq. in specie, neq. in n.º sint infinitæ. Probatur conclusio: quia perfectiones Dei completæ, et absolute loquendo dicunt essentialiter omnes conceptus pertinentes ad eandem lineam: v.g. perfectio completa Omnipotentia, sive Omnipotentia absolute sumpta dicit essentialiter omnes omnino virtutes productivas ad extra: similiter perfectio sciendi completa, sive scientia Dei absolute sumpta dicit omnino formalitates sciendi; de hoc modo sumptæ perfectiones Dei neq. in specie, neq. in n.º sunt infinitæ, ut ipsi adversarii fatentur: g.º &c. Probatur maior authoritate Sanctorum Patrum, qui passim mentionem faciunt de Omnipotentia tanquam de una perfectione, seu attributo Dei; idem dicendum est de scientia, volte, &c. - Probatur a paritate creaturarum; quia tam in aliqua, quam in rationali homine v.g. distinguere possumus plures conceptus, quibus cum aliis, et rationalis competant: at vero quia omnes illi conceptus pertinent ad unam lineam integram componendam, non dicimus absolute loquendo reperiri in homine pla alia, aut rationalia nisi cum illo addito, in complete sumpta: g.º similiter &c.

Tractatus Quartus.

De aliquibus attributis, seu perfectionibus Dei in particulari.

Disputatio I.ª

De Simplicitate Dei.

Cap. 1.

An, et quomodo detur in Deo Simplicitas?

420. Dico 1.º: De fide est, quod Deus est ens omnino simplex. Constat 1.º ex Concilio Generali Lateranensi sub Innocentio Tertio, ut habetur in Cap. Firmiter de Summa Trinitate, ubi ait: Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus tres quidem personae, sed una essentia, substantia, seu natura simplex omnino. Constat 2.º ex Concilio Rhemensi contra Gilbertum Porretanum sub Eugenio tertio, ubi sic inquiunt Patres: Credimus et confitemur simplicem naturam Divinitatis esse Deum.

421. Dico 2.º: Quod ita fide constat, etiam naturali ratione ostendi potest. Probatur 1.º: quia simplicitas ex conceptu suo est perfectio simpliciter simplex; quia melior est ipsa quam non ipsa idem, quam compositio opposita; atque inde quo entia sunt simpliciora eo sunt, ceteris paribus, perfectiora: sed quaelibet perfectio simpliciter simplex debet Deo convenire; alias Deus non esset ens omnium perfectissimum contra statuta n.º [illegible]: ergo Deo convenit simplicitas. Constat ex D. Bernardo, qui lib. 5. de consideratione disputans cum Gilberto Porretano astruente in Deo compositionem realem sic arguit: Mihi non deest, quod cogites melius eum in Deo tuo. Quaeris quid? Mera simplicitas; nam vero ingenitio simplex multiplici antefert.

422. Probatur 2.º: quia si Deus esset compositus ex partibus physicis, quaelibet pars eius esset Deus, vel non esset Deus; sed hoc implicat: ergo. Probatur minor quoad 1.am partem: ens a se est Deus; sed quaelibet pars eius esset ens a se: alias esset ens ab alio, et consequenter esset creatura, quod est absurdum: ergo quaelibet pars illius esset Deus. Probatur minor quoad 2.am partem: quia pars indigens alia comparte ad complendam aliquam essentiam non potest sola esse talis essentia; ideo enim sola materia non est compositum physicum, quia indiget alia comparte ad complendam essentiam compositi physici; sed quaelibet pars Dei indigeret alia comparte ad complendam Deitatem: alias quaelibet pars esset perfectus Deus, et consequenter cum partes essent plures, plures etiam essent Dii: quod non est Deus: ergo etc. = Aliis rationibus demonstrari solet haec conclusio, quas utpote obscuras, et inefficaces praetermittimus.

423. Dico 3.º: Deus est simplex simpliciter ex natura rei, proindeque nulla compositio formalis ex natura rei admittenda est in Deo. Conclusio est contra Scotistas, qui formalitates Dei ut infinitas, et ex natura rei distinguentes, consequenter asserunt, Deum ex talibus formalitatibus esse compositum. Probatur: quia si daretur in Deo praedicta compositio, daretur in Deo distinctio formalis ex natura rei; sed non datur constat ex n.º 244: ergo praedicta compositio in Deo non datur. Maior patet: quia eo modo, quo datur compositio, debet dari partium componentium distinctio.

424. Dico 4.º: Deus non est simplex Metaphysice, seu ratione nostra, sed potius in Deo admittenda est compositio Metaphysica, seu per rationem. Ita Doctores communiter. Primus D. disp. 30 Metaph. sect. 4. P. Gillius lib. 1. de Deo, tractatu 4.º Cap. 14. P. Fasolus 1.a parte q. 3. art. 7.

dubio 4. P. Recupitus lib. 5. de Deo, P. Martinon 1.ª parte, disp. 4. n.º 4. P. Arriaga disp. 2.ª de Deo uno, n.º 73. et alii. Aureolus in 1.um distinctione 4.ª q.ª 1.ª articulo 2.º Mayron q.ª 7. articulo 1. Soncinates lib. 12. Metaphysicae, q.ª 25. ad 3.um, Capreolus in 1.um distinctione 2.ª q.ª 3. P. Granado 1.ª parte tractatu 2.º disp. 3. P. Suarez tomo 1.º in 1.am partem ad articulum 7.um quaestionis 3.ae Sancti Thomae, dubio 2.º = Probatur: quia compositio Metaphysica nil aliud est, quam plura praedicata ratione nostra distincta, quae ordinantur ad aliquam essentiam constituendam; sed in Deo dantur plures perfectiones ratione nostra sic distinctae, ut constat ex n.º 231; quae quidem perfectiones ordinantur ad constituendam essentiam Dei, ut constat ex n.º 103: ergo etc.

Caput Secundum

An in Deo admittenda sit compositio ex genere, et differentia?

425. Negant communiter Thomistae cum Magistro in 1.um distinctione 8.ª et cum D. Thoma 1.ª parte q.ª 3. articulo 5. Negant etiam Scotistae cum suo Subtilissimo Doctore in 1.um distinctione 8. q.ª 3. et ibi Occamus q.ª 1.ª cum aliis Nominales, P. Fasolus 1.ª parte, q.ª 3. articulo 5. dubitatione 2.ª ubi 28 Auctores refert pro hac sententia. Pro qua ibidem stant P. Molina, P. Vazquez, P. Arrubal, P. Valentia, P. Granado, P. Tannerus, Doctor Eximius disp. 30 Metaphysicae, sectione 4.ª P. Fonseca lib. 5. Metaphysicae cap. 8. q.ª 1.ª et alii. = Affirmant Ariminensis q.ª 3. Marsilius q.ª 12. articulo 2. Maior q.ª 2.ª Gabriel q.ª 1.ª et 2.ª Gregorius q.ª 3.ª Smisinc tractatu 2. de Deo uno disp. 2.ª n.º 52. P. Arriaga 1.ª parte disp. 2.ª n.º 73, et alii.

426. Sit nostra conclusio cum 2.ª sententia: In Deo admittenda est compositio ex genere, et differentia. Probatur: In Deo dantur hi conceptus, ens a se, ens omnipotens, substantia intellectiva a se, substantia ingenerativa Dei etc.; sed in his praedicatis datur compositio ex genere, et differentia: ergo in Deo datur compositio ex genere, et differentia. Maior certa; minor probatur, et loquor de hoc conceptu ens a se, et idem dic de reliquis: In hoc conceptu ens a se, ly ens, est genus, et ly a se, est differentia: ergo etc. Ans quoad 2.am partem certus etiam apud adversarios est. Probatur ergo 1.a pars antecedentis: quia ly ens ut sic est praedicatum aptum praedicari de Deo, et creaturis tanquam de entitatibus essentialiter differentibus; sed in hoc stat formaliter conceptus generis: ergo. Probatur maior: quia esse ens est formaliter posse existere; sed de Deo verificatur posse existere; et de creatura etiam verificatur posse existere: insuper quia certum est, quod Deus, et creatura sint inter se essentialiter differentes: ergo. = Confirmatur: quia ex eo, quod in Deo detur compositio ex genere, et differentia nullum sequitur incombeniens, ut constabit ex solutione argumentorum: ergo etc.

927. Objicies V.º PP.es plures, ut S. D. Cyrillus Alexandrinus lib. V.º de Trin.e subinitium, D. Bernardus Ep.a ad fratres de Monte Dei in fine, D. Augustinus lib. V.º de cognitione veræ vitæ Cap. 3. et lib. 5. de Trinitate Cap. V.º D. Anselmus in Monologio Cap. 26. et D. Epiphanius in Hæreses D.i Tholomeus, et alij asserunt, Deum non posse esse sub aliquo genere, sive prædicamento, neq. componi ex genere, et differentia: ergo falsa est nostra conclusio. — R. distinguendo ant: idnant, sumendo omnia prædicata Dei, quatenus Dei, sive quatenus contracta cum aliquo prædicato proprio Dei, conc.do ant: sumendo illa, quatenus abstracta a Deo, et creatis, in quo tantum procedit conclusio, nego ant; et cons. Quia cum PP. nant prædicata Dei esse sub prædicamento, aut non posse facere compositiones ex genere, et differentia sumunt illa prædicata ut Dei, et ut contracta per aliquod prædicatum proprium Dei. In quo sensu verum est, quod non possint facere compositiones ex genere, et differentia; quia hoc modo non potest Deus convenire cum creatis in aliquo prædicato. Nos vero loquimur de prædicato ens, substantia, et alijs prædicatis Dei, non quatenus Divinis, sed quatenus abstractis a Deo, et creatis: et hoc modo neutiquam affirmant PP., Deum non posse esse sub prædicamento, neq. posse facere compositiones ex genere, et differentia. —

928. Objicies V.º Genus, et differentia se habent sicut potentia perfectibilis, et actus eam perficiens; sed talis potentia non potest dari in Deo: ergo in Deo non datur genus, et differentia. Phat min: quia Deus est actus purissimus: ergo &c. R. distinguendo majorem: se habent sicut potentia perfectibilis, et actus perficiens solo ratione nostra, conc.do majorem: ut perficiens, nego majorem; et similiter distinguo minorem; sed talis potentia ut talis non potest dari in Deo, conc.do minorem: solo ratione nostra talis, nego minorem; ad probationem distinguo ant: Deus est actus purissimus excellens potentias logicas, Metaphysicas, seu ratione nostra, nego ant; excellens potentias physicas, conc.do ant, et nego cons.

929. Objicies 3.º Nullum est prædicatum Dei, quod non sit formale; asseitas enim ex genere suo transcendit formalitates: ergo nullum est prædicatum Dei, quod possit esse genericum: ergo &c. R. negando absolute majorem. Quia ens ut sic [illegible] non dicit formaliter asseitatem. Idem dic de substantia.

930. Objicies 4.º Si daretur aliquod prædicatum genericum Deo, et creaturis commune, daretur in creatis formalitas, quæ sumpta præcisive non esset dependens a Deo: et insuper in Deo daretur formalitas, quæ sumpta præcisive non esset a se; tale siquidem esset illud prædicatum genericum præcise consideratum; sed hoc est absurdum: ergo tale prædicatum genericum in Deo admitti non potest. — R. concessa majori, negando minorem; quia absurdum non est, quod aliquid ut sic non sit formale, neq. irrale: similiter absurdum non est, quod detur formalitas, quæ sumpta præcisive non sit formaliter dependens a Deo, neq. formaliter independens a Deo, sed ab utroq. abstrahat.

431. Objicies 5°: O[mn]is formalitas D[ei] e[st] infinita: ergo nulla formalitas D[ei] p[otes]t e[ss]e genus co[mmun]e Deo, et cr[eaturis]. Pb[atur] co[nsequenti]a: quoniam aliter sequeretur, quod talis formalitas ut contracta ad creaturam e[ss]et etiam infinita; d[ictam] ut contracta ad creaturam infinita e[ss]e n[on] p[otes]t: ergo &c. R[espon]d[e]tur nando ant[ecedens] loquendo in su[m]p[tione] formali, in quo so[lum] procedit quæstio.

432. Instas: ergo conceptus ens sumptus in Deo e[st] formalitas finita. Nego co[nsequenti]am; quia ens ut sic neq[ue] e[st] f[ormaliter] infinitum, neq[ue] e[st] f[ormaliter] finitum, d[ed] ab utroq[ue] abstrahit: ad modum quo album ut sic neq[ue] e[st] f[ormaliter] irrationale, neq[ue] f[ormaliter] rationale, d[ed] ab utroq[ue] abstrahit.

433. Objicies 6°: In Deo n[on] p[otes]t dari differentia: ergo neq[ue] compositio ex genere, et differentia. Pbat[ur] ant[ecedens]: nam differentia in Deo aut e[ss]et infinita, aut finita; si infinita, in[cl]uderet f[ormaliter] o[mn]es perfectiones, quia simpliciter e[ss]et extra illam p[ræ]dicatum, quod e[ss]et genus. Si a[utem] e[ss]et finita, n[on] posset communicare infinitatem generi, et co[nsequen]ter n[on] posset Deum infinitum constituere: ergo &c.

434. R[espon]d[e]tur nando ant[ecedens]; ad probationem r[espon]deo, quod talis differentia e[ss]et infinita, q[uia] f[ormaliter] imbiberet o[mn]es perfectiones: quoniam ad rationem infiniti n[on] requiritur, quod imbibat f[ormaliter] o[mn]es perfectiones, d[ed] so[lum] quod d[ic]eat infinitatem perfectionis, etiam si aliquam perfectionem careat: ad modum quo mediatas o[mn]ium bonorum po[tenti]um e[st] infinita, etiam si n[on] comprehendat o[mn]es hoc potentias. Unde ex tota[li]tate [redacted] D[ei] differentia p[otes]t dari p[ræ]dicatum, quod sit genus; ut in hoc conceptu substantia Omnipotens, l[ic]et Omnipotens e[st] differentia Dei, et dicit infinitatem perfectionis: et t[ame]n l[ic]et substantia e[st] genus.=

435. Objicies 7°: Deus neq[ue] continet sub genere tanquam species: quoniam o[mn]is species habet sub se plura individua, et n[on] s[un]t plures Dij: neq[ue] continet sub genere tanquam individuum; quia o[mn]e individuum convenit cum alijs quoad speciem atomam, seu infimam; et Deus cum nullo alio convenit quoad tales species: ergo &c.= R[espon]deo, Deum contineri sub genere ut species subjicibilis, quia generi subjicitur, et ut individuum unicum talis speciei: quia Deus habet se tam o[mn]ibus alijs essentijs po[tentijs] dissimilem, ac proinde specifice differt ab illis: et e[st] distinctus ab ipsis, atq[ue] adeo ab eisdem differt numerice. N[on] t[ame]n continet Deus sub genere ut species p[ræ]dicabilis, et universalis; hæc enim petit essentialiter plura individua n[on] dicta, de quibus p[ræ]dicetur, ut argumentum probat, et patet in inspectione.—

Capitulum 3um.

Utrum Simplicitas Dei f[ormaliter] sumpta sit attributum positivum, vel negativum?

436. Affirmant e[ss]e attributum nativum Caietanus de Ente, et essentia cap. 5°. post quæstiones 3am, Aureolus in 1[º] distinctione 8a. q. 3. a[rticu]lo [illegible] Mayron q. 7°.

arlo 1°. Bañez q. 3. arlo 3. 1ª pte. P. Molina ibidem disp. 2ª. P. Fasolo dubitatione 5ª.
3. Eximius Dr. Lib. 1°. de Attributis cap. 3. P. Recupito lib. 5. de Deo q. 15. P.
Quiros tomo 1°. de Deo in commentariis, arlo 3. q. 3. l. Sancti Thome dubio 5,
et ples RR. = Affirmant esse positivum Enriquez in Summa arlo 28. q. 1°. Subtilis Dr. in 1um. distinctione 8ª. q. 1°. Dr Bonaventura ibidem q. 2ª. arlo 3. Omnes sine tractu de Deo uno disp. 2ª. q. 2ª. Pasqualigo de Deo disp. 44. sectione 2ª. et alii.
437. Cum 2ª sit nra sententia: Simplicitas Dei est attributum positivum. Probatur 1°: Simplicitas Dei nihil aliud est, quam identitas omnium praedicatorum communium toti Trinitati; sed haec identitas est quid positivum: ergo simplicitas Dei quid positivum est. Probatur maior: quia eo ipso, quod Deus auferret identitas realis [illegible] praedicatorum praedictorum, non daretur in Deo simplicitas realis: si quidem ubi datur realis distinctio non datur simplicitas realis, ut ex se patet: ergo. Minor vero syllogismi constat: quia identitas praedicatorum adequate positivorum non potest esse quid negativum: positivum enim non potest identificari cum negativo.
438. Probatur 2°: Id, quod tolleret per possessionem positionem aliquam physice negativi, non potest esse negativum, sed positivum; sed per possessionem positionem alicuius negativi physice tolleret a Deo talis simplicitas: ergo simplicitas Dei non potest esse quid negativum, sed positivum. Maior est certa; nam per possessionem positionem negativi non potest tolli aliquid negativum, sed solum aliquid positivum vel per possessionem positionem negationis lucis non potest tolli aliquid negativum, sed solum positivum, nempe negatio, vel lux ipsa.
Probatur minor: quia ex eo, quod Deus, quod in Deo poneret negatio identitatis inter aliqua praedicata Dei auferret simplicitas Dei; quia eo ipso, quod poneret negatio identitatis inter illa praedicata, daretur distinctio realis inter ipsa. Quae quidem distinctio cum simplicitate componi non potest; sed negatio identitatis inter aliqua praedicata Dei est aliquid negativum: quia negatio positivi, seu excludendo illius dicitur aliquid physice negativum: ergo &.
439. Dices: Simplicitas dicit negationem compositionis; sed negatio compositionis est aliquid negativum: ergo simplicitas est aliquid negativum. Probatur minor: quia compositio est aliquid positivum: ergo negatio compositionis est aliquid negativum. = Respondeo distincta maiori, distinguendo minorem: sed negatio compositionis est aliquid physice negativum, nego minorem; aliquid solum logice negativum, concedo minorem.
Ad probationem distinguo antecedens: compositio est aliquid adequate positivum, nego; inadequate, concedo antecedens, et nego consequentiam.
440. Explicatur utraque distinctio. Negatio compositionis, licet explicetur per negationem, at vero obiectum illius est identitas praedicatorum positivorum, quod est aliquid vere positivum,

et hoc, q^d sit aliq^d logicè negativum, et physicè negativum. Vel ita: Compositio dicit plures entitates, et illarum distinctiones reales inter se. Et unum q^d dicit entitatum est q^d positivum: at vero unum q^d dicit distinctionis realis illarum est aliq^d physicè negativum: q^d distinctio formalis consistit in negatione, nimirum in negatione identitatis realis unius cum alio, unumq^d quae est aliq^d physicè negativum, ut latè constat ex dictis in Metaphysica.

Disputatio Secunda.

De Immutabilitate Dei.

Cap. Unum.

Utrum Deus sit omnino immutabilis?

441. Dico 1°: De fide est, Deum esse omnino immutabilem. Constat 1° ex illo Psalmi 101: Sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur. Tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient. = 2° ex illo Numerorum 23: Non est Deus quasi homo, ut mentiatur, nec ut Filius hominis, ut mutetur. 3°, ex illo Jacobi 1: Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. 4° ex illo Malachiae 3. Ego enim Dominus, et non mutor. Ac demum ex Concilio Lateranensi sub Leone 3, quod habetur in Cap.^o Firmiter de Summa Trinitate. Unus solus est verus Deus, Aeternus, Immensus, et Immutabilis.

442. Dico 2°: Ratione etiam naturali demonstratur, Deum omnino esse immutabilem. Ita omnes Theologi. Probatur discurrendo per omnia genera mutationum. Nam in primis non potest Deus mutari de esse ad non esse, vel e contra de non esse ad esse. Ratio est; quoniam aliter non esset Aeternus. = 2°, non potest mutari recipiendo tanquam subjectum physicum aliquam formam: neque potest recipi tanquam forma physica in aliquo subjecto physico. Ratio est; quoniam aliter Deus esset entitas incompleta, et consequenter esset imperfectus. = 3°; Deus non potest mutari localiter deserendo unum spatium reale, et se extendendo in aliud. Ratio est: quoniam aliter non esset Immensus. = 4°; Deus non potest mutari intelligendo denuo aliquid, q^d anteà non intelligebat: neque e contra non intelligendo, q^d anteà intelligebat. Ratio est; quoniam aliter maneret ignorans aliquam veritatem, et consequenter non esset summè Sapiens. = 5°: Deus non potest mutari volendo aliq^d modo, et posteà nolendo, vel manendo in pura omissione volitionis antis etiam depositione abita. Ratio: quia vel Deus cognovit, q^do volebat objectum A, unumq posteà ipsum objectum A nolliturum,

involitur, in cognovit? Si cognovit: ergo talis volitio fuit nugatoria, et a Deo indignissima: siquidem esset indigna quolibet viro prudenti, ut pote quae haberet summam levitatem, et animi instantiam. Si non cognovit: ergo Deus est ignorans aliquam veritatem, et consequenter non esset summe Sapiens.

443. Opponentur; Sapientiae 7.° dicitur de Divina Sapientia a Deo indistincta: Omnibus mobilibus mobilior est Sapientia: ergo Deus mobilis, atque adeo mutabilis est. — Respondeo cum Divo Thoma 1.ª parte quaestione 9. articulo 1.° et cum Divo Dionysio ab eo citato, Sapientiam Dei Metaphorice solum dici mobilem; quatenus causando omnia exemplariter, omnia pervadit sua cognitione.

444. Oppones 1.°: Deus in tempore denominatur causans, et creans, cum antea non deberet has denominationes: ergo Deus mutatur. — Concesso antecedenti, nego consequentiam; quia praedictas denominationes, cum sint Deo extrinsecae, Deus non se habet aliter intrinsece ac antea se habebat; quod est aliter requirebatur ad rationem verae mutationis.

445. Oppones 3.°: Deus saepe transit de sciente in non scientem plures res, sicut de volente in non volentem. Nam hodie scit Deum Antichristum futurum: at vero postquam sit productus iam non sciet futurum, sed praesentem, vel praeteritum. Similiter nunc vult Deus conservare res praesentes; et postea non habebit hanc voluntatem; cum postea non sint illas conservaturus: ergo Deus in his casibus mutatur. — Respondeo, Deum nunquam transire ex sciente in non scientem, sicut neque ex volente in non volentem. Nam pro illo tempore, pro quo Antichristus est futurus, semper est futurus, et ut talis cognitus a Deo. Similiter semper Deus vult conservare res pro illo tempore pro quo reipsa illas conservat. Unde semper datur in Deo talis volitio terminata ad conservationem rerum pro eo tempore pro quo reipsa illas conservat.

446. Oppones 4.°: In tempore Deus factus est homo, atque adeo verificatur haec propositio: Deus nunc est homo, cum ab aeterno non esset homo: et quidem non ex extrinseca solum, sed per unionem veram, et realem, per quam vere, et realiter unita fuit 2.ª persona Sanctissimae Trinitatis cum humanitate: ergo in isto casu mutatus est Deus. — Respondeo concesso antecedenti, negando consequentiam; quia per talem unionem Deus non se habuit aliter intrinsece; quia neque recepit in se aliquid, neque receptus fuit. Quod autem non repugnet, quod Verbum Divinum uniatur humanitati unione substantiali creata, quin mutetur Verbum, probatur: quia si id repugnaret maxime, quia unio deberet recipi in Verbo; sed non repugnat, quod in illo non recipiatur: ergo. Probatur minor: quia imprimis non deberet recipi ex eo, quod unio sit modus; quia actio, qua Deus producit res creatas modus est, et non recipitur

cipit in Deo. 2º, n. det recipi ex eo, q.d unio sit: q.a recepta unionis id n. exigit, dro petit ẽẽ nexum realem extremorum, et abstrahit a reliquis. 3º, n. det recipi ex ratione unionis substantialis quã talis, lquã substantialis; nam mat.a ẽ substa, et n. recipit in alio, imó neq. pt recipi. 4º, n. det recipi ex eo, q.d sit unio comp.i substantialis pse; nam ad id sufficit nexus utriusq. extremi substantiale. 5º, n. det recipi ex eo, q.d sit unio penetrationis; nam ad id sufficit, q.d uniat utrumq. extremum, itaut unumq.dq. sit alteri intime pns: q.o &c.

Caput Secundum

Dubia aliqua circa Immutabilitatem expediunt.

447. Dubium 1.m: An Immutabilitas sit speciale attributum Dei ab aliis diversum? Aureolus apud P. Recupitum lib. 5. de Deo q.e 22. censet, Immutabilitatem Dei nullatenus ab ejus necessitate in essendo fr distingui. = Alii vero Theologi coīter tum a necessitate Dei in essendo, tum a cęteris attributis illam distinguunt. = Sit nra Sclusio: Immutabilitas n. distinguitur a collectione attributorum, necessitatis in essendo, seu ęternitatis, actus purissimi, Immensitatis, Summę Sapię, et pfectę volitionis, d fr adequate consistit in pdicta collectione; distinguitur q. inadequate a quolibet ex pdictis attributis.

448. Pbat.r 1.a ps: q.a pcise posita pdicta collectione ponitur Immutabilitas, et quolibet attributo pcise ablato ex tali coll.ne aufertur Immutabilitas; nam pcise posita ęternitate ponitur Immutabilitas quoad existendum, et pcise posito actu purissimo ponitur Immutabilitas quoad receptionem; et pcise posita Immensitate ponitur Immutabilitas quoad locum occupandum; et pcise posita summa Sapia ponitur Immutabilitas quoad sciam de rebus, et de oī cognitis; et pcise posita volitione pfectissima ponitur Immutabilitas quoad volitionem. Siliter pcise ablata ęternitate, aufertur Immutabilitas quoad eam; idem dicito de ablatione reliquorum attributorum: q.o in tali collectione consistit fr adequate Immutabilitas.

449. Pbat.r 2.a ps conclusionis, nimirum, q.d Immutabilitas distinguatur fr inadequate a quolibet ex pdictis attributis: Nam q.dlbt totum distinguitur fr inadequate a qualibet pte illius; dum constat ex nostro anti, q.dlbt ex pdictis attributis ẽ ps rū immutabilitatis: q.o Immutabilitas distinguitur fr inadequate a quolibet ex pdictis attributis.

450. Dices: Immutabilitas Dei consistit fr in impossia Dei ad sui mutationem; d

eo ipso immutalitas e speciale attributum distinctum fr adequate a reliquis: g° &c. — R. concessa mai, nando mires; q. talis impoa, licet explicet per terminum logice negativum, obiective tamen, et in se consistit in collectione perfectionum dictorum attributorum.

451. Quaeritur 2°: An esse omnino immutabilem sit proprium Dei? R. affirmative cum omnibus Sanctis Patribus, et Scholasticis; probatur 1° ratione: Non est possibilis aliqua creatura, quam Deus semel productam destruere non possit: neque est possibilis creatura, cuius essentia exigat esse in omni tempore, etiam imaginario: nam ab aeterno nihil creatum extitit &c.: g° nulla est creatura, quae non possit transire de non esse ad esse, aut econtra: g°. — Probatur 2°: quia nulla est possibilis creatura, quae in se contineat eminenter omnes perfectiones excogitabiles; alias esset Deus: g° nulla est creatura possibilis, quae non sit mutabilis acaretia perfectionis sibi adiungibilis ad perfectiones ipsius: g° esse omnino immutabilem est proprium Dei.

452. Quaeritur 3°: An immutalitas Dei sit attributum positivum, vel negativum? hoc est, consistens in aliquo positivo physico, vel in aliquo negativo? R. inter cetera Deo esse negativum saltem partialiter. — R. secundo tamen cum aliis esse adequate positivum. Probatur 1°: quia immutalitas consistit fr in collectione attributorum aeternitatis, ac purissimae immensitatis, summae Sapientiae, et perfectissimae volitionis; d collectio perfectionum dictorum attributorum consistit in positivo: g°. Probatur minor: quia aeternitas nihil aliud est, quam Metaphysice Deo naturam esse, semper existere: ac purissima nihil aliud est, quam perfectio, per quam Deo naturam est, excludere a se omnes imperfectiones physice receptivi, et receptibilis: Immensitas nihil aliud, quam perfectio, per quam Deo naturam est existere in omni loco: Summa Sapientia nihil aliud, quam perfectio omnium cognoscibilium: similiter volitio perfectissima nihil aliud, quam volitio excludens, exigensque exclusionem imperfectionis in volendo; d haec omnia consistunt in positivo: g° &c.

453. Probatur 2°: quia ex communi explicatione, immutalitas nihil aliud est, quam perfectio exigens negationem omnis mutationis; d exigentia ista, eo ipso, quod identificetur cum Deo, qui adequate positivus est, est aliquid positivum; implicat enim quod obiectum identificatum cum adequate positivo non sit adequate positivum: g° immutalitas Dei est aliquid positivum.

454. Dices: Immutalitas ultra perfectionem Dei, quam affert per materialiter dicitur tanquam constitutivum negationem cuiuscumque potentiae, a qua proveniat, Deum mutari; atque adeo affert negationem potentiae, a qua producat denuo aliquid in Deo receptum, vel Dei receptivum; deo ipso est aliquid negativum: g°. — R. nando maiorem; quia non affert per constitutivo negationem talis potentiae, d exigentiam negationis talis potentiae; quae exigentia in positivo consistit.

Disputatio Tertia.

De Immensitate Dei.

Cap. VI.

An Deus sit Immensus?

455. Dico 1º: De fide est, Deum esse immensum. Constat ex Concilio Lateranensi sub Innocentio 3. et ex Cap. Firmiter de summa Trinitate; et ex symbolo S. Athanasii. Constat etiam ex pluribus Scripturae locis, et praecipue ex illis, in quibus dicitur, Deum implere Caelum, et terram. Jeremiae C. 23: Caelum, et terram ego impleo. Ubi nomine Caeli, et terrae totus terrarum orbis intelligitur. Et Ps. 138: Quo ibo a Spiritu tuo. Paralipomenon Cap. 2º et 6º: Caelum, et Caeli Caelorum te capere non possunt.

456. Dices 1º: In aliquibus Scripturae locis tribuitur Deo aliquis locus peculiaris, quasi non sit in omnibus. Genesis 28: Vere Dominus est in loco isto, et ego nesciebam. Ps. 75: Habitatio eius in Sion. Et Ps. 113: Caelum Caeli Domino: terram autem dedit filiis hominum. Matthaei 6º: Pater noster, qui es in Caelis; et passim dicitur in Sacra pagina, Deum habitare in Sanctis, et longe esse ab impiis: ergo Deus non est Immensus. — Respondeo negando consequentiam; nam praedictae locutiones non significant eum modum, quo Deus est ubique ratione suae immensitatis, sed significant specialem modum, quo est in rebus aliquibus per speciales effectus, vel peculiares manifestationes aliquorum attributorum suorum in illis. Ita exponunt Sancti Patres hos, et illos Scripturae locos.

457. Dico 2º: Ratione etiam naturali constat, Deum esse Immensum. Probatur 1º: quia eo ipso, quod Deus sit omnino immutabilis, ut constat ex n. 391, nequit moveri ab uno loco in alium, ita ut verificetur, antea non erat Deus praesens huic loco, cui hic antea deerat, et modo praesens: ergo Deus est determinatus essentialiter ad existendum in loco reali saltem ex suppositione, quod existat locus: aliter posset moveri ab uno loco in alium.

458. Probatur 2º: quia ratione naturali constat, quod Deo debet concedi omnis perfectio simpliciter simplex, eo ipso, quod sit ens omnium possibilium perfectissimum, ut constat ex n. 1º; sed Immensitas est perfectio simpliciter simplex: ergo Deo concedenda est. Probatur minor: quia Immensitas nihil aliud est, quam perfectio, ratione cuius Deus Methaphysice exigit esse intime praesens omni spatio reali, et imaginario etiam ut constavit ex n. 462; sed haec est perfectio simpliciter simplex; nam melior est talis exigentia, quam opposita exigentia: ergo etc.

459. Probatur 3º: quia ratione naturali constat, Deum debere esse aeternum: ergo etiam constat debere esse Immensum. Probatur consequentia: quia sicut in Deo dicit perfectionem exigere essentialiter coexistere omni

tempore reali, et imaginario, ita illis etiam debet dicere perfectionem exigere essentialiter coexistere omni loco reali, et imaginario; eadem enim ratio pro utroque militat: quod est

Cap. VII.

An Deus sit in Spatio Imaginario?

960. Suppono Iº cum meliori sententia, spatium imaginarium esse illam vacuitatem, quae ultra ultimam superficiem convexam Coeli Empirei caret omni ente creato. Ratio est: quia qui ponit talem vacuitatem ponit spatium imaginarium, de quo est quaestio; et qui ablata spatium imaginarium aufert. = Hinc infert IIº, spatium imaginarium non esse possibilitatem omnis speciei realis, ut aliqui docent. Ratio est; quoniam aliter spatium imaginarium esset spatium reale: siquidem possibilitas entis realis est quid reale. = Infert IIIº; neque esse negationem physicam alicuius entis positivi, ut alii dicunt. Ratio est; quia licet omne creabile a Deo productum esset, et includeretur intra ambitum huius universi adhuc daretur spatium imaginarium.

961. Negat P. Vazquez Iª parte disp. 29. cap. IIº cum Altisiodorensi, Riccardo, Scoto, Durando, Capreolo, Dionisio Cartusiano, et aliis ab Argentina citatis. Ita etiam P. Moneus in suis disputationibus disp. Iª cap. IIº. P. Granado Iª parte Tractatu 3. disp. 3. sectione 2ª. P. Vannes disp. 2ª sectione 2ª dubio 4. et alii. = Affirmant Doctor Eximius disp. 30 Metaphysicae, sectione 7, et lib. IIº de Attributis cap. IIº. P. Molina Iª parte, q. 8. articulo IIº disp. 3. P. Valentia disp. II. q. 8. puncto IIº. P. Arrubal disp. II. cap. 6. P. Albertinus, P. Lessius, P. Raynaudus, P. Martinon, P. Becanus, P. Amicus, P. Recupitus, P. Quiros, P. Petrus Hurtado, P. Arriaga, et alii, quos citat P. Izquierdo Tractatu 3. de Deo uno disp. 6. n. 87. = 3ª sententia cum distinctione procedit, asserit quod Deus quidem actualiter, et de facto esse extra Mundum, ratione tamen esse praesentem in spatio imaginario. Ita P. Sillegius lib. Iº de Deo Tractatu 9. cap. 18. P. Fasolus Iª parte, q. 8. articulo I. dubio 3. et 4. = Smising Tractatu Iº de Deo uno q. 12ª, et apud hos alii.

962. Cum 2ª sententia sit nostra Conclusio: Deus est actualiter in spatio imaginario. Probatur Iº ex Sacra pagina. Job II: *Excelsior Coelo est*; quod non verificaret, nisi esset extra Coelum in spatio imaginario. Paralipomenon IIº: *Coelum, et Coeli Coelorum te capere non possunt.* Isaias 40: *Quis mensus est pugillo aquas, et Coelos palmo ponderavit.* Ubi D. Gregorius lib. IIº Moralium cap. 8. ait: *Coelum palmo metiens, et terras pugillo concludens ostendit, quod ipse sit circumquaque cunctis rebus, quas creavit exterior.* Conveniunt omnes Sancti Patres, ut videre est apud P. Izquierdo ubi supra a n. 89.

963. Dices ex adversariis, Sacras Scripturas, et Sanctos Patres praedictis metaphorice lo-

quendi sō velle sigifare, Deum a toto Mundo, in quo ē, n̄ ita circumscribi, ut nequeat ultrà in infinitum se extendere, creatis tn̄ rebus, in quibus sit. Pᵃ ē; q ᵃ verba Scripturę, et Sanctorum Patrum rigorosè sumendat, quoties ex hoc nullum sequit inveniens; d verba Scripturę, et Sanctorum Patrum rigorosè sumpta n̄ sigifant sō poss, d̄ aūalitam, et ex hac intelligentia nullum sequit inconveniens, ut ex argutorum solutiōe constavit: gᵒ solutio hęc nulla e.

464. Pbat 2ᵒ: qᵃ ppt testimonia expssa Scripturę ncario fatendum ē, Deum aūalitr, et pprie extitisse ante Mundi creaōm: gᵒ etiam fatendum ē, Deum aūalitr exire extra Mundum. Pbat csa: qᵃ sicut n̄ obstat, nullum extitisse temp reale ante Mundum, ut dicat, Deum ante Mundum aūalitr extitisse; ita nullum exire locum realem extra Mundum ~~nullum~~ obstat, ut dicat, Deum aūalitr exire extra Mundum. Ans Pbat ex Ps. 73: Deus à Rex noster ante sęcula. Et Ps. 89: Prius quam Montes fierent, aut formaret terra, et orbis, a sęculo, et usq. in sęculum tu es Deus. Ecclesiastici 24: Ab initio, et ante sęcula creata.

465. Pbat 3ᵒ: qᵃ ex oppᵃ sa, sequit, q Deus n̄ extiterit ante Mundi cdiōem; d hoc falsum ē: gᵒ. Pbat mar: qᵃ si Deus extitisset ante Mundi cdiōem, replevisset vacuitatem huius Mundi, ante quam crearet; d ex oppᵃ sa, sequit, q n̄ replevisset: gᵒ. Mar det ēē certa; q ante Mundi cdiōem nil dabat distum a pdicta vacuitate. Pbat mir: Deo de facto, p adversarios, Deus n̄ replet spatium imaginarium, q pdictum spatium nil ē; d etiam illa vacuitas ante Mundi cdiōem nil erat: gᵒ &.

Cap. 3um.

Objectiones solvuntur.

466. Objicies 1ᵒ; Aliquos Sanctos Patres asserentes, Deum ante quam crearet Mundum nullibi fuisset pt quam in se ipso. Ita D. Augustinus in id Ps. 122: Qui habitas in Cęlo. D. Bernardus lib. 5. de consideraōe: gᵒ Deus de facto n̄ ē in spatiis imaginariis, atq. utiq. ante Mundum cditum eodem mō, atq. nunc se habebat. = Rḟ, pdictos Patres sō intendere sufficientem extitisse Deum in se ipso ante Mundum cditum absq. exa in aliquo loco reali, n̄ curantes de exa eius in locis imaginariis; q disputabant cᵃ adstruentes Mundum ab ęterno.

467. Objicies 2ᵒ Aris, qui lib. 4. Physicorum, textu 46, ait: Universum n̄ ēē alicubi: quodcumq alicubi ē, et ipsum aliquid ē; et aliud quid, in quo cdtinet, oportet ēē: at extra universum totum nil ē: gᵒ in spatio imaginario nullum

consecpt. = R. Arey ibi iô accreve, universum nec alicubi tanquam in loco reali ex-
trinseco ipsum circumscribente: at vero nullo mo docere n posse aliqd ee in spatio imagi-
nario. Quod facile pbat. ex eo, q. d lib. 4. Physicorum, textu 1o. aitr. qa ubi sunt, oes ex-
tistimant alicubi ee.

968. Objicies 3o: Spatium, q. d extra Celum imaginat. prius e nil esse, et reip-
sa: d Deus ee nqt in eo, q. d nile reipsa: g.o Deus ee nqt in spatio imaginario: g.o – R. distingu-
endo majorem: prius e nil positivum, cdo: e nil imaginarium, seu ne aliqd imaginarium, et
quoad pdictam vacuitatem, nomarem, et sing distincta minor, nocoam. Quia sicut n im-
plat, q. d Deus existat in tempore imaginario, q. d ne aliqd positivum, sic n implat q. d
existat in spatio imaginario, etiam si hoc nil positivum sit.

969. Objicies 4o: Deus constituit presentem localiter p operaoem ad extra; d in spatiis ima-
ginariis nil ad extra operat: g.o in illis presens ne. R. negando majorem: q. a nullum ens consti-
tuit presens localiter p operaoem ad extra, d l per suam entitatem, l p ubicaoem sibi intrinsecam,
ut docent com. DD.

Caput 4um.

Difficultates aliquot circa Immensitatem enodantur.

970. 1a diffas: Ut Deus sit in oibus rebus p essam, presentiam, et poam? R. asuares
cum oibus theologis; ceterum n oes in explicaoe pdicti ... conveniunt. Aureolus in
in 1um distioe 37. q. unica, arlo 3. proposioe 1a. docet, q. d Deus dr ee in rebus p essam, presen-
tiam, et poam, ntres modos ... diversos essendi in rebus denotari, d unicum tantum
significari tribus particulis. = Albertus in 1um distioe 37. arlo 1o. tres formas sub unica cau-
exemplari raoe exponit; ita ut Deus dicat ee in rebus p essam q. a habent suam essam parti-
cipatam ab Deo; et p presentiam, q. a ipsi suam habent
... p poam, q. a habent suam poam participatam ab Deo, et p presentiam, q. a ipsi suam habent
ab Idea, que e ipsis in mente Dei. = Major q. 1o. arlo 1o. et P. Recupitus lib. 3. de Deo
q. 12. n.o 3. dicunt, Deum ee p essam in rebus quatenus participat ab illo; p poam, quatenus 2.
parat ad illas, ut agens; et p presentiam quatenus e ab illis in distans. = Sci Bonaventura
in 1um distioe 37. 1a pte distias, arlo 3. q. 2a. eamque q. unica litera C, Gabriel q. eti-
am unica, arlo 1o. notabili 3o cum explicaoe pcedenti conveniunt quoad modum in rebus essen-
di p poam, et p presentiam: modum a essendi p essam dicunt addere intimitatem, et penetraoem
cum rebus.

971. Sit nra resolutio cum coia: Ideo dr, Deum ee in oibus rebus p essam, q. a penetrare p
suam substantiam e presens localiter. ... illud Jeremie 23: Celum, et terram ego impleo, dicit Do-
minus. ... P poam vero e in rebus, q. a ipsis p suam poam q. d q. d. dat, et habent, operat. ... illud H
9. de Esia, et attributis.

ad Corinthios cap. 12: *Operatur omnia in omnibus*: et taliter operatur, *quod sine Deo impossibile sit, quod aliquid producatur*. – Per praesentiam demum in rebus est, quia illas intuetur, cognoscit, et coram se praesentes habet, juxta illud ad Hebraeos cap. 4: *Non ulla creatura invisibilis in conspectu ejus*. Ita D. Thomas 1.a parte quaestione 8. articulo 3. et in 1.um distinctione 37. quaestione 1.a articulo 2. et communiter Theologi cum sequentes.

472. Probatur secundo: quod in controversiis de modo loquendi et significatione vocum standum est communi usu, et intelligentiae; sed haec controversia est de modo loquendi, et significatione harum vocum, *Deus est in rebus per essentiam, praesentiam, et potentiam*: et communior intelligentia est, quam amplectitur nostra secundo, ut constat ex pro confirmatione sequentis. = Constat quia per hanc explicationem congruentissime salvatur propositionum usu loquendi diversitas trium modorum essendi in rebus, quos Deus habere dicitur. =

473. Dices: juxta proprietatem sermonis esse aliquid alicubi per essentiam est esse praesens per suam substantiam: ergo loquendo proprie, idem est esse aliquem alicubi per essentiam, ac esse ibi per praesentiam: ergo improprie dicitur Deum esse in rebus per praesentiam ex eo, quod res omnes intuetur. – Respondeo ens intellectuale dupliciter dici praesens alicubi juxta usitatum, et proprium loquendi modum. 1.o, veluti emortuo modo per solam praesentiam physicam; 2.o, vitali modo, per animadversionem, et attentionem ad res praesentes. Hoc 2.o modo dicere solemus: praesens fui tali negotio, et coram me, et in mea praesentia id accidit.

474. Difficultas 2.a: An Deus vere, et proprie sit in loco? Dico 1.o: Si esse in loco sumatur cum Philosopho lib. 4. Physicorum cap. 4. pro esse in ultima superficie corporis continentis immobili, Deus non est proprie in loco. Ratio est, quia Deus intra nullum locum realem ita continetur, et circumscribitur, ut insuper extra illum in infinitum extendatur. Et in hoc sensu negant plures Patres Deum esse in loco. Clemens Alexandrinus lib. 2.o Stromatum: *Non est Deus in loco, sed supra locum*. Augustinus [redacted] 83 lib. et 20 quaestione: *Deus non alicubi est. Quod non alicubi est, continet loco*. Damascenus lib. 1. Fidei, cap. 16: *Deus in loco non est*. Similia habent plerique alii Patres, quos late refert P. Gillius Lib. 1.o de Deo, tractatu 9. cap. 15.

475. Dico 2.o: Si esse in loco sumatur pro esse physice praesentem rebus omnibus, Deus est in omni loco. Probatur 1.o: quia omnino dicendus est Deus esse ubique; hoc est esse immensum, hoc alterum essentialiter petit ex ratione immensitatis, ut omnes Patres unanimiter fatentur; sed esse in loco omni, et esse ubique est prorsus idem; ut ex se manifestum est, et docent D. Thomas 1.a parte, quaestione 8. articulo 2.o, ubi ait: *Deus est in omni loco, quod est esse ubique*: Et D. Anselmus in Monologio cap. 22. in fine, ubi ait: *Ubique idem, in omni loco*: ergo etc. = Probatur 2.o: ex eo, quod Deus passim in Scriptura, et Scriptura, et a Sanctis Patribus omnia implere, sive replere dicitur: Sapientiae 1.o: *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*.

476. Difficultas 3.a: An ex eo, quod omnipotens Dei immediate producat res omnes creatas, recte inferatur

ēē illis intimē p̄sentem? Affirmant D. Thomas 1.a pte, q. 8. art. 1. Antisiodorensis, Alensis, Lncheg, 64.

Albertus, Ægidius, Richardus, Aureolus, Argentinas, P. Molina 1.a pte q. 8. art. 1. Ex̄ imus

D.or Disp. 30. Meths, sect. 1. an. 11. P. Arrubal q. 8. art. 1. et alij. = Negant Scotus an.

1.is D. dist. 37. q. unica, et cum eo Mayrones, Ocamus, Gabriel, Rubionensis, P. Valentia 1.a pte

Disp. 1. q. 8. puncto 1. P. Vazquez Disp. 8. Cap. 3. et 5. P. Albertinus in p̄dicamento ubi

corollario 7. an. 6. Arriaga in Phylosophia q. 11. et alij.

477. Cum quibus dixit n̄ra dectio negavas. Prob.: q.a stat optimē, q.d ca p̄ducat effm, q.n

sit intimē penetrata cum ipso effu: g.o ex eo, q.d omnipa Dei immediē p̄ducat res oēs creatas,

n̄ recte infert ēē illis intimē p̄sentem. Prob. ant.: q.a ca ad p̄ducendum n̄ petit penetraoem cum

effu: nam ung ignis p̄ducit alium ignem, q.n sit penetratus cum illo: et Sol p̄ducit lucem in spa-

tio ase longē distantis: g.o Ð.

478. Opponer 1.o, aliqua testimonia Sacræ paginæ, et Sanctorum Patrum, in quibus ex

opaōe, quam Deus exercet, aut exercere pt ubiq. inferri videt Immensitas, atq. p̄sentia

Dei ubique. = 2.o ex Caietano, et Themistio: Cæ opantes p̄ suam substam n̄ possunt opari in

spatio ase distante; d. Deus opat p̄ suam substam: g.o nequit opari in spatio ase distante: et co-

ens ex opaōe Dei benē infert p̄sentia ubiq.: g.o Ð. 3.o ex Ex̄imio D.re: Ca prinpalis

n̄ pt opari in spatio ase distanti; d. Deus ē ca prinpalis: g.o nequit opari in spatio ase distan-

ti: g.o Ð. = 4.o ex P. Recupito: Inalit det ēē p̄sens q.d vis agens ubi opat; d. Deus det opari

mō Inali; q.a ē mg p̄fect.: g.o Ð. = 5.o ex P. Izquierdo: Nulla mg pt exīre loco distq. a sub-

to, cuius mg ē; d. omis ao tam rā pij, quam rā effg ē mg: g.o nulla ao pt exīre loco distata sua

prio, quam effu: et coens nullum agens etiam creatum pt opari in spatio ase distanti.

479. Rso ad 1.m, p̄dicta testimonia n̄ sigficare illaoem p̄sentiæ ex opaōe, d. sig-

ficare utramq. veritatem, nempē, et q.d Deus opet oīa, et q.d sit ubiq. l ad summum id sigficare il-

laoem p̄sentiæ intentalis p̄ cognitoem ex opaōe agentis ralis n̄ ut cuiq. d. p̄fectissimi, qualis ē

Deus. = Ad 2.m vero nanda mare; nam sol opat lumen p̄ suam substam; et opat in spatio ase

distante. = Ad 3.m no mare; cuius falsitas Ostatur ex plo allato Solis. = Ad 4.m no mare

p̄pter eandem raoem. = Ad 5.m Oc[illegible] mare, distinguo mirem: Ois ao rā pij, et effg ē mg, ita ut in

utroq. debeat recipi, no mirem; ita ut possit in uno tantum recipi prout fuerit ipse mg, Odo

mirem, et no coam. Raoē: q.a n̄ semp ao recipit in prio: alias reciperet in Deo ao p̄ quam p̄-

ducit res oēs. Ao ā, que n̄ recipit in prio pt ēē distans localiter aprio, ut pet in Sole.

480. Quæras 4.o: In quo Ostat fr̄ Immensitas, et p̄sentia ubiq. Dei? Multi Theologi

immensitaem Dei ab eius p̄sentia ubiq. distinguunt. = Alij vero immensitaem Dei, et eius p̄sen-

tiam ubique per eodem usurpant. = Aureolus in 1° dist. 37. q. unica, art. 1°, docet, praesen-
tiam Dei consistere in indistantia Dei a loco. P. Gillius lib. 2° tractatu 8. P. Fasolus 1ª parte q. 8.
art. 1° dubio 2. Cremisina Tractatu 2° de Deo uno, disp. 3. n° 6. Qui in conceptu praesentiae
Dei ubique includant praedictam indistantiam, dicunt tamen non per illam, de per relationem positivam constitui
cum eius distinctum ultimo praesentiam Dei. =

181. Alii praesentiam Dei in rebus in ipsa operatione docent consistere. Quae ita tribuit D. Thomae in 1° dist. 37. q. 1ª art. 2. et 1ª parte q. 8. art. 1°, et 2°, ex quo plures ducuntur ut videre est apud P. Gillium lib. 2° de Deo tractatu 9. cap. 10. = Alii denique praesentiam Dei ubique in denominatione quadam coalescenti ex entitate Dei, et spatio locali docent consistere. Ita P. Recupitus lib. 3° de Deo q. 11. referens pro hac sententia Egidium, Marsilium et D. Bonaventuram. Pro qua etiam stant in re P. Vazquez 1ª parte q. 8. circa articulum 4, Ribas tomo 1° Summae Theologicae, Tractatu 2°, disp. 4. cap. 7. et alii.

182. Sit nostra conclusio: Immensitas Dei sumpta pro illa perfectione, ratione cuius Deus Metaphysice exigit esse intime praesentem cuicumque existenti, et spatio imaginario: praesentia, a Deo ubique consistit in indistantia Dei a loco omni reali, et imaginario. Probatur: quia quo praecise posito praedictis conceptibus ponitur Immensitas, et praesentia Dei; et quo praecise ablato his conceptibus aufertur immensitas, et praesentia Dei: ergo in illis consistit Immensitas, et praesentia Dei. Consequentia est legitima; nam illud, quo praecise posito ponitur immensitas, et praesentia Dei, et quo praecise ablato aufertur ipsa immensitas, et praesentia Dei est immensitas, et praesentia Dei, ut ex propriis Metaphysicis constat pro rerum essentiis investigandis. Antecedens considerandi constabit.

183. Constat 1°: quia esse ubique per se convenire; quia esse ubique ut cuique nisi propriam Dei, et communis in illo non per consistit immensitas Dei ergo consistit in exigentia ad essendum ubique. Constat 2°: praesentia creaturae in loco consistit in indistantia creaturae a loco: ergo etiam praesentia Dei in loco consistit in indistantia Dei a loco. Antecedens constat; quia praecise posita indistantia creaturae a loco creatura est ~~[illegible]~~ praesens loco, et illa praecise ablata, illi praesens non. Probatur consequentia: Ideo praesentiam creaturae consistit in indistantia a loco, quia posita tali indistantia ponitur praesentia creaturae in loco: et illa praecise ablata, aufertur praesentia creaturae a loco; de per ratio militat in Deo: ergo etc.

184. Infertur 1° ex dictis; quod Immensitas Dei distinguitur ratione a praesentia Dei. 1°, quia Immensitas adequate identificatur cum Deo; nam est exigentia Metaphysica ad essendum ubique, quae ratione identificatur cum Deo. Praesentia autem est indistantia Dei a loco, quae ratione distinguitur a Deo; nam consistit in negatione corporis interpositi inter Deum, et locum, et illa in negatione positivam talis interpositionis. Quae negationes a Deo ratione distinguuntur.

485. Infero 1º: quod præsentia Dei importat formaliter veram negationem. Nam importat negationem cuiusvis interpositi inter Deum, et locum. — Infero 3º contra Thomam; quod præsentia Dei in loco non consistit formaliter in aliqua operatione. 1º; quia ut constat ex nº 462, Deus extra mundum est præsens in spatiis imaginariis, ubi nullam ad extra exercet operationem. 2º; quia denominatio, et effectus formalis præsentis alicubi, et operantis alicubi manifeste sunt diversi. 3º; quia præsentia localis rerum creatarum non consistit in earum operatione: ergo consequenter neque præsentia Dei in operatione debet consistere. Eadem enim ratio quoad præsens attinet militat pro Deo, atque pro creaturis. =

Disputatio Quarta
De Æternitate Dei
Cap. 1um.
An, et quomodo Deus sit Æternus?

486. Dico 1º: De fide est, Deum esse Æternum. Constat 1º ex pluribus Sacræ paginæ testimoniis. Ps. 9: Deus in æternum permanet. Ps. 47: Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, et in sæculum sæculi. Ecclesiastici 16: Qui vivit in æternum, creavit omnia simul. Ad Rom. 16: Præceptum æterni Dei. — Constat 2º ex definitione Concilii Lateranensis sub Leone 3. quæ habetur in Cap. Firmiter, ubi dicitur: Unus solus est verus Deus, æternus: et ex symbolo Sancti Athanasii: Æternus Pater, Æternus Filius, Æternus Spiritus Sanctus; et tamen non tres æterni, sed unus æternus.

487. Dico 2º: Id ratione naturali demonstratur, 1º; nam Deus est ens a se; dens a se non potest incipere existere in tempore: aliter acciperet esse, et existentiam ab aliquo, quam antea non haberet, et consequenter non esset ens a se contra suppositionem: ergo Deus debet esse æternus saltem a parte ante. — Rursus, quod sit æternus a parte post, probatur; quia ad hoc, ut successu temporis deficiat ens existens necessario et devenire debet, vel per defectum conservationis a causa producente, vel per adventum alicuius incompatibilis cum ipso; sed Deus non potest deficere neque ex defectu conservationis suæ ab aliqua causa; quia illam habere non potest, quia est ens a se; neque ex adventu alicuius incompatibilis cum Deo; quia id necessario debet esse effectus proveniens a Deo: et effectus nullo modo potest esse incompatibilis cum sua causa: ergo etc.

488. Demonstratur 2º: quia duratio Dei in omni tempore reali, et imaginario est perfectio simpliciter simplex; est enim melior ipsa, quam non ipsa, seu quam omnis entitas incompatibilis cum ipsa; sed Deo debet competere omnis perfectio simpliciter simplex; est enim ens omnium perfectissimum: ergo. = Demonstratur 3º; quia Deus per suam essentiam est præsens in omni spatio reali, seu imaginario, ut constat ex nº 455: ergo et per suam essentiam est præsens omni tempore reali, et imaginario. Consequentia constat ex eo, quod nulla disparitas quoad rem potest dari inter utrumque. =

489. Dico 3.º: Æternitas Dei sic sumpta é illa pfeo p quam Deus Methi é exigit existere in omni tempore reali, et imaginario. Pbat: q.a (ipsa), et stalissime posita tali pfeoe, et exigea, ponit, q.d Deus sit Ætnus; et ipsa ablata aufert, q.d Ætnus sit, ut considerantí patebit. = Cfrat: q.a crea potuit existere ab Ætno, et in Ætnum; in hoc nulla repugna apparet: q.o hoc, q.d ébere duraoem Ætnam ut cuiq. ne pprium Dei, ac proinde in illo Ætnitas Dei n pt consistere; deo ipso, q.d n consistat in pdicta duraoe det consistere in pdicta exigea; nulla illa aptius assignari pt: g.o &c.

Cap. VIII.

Dubia circa Æternitatem Dei resolvuntur.

490. Hic aliqui tractant, imo et P. Iosephus de Espinosa tractavit, ut fura coexistant physice Deo ab Ætno in Ætnitate; dq.s quæstioes hanc iam eruditissime tractatas habeo in ma de scia Dei, ad quam spectat; illas hic pternittendas ee existimavi.

491. Dubium g.o 1.m é: An Deus ante exam Mundi vere, et realiter pexisterit in tempore imaginario? Circa hoc dubium DD.a, qui tenent, Deum n ee realiter prentem extra Mundum in spatio imaginario, coenter tenere dent, Deum n fuisse ante Mundum realiter existentem in tempore imaginario. = Reo tamen affirmative cum aliis. Pbat 1.o a paritate: q.a Deus existit in spatio imaginario, ut constat ex n.o 462: g.o et extitit in tempore imaginario ante Mundi constitucoem. Co urget a paritate raoe. = Pbat 2.o: oibus illis raoibus, quibus pbabimus, Deum existere in spatio imaginario; et dem et militant pro utroq. =

492. Dubium 2.m: An Ætnitas Dei distinguat rr a duraoe Dei? Negant coes DD.a = Aureolus in 1.m distioe 9. arlo 1.o et Pasqualigus 1.a pte q.o 18, seoe 2.a affirmant, et ego cum illis. Pbat 1.o: Ætnitas Dei é q.d adeque intrinceum Deo: consistit in exigea Metha Dei ad existendum in omni tempore reali, et imaginario: duraco vero Dei consistit in coexistea Dei cum tempore; de coexistea Dei cum tempore né q.d adeque intrinceum Deo: coexistea et duorum dicit realiter utrumq: g.o &c. = Cfrat: pntia Dei in loco né Immensitas Dei, dat illa distinguit rr; siquidem consistit in indistca Dei a loco, quæ rr distinguit a Deo, ut constat ex n.o 467: g.o similiter duraco Dei in tempore det distingui rr a Deo. Co urget a paritate raoe.

493. Dubium 3.m: Per q.d compleat conceptus Ætnitatis Dei? Aliqui dent, compleri per negaoem terminatum realem, quam pono. Ita Alensis 1.a pte q.o 12. P. Gillius, ex imus DD.or

disp. 50. Metaph., sect. 3. cum Marsilio, Durando, et aliis. = Alii, ut Egidius in 1. distinctione 8. 66.
Scotus in Quodlibeto 6. Smising Tractatu 5. de Deo uno, disp. 2. sect. 5. addunt negationem successionis. = Alii, ut Antiquae, Albertus, Caietanus, et Ferrara apud P. Recapitus
q. 13. cap. 5. censent, aeternitatem compleri in suo conceptu connotationem rationis mensurae admensuratum. = Alii cum Aureolo docent, constitui in virtute Dei qua connotante tempora extrinseca.
994. Ante resolutionem notandum est cum P. Arriaga disp. 13. Logicae, sect. 2. subsect. 5., duplicem esse aeternitatem; aliam intrinsecam, extrinsecam aliam. Intrinseca est ipse Deus, ratione cuius Metaphysice narium est Deo existere semper. Extrinseca est coexistentia Dei cum omni tempore reali, et imaginario. Hoc notato sic, aeternitatem intrinsecam Dei nullo modo compleri constitutive per aliquid distinctum a Deo sive positivum, sive negativum: aeternitatem a Deo extrinsecam compleri formaliter, et constitui per aliquid extrinsecum ipsi Deo, scilicet per coexistentiam temporis realis, aut imaginarii. Ratio primae partis est; quia ipse Deus, ratione cuius Deus Metaphysice exigit existere in omni tempore, est adequate identificata sibi cum Deo, sicut quaelibet exigentia identificatur cum re exigente. = Ratio 2.ae partis est: quia coexistentia unius rei cum alia essentialiter dicit unam, et aliam; ergo aeternitas Dei extrinseca constituit in coexistentia Dei cum omni tempore: ergo. –
995. Quaeres 1.o: An aeternitas sit taliter propria Dei, ut nulli creaturae communicari possit? Suppono, aeternitatem perfectam, et Metaphysice nariam non posse convenire creaturae. Ratio est; quia omne, quod convenit creaturae, convenit illi per participationem. Suppono 2.o, de fide esse, plures creaturas esse aeternas a parte post, tales sunt Angeli, et animae rationales.
996. Suppono 3.o, cum meliori sententia, quod de potentia Dei absoluta potuit produci creatura, quae extitisset ab aeterno, et extitura esset in aeternum. Rogamus ergo, an sit possibilis creatura, cui naturaliter sit debitum ab aeterno, et in aeternum durare; itaut repugnet connaturaliter eam produci a Deo aliter quam ab aeterno, et in aeternum duratura.
997. Negat P. Arriaga cum aliis. Affirmo tamen cum P. Henao. Probatur 1.o: Si in quo nulla ostenditur repugnantia, possibile censendum est; dicta se habet creatura sic: ergo. Probatur 2.o: Nam implicat creatura, cui connaturaliter sit debitum in aeternum durare ex suppositione, quod producta sit a Deo: ergo nec creatura, cui connaturaliter sit debitum ab aeterno, et in aeternum durare ex suppositione, quod Deus vellet illam producere. Antecedens patet in Angelo, et anima rationali, ut fert communis sententia Theologorum.
998. Probatur consequentia: Ideo secunda non est possibile, quia adhuc Deo esset liberum non producere tales creaturas; quia talis creatura non petit, quod producatur in aeternum, dico, quod cum quo Deus vellet illam producere duratura sit in aeternum; dico 2.o cum creatura illa non exigit absolute suam productionem ab aeterno, et in aeternum, dico quod cum quo producatur libere a Deo, duratura sit ab aeterno, et in aeternum: ergo etc.

499. Pbat 3.º: Ideo n. eet posib. illa crea, q.a derogaret aliq. distinctiam cu unitati Dei; dn derogat: g.º. Pbat min: q.a fralis depto cu unitati Dei distit ineo, q.d exigat Deus esse talis, et Methe existere ante om tempore; d huic dceptui nil derogat posibitas illius crea: q.a illa a o nalis exigit existere in om tempore, et n. exigit abstr. dio ex suppone, q.d Deus vellit illas pducere: g.º &

Disputatio Quinta

Unitas, Veritas, et Bonitas Dei explantur.

Cap. VI.

De Unitate transcendentali Dei.

500. Unitas quoad praesens attinet alia e transcendentalis, alia solitudinis. Unitas transcendentalis e ra o fralis pp quam quelibet entitas e in se indivisa, seu indivisa in plures entitates, quarum quelibet sit adeque ipsa. Ug unitas transcentalis Dei e ra o fralis pp quam Deus n pt dividi in plures entitates, quarum quelibet sit adeque Deus. Hec unitas dvenit oibus entibus realibus, et ideo dr transcendentalis, q.a oes entitates transcendit. Unitas solitudinis e ra o fralis, p quam una entitas excludit alias entitates oio siles; Ug sol in statu exe dr ung, seu unicus, q.a ipse existit, et nullus alius Sol existit. His suppositis.

501. Rogat 1.º: An Deus sit unus unitate solitudinis, ita ut repugnet alius Deus oio silis Deo nostro? R. cum oibus Theologis affirme. Pbao illius dstat ex dictis an. 455, ubi ratio constat pt.

502. Rogat 2.º: In quo nam dsistat unitas transcendentalis Dei? R. dsiste in eo, q.d Deus sit rr indivisibilis in plures entitates, quarum quelibet eet Deus. Pbat: Unitas transcendentalis ut sic dsistit in eo, q.d entitas quelibet sit indivisibilis in plures entitates, quarum quelibet adeque res ipsa, ut dstat ex n.º 500: g.º unitas transcendentalis Dei distit in eo, q.d Deus sit indivisibilis in plures Deos. Convinget a par. ratio.

503. Rogat 3.º: an unitas transcentalis Dei dsistat in positivo, l negativo? P. Oviedo, Espinula, et contra docent dsistere fralis in positivas. Ex.º Eximius D.r et P. Arriaga docent dsistere fralis in negativo. — Reo eorum dictiones, asserog. ptim dsistere in positivo, et partim in negativo. Pbat: Ra o fralis unitatis transcentalis Dei distit in eo, q.d Deus ita sit idem secum ipso, ut distinguat ab oi alio ase; d q.d Deus sit idensitatis secum ipso, e q.d positivum: et q.d distinguat ab oi alio e q.d negativum fralis: nam e negao identitatis positivae cum alio ente positivo; negao a positivo e q.d negativum: g.º unitas Dei

transcendentalis consistit partim in positivo, et partim in negativo. Min. est communis dicitantium. Probat major: quia unitas transcendentalis ut sic est transformalis per quam quodlibet ens ita est idem secum ipso ut distinguatur a quolibet alio: ergo etc.

504. Dices I°: Unitas transcendentalis Dei est quid adequate identificatum cum Deo; sed quod est adequate identificatum cum Deo est quid positivum: ergo unitas transcendentalis Dei est aliquid adequate positivum. = Nomajorem; quia sicut distinctio Dei ab omni alio non est pratum adequate identificatum cum Deo, sed partim saltem distinctum ab ipso; ita et unitas transcendentalis, quae essentialiter involvit talem distinctionem non potest esse adequate identificata cum Deo.

505. Dices II°: Unitas transcendentalis Dei consistit in identitate secum ipso; sed identitas Dei secum ipso adequate consistit in positivo: ergo unitas Dei transcendentalis adequate consistit in positivo. Probat major: quia eo ipso, quod auferatur identitas rei secum ipsa, aufertur unitas illius transcendentalis: ergo etc. = R. distinguendo majorem: consistit inadequate, concedo; adequate, nego majorem. Nam addit etiam distinctionem a quolibet alio. Ad probationem concedo ans., et nego consequentiam. Quia id solum probat, quod unitas transcendentalis Dei consistat inadequate in identitate Dei secum ipso, non vero probat, quod consistat adequate.

Caput Secundum

De Veritate transcendentali Dei.

506. Triplicem veritatem distinguunt in Deo communiter DD., scilicet veritatem in cognoscendo, veritatem in dicendo, et veritatem in essendo. Veritas in cognoscendo consistit in eo, quod obiectum ita se habeat, sicut enuntiat appositio. De qua agunt RR. in logica. Veritas in dicendo est conformatio dicti externi cum interno; de qua agunt Theologi in materia de fide. Veritas in essendo est veritas transcendentalis, de qua in praesenti.

507. Rogatur I°: In quo consistat veritas transcendentalis Dei? Diversimode sentiunt DD. Ego cum Eximio D. Disp. 8. Metaph., sect. I, et cum aliis assero, veritatem transcendentalem Dei, sicut et quamlibet aliam veritatem transcendentalem, consistere in capacitate intrinseca rei ad verificandas propositiones affirmantes in sensu absoluto existentiam actualem de suo obiecto. Tunc enim propositio affirmat aliquid in sensu absoluto, quando copula sumitur in vi verbi, et significat existentiam actualem: in quo sensu haec propositio: Petrus est homo, aequivalet huic: Petrus homo actualiter existit. Unde accedendo ad praesentem quaestionem assero, veritatem transcendentalem Dei consistere in capacitate Dei ad verificandam hanc propositionem: Deus est actualiter existens.

508. Probatur I°: quia ratione communi aliarum tunc entitas dicitur habere pratum, quod talis sese habet, ut ex se de ipsa afferet tale pratum, possit absolute verificare tales propositiones; sed quod

ità se habeat, quod detur in illa praedicta capacitas: ergo in hac capacitate consistit veritas transcendentalis cuiuscumque entis: ergo in illa consistit veritas Dei transcendentalis. Probatur maior: Ideo homo pictus, et homo equus non sunt veri homines, quia non habent capacitatem intrinsecam ad verificandum propositiones affirmantes in sensu abstracto, quod homo pictus, et homo equus sint homines: ergo etc. Constat: quia ut recte probat Doctor Eximius ex Divo Augustino, Divo Anselmo, et aliis Patribus, verum transcendentale dicit exemplari in ordine ad intellectum; divina explicatio ità se habet: ergo etc.

509. Dices Iº: Eo ipso, quod Deus sit id, quod est, est verus Deus: ergo veritas transcendentalis Dei specifice consistit in eo, quod Deus sit id, quod est: ergo recluso omni in Deo ad verificandam propositionem affirmantem de Deo in sensu abstracto aliquid praeter eum, salvatur veritas transcendentalis Dei: ergo etc. = Distinguo antecedens; est verus Deus materialiter, et specificative loquendo, concedo; est formaliter verus Deus, nego antecedens. Quia in tali casu solo daretur illud, quod denominat verum Deum, ceterum non daretur praeterea illud, quod est forma, aut quasi forma, a qua Deus denominatur verus.

510. Dices IIº: ex hac doctrina sequitur, quod idem sit veritas transcendentalis, et veritas formalis; sed hoc est falsum: ergo et nostra doctrina. Probatur maior: quia veritas formalis huius propositionis mentalis: Deus est verus Deus, consistit in vero Deo, et simul in dicta propositione, ut dictum in Logica; sed veritas transcendentalis Dei consistit in ipso Deo, et simul in tali propositione: ergo etc. — Distinguendo maiorem; ad probationem concedo maiorem, et nego minorem; quia nullo modo neque partialiter consistit in tali propositione, sed solum in sensu adequate identificato cum Deo ad tales propositiones.

511. Rogatur IIº: An veritas transcendentalis Dei distinguatur formaliter a ratione entis in Deo? Affirmo, et probo; quia per rationem veritatis transcendentalis comparatur Deus in ordine ad propositiones affirmantes de ipso Deo in sensu abstracto ex parte animalis; sed per rationem entis non comparatur ad tales propositiones, sed ad alium terminum: ergo distinguuntur formaliter inter se. Consequentia constat; quia quando entitas refertur ad diversos terminos ratione conceptuum aliquorum, tales conceptus distinguuntur formaliter inter se, ut constat inductione facta: ergo etc.

Caput 3um, et ultimum.

De Bonitate transcendentali Dei.

512. In praesenti non agimus de bonitate morali Dei, quae convertitur cum sanctitate Dei, neque de bonitate conveniente ipsius Dei, quatenus nimirum nobis bonus est, sed solum agimus de bonitate transcendentali Dei, in qua convenit cum omni ente reali. De qua rogatur Iº: In quonam formaliter consistat? Aliqui cum Eximio Doctore Disp. 10. Metaphysicae, sectione Iª docent, consistere formaliter in habitudine quadam Dei ad se per modum appetitus sui ipsius: quatenus ens vere appetit suam perfectionem, et suorum praedicatorum integritatem.

513. Dicendum est Iº: quod sicut veritas transcendentalis Dei consistit in quodam ordine ad intellectum, sic et bo-

nitas transcendentalis Dei, et cujuscumque alterius entis debet consistere in quodam ordine ad voluntatem: dixit P. Suarez, veritas transcendentalis Dei consistit in quodam ordine ad intellectum: ergo similiter bonitas transcendentalis Dei debet consistere in quodam ordine ad voluntatem. Maior constat; quia eadem ratio militat pro utroque. = Contra est 2°: quia implet habitudo sui ad se, et appetitus innatus sui ad se; nam habitudo, et appetitus innatus sunt quaedam verae relationes; sed vera relatio est in ordine ad aliud, ut constat ex Aristotele, et omnium Philosophorum schola: ergo bonitas transcendentalis non potest consistere in tali habitudine.

514. Sit nostra conclusio: Bonitas transcendentalis Dei consistit in intrinseca capacitate Dei ad terminandum physice, et in amorem rationis. Probatur: quia eodem modo se habet bonitas transcendentalis Dei ad voluntatem, ac se habet veritas transcendentalis Dei ad intellectum; sed veritas transcendentalis Dei consistit in quodam ordine ad intellectum: ergo bonitas transcendentalis Dei consistit in quodam ordine ad voluntatem: sed eo ipso debet consistere in praedicta capacitate: ergo etc.

515. Rogatur 2°: An bonitas transcendentalis Dei distinguatur formaliter a conceptu entis, et veritate transcendentali Dei? Affirmo, et probo: quia per tales conceptus comparatur Deus ad diversos terminos. Nam Deus quatenus verus transcendentaliter comparatur ad quandam cognitionem: quatenus bonus transcendentaliter comparatur ad quendam amorem: et quatenus ens comparatur ad entitatem, quae competit ei esse ens; sed hoc est, quod Deus per praedictos conceptus comparetur ad diversos terminos: ergo per illos comparatur ad diversos terminos, et consequenter praedicti conceptus distinguuntur formaliter.

516. Peracto demum destinato literariae palestrae anni curriculo, Divino favente Numine, huic nostrae materiae de Deo essentia, et attributis divinis finem imponimus. Quae ergo in hac materia pro tenuitate nostra disseruimus, in Dei Optimi Maximi, necnon et Beatissimae Virginis Mariae, et Sanctorum

Apostolorum Petri, et Pauli, ac demum

Sanctissimi Parentis nostri Ignatii

Gloriam, et honorem

Cedant.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Index totius Materiæ.

Tract. 1us De exa, Cognioe, et Attribuoe esse Di. fol. 1.

Disp. 1. De exa Dei. fol. 1.

Cap. 1. Premittitur q. veniat hoc nom. Deus. fol. 1.

Cap. 2. An Deus existere sit p se notum? fol. 1.

Cap. 3. Obiones solvuntur. fol. 2.

Disp. 2. An independenter a fide Di. naali roe demonstrari possit Deus existere? fol. 3.

Cap. 1. Res affirmative. fol. 3.

Cap. 2. Argumta solvuntur. fol. 4.

Disp. 3. An possit roe naali demonstrari Deus ee unicus? fol. 5.

Cap. 1. Res affirmative. fol. 5.

Cap. 2. Difficultates 2a ptis dicentes dourg expediuntur. fol. 6.

Disp. 4. Ut hoes viatores invincibiliter ignorare possint Deus existere? fol. 7.

Cap. 1. Ste referuntur, et 1a explatur. fol. 7.

Cap. 2. 1a triplicium stiae deciditur. fol. 7.

Cap. 3. Obiones 2ae sentiae solvuntur. fol. 8.

Cap. 4. Obiones 2ae, et 3ae stiae solvuntur. fol. 10.

Disp. 5. In quonam consistat essa metaphysica Dei? fol. 11.

Cap. 1. Premittitur in quonam consistat physica Dei. fol. 11.

Cap. 2. Aliquae ste circa essam metaphysicam Dei rejiciuntur. fol. 12.

Cap. 3. Aliae ste rejiciuntur. fol. 13.

Cap. 4. Vera sa proponitur, et probatur. fol. 13.

Cap. 5. Obiecta advers. dissolvuntur. fol. 15.

Cap. 6. An in psentia dicta stiae Dm perfectionum dent plei dicta in fine sufficienter adaequata. fol. 19.

Disp.

Disp. 6.a Ad pleniorem notitiam mysterii Dei triplex distinctio exponitur. fol. 19.
Cap. 1. An essentia Dei aperta distinguatur. fol. 19.
Cap. 2. Argumentorum solutio ponitur. fol. 20.
Cap. 3. 2.a et 3.a distinctio; qua ratione Deum dicatur, purissimus, et excessivus. fol. 21.
Tract. 2. De distinctione essentiae à perfectionibus, quas vocant attributa, et à relationibus, et attributorum inter se. fol. 22.
Disp. 1. de distinctione rei actuali. fol. 22.
Cap. 1. Praemittitur quid sit attributum, et quotuplex? fol. 22.
Cap. 2. Praemittitur quid et quotuplex sit distinctio, de qua agendum est. fol. 23.
Cap. 3. An distinguantur re actualiter essentia divina, et relationes, essentia, et attributa, seu attributa inter se? fol. 25.
Cap. 4. Occurritur advers. argumentis. fol. 25.
Disp. 2.a De distinctione formali ex natura rei. fol. 26.
Cap. 1. an inter praedicta divina detur distinctio ex natura rei? fol. 26.
Cap. 2 Scotistis satisfit. fol. 27.
D. 3. Quid dicendum de distinctione virtuali rei. fol. 28.
Cap. 1. Duplici sententia mens nostra exponitur, et probatur. fol. 28.
Cap. 2. Argumenta 1.a 13 sententiae solvuntur. f. 29.
Cap. 3. Argumenta 2.a 23 sententiae dissolvuntur fol. 30.
Disp. 4. Quid dicendum de distinctione rationis ratiocinatae tum in Viatoribus, tum in Deo, tum in Beatis. fol. 31.
Cap. 1. Relatae sententiae resolutio quoad viatores. fol. 31.
Cap. 2. Obiectiones. fol. 32.
Cap. 3. An praedicta distinctio rationis effici possit à Deo, et Beatis. fol. 33.
Cap. 4. Ad adversantium distinctionibus satisfit. fol. 34.
Disp. 5. an praedicta distinctio rationis inter perfectiones divinas sit gratia expressionis obiecti. fol. 35.
Cap. 1. Res narratur. fol. 35.
Cap. 2 Obiectiones solvuntur. fol. 36.

Tract. 3us De requisitis pertinentib. ad attributa D.a in Cõi. fol. 37.

Disp. 1. An essentia D.a includat & formalitates D.ae; an i D.e? fol. 37.

Cap. 1. Ad intelligentiā quaest. aliqua praemittunt, et supponunt. fol. 37.

Cap. 2. An essentia metaphysica Dei includat & in suo conceptu formalitates D.aes? fol. 38.

Cap. 3. Obiectiones solvunt. fol. 39.

Cap. 4. An perfectionalitates Divinae sumptae in abstracto includant & essentias? fol. 39.

Cap. 5. Ret. Adv. fol. 40.

Disp. 2 An essentia D.a metaphysice sumpta includat & attributa, quae sit D.a? fol. 41.

Cap. 1. relatis sñis nrā proponit, et probat. fol. 41.

Cap. 2. Obiectiones solvunt. fol. 43.

D.3. An attributa D.a radicaliter & includant? fol. 44.

Cap. 1. Relatis sñis ver distat. fol. 44.

Cap. 2. Raões Adv. reiiciunt. fol. 44.

Cap. 3. Ad pleniorē noē de inclusione D.m perfect. aliqua dubia dissolvunt. fol. 46.

D. 4. An es perfect.es Coes tori Trinit. sint perfectes simpliciter simplices? fol. 46.

Cap. ~~Ad intelligentiā quaest. aliqua praemittunt.~~ fol. 46.

Cap. 2. triplici sole ver quaest. fol. 47.

Disp. 5. De ordine, quē inter se hent perfectes Coes tori Trinit. fol. 48.

Cap. 1. An aliquis ordo prioritatis possit dari inter illas? fol. 48.

Cap. 2. Obiectiones solvunt. fol. 49.

Cap. 3. Quē ordinē prioritatis servent inter se perfect.es Coes tori Trinit.? fol. 50.

Cap. 4. Ret triplici sole. 51.

Disp. 6. An ~~prioritas~~ perfectes Coes tori Trinit. heant ordinē prioritatis, quoad perfectionē? fol. 52.

Cap. 1. relatis D.rum sñis nrā proponit, et probat. fol. 52.

Cap. 2. Adv. argumenta solvunt. fol. 53.

D. 7. Reliqua pertinentia ad perfectes Coes tori Trinit. queruntur. fol. 55.

Cap. 1. An perfectes Coes tori Trinit. sint essentialr. tales, et eiusdē speciei? fol. 55.

Cap. 2. 3 An perfectes Coes tori Trinit. sint multitudo, et numerus infinitus. fol. 56.

Tract. 4. De aliqq. attributis, seu perfectionibus Divinis in parti. fol. 56.

Disp. 1. De simplicitate Dei. fol. 56.

Cap. 1. an et quomodo det in Deo simplicitas. fol. 56.

Cap. 2. Vtrum in Deo attendenda sit compositio ex genere, et differentia. fol. 57.

Cap. 3. Vtrum simplicitas Dei tollat supra sit attributorum, seu navum. fol. 58.

D. 2. De immutabilitate Dei. fol. 59.

Cap. 1. Vtrum Deus sit omnino immutabilis. fol. 59.

Cap. 2. Dubia aliqua circa immutabilitatem Dei expediuntur. fol. 60.

D. 3. De immensitate Dei. fol. 61.

Cap. 1. an Deus sit immensus. fol. 61.

Cap. 2. Vtrum Deus sit in spatio imaginario. fol. 62.

Cap. 3. obiectiones solvuntur. fol. 62.

Cap. 4. Difficultates aliquot circa immensitatem enodantur. fol. 63.

D. 4. De aeternitate Dei. fol. 65.

Cap. 1. an, et quomodo Deus sit aeternus. f. 65.

[illegible]

[illegible]

Cap. 2. Dubia aliquot circa aeternitatem dilucidantur. fol. 65.

D. 5. Vnitas, bonitas, et veritas Dei explanantur. fol. 66.

Cap. 1. De unitate transcendentali Dei. fol. 66.

Cap. 2. De veritate transcendentali Dei. fol. 67.

Cap. 3. de bonitate transcendentali Dei. fol. 67.

Finis.

Apud P. Alen. = Probat deluo portica f. 13. n.º 103, huius ms., ex Egidio Lusitano: Illud est specia- le constitutivum alicuius naturae, quod illi est essentiale, ultimo quod supadditur caeteris praedicatis talis naturae; de ita scilicet aggregatum omnium perfectionum absolutarum; praeter essentiam, quae in Deo sunt ens, substantia, vivens, intelligens &c., quibus ultimo supaddantur attributa; non est aliud, quod ante ipsa supaddatur sui praedicatis: ergo = Dices essentia rei distinguitur a proprietatibus, quae ei adveniunt esse ut accidens [illegible]; et quod dicta advenit esse distinguit ab essentia: ergo essentia Dei distinguitur a proprietatibus = Distinguo ant.: essentia creata &c., 2do; increata, non supponit, nimirum, quod habeat proprietates stricte tales, et non supponit [illegible]

Pbat^r adaõe nra dclua posita f. 13 n.º 103 huius mr, et quidis ex eximio Pre, et P. Nicolao Martinez deprompta. Pri ē essa Di ē ṡi, et Mtbe infinita in õi ge entis; alis Deg n̄ eet ṡi, et Mtbe summē, et infinitē pfectg; dn̄ eet infinita ṡi, et Mtbe in õi ge entis, nisi dstitueret ṡi, et Mtbe p volte, et volioe Dig; idē dic de reliquis pfeoibg abtis Dei; nec eet ṡi volitas, neg ṡi vollens: g^o essa Dei Mtba ~~[illegible]~~ dstituit ṡi p volte, et volioe.

Pbat^r 2°: illud pratum dstituit ṡi essam Dei, g^d ē ṡi essa Di; nullā magis dstituit rem, quam pratum, g^d ē ṡi oem de essa D^i ē ṡi voltas, et volio; alis Deg vollens n̄ eet ṡi simplicissimg, dpositg ex essa, et volte, q^d dicit impfeoē dpositioē repugnantem simplicitati Di: g^o voltas, et.

Pbat^r 3°: Ex essa Di, volte, et volioe Di fit unum pre; alis Deg n̄ eet ens pre, dp accidens, sicg. acervg lapidum; dn̄ fit unum pre nisi ex pratis unam essam dstituentibg, ut pet in mā, fā, et unioē, ex quibg fit unum pre, g^a unam essam dstituunt; g^d unum pre i deo n̄ fit ex substa, et accidentibg g^a unam essam n̄ dstituunt: g^o voltas, et volia dstituunt essam Di.

* Dstat^r argutum positum f. 18. n.º 147 huius mr: Melius + ē, et pfectius totum sua pte; d Deg ē ps totig resultantis ex Deo, et ex colloe oium creaturarum poliū; et totum resultans ē colleo oium entium: g^o colleo oium entium melior ē ipso Deo + et pfect^r = Dstat^r 2°: ideo Deg eet ens oium optimum, g^a eet colleo oium entium; d Deg n̄ colleo oium entium, totum ēm n̄ ē ps: g^o Deg n̄ ē ens optimum. = Dstat^r 3°: pfeo addita pfeoi, pfeoē auget; g^o pfeo oium entium addita Deo auget Dei pfeoē; d totum resultans ex utraq. hac pfeoē pfeg ē sola pfeoē, cui alia pfeo sup addit: g^o Deg, et colleo oium entium ē totum melig solo Deo =

Apud Alu-

R^o ad 1^m Dstaoem: Melig ē totum sua pte, g^do utraq. ps ē finita + et pfectiliu, + duquendo masm; n̄ ei g^do una ē finita, et alia simplicit^r infinita in pfeoē, nomasm; hec ēm det dicere om pfeoem poles i.^e impfeoē; alis ēm n̄ diceret infinitam pfeoē impfeoibg ad mixtg a simplicit^r, d Dg g^d ē infinitum inpfeoē ē.

Retorqueo in adversarios argutum eficacius: Melig, et pfectius ē totum sua pte; d xp tg homo ē totum, et Verbum Di ē h^g totig ps: g^o melior, et pfecior ē xp tg Verbo Di. = Mlaē advers^rs istorum. Illud ē de fide. Co a qua legitimē infert ex pmisis hereticum eaē.

Ad 2^m Dstaoem, nomasm; d g^a dcludit om pfeoem poles

nullam in suo conceptu formali dicentem imperfectionem, eminenter quae dicunt in suo conceptu formali imperfectionem, et hoc est aliquid esse Dei imperfectio.

Ad confirmationem ultimam, et ne supponimus nimium, perfectionem omnem entium posse Deo superaddi, sed eam illam dicit formaliter vel eminenter, ut dictum manet. = Et retorqueo argumentum: ... perfectio ... et unio hypostatica addita Verbo Divino perfectionem illius auget ... perfectio Verbo Divino. Utraque consequentia ... et infert ex argumento: quod ... illam perfectionem additam perfectioni perfectionem auget; et ... ma, et unio hypostatica est perfectio addita perfectioni Divini Verbi: quod ... =

Apud P. Alex— Dices iterum: Damascenus lib. 1º fidei, cap. 4. ait: *Quaecumque per Theologiam affirmativam de Deo dicimus non naturam ejus, sed quae circa naturam insinuant; nam et bonum, et iustum, et sapiens, et quodpiam tandem aliud dixeris, non naturam Dei, sed quae circa naturam.* = Et D. Cyrillus lib. 1º Thesauri, cap. unico, ait: *Multa de Deo nomina ferunt, quorum singula non quod Deus substantialiter sit, significant.* = Et Theofilactus in id ad Rom. 1º: *invisibilia Dei* etc., ait: *Sunt circa essentiam bonitas, sapientia, virtus, potentia.* Plura alia affert P. Izquierdo de Deo uno trac. 1º q. 10 propositione num. 227. Confirmatur ex S. Thoma 1º contra gentes, cap. 11º ubi ait: *Non omnibus notum est etiam concedentibus Deum esse, quod sit id, quo maius cogitari non possit, cum multi antiquorum Mundum istum dixerint Deum esse.* =

Haec argumenta f. 11. huius ms, nº 142, soluta manent. = Ad 1um addo probari esse, quod perfectiones aut quasi perfectiones non totum, de circa totum; imo addo contra adversarios: Passio non circa naturam, de ... naturam; dixit Damascenus perfectiones Dei circa naturam: quod non stricte passiones de ... esse Dei. = Ad 2um dic, quod ad 1um applicari posset, probari esse; ait enim, quorum singula etc.: quod singula sunt separata divisive accepta in Deo, non ... collective accepta. = Ad 3um dic idem quod ad 1um. = Ad confirmationem, dic probari esse: illa verba esse quaedam lamentatio D. Thomae hunc sensum valentis: *Non omnibus notum est, etiam concedentibus Deum esse, id quod ... notum est, nimirum, quod Deus sit id, quo maius* etc. =